

IRAY ABUAIADJ

Lullij

Doctoris illumi-
nati de noua logica.

de correllatiuis. necnon ⁊

de ascensu ⁊ descensu intellectus:

quibus siquidē tribus libellis pbreui ac fas-
cili artificio non solum logicaliuz intētionū

⁊ rez phisicarum: sed ⁊ theologaliū

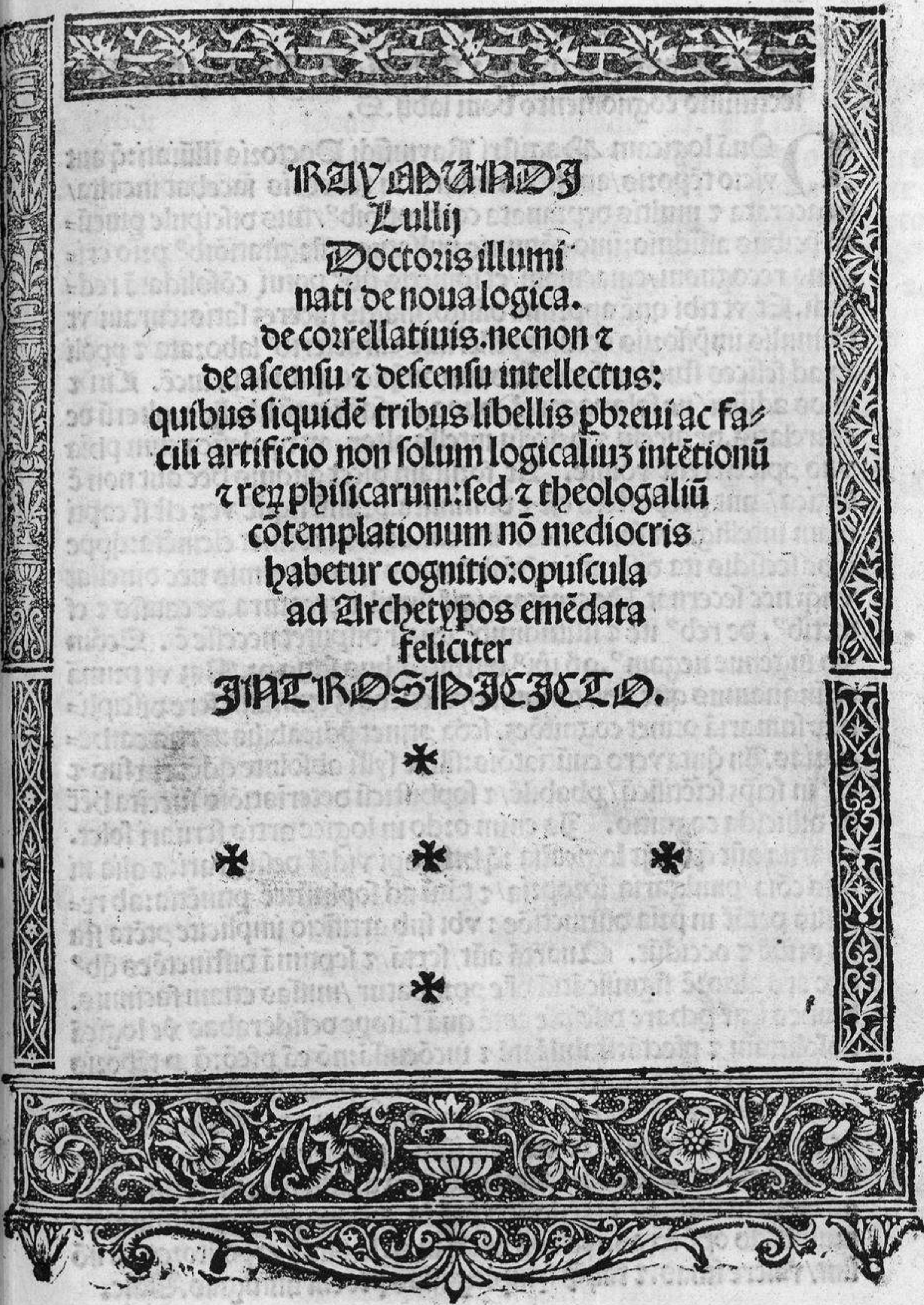
cōtemplationum nō mediocris

habetur cognitio: opuscula

ad Archetypos emēdata

feliciter

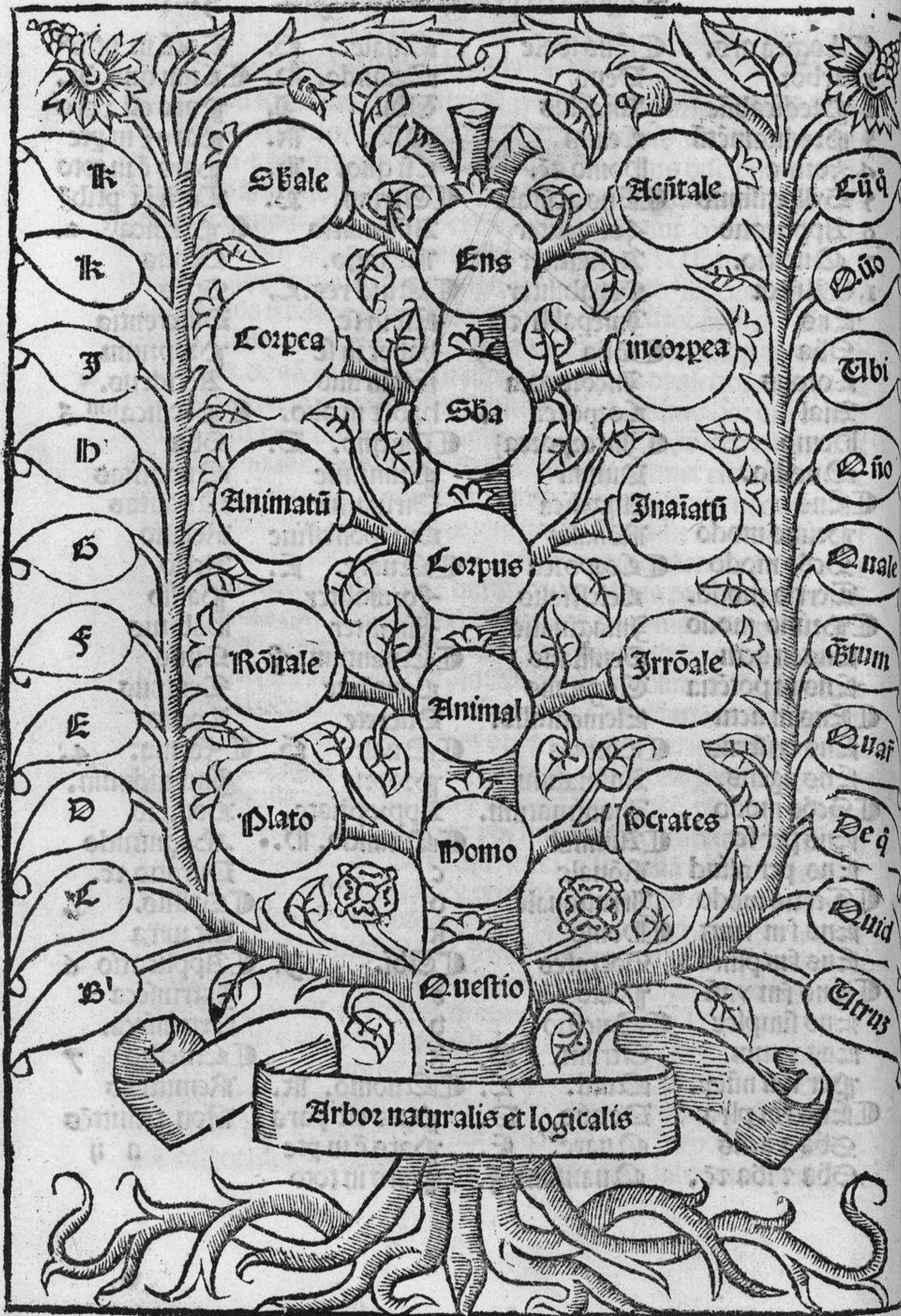
FINIT IR OS I D J C J E T O.

Alphonsus a proaza Asturiceñ. Joanni suo q̄dis
lectissimo cognomento boni labij. S.

Quā logicam Magistri Raymūdi Doctoris illūiati: q̄ aut
vicio tēporis / aut hoīm iniuria in tenebris iacebat inculta /
dilacerata z multis deprauata corruptiōib² / tuis discipule p̄ncū-
de p̄cibus assiduis: imo cōtinuis pulsatus efflagitatiōib² p̄rio cri-
gens recognoui / emaculavi / et fomētis q̄b² potui cōsolidatā red-
didi. Et vt tibi quē apprime diligo / magis faceres satis: curavi vt
formulis imp̄storū exulta pulcrisue caracterib² laborata z p̄poli-
ta ad felices studioꝝ successus tuo auspicio p̄diret in lucē. Cui z
alios adiūxi (ne sola vagaret) duos eiusdē fetur libellos / alterū de
correlatis. de ascēsu z descēsu intell^s alter. vt dyaletica cum phiā
vno p̄plecterent voluē. Et forsitam dicet aliquis hec aut non ē
logica / aut prepostera est z diminuta. primū si q̄dē vex est si capti-
osam intelligāt z sophisticā. Hec. n. altiora cōtinet elemēta: q̄ppe
q̄ de secūdis ita diserat intētōib² vt eas ipas a primis nec diuellat
vnq̄z nec secernat. De creatore igi^r simul z creatura. de causis z ef-
fectib². de reb² itē z similitudinib² ḡnāl^r disputet necesse ē. Scdm
vō ingenue negam². qd̄ ipi² distinctōibus satis p̄z. Nam vt primā
relinquamus que non tantum dyaletices s̄z omnium fere discipli-
narū sumariā p̄inet cognitōez. scda p̄tinet p̄dicabilia: tertia cathe-
gorias. In q̄nta vero enūtiatiōis: sill^r z sylli absolute q̄dē: rursus z
ei² in seip̄z sciētificū / p̄babilē / z sophisticū deterioratiōis succita hēt
ac dilucida cognitio. Is enim ordo in logice artis seruari solet.
Parua aut̄ q̄ dicūt logicalia: q̄ hūc op̄i vidēt desiderari: z alia ni-
mis cōia / p̄uulgaria / ip̄propria / z tātū ad sophisticē p̄tinētia: ab re-
gulis petāt in p̄ria distinctiōe: vbi sub artificio implicite p̄reta sta-
tiz oriūt z occidūt. Quartā aut̄ / sextā / z septimā distinctōes q̄b²
hec ars altiorē significatiā h̄re p̄probat / nullas etiam facimus.
Habes igi^r p̄chare discipule artē quā tātope desiderabas v̄e logicā
absolutam z p̄fectā: stabile itē z incōcussā: nō eā p̄fco: q̄ p̄ tēporis
arbitrio z cuiuslib² logicatiū (vt ita dixeris) phātasia: in tot indices p̄-
mutet effigies: q̄t p̄tea ferunt imutasse figuras. Reliquū ē igi^r
vt postergat / z oīno a te manumissis z poetice z rethorices: quas
publice p̄nteris / lectōib²: totus ad Raymūdū p̄uertaris: ip̄iq̄z su-
os dūtarat libellos / legēdo / iter p̄tādo / et bono publico assidue co-
municādo op̄e feras. ceteros aut̄ q̄ in eū se p̄fite^r expositores cū nō
sint / valere sinas. z tanq̄ symplegadas procul aufugias. Vale.

Logica ars.	Ens ideale	Quale. G.	Totum in partibus
1 Arbor	Deus	Quando. H.	Cum quo. K.
2 Predicabile	Angelus	Ubi. J.	Partes est partes
3 Predicamentum	Celum	Quo. I.	Partes est in parte
4 Forme	Homo etc.	Cum quo. K.	Partes est in toto
5 Syllogismus	Ens acitiale	Utrum. B.	Totum in partibus
6 Applicatio	Formaliter	Affirmatio	Predicale. 2.
7 Questio.	Actualiter	Negatio.	Genus
1. Arbor	Separabiliter	Quid res. L.	Species
Ens	Inseparabiliter etc.	Est in se	Differentia
Sua	Sua	habet in se	Proprium
Corpus	Incorporea	Est in alio	Accidens.
Rationalis	Corporea	habet in alio.	Predicamentum. 3
Homo	[Incorporea]	De quo. D.	Sua
Questio:	Divina	Primitive	Quantitas
Ens	Angelica	Derivative	Qualitas
Primo modo	Rationalis	Cuius possessive	Relatio
Secundo modo	Corporea	Quare. E.	Actio
Tertio modo.	Celestialis	Formaliter	Passio
Primo modo	Imaginalis]	Finaliter	Habitus
Ens in actu	Sensualis	Quantum. F	Situs
Ens in potentia	Vegetalis	Continue	Tempus
Ens in actu	Elementalis.	Discrete.	Locus.
Ens existens	Corpus	Quale. G.	Forma: 4:
Ens agens.	Animatum	Proprie	Individuum.
Secundo modo	Inanimatum.	Appropriate.	Bonitas
Ens per se	Animal	Quando. H.	Magnitudo
Ens per aliud	Rationalis	c	Duratio etc.
Tertio modo	Irrationale	d	Syllus. 5.
Ens secundum unum	Homino	k	Ut infra
Ens secundum plura.	Socrates	Ubi. J.	Applicatio 6
Ens secundum unum	Plato etc.	c	Intrinsicca
Ens simplex	Questio	d	Extrinsicca.
Ens unum	Utrum. B.	k	Questio 7
Per suum numerum.	Quid. L.	Quomodo. I.	Remittens
Ens secundum plura	De quo. D.	Partes est partes	Non remittens
Sua et actus	Quare. E.	Partes est in parte	a ij
Sua et sua etc.	Quantum. F.	Partes in toto	

Arbor naturalis et logicalis

Deus cum tua gratia et benedictione nouus et con-
pediosum hoc opus incipimus: ubi nouam logicam com-
pilamus.

Prologus

Considerantes veterem et antiquam
logicam ab eam inquirentibus propter
sui plurimam cum labore maximo ple-
nius acquiri et acquisitam propter sui la-
bilitatem cum nimia difficultate in me-
moria retineri diutius: ideo ad pluri-
tatem et labilitatem homini euitandam:
cogitauimus diuino auxilio median-
te nouam et conpediosam logicam inueni-
re: quam ab ipsam inquirentibus citra ni-
miam difficultatem acquirant et labo-
rem: et acquisitam in memoria plena-

rie conseruetur: ac inibi totaliter teneant et facillime. **C**eterum quia lo-
gici consideratio circa secundas intentiones versatur: quas nemo per-
fecte cognoscere potest primis ignoratis: ideo in hoc nostro conpedi-
oso et nouo opere ponentes / diffinitores / et demonstrantes in aliqui-
bus passibus naturaliter ac philosophice procedemus. ut primam et secun-
darum intentionum noticia naturaliter et logice a scientibus hunc
librum plena habeant et clara. **E**rit igitur huius artis sibi veri ac
falsi inuentio: cui quidem negotio passim subuenientes modo cum
primis modo cum regulis generalis artis auxiliabimur: ut in de-
monstratione clarius cognoscat et in memorie habitu radicabi-
lius fiat atque tenacius.

Diuisio huius artis:

Ars ista in septem distinctiones diuiditur. Prima est de ar-
tore: quam naturales et logicale vocamus. 2^a de quin-
que predicabilibus. 3^a de decem predicamentis. 4^a de centum
formis / seu definitionibus. 5^a de syllo / et de his: que
ad syllo pertinet. 6^a de applicatiōe. 7^a de questionibus

Prima distinctio ponit ut ars fiat per ipsam magis significatiua
Secunda ut sit generalior. et eadem ratione ponit tertia. Quarta ut ars ista
ad definitiones centum formarum recurrat: ut medium sint ipsi et mate-

Prima distinctio.

ria ad desideratā cōclusionēz repiendā. Quia ut quo pacto fieri ac cognosci debeat syllus doceatur. Sexta ut artista sciat applicare arbores et sequētes distinctiones que gñales sunt ad id particulare quod querit et desiderat. Post tādē septia ut sciat artista facere q̄stiones et earū solutiones cognoscere in passibus siue locis textus huius artis.

De diuisione prime distinctionis.

Aluncus siquidem huius arboris in sex partes diuisus est ut in ipso per eius nodos apparet manifeste, eodē modo de suorum ipsius florum diuisione. In primis igitur primordia huius arboris principalia: necnon et aliarum distinctionum per ordinem diffiniemus: ut ars demonstrabilior sit atque probabilior, et in sui demonstratione magis necessaria, ab ente sumentes exordium.

De ente.

Cap. i.

Ens igitur cōe sbe et ac̄ti est quoddam consideratū valde cōfusedum et innotiatū. Dico valde cōfusedum quia oīa sub se continet: et nullā hēt specificationē nec nūm. Innotiatū autē quia nō est sibi impositū nomen, et istud quidē tale cōfusedum p̄dicat analogice de sba et ac̄te. Et quemadmodū cōfusedum de ente p̄dicat: ita et ens de sba et ac̄te. Hec autē diffiniō cuius sit cā/quare decē p̄dicamenta que gñalia sunt/diffiniri possint utilis est et perneccia. Ens siquidem cōsiderabile est tribus modis.

Primo sicut ens quod est in potētia: et ens quod est in actu. In potētia ut arbor quae p̄sistit in potētia seminis. In actu vero itē duobus modis, videlicet in actu primo: et in actu secundo. In actu primo sicut arbor de potētia p̄ducta in actum. In actu vero secundo ut actus arboris quā fructificat: et actus intellectus: quod est intelligere, et sic de alijs.

Secundo modo ens considerabile est dupliciter. 1° sicut ens quod in se est id quod est: velut sba quae in se est ens/eo quod p̄ se existit. 2° sicut ens quod est in alio/eo quod p̄ se non existit: et tale ens est ac̄tis in sba et per sbam ex̄ns: non autē in se nec per se. **T**ertio modo considerat ens scōm unū et plura. Scōm unū/duobus modis, sicut ens simplex/ut deus qui est ens simplex. Et ens simplex unum p̄ suū nūm licet de pluribus rebus sit p̄positus: ut socra-

tes qui vnus est simplex nūero / quīs de pluribus v3 de corpe 7
aīa ppositus sit . Ens vero scdm plura / est sicut sba 7 acns . sba
et sba . acns 7 acns . indiuiduum et indiuiduum . Sub his itaq3
tribus modis oē ens continet . ¶ Ens sba in octo pres diuidi
tur . v3 in deum / angelum / celum / hoīem / elementariuā / vegeti
uam / sensitiuam / imaginatiuam et his similia in gñere siue in
spē . Sub istis aut gñalibus sba contineat quicquid est sba .
¶ Ens vero acntale est duplex formale 7 actuale . formale sicut
quātitas / qualitas 7c . Actuale vero sicut qualificare / quātifica
re 7c . Sub istis aut duobus acntibus psistit quicquid est acns .
¶ Est itē acns duplex inseparabile et separabile . Inseparabile vt cali
ditas ab igne . Separabile vō vt caliditas ab aqua . Turuitas aut
a naso et nigredo a cornice inseparabiles sunt : licet p acns sint se
parabiles . homo em̄ imaginari pōt nasum directū : et cornicem
albā . et sic de actu inseparabilis acntis . vt puta senescere et cane
scere . Risibilitas etiā pprietas est inseparabilis : s3 actus eius se
parabilis est : cū homo quandoq3 rideat : quandoq3 vero non .
¶ Acns itē est duplex . nā qñq3 est in potētia / qñq3 in actu . sicut
acntia sensibilia : q modo sunt in potētia modo in actu : vt cale
facere qd in aqua frigida est in potētia : et in actu qñ est calida .
qñ vero calefacta est frigefacere existit in ea hitu . cum frigiditas
sit sua ppria qualitas . Acns quidem vt figura et color visi
bile est non audiibile nec tāgibile nec odorabile nec gustabile
auditus . n . nō attingit potētiā soni : s3 actū soni . et sic de reliquis
¶ Acns itē est duplex . aliū vñ aliū particulare (suo modo .
¶ Vniuersale vt cgritudo mors et comestio in s3o : nā ista oibus
aīalibus sunt coīa . ¶ Particulare vero vt hic homo albus . ille ni
ger . hic tristis : et ille letus . ¶ Acntium itē aliud pprium aliud
appropriatū . ¶ Proprium sicut caliditas ignis . appropriatū vero
vt siccitas ipsius : quā terra ipsi appropriat . ¶ Sūt etiā et alia
gñā acntium : vt puta ardere in ligno cuius acntis ignis est cau
sa : homo vero igni lignū apponens illius acntis occasio . Simi
liter et de alijs acntibus q non sunt causalr : s3 occasionalr vt
homo offendēs casu fortuito denariū / vel suum inimicū vel leo
nem 7c . De acnte alias sumus dicturi : modo vt vltorius pce
damus ista prestringisse sit satis .

De substantia.

Ca. ij.

a iij

Subs.^{ma} per
e proprie et maxime
existens soli Deo
omnipotenti

Prima distinctio.

Substantia est ens quod p se existit. In cuius dif-
finitione non ponimus proprie nec maxime: cum
ea ad plures definitiones se habeat: et id eodem faci-
mus ut definitionem magis restringamus.
Substantia autem in duas partes dividitur. v3 in incorpo-
ream et corpoream. Incorporea iterum in tres partes. diuinam
v3 angelicam et rationalem animam. Corporea vero in quinque v3 cele-
stialem/elementalem/vegetalem/sensualem/et imaginalem.
Substantia igitur diuina est spiritualis insensibilis inimaginabilis. et con-
uertitur in identitate numeri cum diuina essentia: que est deitas. cum
sint vna diuina bonitas/infinitas/eternitas et sic de reliquis diuinis
proprietatibus. Alioquin nisi diuina essentia et diuina substantia essent idem
numero/substantia haberet esse per essentiam et non per se. et essentia subsisteret per
substantiam et non per seipsum: quod est impossibile. cum in deo non sit actus. in ente enim
infinite et eterno actus esse non potest. Spiritus quidem diuina substantia cum sit infinite
et eterne bona/magna/potens etc. per existentiam: ita est bona magna
potens etc. per suam propriam naturalem et coessentialem agentiam.
Substantia angeli est ens spirituale creatum corpori non coniunctum ita/que
nec sentiri potest: nec imaginari. Cuius substantia angeli non est lineata/figu-
rata/colorata/nec aliquid habet de genere corporis: sed est ea creatura
que deo magis extat similis. ratione cuius similitudinis substantiam corpora-
lem attingit absque organo corporeo/et ea que sunt de genere corporis. ut
est color figura motus et similia. Et hoc facit angelus recolendo/intel-
ligendo/et amando. Substantia item angeli cum essentia angeli creati
non potest. essentia enim in creaturis ita se habet ad esse sicut abstra-
ctum ad concretum. ut puta bonitas ad bonum. caliditas ad ca-
lidum. humanitas ad hominem etc. Substantia autem se habet ad
substantiatum in quo ipsius concretum per essentiam est con-
cretum. Notitia de angelo haberi potest per suas coessentialis po-
tencias/humano intellectu ipsas apperiente et discernente: que sunt
memoria/intellectus/et voluntas: ex quibus angelus est com-
positus. ut per ipsas deus recolat intelligat et amet. Intellectus
autem humanus tunc ipsas aperit/quando ea considerat: que in
iis vere sunt necessaria/coessentialia/et primaria. ut in memo-
ria memorans bene. et are. in intellectu intelligens. bene. et gere. et in vo-
luntate volens bene. et velle. ex quibus ipse potentie prestitute existunt.
Substantia angeli non habet ante/nec retro. dextrum/nec sini-
strum. superius/nec inferius. cum non sit lineata: et ista sint de

genere corporis. Itaque angelus cum ab his remotus existat: locum non occupat / existens in loco. nec motum habet in tempore. cum occupatio loci et motus in tempore esse non possint absque his sex mensurationibus prope dictis: quibus mensuratur et remanet situata substantia corpora.

Substantia anime rationalis talis est per suam essentiam et suas partes: qualis est substantia angeli. differunt tamen in hoc / quia substantia angeli non est corpori coniuncta: anima vero sic. Et angelus non est ut per ipsum sit aliud: anima vero est ut per ipsam sit homo. Et angelus attingit absque organo corporeo: anima vero coniuncta non. Anima est tota in qualibet parte corporis. eo quia indivisibilis est: et tota coniuncta: et totum corpus est animatum per ipsam. Que quidem anima corpori infusa deducit illud in speciem humanam: sed quando ab ipso recedit priuat corpus humana specie. nam quemadmodum per assumptionem et informationem corporis prestat corpori speciem humanam: sic per ab eo separationem ipsum spoliat speciem humanam. Homo iteque mouet animam ut cum suis proprijs potentijs agat. et anima mouet corpus ut agat similiter cum proprijs potentijs. quippe sicut homo mouet voluntatem ad volendum ita anima mouet corpus ad vegetandum et sentiendum.

Hec de anima quantum ad presens dicta sufficiant: quibus dici possint

Substantia celestis maior est magis corporali. eo (multo plura. quod magis continet et ambit. Substantia celestis est incorruptibilis: cum ex partibus contrarijs non sit constituta. et eius motus est circularis: quia partes ipsius curue sunt. Ipsa autem substantia sum est primo mobili per prius mouens mobile et mouere sibi coessentialia et naturalia. Substantia iteque celi circularis est ut suus motus sit continuus et instantaneus: et extra successiuus circulariter. et causa motus inferiorum eorum que per rectitudinem et tortuositatem mouentur.

Substantia elementalis est ens: ex quo derivantur et effluunt omnes substantie elementate. Que quidem substantia composita est ex generalibus materia et forma: de quibus omnes materie et forme secundarie exeunt et procedunt. Formas autem et materias secundarias vocamus eas res / ex quibus constituuntur individua specierum.

Substantia vegetatiua est. ut substantia arboris / rose / et huiusmodi. et dicitur vegetatiua quia habet animam vegetatiuam: per quam vegetat et in se conuertit elementa generando:

et ea in suam spēm deducendo. vt homo qui comedendo panem/ ipsum conuertit in suam carnem per vegetatiuam denu-
dantē ipm panem ab spē panis. Hec aut vegetatiua plātata/edi-
ficata et inserta in elemētatiua ex ea crescit/nutrit/et uiuit: ve-
getatiua dāte esse elementatiue in spē vegetādi: sicut forma dat

¶ Sba sensata ideo dicitur sensata qz hēt aiām sensi- (cē matie.
tiuam. vt sba leonis/gruis/anguille &c. ratione cuius aiā sen-
tit vidēdo/audiendo et sic de alijs. Sēsitīua quidē plātata est/
fundata et inserta in vegetatiua et per ipam in elementatiua. que
quidem tres sbe sbam leonis pstituit et reliquorū animalium.

¶ Sba imaginatiua est. vt sba hoīs/leonis &c. et dicitur imaginati-
ua qz hēt aiām imaginatiuā: q̄ est de gñe corporis. Que quidē
imaginatiua fundata est in potentijs inferioribus eo qd leo sbas
imaginat remotas a suo visu: et cum imaginatiua hēt nalem in-
stinctum et appetitum venandi: et reliqua exequendi ad vitam
tuendam et sustentandam necessaria.

¶ Sba hoīs dicitur rōnalis eo qd hēt aiāz rōnalem cuz oībus poten-
tijs inferioribus coniunctam: de qua superius locuti sumus.

¶ Sba vō corporea inanimata est. sicut sba ignis et alioz ele-
mētatorū: et sba auri ferri et alioz metalloz &c. et dicitur inaiata qz
caret vegetatiua/sensitiua/et ceteris potentijs. Habet tñ modum
erūdi/agendi/patiendi/ponendi/et purificandi cum proprijs
acñtibus. vt ignis qui cū sua caliditate calefacit: et cum leuita-
te ascendit: et terra q̄ cum sua siccitate desiccatur et descendit cū
grauitate. De sba sit nunc satis dictuz cum adhuc de ipsa suo
tempore et loco simus dicturi.

¶ De corpore.

Capit. iij.

Corpus est sba ex punctis/lineis/et figuris plena
Ex punctis. qz punctus cum puncto pstituit line-
am. et linea cū linea pstituit figuram. Figure ve-
ro tres sunt/circularis/triangularis et/quadran-
gularis. Circularis. sicut celus qd est corpus con-
cauum: et rotūdū. et sicut sol/hñs figurā circularē et sphericā.
et corpus piperis/pomi/et similia. Triangularis. vt nasus ho-
minis/cor/lingua. clippens et hmōi. Quadrāgularis. velut vi-
guis/facies/palma/archa quadrata &c. Ex his quidez figuris
sequit in elemētatis et alia figura coīs et pposita. sicut corpus

hominis: quod figuratum est per longus/latus/et profundus :
et per capitis et colli rotunditatem. et per ungues et nasus tri-
angulariter ⁊ quadrangulariter. vt supra. ¶ Corpus autē aliud
est aiatum aliud inaiatum. Aiatum sicut corpus hoīs vt dictum
est. Inaiatum vero sicut corpus ignis ⁊c. vt est q̄ dictū superius.

De animali.

Cap. iij.

Animal est s̄ba viuens. Sed aialium quoddā est rō-
nale: quoddāz irrationale. Rōnale vt angelus et
homo vt dictum est. Angelus tñ est aial imortale:
homo vero mortale. Irrationale est sicut leo: gal-
lina/et hmōi. Aial autē d̄r ab aia sicut materia a
forma. nā vt forma dat esse materie sic aia dat esse corpori/cui
extat p̄iuncta. De animali superius q̄ dictum est.

De homine.

Ca. v.

Homo est aial homificās. hec diffinitio magis spe-
cifica est: et p̄uertit magis cuz diffinito q̄ ista. hō
est aial rōnale et mortale. Quia de gñe et natura
rōnalitatis est etia; angelus. et de gñe mortalita-
tis leo ⁊c. Cōsimiliter dici pōt. deus est ens deifi-
cās: et sua eternitas ens eternās. et infinitas ifinitās. Et ignis
est ens igniens. leo leonans. plāta plantificans. faber homo fa-
brificans ⁊c. Et iccirco hec diffinitio est magis pp̄ria qz intimi-
oris est proprietatis et immediationis s̄bi. Homo siquidem tri-
bus modis p̄siderat. 1° vt homo socrates v̄l plato. 2° vt homo
spēs. 3° vt homo imaginabilis in absentia sensus. vel vt hō pi-
ctus in pietate: qui nō est verus hō. De hoīe ad p̄sēs dcā sufficiāt

De questione.

Cap. vi.

Questio est petitio rei ignote. vt cum petit̄ aliquid:
qđ homo non intelligit: et intelligere cupit. Que
(vt diximus in arte gñali) diuidit̄ in decem partes
gñales que sunt iste. Utrum sit. Quid est. De quo
est. Quare est. Quantum est. Quale est. Qñ est/
fuit/vel erit. Ubi est. Quomodo est. Luz quo est. Nā oēs que
stiones fiunt scđz istos decē modos. Tñ dicunt̄ r̄le gñales que
stionādi/quelz ip̄az habēs suas spēs. Hos aut̄ primā r̄lam si-

gnificamus per. b. scđaz p. c. tertią per. d. quartā per. e. quĩntaz
per. f. sextā per. g. septimā per. h. octauā per. i. nonā et decimam
per. l. Quod idcirco facimus / qz p. cuiusmōi litteras intēdimus
quĩqz supradictas rlas significare ad v̄itatē declarandam rerū
quesitarum. et primo de prima dicemus.

Utrum prima regula. B. Cap. viij

Ista rla q̄rit de possibilitate. Nā vtrū se hēt ad duo. v̄z ad
affirmationē / seu negationē: vt intellus nō sit ipeditus / s̄
liber ad inuestigādū z intelligendū v̄itatē. Nā intellus q̄n sup
ponit ipolē: ad vnū tātū se hēt affirmādo vel negādo: z p̄sequē
tis destruit p̄tingentiā. vt puta siqs diceret ipolē esse mūdū fuī
se creatū: p̄ talē positionē intellus non possz inuestigatiuus esse
nec practitus: s̄ remaneret ligatus: et obstinatus ignorant. cuz
quo meū p̄siliū est / nō eē disputādum. Cōditio igit huius rle
est / q̄ artista inq̄rēs v̄itatē nō p̄tinuo se determinet affirmādo /
vel negādo: ne postea in meta p̄stintus aut cogat p̄cōcella ne
gare / aut p̄negata p̄cedere. s̄ supponat p̄rio vtrāqz ptē eē possi
bilē: et postea id p̄cedat v̄z eē: qđ sua memoria magis recolit:
et intellectus magis intelligit. z volūtas magis amat. ne de cō
tingēti faciat ipolē. hoc est q̄ ea pars q̄ minus recolit minus a
mat z intelligit / relinq̄tur p̄ impolē. Que q̄dez inuestiga^o fieri
debet p̄ intellectū: qui inuestigatiuus est: nō aut p̄ memoriā nec
per volūtatē: cū nō sint po^e inuestigatiue. memoria em̄ retentiua
est. volūtas electiua. intellectus v̄o po^a inuentiua. At si memoria
immodeste nimis recolit: et volūtas nimis diligit / intellectu re
manente creditiuo / et nō practico nec inuestigatiuo: fieri tūc pōt
q̄ intellus supponat v̄z eē qđ falsus est z ecōtra. existit em̄ tūc
tēporis infirmus p̄ nimios actus (vt diximus) memorie / z vo
lūtatis. S̄z hec rla cū cuiusmōi intellectu non est conditionata:
sed cum intellectu sano / practico / et vero.

Quid. ij. regula. C. Cap. viiij

Ista regula est de diffinitione. z habet quattuor spēs.
Pr̄ia est q̄n perit diffi^o rei. vt cū q̄rit qđ est hō: cui re
cte r̄ndet. hō est aīal homificās. Scđa spēs est q̄n de eo q̄ri
tur: qđ de partibus s̄bi coessentialibus predicat. vt cū d̄r. qđ s̄ba
bonis hēt in se coessentialē z nāle: cui recte r̄ndet. Habz corō

pus et animam: quae sunt eius partes coessentialia substantialia et naturalia. eodem modo de intellectu: quae habet in se coessentialia substantialia et naturalia/intelligens bene et vere. ex quibus est constitutus. Tertia species est quae quaerit quod est aliquid in alio. ut quod est homo in alio: et rursus est. Homo in civitate est civis: in qualitate qualis. in arte mechanica mechanicus. et sic de reliquis. Quarta species est. quae quaerit quod habet res in alia re ut quod habet homo in alio: et rursus est. Homo habet albedinem in colore: bonitatem in virtute: vicium in peccato. pecuniam in arca. dominium in castro etc.

De quo. iij. regula. D.

Ca. ix.

Ista questio est de materialitate materiae/significans: de qua loquitur logicus syllaba constituat. et habet tres species. Prima species est primitiva ut homo socrates: quae est de seipso cum habeat conversionem cum suo numero. Secunda species est derivata. sicut homo socrates quae est de suis primitivis partibus: et de sua anima et corpore constituitur. Tertia species est possessiva: ut socrates qui est dei. et actus sive caliditas ignis. cursus currentis. civitas regis etc.

Quare. quarta regula. E.

Ca. x.

Ista questio est formativa seu causativa. habet duas species. Prima est. ut quae quaeritur. quare est homo? cui respondetur homo est: quia ex anima et corpore constitutus est. Quare item est panis: quia compositus est ex farina et aqua: et calefactus per ignem et decoctus. Per hanc speciem docet logicus et naturalis maximas invenire necessarias/et primarias: ex quibus faciat necessariam conclusionem. Secunda species est ratione finis: ut cum quaeritur quare est homo? Et fit responsio. Homo est ut deum recolat/intelligat/diligat et honoret: ipsiusque servitium exhibeat. Et ut omnes corporeae creature deo fiant creatori suo/deferentes homini iusto. Quod facere non possent nisi mediante homine: cum deus nec sit sensibilis/nec imaginabilis. Et haec secunda species causat primam ratione finis.

Quantum. quinta regula. F

Ca. xi

Ista questio est quantitativa eo quod quaerit de quantitate. et habet duas species/ secundum quod quantitas dicitur in continua quantitate et discretam. Prima est sicut homo: quae quantitate habet continuam per quam extat quantificatur et deterioratur. Per istam speciem apte respondet quaerenti quantum est homo. Homo est tantus quantum quantificatus est. Secunda species est. sicut idem homo in

quo sunt plures quantitates discrete a quantitate continua derivata et effluere. vñ quinqz pot: que sunt elementaria/vegetativa/sensitiva/imaginativa/et ratiua. et quinqz quantitates digitorum: et sic de reliqs. Et ista rla docet logicum reperire quantitates continuas et discretas in syllogismo.

Quale. vi. regula B.

Ca. xij.

Ista questio est de qualitate hñs duas spēs scdm qd qualitas diuisa est in ppriam et appropriatā vt bonitas naturalis in homine: que est ei sua qualitas propria. similr sua risibilitas. Qui quidem hō si iustus est: et sua iusticia est ei habitus bonus appropriatus ex bonis moribus constitutus. Et caliditas in igne: qd est sibi ppria qualitas: et siccitas ipsi appropriata p terrā. Et ista regula docet logicum facere demonstrationes necessarias mediantibus proprijs quantitatibus: et probatōes mediatio appropriat.

Quando. vi. regula B.

Ca. xiiij.

Ista regula siue questio qrit de tēpore: habet quindecim spēs (vt in arte gñali dictum est) quattuor per scdas questionem: tres per .3. quattuor itē per .9. et alias quattuor p. 10. Per has autem .15. spēs licet cognitio tēporis sit multū intellectu difficilis aliquo tñ mō euadit cognoscibilis. Sz qz alias de tēpe largius locuti sumus: hic de ipō breuiter et ppediose dicemus. Et primo vt cū qrit de tēpe in hoie: rñdet ipm prius p primā spēm sic definiendo. Tēpus ē illa creatura: in qua hō min⁹ cōsistit. in tēpe enī nō existimus nisi p nūc: siue p pñs pñctū: qd adeo diminutum est: qd remanet indiuisibile. In quo nūc siue instāti hō tēporificatus est et de vno instāti in aliō successiue mobil/ hñte tñ ipō hoie totū suū esse in eo nūc in quo existit. Et tēpus itē est de se ipō in qstū est prim⁹ primitiuū nō derivatū ab aliquo: sz est causa mot⁹ et mēsuratōis: qre oia creata in tēpe pñstunt et de vno instāti in aliō successiue pcediūt. Et tēpus possessiue ē sbe toti⁹ vniuersi: in quo tēpe sba nouit incepta ē. et de ipō hñuata. Et per istaz rlam docet logicus quō tps sit in sbo: et in motu cū quo est.

Ubi. viij. regula B.

Ca. xiiij.

Ista rla siue qstio qrit de loco. hñ tot spēs/quot hñ rla supra dicta de tēpe. Locus igit ē illa forā ppriā quā sba extat localis. vñ qñ qrit hō quō locatus est in loco: rñd⁹ est p diffiē: q

data est de loco: est enim in loco sicut sibi in suo habitu. sicut ite sic
 huius totum seipsum in suo loco. ut in illo instanti in quo existit. locus enim
 in quo homo consistit est sicut suus habitus: ut caliditas est habitus ignis:
 nam homo sic habituat est cum loco sic ignis cum caliditate: et coloratum
 cum colore. Et hec ratio docet logicum facere conclusiones de loco.

Quomodo. ix. regula L.

Ca. xv.

Ista regula petit de modo. ut cum queritur. homo quomodo est homo: et huius
 quattuor species. Prima est ut cum queritur: pars quomodo est pars. **Ita**
 Secunda quomodo alia pars est in alia. Tertia quomodo pars est in toto / et totum in
 partibus suis. Quarta quomodo totum transmittit extra se similitudinem suam: et
 partium: quibus est constitutum. Per istas autem quattuor species cognoscitur
 quomodo homo est homo. ut puta homo qui est homo per motum generatiois gignendo et in
 fundendo in matricem mulieris semen humido radicali et nutritivo
 tali immixtum. Quod quidem nutritivum humidum sibi extat
 gignens / ut infundat similitudinem humidam radicalis in femi-
 na generando et transmutando humidum nutritivum / sic in spem
 radicalis: ut vegetativa plante elementum in suam spem: et ho-
 mo panem in suam carnem.

Cum quo. x. regula L.

Ca. xvi.

Ista questio est de instrumentalitate: huius tot species / quot huius
 ratio supradicta. Sic cum queritur homo cum quo est homo: et rursus est.
 homo est cum suis partibus coessentialibus quibus parte exite in alia. sic anima in
 corpore et e converso. Et sibi in suis propriis actibus: et e contra ipsis in ipsis:
 cum quibus suas extra se mittit similitudines. Est etiam homo cum suis propriis
 partibus: et cum influentibus corporum superiorum: et sine ultimo ad quem fuit
 creatus. Dicitur est de prima dist. que sibi extat et materia ad alias
 dist. dum tamen ad arborem per constituta est: recursus fiat et repetitio.

De. ij. dist. que est de quinque predicabilibus.

et primo de genere.

Ca. i.

Queritur utrum genus sit ens reale: Et dicimus quod sic quod per
 biam. s. rationibus iuvante ratio b. Prima ratio est. Cum corpus sit
 anima in natura quibus anima (ut in arbore significat) necesse est quod cor-
 pus sit genus reale: alioquin corpus non esset divisibile naturale
 in corpus animatum: et corpus inanimatum: sed intentionale: quod est
 impossibile. Secunda ratio. Quia natura universi non patitur vacuitatem. quod faceret / si
 genus non esset ens reale. quia tunc esset aliqua veritas gene-

ralis indiuisibilis : que esset genus / et non esset genus : quod est contradictio. unde sequitur quod genus est ens reale. est enim unum numero quod de pluribus specie differentibus predicari potest. Quod quidem genus inuisibile et inimaginabile est : et per solam animam attainabile : et extra ipsas remanens ens reale. ut probatum est. Tertia ratio. Tria sunt entia generaliora et integriora. videlicet substantia celi / elementorum / et indiuiduorum : ex quibus constituta est substantia mundi : que constitutio foret impossibilis si genus non esset ens reale : quoniam hec tria distincta essent per discretas quantitates / per continuas quantitates minime participantes. quod est impossibile : cum mundus sit ex ipsis compositus. Quarta ratio. Si genus non esset ens reale. ut puta corpus significatum per .b. inferiora hec videlicet specierum indiuidua non susciperent influentiam a corporibus supracelestibus eo quod ibi est medium influentie suprauenientis : que actus est : deiceret. Sequitur ergo quod genus est ens reale. in quo influentia sustentatur. Quinta ratio. Posito quod animalia destruerentur omnia habitus tamen animalitatis sic remaneret potentialiter in suis primis principijs et in eorum natura : sicut habitus frigiditatis sustentatur in aqua calida : qui ibi subsistere non posset / si aqua non esset ens reale. Subiunctum autem habitus illius animalitatis dicimus esse ens reale quod genus vocamus. ut ostensum est per regulam .b.

¶ Genus quod est? Genus est ens consideratum et valde diffusum : quod predicatur de pluribus specie differentibus : ut animal de homine / leone / anguilla etc. ut per primam speciem regule .c. significatum est. Genus habet in se generales partes ex quibus est constitutum. sicut corpus quod est genus : ut puta corpus inuisibile et inimaginabile : quod habet in se formas et materiam corporales et generales inuisibiles et inimaginabiles de quibus constat. ut per .2. speciem regule .c. significatur. Genus item diffusum est in suis speciebus : sicut totum in suis partibus. ut in .3. specie regule .c. patet. Genus habet seipsum in suis partibus coessentialibus / sicut totum quod habet totum suum esse in partibus sibi coessentialibus. ut probat .4. species regule .c.

¶ Genus de quo est? Respondetur est de seipso : cum sit ens primitiuum ut ostendit .1. species regule .d. Genus etiam est de suis primis principijs constitutum. videlicet de generali substantia et naturali bonitate / magnitudine / duracione etc. que inuisibilia et inimaginabilia sunt. ut denotat .2. species regule .d. Genus etiam subditum est fini / siue intentioni : quare est .species enim finis exitus et causa generis. ut probat .3. species regule .d.

Quare est? Genus formaliter est. qz ex suis partibus
coessentialibus constitutum est. ut patz in pzia spē rle.e. Est etiā ge-
nus rōne finis/ut predicari possit de suis spēs: ut in 2. spē rle.e.

Quantū est? Genus tantū est/quantē exiit sue spēs: in q-
bus per discretas quātitates: et per p̄tinuā diffusum ē: p̄ cōtinuā
ut in pzia spē rle.f. per discretas x̄o: ut in scda. Quātitates autē
discrete tot sunt: quot in arbore apparent significare.

Quāle est? Genus aliud p̄p̄riū: aliud appropriatū. p̄p̄riū
ut sba/corpus/aial. appropriatū x̄o. ut genus subalternatū: sicut
sba sub ente: corpus sub sba: aial sub corpore. ut supra in arbore
visum ē. Genus itē quāle est: et respōderi pōt: qz est tale/quāle per
rlam. g. significatum ē. Est etiā quālis ē sua bonitas mag^o et c. et
qualis est sua insensibilitas et sua inimaginabilitas.

Quā est? R̄nd^m ē p̄ regulā. h. suo mō: sicut genus quod fuit
in prin^o mundi: et ē superius in ordine arboris. ut ens quod ge-
nus ē/ quā sba spēs est. et sba quod ē genus/ quā corpus est spēs. et
corpus gen^o/ quā aial ē spēs: et sic de aiali quod ē gen^o/ quā hō ē spēs

Quā ubi est? R̄nd^m ē per regulam. i. qz ē in seipō: et in suis
primis prin^{is} et spēs. put in arbore visum est.

Quā quō est? R̄nd^m est p̄ illū modū: qz signi. ē. in rla. k. suo

Quā cū quo est? R̄nd^m est qz genus ē cū suis p̄ti-
bus coessentialib^o. ut in rla. k. signifi. ē. **D**ictū est de genere et
data est doctrina qualr discurratur per. 10. quēstioēs ḡnāles: et
per eaz spēs. Unde logicus habituari potest ad respondendum
questionibus factis de genere: et ad formandum maximas gene-
rales syllogizando.

De specie.

Cap. ij.

Vtrum spēs sit ens reale? et probatur quinque rōni-
bus qz sic. Prima rō. Omne aial ē sba. omnis hō
est aial: ergo omnis homo est sba. ex quo sequit qz
si aial non esset spēs realis ultra aiam: syllogis predi-
ctus non esset verus naturalr: quippe sba et homo
non possent naturalr participare. quod est impole. Tū sequitur
qz spēs sit ens reale. Scda rō. Nullū aial est lapis. omnis homo
est aial. ergo nullus homo est lapis. Tū sequitur qz spēs est ens
reale. aliter enim due generales negative predicte non haberēt
subiectum per quod possent vere existere. quod est impossibile.

Secūda distīn.

Tertīa rō. Omne aīal est sba: quidā homo est aīal. ergo quidā homo ē sba. **Uñ sequit̄** q̄ spēs ē ens reale: nam alr vlis affirmatiua participare non possz naturalr cū duabus particularib⁹ affirmatiuis: nec per cōsequēs particulare cuz vli. quod est ipole.

Quarta rō. Nulluz aīal est lapis: quidam hō est aīal: ergo quidam hō nō ē lapis. **Uñ sequit̄** q̄ spēs ē ens reale. Nam si secus esset/ conclusio nō posset esse ex suis premīssis. naturalr: qd̄ ē im pole.

Quīta rō. Q. etiā spēs sit ens reale significatū ē per rlam b. que destructa esset et falsa: ⁊ suū cōtrariū esset vez/ si intellus coactus esset necessitate intelligere spēm non existere ens reale.

R. Q. Spēs quid ē? Spēs ē ens quod p̄dicatur de pluribus indiuiduis differentibus nūero: vt de sorte: de platone ⁊c. qui sub hūana spē continent̄: et iste leo et ille qui sub spē leonina: vt patz. per primā spēm rle. c. Spēs item habz in se naturales ⁊ sibi coeētiales ptes: ex quib⁹ constituit̄: quas ea dicimus esse de quibus ipa spēs extat p̄dicabilis: vt hō de hoc homīe et de illo. et leo de hoc leone ⁊ de illo. rosa simīlr de hac ⁊ de illa. vt patet etiā in. ij. spē regule. c. Spēs etiā in illo genere ē sub quo ē recipiens suū esse. Et ē exīs ⁊ influens in suis indiuiduis: vt aīal in corpe. et in hoibus in leonibus ⁊c. vt probat. 3^a. spēs regule. c. Spēs itē habet in seipsa sua indiuidua. vt homo prout spēs est/ sortem et platonem. et leo leonem ⁊ leoninū. vt patz in. 4. spē regule. c. Spēs tamen ingenerabilis ē et incorruptibilis: et per intellectū tantum attingitur non autē per sensum nec per imaginationes.

D. Q. Spēs de quo est? Spēs est de seipsa: cum sit primitiua et ab alia spē non deriuata. sicut caliditas ignis: que ab alia caliditate deriuata non ē. vt vult prima spēs regule. d. Spēs iterū est de suis prinīis: ex quibus constituta est. v3 spāli forma ⁊ materia: que in medio generis et indiuiduoz cōsistūt. v3 quattuoz masse sbe mundi. v3 ignis/ aeris/ aque/ et terre. in medio elementorum simplicū. inuisibiliuz. et indiuiduoz spēru3/ corruptibiliuz et visibiliuz vt in. 2^a. spē regule. d. declaratur est. Spēs itē subdita est illi generi sub quo est. vt homo aīali: et aīal corpe. vt in tertia spē regule. d.

E. Q. Spēs quare est? Spēs est formalit̄: quia est ex suis proprijs prinīis ex quibus constituta est: sicut ex spāli forma et materia que in se cōiungendo spēm multiplicant naturalr. Sed logice spēs est intentionalr imaginando et intelligēdo in absentia sen-

sus: vt homo qui imaginatur et intelligit equos suos/multiplicando eius speciem. vt probat prima species regule. e. Species iterum est ratione finis. vt homo qui est vt sint socrates/plato &c. vt in syllo etiam fit. in quo sunt premissa vt sequatur conclusio.

¶ Species quanta est? Species est tanta quanta est sua quantitas continua: et sunt tot species discretive quot genera de ipsis predicari possunt. vt homo est animal. leo est animal &c. et animal est corpus. corpus est substantia. substantia est ens. et ens est quoddam consideratum/innommatum et confusum. vt patet in regula. f.

¶ Species qualis est? Species est duplex. propria et appropriata. Propria secundum naturas. vt species humana/leonina et homini. Appropriata vero secundum intentionem. vt species quas logicus intentionali multiplicat imaginando et intelligendo ad placitum. vt significatur in regula. g. Species tamen propria causata est et necesse: appropriata vero contingens et occasionaria.

¶ Species quando est? Species est quando genus est et quando sunt sua individua. sine specie enim genera et individua esse non possunt. sicut principium. et finis que sine medio habere non possunt existentiam nec agentiam. Species tamen aliter consistit in genere. aliter in indiuiduis. nam in genere sustentat ratione principii. in indiuiduis vero ratione finis. Ex quo sequitur quod etsi omnia animalia in vno instanti morerentur: remaneret adhuc et superesset species in suo genere habitata et naturali situata. vt probatur per regulam. h.

¶ Species vbi est? Species est in arboze (vt dictum est.) et est in medio generis et indiuiduorum naturali. Logice autem est in memoria et in voluntate. et in intellectu quando intelligitur: non autem quando creditur. tunc enim in medio consistit actus memorie et voluntatis. Est etiam in imaginatione quando aliquod indiuiduum corporale imaginamur. vt per regulam. i. signi. est.

¶ Species quo est? Species naturali est per illum modum per quem vna partium coessentialium alteri inexistit. sicut specialis et substantialis bonitas/magnum/et reliqua principia. artis generalis sunt existentia in medio generum et indiuiduorum: et speciem multiplicant bonas per bonitates/magnas pro magnum &c. Per modum autem logicum species est quia intellectus vt agens in suo proprio intelligibili habet modum imprimendi et caterizandi species peregrinas quas facit intelligibiles cum auxilio sensus et imaginationis. vt puta species hominis/leonis/rose &c. quas intellectus ipse facit intelligibiles in

ipsis imprimendo suam similitudines. vt notatū est in regula. l2.

Spēs cum quo est? Spēs est cuz suo genere sub quo est: ⁊ cū suis indiuiduis. sicut homo cum aīali: et cuz socrate. platone ⁊c. Et leo item cuz aīali et hoc leone/ et illo ⁊c. et hoc naturalr. Est item spes cuz dīa/ proprietate et etiaz cū genere. Differentia quīdem distinctionez facit inter genus et genus cuz qua distinctiōe spēs multiplicatur. proprietate vero illam spēm facit propriam. Hoc est/ dīa facit homines/ leones/ rosam/ et hmōi esse spēs inter se differentes: proprietate autē proprias per proprius numerus.

Est etiam spēs cuz sensitua/ imaginaria/ et intellectua attra hendo intentiones et similitudines reruz realiū in sua imagina tione et intellectu imaginando et intelligendo. vt per resam. l2.

¶ Diximus de spē et per ea que de ipsa dicta (signifi. est. sunt/ potest logicus siue naturalis cognitionez habere de spē/ considerando ipam scdm. 10. questiones generales supradictas: extra quas nulla questio est polis.

De differentia:

Cap. iij.

Quæritur inter genus et spēm sit realis differentia? ⁊ respondetur q sic per scdam figuraz sylli isto mo do. Nullū aīal est lapis: omnis margarita est lapis. ergo nulla margarita est aīal. Tū sequitur q dīa est prin^m generale et reale: per quam aīal et lapis realiter differunt. vt significatur per rlam. b.

¶ Differentia quid est? Dīa est id rōne cuius bonitas mag^{do}. ⁊c. sunt rōnes inconfuse. Nam differentia causat q bonitas sit vna ratio et mag^{do} alia ⁊c. et sic de actibus earū. vt bonificare quod est actus bonitatis: et non mag^{nis}. et magnificare magnitudis et non bonitatis. Tū differentia dicitur lumen intellectus quo obiecta cognoscit. sicut lux visus: quo attingit entia visibilia. Et hoc patet in regula. c. Differentia etiaz habet in se coeēntiale et connaturale sibi differentiatis cuz quo efficit vt entia inter se differant. et coeēntiale et naturale differentiale. in quo facit entia differentiabilia. habet etiam proprium et necessariuz differēntiare: cum quo efficit entia existere inter se distincta. vt probat secunda spēs regule. c. Differentia est in alio vt puta in subiecto prin^m ostensuum et apertuum. vt in bonitate in qua intrat / et in qua se ponit inter bonificatum ble. et are. distin

guendo: ita quod totam ipsius bonitatis essentiam ponit in istis: sicut dicitur ipsa que tota suis primis principis inexistit. ut patet per 3. speculum regule. c. Dicitur item habet in se in quo subsistit: suus esse et suas operationes: ut in se leonis et reliquorum. cuius ipsius leonis dicitur est una pars: per quam leo habet plures partes inter se differentes: ex quibus est constitutus: ut patet in 4. speculum regule. c.

Dicitur de quo est? Dicitur est de seipso. alioquin nisi esset de seipso: et esset de alio principio: quod non foret de suo genere/non possit existere principio generale: per quod entia essent adinvicem distincta. quod est impossibile.

Dicitur item est de suis primis principis supradictis: de quibus extat constituta. Et est instrumentum subiecti: in quo est: ut manus hominis. subiectum enim sic agit cum dicitur: que extat sua pars distinguendo: sicut homo cum sua manu agit scribendo. ut per regulam. d. signi. est

Dicitur que est? Dicitur est quod de suis primis principis constituta est: ut in prima speculum regule. c. Dicitur item est ratione finis. ut in universo creato plures essentie et operationes existant: quod sine dicitur fieri non posset: ut in 2. speculum regule. e.

Dicitur quanta est? Dicitur est duplex. una per continuam quantitatem: eo quod unum principio generale est. plures vero per discretas quantitates. ut dicitur hominis/leonis et c. que differunt per quantitates discretas. Dicitur item multiplex est. nam alia est visibilis ut puta que apparet videtibus partes arboris. alia imaginabilis in absentia arboris. alia nec visibilis/nec imaginabilis: sed intelligibilis tantum: et illa est causa et subiectum/ quibus entia inter se differunt. et hoc patet in regula. f.

Dicitur qualis est? Dicitur est qualis duobus modis. proprie et appropriate. Proprie ut illa per quam subiectales partes proprie et subiectaliter differunt: ex quibus subiecta subiectaliter constituitur. ut subiecta leonis: que ex elementaria/vegetativa/sensitiva et imaginativa subiectibus constituta est. Appropriate vero sicut acutia: que differunt inter se. et sic de subiecta et acutibus: que etiam differunt per appropriate tam dicitur que est acutis/ eo quod similitudo est proprie differentie: ut significatum est in regula. g.

Differentia quando est? Differentia est in tempore continue et successive. Continue per modum existendi in quantum est principio generale: quod est cum suo numero convertibile. Successive vero per modum agendi/ de uno nunc in aliud distinguendo in subiecto in quo agentia existunt successive: ut significatum est per regulam. b.

- I** **Q**uia ubi est? Quia est in arbore huius scie et per consequens in
 oi qd est. et hoc duplr. vno modo scdm phm: alio modo scdm logicum.
 Scdm phm inqstū consideratur dia existendo et agēdo nālī: scdm
 logicū inqstū considerat itētionālī et similitudinariē. vt pz in rla. i.
- R** **Q**uia quō est? Quia est p mo^m primitiuū et p modū derivatiuū.
 Primitiue. qm̄ sicut bon^{as} naturalis est primitia inqstū est eēn-
 tia in suo pprio pcreto puta bono sustentata: sic dia est eēntia in
 suo pprio pcreto vt puta diuerso/subsistens. Deriuatiue xō vt
 dia q̄ coicata est alijs prin^{is}: vt per ipam plures eēntie p̄sistāt:
 et plures habeāt opatiōes (dia suam similitudinē ipsis coicāte)
 vt de ipsa induātur et habituent. vt significatur per rlam. lz.
- R** **Q**uia cū quo est? Quia est cū suis primis prin^{is}. vt in rla. d. et
 regula. c. significatū est. et est cū suo sbo sine quo eē nō pōt. et ha-
 bet suū actū cuz alijs totius vniuersi prin^{is}: vt etiā pz p rla. lz.
- Q**uod dicitur de dia et p ea q̄ de ipsa dicta sunt: pōt nātulis siue
 logicis inuestigare diam siue per suaz agentia/siue per existen-
 tiam in arbore superius posita.

De proprietate.

Capit. iiii.

- B**rum ois pprietas sit acūs in rebus creatis? Et
 probat q̄ non. qd sic oñdit. Omne aīal est sba:
 ois hō est aīal. ergo ois hō est sba: et hoc pprie et
 sbalī: cū aīal pprie et sbalī sit medium int̄ hoīem
 et sbam. qd fieri nō posset/si ois pprietas eēt acūs.
- Preterea quicqd hēt eē/habet eē per suā ppriā eēntiam: sed
 homo habet eē. ergo habz eē p suā ppriā eēntiam v3 hūanita-
 tem. Un̄ sequit̄ q̄ hō hz esse per suā sbalem proprietatez: et non
 per acūtale. sicut ignis qui nō hēt esse per suā ppriā caliditatē:
 s; p pprietatē sbalē: q̄ est igneitas. vt significat̄ p regulam. b.
- P**roprietas qd est? Proprietas est forma: p quā quodlz ens
 in suo pprio nūero cōsistit. vt ista pclusio. ois hō est sba: q̄ p suas
 pmissas. v3 oē aīal est sba: et ois hō est aīal/in suo proprio nūero
- Proprietas hz in se coeēntialē et nālē ppriatiuū. ble. (p̄sistit
 et are. vt p ppriatiuū hēat in suo pprio ppriabili intriseco actū
 propriū: vt pprietates pegrinas et aduēticias acūtālī pducāt.
 sicut intellectus/qui in sua ppria intelligibilitate efficit rosam/ et
 lapidē existere intelligibiles p acūs. Proprietas etiā appropri-
 at sbo nūez: sicut propria caliditas: q̄ p acūs appropriat igni su

num numer. Proprietas itē hz in sbo in quo est suum actum. vt risibilitas: q̄ hz in hoīe suū actū v3 ridere. et caliditas in igne calefacere zc. vt patet in regula. c.

C Proprietas de quo est? Proprietas est de seip̄a: vt p̄ primaz sp̄m rle. d. significatū est. Proprietas etiā est de suis pprijs cō cretis intrinsecis. v3 ppriatio bli. et arc. vt probat 2^a sp̄s rle. d. Proprietas itē est possessiue illius s̄bi i quo est. qđ s̄bi cū sua p̄ prietate pprietates appropriat. vt patz in 3^a sp̄e regule. d.

C Proprietas q̄re ē? Proprietas inq̄tus est eētia ē formalr p seip̄am: vt hēat suū ppriū p̄cretū. v3 propriū eē p̄ suaz propriam essentiā. vt i p̄ia sp̄e rle. e. Proprietas etiam finalr est: vt qđlz ens habere possit suū propriū nūez: quē sine proprietate h̄e nō possz. vt in sc̄da sp̄e rle. e. signi. est.

C Proprietas q̄nta ē? Proprietas ē q̄nta sc̄dm q̄ntitatē p̄tinuā in sbo: vt ḡnalis proprietas: q̄ p̄ ḡnālē z p̄tinuā q̄ntitatē q̄ntifica ta est. vt oñdit p̄ia sp̄s rle. f. Proprietas etiāz est q̄nta respec tu discretaz q̄ntitatū: vt in coruo apparet. cuius ppriū ē nigre do z albedo in niue z hmōi reliq̄. put signi. per regulam. f.

C Proprietas q̄lis ē? Proprietas est q̄lis pprie: z appropriate pprie vt caliditas q̄ est ppria q̄litas ignis. Appropriate x̄o vt eadez caliditas: q̄ est aeri appropriata. Que q̄dem due sp̄s ac̄ntales sunt: z in p̄dictis pprietatibus s̄balibus consistentes.

Proprietas autē propria causatia est z cā proprietatis appro priate z necessaria/ tēdēs ad vnū siue possibile/ siue ipole. Ad im pole. vt cū dz aquā nō eē naturalr frigidā. Ad pole. vt cum dz a quam possibile eē p̄ ignē calefieri. Proprietas x̄o appropriata occasionalis ē z nō necessaria: sicut caliditas aeris: q̄ occasio extat caliditatis aq̄ (aere ifundēte suā hūiditatē calefactam in aqua) que pprietas tēdit ad duo. v3 ad possibile q̄ sit: z possibi le q̄ nō sit. Aquā em̄ existere calidā z nō existere calidā possibi le est: ex q̄ re contingētia seq̄tur. Et hoc probat regula. g

C Proprietas q̄n est? Proprietas rōne sue existētie in eo tēpe p̄sistit/ in quo est suū s̄bi. vt s̄ba mūdi i qua proprietas ḡnalis: z ḡnale tēpus equalr p̄sistit: vñ talis proprietas est cōtinua z p̄ existētiā sine motu. Proprietas x̄o que extat p̄ agētiā rōne ap propriatiōis extat in tpe successiue de vno nūc in aliū: vt p̄ rlam

C Proprietas vbi est? Proprietas est in oibus lo is s̄be mūdi: cū nullū ens h̄e possit suū nūez simplicē abiqz pro

- prietate. Verum quia dicitur diffundit seipsam in entia vniuersa: et proprietates seipsam diffundendo deducit numerum in omne ens ab alio diuersum/est vna proprietates specifica in vno subiecto: et alia in alio. vt risibilitas in homine: latrabilitas in cane &c. vt in rla. i. demō
- R** **¶** Proprietates quomodo est? Proprietates est per modum (stratum est. partium numeralium: et per illum modum per quem vna pars cum alia adinuicem commiscetur: sicut caliditas/humiditas/frigiditas/siccitas & relique qualitates modum habentes seinuicem commiscendi per illum modum quem habent elementa in componendo ex seipsis elementatum.
- R** **¶** Proprietates cum quo est? Proprietates est cum (vt patet in rla. l. seipsa/inquantum est causata: et proprietates occasionaria est cum causatiua. est item proprietates cum omnibus alijs formis: sine quibus in subiecto in quo est: esse non posset. vt patet in rla. l. **¶** Dicitur est de proprietate & per ea que de ipsa dicta sunt inuenire potest logicus: siue naturalis essentiam ipsius & agentiam/discurrendo ipsam per decem regulas (prout ostensum est supra.)

De acntie.

Capitulum v.

- B** **¶** **V**trum omnia acntia ab vno reali & generali acntie procedant? Et dicitur quod non. quod per istud exemplum sic ostenditur. Omne animal est substantia: omnis homo est animal: ergo nullus homo est substantia. Tunc quemadmodum hec vltima propositio non participat cum duabus premissis in aliqua veritate: sic veritas & falsitas. malum & bonum. caliditas & frigiditas. & ita de alijs acntibus immediate contrarijs de vno generali acntie reali & simplici per suum numerum non possunt villo modo procedere. Quod si fieri possent: omnis homo est substantia: & nullus homo est substantia adinuicem procedere possent ab ipsis premissis suprapositis. Quod impossibile est & contradictio. & talis impossibilitas ostensa est in rla. b
- R** **¶** Accidens quid est? Accidens est ens quod per se existere non potest: vt in 1^a distinctione dictum est. et significatum in prima specie rle. c. Accidens item in quantum est genus/habet in se species sibi coeentiales. vt color qui in suo genere habet albedinem nigredinem &c. et qualitas bonum/malum &c. et ita de reliquis vt in 2^a specie rle. c. Accidens item est in subiecto in quo est actiuum et passiuum. vt actiua qualitas & passiuum: quod patet in 3^a specie rle. c. Accidens preterea habet in subiecto: in quo est sua existens & agentia: vt caliditas ignis: qui suam agentiam & existens habet in igne: & suum actum. vt calefacere. vt patet per
- R** **¶** Accidens de quo est? Accidens est de seipso: quoniam aliter esset (4. speciem rle. c. de eentia substantie quod est impossibile. cum quicquid est sit substantia vel accidens. & hoc significat

catum est per rlam. b. et per primam spem rle. d. Acñs item est de influētia sbe. vt similitudo de similato: et caliditas de igne. et calefacere: q̄ sblimido ē actus ignis. et actio similitudo forme sbe. et passio matie: qd̄ pbat 2ª spēs rle. d. Acñs possessiue est sbe seu sba: in quo est. vt sba cū acñte agere possit. suos act⁹ exercēdo. vt ignis: q̄ cum sua caliditate agit calefaciēdo calefactibile vt sit actiuus. et hoc patet in. 3. spē regule. d.

Acñs q̄re ē? Acñs ē qz suū sbm est sine quo acñs eē nō pōt. si cut effect⁹ q̄ est per suaz cām. et hoc per mo^m exñie et formalr. vt in 1ª spē rle. e. Acñs p̄terea est rōne finis sbe s; hoc primitiue: secūdarie vero est rōne sui ipsius. sicut caliditas que ē vt ignis possit actionem habere. et est vt ipsa caliditas actum habeat calefaciendi. vt in 2ª spē regule. e. signi. est.

Accidens quantum est? Rñdendū est qd̄ quātitas est acñs. habens duas spēs v; continuā et discretā. Un̄ fit qd̄ oē acñs quod est q̄stum. v; per quātitatē quantificatū: et per quātitatē hituatū. habet quātitatē continuā et discretā. vt actio ignis. que per continuā quātitatē habituata est respectu sui generis. Caliditas tamē ipsa plures habz quātitates discretas: eo qd̄ pluribus sbtis differentib⁹ spē sbiecta est. vt caliditas piperis que existit quāta per 4^m gradum: et caliditas cinnamomi per 3^m. feniculi per 2^m. et anisi per 1^m. et sic de alijs. vt patz in rla. f.

Acñs quale est? Acñs diuisum est in quālitatē propriā et appropriatā. Un̄ acñs est quale respectu proprie quālitatis: et appropriate. sicut caliditas ignis que est propria quālitās ipius: et caliditas aeris. que est ipi appropriata per ignem. et sic de artū liberaliū et mechanicarū hitibus. Qualitates iterū acñtis multe sunt: et pene innumerabiles. vt acñs qd̄ est separabile et acñs quod est inseparabile et c. vt in pria distin. dictum est. Quod quidem acñs considerabile est per rlam. g. inq̄stuz est de genere q̄li

Acñs qm̄ est? Acñs est in tempore continue per mo^m (tatis. exñie: vt motus in octaua sphaera qui in se continu⁹ est: et extra momēta. S; respectiue inq̄stū saturn⁹ p̄tiguus est octaue sphaere tal mot⁹ p̄sistit in tpe de vno nūc in aliū succ^{te}: et p̄ hūc mo^m acñs existit in tēpe. v; in fluxiōe momētoꝝ horarū dierum et c. vt

Acñs vbi est? Acñs est vbicunq; suuz sbm est (sig. in rla. b. sine quo esse non potest v; sba in qua sustentatum est. Un̄ rōne existētie acñs est in essentia sbe. inq̄stum substantia per acñs

est quanta/qualis/relatiua/actiua/passiua/habituata/situata/
locata/et tēporificata. et rōne agētie in actibus sbe: vt in cursu ho
minis per currere. in caliditate aq̄ p calefacere: et ita de reliq̄s.

R **Q**uādo est? Actūs h̄z modū exīdī et agē= (vt oīsus ē p r̄laz. i
di. sicut et s̄bm in quo ē. vt situs q̄ ita h̄z mo^m situādī suū s̄bm: si
cut s̄bm h̄z modū suscipiēdī talē h̄tū. et locus itē locādī s̄lr. Que
oīa p modū dispositiōis matie fiūt. qua mediāte acūs et s̄ba adin
uicem conueniunt. Et hoc in r̄la. l. signi. est.

R **C**ū quo est? Actūs cū pluribus rebus est. qz ē cū suo s̄bo
sine quo eē nō pōt. et est cū sine ipius s̄bi/inq̄stuz est prop̄t ipm.
Est itē vnū acūs cū alio sicut q̄litas cū q̄ntitate. passio cum actio
ne. situs cū h̄tu. motus cū loco. et sic de reliq̄s. vt p̄z ēt in r̄la. l.

Dictū est de acūte: et data est doctrina p quā sciet logicus in
uestigare acūtium secreta et eēntias eoz et actus. seruando mo^m
quē nos supra oīdīmus p decem regulas generales.

De tertia distin. que est de .10. predicamentis. et pri
mo de p̄dicamento sbe. Cap. i.

B **H**ec distinctio in .10. ptes diuisa est. v̄z in .10. predica
mēta q̄ sunt hec. S̄ba. Quātitas. Qualitas. Rela
tio. Actio. Passio. H̄tus. Situs. Tēpus. et Locus

Queritur igitur primo vtrū s̄ba creata/esto q̄
possit a suis acūtibus denudari: hēat eē extra ani
maz. **R**ūd^m est q̄ sic: qm̄ sicut iste syllus. oē aīal est s̄ba: omīs hō
est aīal. ergo oīs hō est s̄ba: remaneret potētialr et h̄tualr in suis
p̄missis denudatus ab vltia propositione: sic s̄ba a suis acūtibus
sepata/remaneret i suis primis prin^{ti}s s̄balibus. v̄z forma et ma
teria: et acūtia ipa a s̄ba remota et seiūcta remanerēt etiā in po^s
in ipa s̄ba. et hoc signi. est in regula. b.

S̄ba qd est? S̄ba est ens qd p se existit/illd̄ inq̄z ens p̄sidera
tum/innoiatū/insensibile/inimāginabile: et citra genus acūtium
cognitū/et intellectū. Qm̄ sicut iste syllus. oē aīal est s̄ba: oīs hō
est aīal: ergo et. logice h̄tuatus est et cognitus/h̄z vltia proposi
tio nō sit ore prolata s̄z t̄m̄^o p̄siderata. sic eēntia seu eē sbe est il
lud ens p̄sideratuz/de ḡne acūtis nō p̄dicabile: qd̄ insensibile est
et inimāgibile. **N**ā sicut visus s̄bam nō attingit s̄z colozem et figu
ram sbe: et gustus amaritudinē/dulcedinem et. ita nec imāgina

tio sbam apphēdit sed figurā. qđ p primā spēm rle. c. sig. Sba
habet in se naturalr z primarie formā materiā z coniunctionē:
q̄ sunt sibi coeēntialia. per formā est substātiatā. p materiā sbabi
lis. z p iūctionē hz sbare sbabile cū quo agēs naturale generat
z sbantiat gñalr z sbalr genitū sbatū z naturatū. vt p. 2. spēm rle
c. patz. Sba itē est in acñte q̄ntificata/ q̄lificata/relata/ actiona
ta/ passionata/ hituata/ assituata/ tēporificata/ z locata. vñ dicta
est sba: substāt em̄ suis acñtibus. vt in. 3. spē rle. c. significatū est.

Sba p̄terea hz in suis acñtibus dñium/ eo qđ cāt acñtia ipsa et
actus eorum. vt probat 4ª spēs regule. c.

¶ Sba de quo est? Sba est de seipā vt nō sit de acñte. cū qđcđ ē
sit sba vel acñs. vt in. 1ª spē rle. d. signi. Sba itē est de sbali co
essentiali z p̄naturali sibi sbantiatio. bli. et are. vt p̄ in. 2ª spē rle
c. et rle. d. Un̄ sba sic poterit diffiniri. Sba est ens prop̄t qđ ē sba
re: z per qđ sua forma cognoscit: et ipm sbare per suū sbabile/ si
ue sbatum: z per hec tria eēntia sbe. Sba adhuc nulli subdita
est rei: lz suis acñtibus substet: cuius rō est qđ sba agit cū acñti
bus sicut agens cū instrumento: vt in. 3ª spē rle. d. signi. est.

¶ Sba q̄re est? Sba est formalr p seipam cum sit ex sua propria
forma z propria mat̄ia. vñ sit qđ sba est ens per se exñs. vt i pri
ma spē rle. e. Sba est etiā finalr prop̄t indiuidua naturalia: eo
qđ indiuidua sine sba eē nō possent. vt socrates plato. leo. rosa. la
pis. et reliq̄. hoc aut̄ intelligit̄ de indiuiduis: ex q̄bus p̄stitutus
est nūerus. vt vnus hō/ vnus leo/ duo hoies/ duo leones zc. qđ p

¶ Sba q̄nta est? Sba est tāta/ q̄nta sūt sua (bat 2ª spēs rle. e.
cōcreta sbalia supradicta: sine q̄bus non haberet in quo subsiste
ret: nec ipa cōcreta sine sba. prop̄t qđ oñdit̄ p scđaz spēm rle. d. qđ
sbatiū. sbabile et are. et ipa sba sunt idē per eēntiā/ exñtibus q̄n
tis ipa sba per p̄tinuā q̄ntitatē z tribus p̄cretis per q̄ntitates di
scretas nūerales: atq; naturales: vt per rlam. f. signifi. ē. Sba
p̄terea est duplex (vt supra significatū est in arboze) v; corporea
z incorporea. Incorporea sicut angelus/ cuius sba sic attingibi
lis extat per aīaz sine acñtibus ad sbam corporeaz p̄tinentibus:
vt sba corporea a suis acñtibus separata z seiuncta. vt supradic
tū ē. Sba itē est duplex pria v; z scđa. pria vt sba indiuiduo
rum q̄ d̄r pria rōne finis. Scđa vō sicut genus z spēs: q̄ dicūtur
sbe scđe. nam sicut anima z corpus sunt vt sit homo. z due qui
dem premūse vt sit conclusio: ita genus z spēs vt sit socrates/ leo

rosa/et reliqua indiuidua.

S **Q**ua qualis est? Sba est qlis: vt p suas qlitates ofiditur qua-
lificata: na p ppria qlitate sua acntia ipi inexistunt inseparabilia. vt
igni sua caliditas. p appropriata xo vt caliditas aque. Sba ad
huc p dispositione extat disposita vt sit hituata/actionata/passio-
nata et. vt per regulam. g. signifi.

S **Q**ua qn est? Sba est qnqz in poa: qnqz in actu. vt arbor q ex-
tat in poa semis. et in actu qn pducit alia arbor. Et qn e in poa
extat in tpe ptinuo. qn xo in actu est in tpe successiuo de vno in-
stanti in alio p grediens rone celestis mot. vt p rlam. h. sig. e

S **Q**ua vbi est? Sba est in seipa respectu sui numeri: sicut ho so-
crates q in seipo e ho/ eo q sba est in suis pprijs coactis: et sua
concreta sunt in ipa. Sba itez est in suis acntibus pprijs velu-
ti in sua qntitate: p qua est qnta. in suo colore p que est colorata
et sic de reliqs. Sba adhuc est sicut locatu in locante. vt vinuz
in aphora. ho in aere. piscis in aqua et sic de consimilibus.

Sba aut incorporea extat in loco ab hitu et situ corporeis de-
nudata: vn nec locu occupat/nec motum: lz ita sit in vno loco q
non sit in alio. hinc e/q sba incorporea nec imaginabilis sit nec
sensibilis. est em (vt dixim) ab hitu et situ corporeis denudata.

S **Q**ua quo est? Sba hz mo^m eendi exndo (vt per rlam. i. sig. e.
et agedo. vt p rlam. c. et rlam. d. signi. e. et hoc pz in rla. lz. Haby
etiam modu agedi. vt suis pprijs acntib² disposita e. qd pz etia

S **Q**ua cu quo e? Sba est sbalr cu suis pprijs (per rlam. lz.
prin^{is} sbalr v3 sbali forma et sbali matia. Et sua forma est cum
suis pluribus tuis. sibi coeentialib² et naturalib²: ex qb² est psti-
tuta. v3 bonificatio magnificatio et. Et sua matia e cu suis pro-
prijs et naturalib² prin^{is}. v3 bonificabili magnificabili et. de q
b² extat pstituta. vt rla. lz. manifestat et docet. **D**ictu e de sba:
et per ea q de ipa p decē rlas discursa/dicta sunt: sciet natural si-
ue logicus de sba veras et necc^{as} coelusiones formar e.

De quantitate.

Cap. ij.

Qua quantitas possit diffiniri? Et dicim² q sic: na
si diffiniri no possz: no esset xe diuisibilis in qntita-
te continua et discretā: cu nulla diffi^o nec diuisio qz
de fieri possit sine vli reali vl metali. vt sig. in rla. b

Quantitas qd e? Quantitas e poa cum qua sba

quantificat entia quantificata. et hec definitio ideo fit. quia potest
tia per actum et actus per obiectum cognoscuntur. Quantitas etiam est potentia,
hinc in se essentialiter ac naturaliter et inseparabiliter quantificativitate/
quantificabilitate et quantificare. ut supra subaltera subiectivum. ble. et are.

Quantitas item est in subiecto mensura ipsam per extremas et agentiam ter-
minans et limitans. Quantitas etiam habet in contenta subiecti suum esse:
nam sine subiecto existere non potest. ut patet in 3. specie regule. c.

Quantitas de quo est? Quantitas est de seipsa. cum sit genus. ut in **D**
prima specie rle. d. Quantitas item est de similitudinibus subiecti acciden-
talis. ut in 2. specie eiusdem rle. quod et regula. k. manifestat. Quanti-
tas possessive est subiecti. ut instrumentum est artificis. ut in 3. specie rle. d.

Quantitas quare est? Quantitas formaliter est quia sua causa est: quod **E**
ponit ipsam in subiecto in esse/eam ab alio genere cum diversis distinguen-
do. et cum proprietate proprius sibi numerus limitando et imponendo.

Quantitas adhuc ideo est. quia suum subiectum per extremas et agentiam qua-
tificabile est: et hoc patet in regula. e.

Quantitas quanta est? Quantitas est continua et discreta et est tanta: **S**
quantum suum subiectum dispositum est esse quantum per suam extremam et agentiam. et hoc

Quantitas qualis est? Quantitas est qualis. ut suum subiectum (patet in rla. f. **S**
natum est esse quantum existendo et agendo. ut homo qui per modum existencie
quantitatem habet continuas. Et quia de pluribus rebus est compositus
quantitates habet discretas. ut regula. g. significat.

Quantitas quando est? Quantitas est quando suum subiectum sine quo esse **H**
non potest/est. Et ita est in tempore et motu cum suo subiecto. sicut cum ipso
est existens: et per ipsam in agentiam deducta: quoniam sicut absque subiecto esse
non potest: ita et in tempore nequit esse absque subiecto. ut per rlam. h. et

Quantitas ubi est? Quantitas est in subiecto cum quo (rla. b. sig. e. **I**
est: duobus modis. videlicet per modum existendi et per modum agendi. Per
modum existendi. quia cum ipsa quantitate hituatum et terminatum est subiectum.

Per modum agendi. quia cum quantitate agit id quod agit: ut sig. in **K**
Quantitas quomodo est? Quantitas est per modum influ- (rla. i. **K**
entie a suo subiecto et hoc ratione sue dispositionis per hitum/situm et per
suam naturalē potestiam et impotestiam. ut intelligi potest in rla. k.

Quantitas cum quo est? Quantitas est cum sua causa quod ipsam ponit suste- **K**
tata in potentia. existit enim in potentia/quod ad actum reducitur et exit. ut spica de
semine. calefactum de calefactibili. currere de mobili. et sic de reliquis

Diximus de quantitate. et per id quod de ipsa dictum est/ (ut per rlam. k. sig. e.
poterit naturalis/logicus/et geometriam hinc de quantitate.

B

Truz qualitas dicat pprietatē magis pprie : q̄ di-
spositionē. Et dicim⁹ q̄ sic. nam pprietas denotat
exñiam rez ⁊ agētiā: dispositio x̄o possibilitatē ⁊ p-
portionē ip̄az. vt signifi. per regulam. b.

L

Qualitas q̄d ē? Qualitas ē forma/entiū status
indicans. vt cū q̄rit̄ q̄lis ē socrates? cui apte r̄idēt. bon⁹ vel ma-
lus. sanus vel eger ⁊c. vt p. i. spēm r̄le. c. signi. est. Qualitas eti-
am h̄z in se spēs sibi coeñtiales. v̄z ppriā formā ⁊ appropriatā.
vt q̄li⁹ ignis q̄ p̄sistit p̄ calidū et siccū. calidū ppriuz: siccum x̄o
appropriatū. Que q̄dē q̄litas itez h̄z q̄ttuor spēs/ h̄z minus prin-
cipales q̄ superiores: eoq̄ ad ip̄as reduci p̄nt. q̄ sūt dispositio/hit⁹
naturalis po⁹. et naturalis ipo⁹. Prima est vt in ligno/q̄d p̄ sic-
citātē dispositū ē ad p̄burēduz. et hō p̄ bo⁹em ad bñ agendum. 2⁹
vt in logico q̄ p̄ hitū logicalē disposit⁹ ē ad arguendū. 3⁹ in igne
qui potētiā h̄z naturalē ad calefaciendū. 4⁹ silr in igne q̄ natura-
lem h̄z ipotētiā ad frige faciendū. ⁊ hō ad volādū ⁊c. Et hoc p. 2.
spēm r̄le. c. signi. Qualitas etiā ē in suo sb̄to forma indicatiua
(vt sup̄ius dictū est) h̄ns in eodē nō solū spēs supradictas : verū
etiā p̄tatē indicandi actū siue passionē ip̄ius: vt caliditas in igne
indicat ip̄m calefactiū eē. in aqua x̄o eā ip̄am calefactibilē. Et
bonitas q̄ in hoīe ip̄m indicat ad bñfaciendū dispositū. prauitas
x̄o ecōtra. vt p̄z per. 3. spēm r̄le. c. Qualitas h̄z in sb̄to in quo ē
spēs (quas supradiximus) nā sicut q̄litas eē nō pōt sine sb̄to : ita
nec sine ipo h̄re pōt suas spes. vt in. 4. spē r̄le. c. notatū ē.

Qualitas de quo ē? Quali⁹ est de seip̄a: cū nullū acñs esse
possit de alio ab eo exñti diuerso in gñere. vt vult i⁹ spēs r̄le. d.

Qualitas ē de suis pprijs spēb⁹ sine qb⁹ eē nō pōt. vt q̄litas
colere q̄ ex caliditate p̄stat ⁊ siccitate. q̄litas x̄o sanguis : ex cali-
ditate et hūiditate. et sic de reliq̄s. vt p̄z p̄ 2. spēm r̄le. d. Quali-
tas adhuc appropriata caliditati subdita est ei q̄ ppria ē. vt in ca-
lore in quo siccitas subdita ē caliditati q̄ ppria ē. q̄d apparet in
pipere. in quo caliditas in 4⁹. gradu p̄sistit. siccitas in 3⁹. hūidi-
tas in 2⁹. frigiditas in 1⁹. q̄ q̄dē oia significata sūt in 3⁹ spē r̄le. d.

Qualitas q̄re ē? Qualitas foꝛalit̄ ē: qz suū sb̄m ē/h̄ns exñtiā
⁊ agētiā. vt sanitas q̄ ideo ē qz suū sb̄m sanū ē. ⁊ corrūpere q̄d
est qz corruptio ē. ⁊ sic de reliq̄s. Finalr x̄o est q̄litas vt suum

sibi agere possit. sicut caliditas quae est ut ignis calefacere possit. et

Qualitas quanta et qualis est? Rndm est quod due (hoc patet in rla. e. **F**
sunt qualitates. altera propria altera appropriata. Qualitas propria **B**
continua est. sicut caliditas ignis. et ea qualitas instantanea est ratione quantita-
tis continua. Quali^{as} vero appropriata profusa est successiue in discre-
tas quantitates. ut caliditas aeris. aque. et terre. piperis. cinnamo-
mi. et reliquorum elementarum. ut in rla. f. demonstratum est.

Qualitas quae est? Qualitas naturalis et propria semper inest. ut mo- **h**
tus celi qui inseparabiliter extat a suo subiecto. Quali^{as} vero appropriata suc-
cessiua est et temporanea. ut caliditas aquae que quicquid ipsi inheret: quicquid
non. et homo qui quicquid bonus est quicquid malus. ut in rla. b. signi. e.

Qualitas ubi est? Quali^{as} est in suo subiecto. ut caliditas in igne. **F**
albedo in albo. sanitas in sano. Est etiam qualitas in actu. sicut calefa-
cere/currere etc. ut patet per regulam. i.

Qualitas quomodo est? Quali^{as} est secundum modum quem habet suum subiectum: **h**
modus enim subiecti modum habet qualitatis. ut ignis qui modum habet igniendi.
ratione cuius cum sua propria qualitate sua propria materia qualificat/ipsam quali-
tatem in actione deducendo/in quantum est agens per suam formam: et in pas-
sionem/in quantum est patiens per suam materiam. ut per rlam. l. signi. e.

Qualitas cum quo est? Quali^{as} est cum suis speciebus et cum subiecto in quo **h**
est sine quibus esse non potest. Est etiam cum actione subiecti actiua. sicut caliditas
ignis qui est actiua quoniam ignis aquam calefacit. et passiuua in passione subiecti
in quo est. sicut frigiditas aquae que passiuua est: quoniam ignis suum subiectum calefa-
cit. et hoc per rlam. l. signi. e. **C** Per ea quae dicta sunt de qualitate serua-
to ordine supraposito/poterit naturalis/sive logicus ea inuestiga-
re et reperire: que de qualitate dici possunt.

De relatione.

Capitulum iij.

Utrum aliqua relatio sit substantialis? Et dicimus quod sic. ut in **B**
deo in quo est relatio substantialis inter patrem et filium et spiritum
sanctum. et in suo intellectu et reliquis diuinis rationibus.
in quo quidem intellectu se habent relationes substantialiter intellectu-
blis. et genere. Similiter et in rebus creatis. ut in substantia ignis
in quo se habent relationes substantialiter forma et materia et in intellectu intelli-
gens beatus. et genere. et hoc patet per regulam. b.

Relatio quid est? Relatio est forma pluralitatem necessariam indicans. **L**
ut ea quae est inter patrem et filium. animum et corpus etc. quod probat in specie rle
c. Relatio itaque habet in se relatiuum referibile et referre sibi coequentia

- Ha. vt in sba in qua consistit relatio p sbatuū ble. et erre. et in bonitate p bonificatiuū ble. et are. 7c. vt p3 p 2. spēs rle. c. Relatio adhuc ē in sbto indicās exiū. i. ipi? 7 agentia. vt in igne in quo p formā 7 matia est indicās eētia: 7 p ignificationē 7 calefactionem actū ipius eētie. vt p. 3. spēm rle. d. sig. ē. Relatio iterū ea forma ē q̄ indicātiā h3 in sbto. vt fum? in igne. 7 infirmitas in corruptiuo bli. et ere. 7c. quod pbatū ē p. 4. spēm regule. c.
- D** Relatio de quo ē? Relatio ē de seipā inq̄tū ē gen? 7 prin^m primitiuū. vt in. i. spē regule. d. Relatio p̄terea est de suis primis prin^{is} sibi coessentialib?. v3 de actōe 7 passiōe/maioritate 7 minoritate/medietate 7 eqlitate. 7 ita de reliq̄s. vt p3 in. 2. spē rle d. Relatio itē subdita ē ei sbto in quo ē. vt similitudo silato. 7 relatio (vt acūs est) subdita ē relationi sbali. vt calefactiuū calefactibile 7 calefacere ignificatio bli. et are. vt p. 3. spēm rle. d. sig. ē.
- E** Relatio q̄re ē? Relatio ē: qz sua cā ē/eam ipsam influēs. sicut dies q̄ iō ē/qz sol ē. Causa xō actiōis 7 passiōis acūtalius actio ē 7 passio sbales. qd̄ manifestū ē p. i. spēm rle. e. Relatio p̄terea est vt finis seq̄tur rex p agētiā existentiū. veluti agēis 7 agibilis: q̄ sine agere quietē h3e nō possent. vt in. 2. spē regula. e.
- F** Relatio q̄nta ē? Relatio ē q̄nta duob? mōis. dualitate 7 ternalitate. Dualitate vt p? 7 fili?. actio 7 passio. abstractū 7 p̄cretū 7 sic de p̄silib?. Ternalitate xō sic intellectiuū. ble. et gere. posificatiuū ble. et are. calefactiuū ble et calefacere 7 reliq̄. Relatio aut inq̄tū gen? ē/est q̄nta p̄tinue inq̄tū xō ipam d̄ra 7 proprietates intrāt: duas h3 q̄ntitates discretas. vt actio q̄ vnā h3 q̄ntitatē 7 passio aliā. qd̄ p regulam. f. signi. est.
- G** Relatio q̄lis ē? Relatio ē q̄lis pprie 7 appropriate. Proprie vt actio et passio. foia 7 matia qd̄ sbm relatiōis p̄stat. Appropriate xō sic calefactiuū ble. et ere. et ea appropriata 7 acūtalis relatio ad sbam ignis applicabilis ē. silr 7 ad aeris/inq̄tū aer p ignem extat calefactibilis et in calefaciendo aquā calefactiu?. 7 ad aquā calidā: q̄ calefactiuus ē calefaciēdo carnes: 7 calefactibilis/inq̄tū p̄ignē 7 aerē calida efficit. vt p rlam. g. manifestū est.
- H** Relatio q̄n ē? Relatio ē q̄n suū sbm ē exiūs siue agēs. vt actio 7 passio sbales q̄ instātanee exiūt in tpe/sbm p̄stituetes. S3 inq̄tū sba est agēs /relatio extat successiue i tpe. vt generās ble. et are. mouens ble. et ere. vt per regulā. h. signi. est.
- I** Relatio ybi ē? Relatio ē in suo sbto p vnuz mo^m: 7 extra sbm

per aliam. In sbto vt in bonitate bonitatiunz ble. et are. que sūt de eius eētia. Extra sbm xō sūt inter p̄em z filiū. z inter ignez qui est calefactiuus: z aquā q̄ est calefactibilis. z martelluz q̄ hz actionē z clauū q̄ hz passionē zc. vt p rla. i. signi. est.

¶ Relatio quō ē? Relatio ē scdm cū modū: p quē se hnt sue partes ipi coessentialis. vt in ḡnratōe generās modū hz actiuū mouētē cū fōa materiā ad paciendū: vt genitū seq̄tur q̄ ē finis. z sic de actiōe martelli z passiōe clauī: q̄ p motū manus ad martelluz z ad clauū exūt. similr vt equus/ qui modum hz mouendi seipm ex quo actio sequit̄ z passio. vt per rlam. k. signi. est.

¶ Relatio cū quo ē? Relatio est cū suis primis prin^{ti}s sibi coessentialib⁹. Mā vt dictio est cū suis syllabis. ppositio cū suis dictionibus. syllus cū suis ppositionib⁹: ita z relatio cū suis ptibus subiectiuis: q̄ sunt p̄ z filius. calefactiuū ble. z cre. zc. vt p3 per rlam. k. **¶** Dictū est de relatiōe z data ē de ipa doctrina: p quam respōderi pōt z q̄dem recte q̄stionib⁹ factis de relatione.

De actione.

Cap. v.

¶ Trum actio z forma in sbto in quo existūt cōuertant⁹? Rñd^m est q̄ actionum alia est primitiua alia sc̄daria. Primitiua sbalis ē siue sbantiata q̄ cum se ipsa z cū sua propria materia p̄stituit ḡnalē sbaz/ ex forma z materia sbalibus cōpositā. z talis actio cum sua eadē forma ē p̄uertibilis. Actio xō sc̄daria q̄ est actus prime forme in ḡne ac̄tis posita/ cū forma conuertitur ac̄tali: vt caliditas que p̄uertibilis ē cū sua actiōe: hoc est cū sua actiuitate. z hoc per rlam. b. signi. De sbali z ac̄tali actiōe hec iunctim dixisse sit satis. nūc seorsuz de ac̄tali maxie q̄dē erit sermo.

¶ Actio q̄d ē? Actio ē fōa cū qua agēs agit i sbto. vt ignis q̄ in sbto calefacto agit cū caliditate. Sz eiusmōi actio nō hz i se acti onatiuū ble. et are. cū hec nō de suo: sz de ḡne sbe sint. vt sig. ē sup vñ hit⁹ eoz ē p ac̄is. Actio q̄dē ac̄talis ē in sbto actia cum sit act⁹ sbalis actiōis. Et hz i sbto i quo existit suū eē z suū actionar⁹

¶ Actio de quo ē? Actio ē de se respectu sui (vt p rlas. c. sig. ē. ḡnis. z nō hz d̄ quo sit matialr cū sit fōa simplex ac̄nal. Actio itē possessiue subdita ē actōi sbali/ cui i^{stru}m ē. cū quo agit. vt p rlas

¶ Actio q̄re ē? Actio fōalr ē: qz sua cā ē/ v3 actio sbal. (v. sig. ē Actio aut̄ q̄ ē effect⁹/ est p̄p̄t finē sue cause. vt caliditas ignis q̄ iō est: vt ignis cū ipa calefaciat calefactible. vt p rlas. e. sig. est.

- S** **Actio** quanta est? Cui recte rñdetur. q̄ actio est duplex. alia sbal. alia sbal acñtal (vt supra de ip̄is dcm̄ est) Actio sbalis ē cōtinua p̄ eēntiā: acñtalis v̄o ē diffusa succ^{ue} p̄ discretas q̄ntitates. vt caliditas ignis in aerē/aquā/terrā/hoīez. piper. z reliq̄. vt in
- S** **Actio** q̄lis ē? Actio h̄z duas spēs v̄z ppriā z ap= (rla. f. p̄z. propriatā. Propria ē sic actio q̄litas ignis q̄ ppria ē ipsi igni. Appropriata v̄o itez ē duplex v̄z naturalis z artificial. naturalis sic actio quā h̄z ignis p̄ siccitatē i aere. aqua. hoīe. pipere. zc. Artificialis vt ea quā faber h̄z in clauo. dñs in seruo z reliq̄. vt
- H** **Actio** qñ ē? Actio est qñ suū sbm̄ est sine quo (p̄ rlas. g. sig. ē) existere nō p̄t. vt caliditas q̄ ē qñ ignis ē. z hec actio p̄tinua et instātanea ē i tpe. Est aut̄ z alia actio i tpe successiue qñ agēs agit i sbto. vt ignis i aq̄ i hoīe zc. et faber i clauo. vt p̄ rlas. h. sig. ē
- J** **Actio** vbi ē? Actio ē i sbto. sic fōa i mat̄ia i qua agit/ipsi cōicādo z dādo eē cū suis pprijs acñtib⁹ i gñali sb̄stituta ex sua sb̄ali fōa z mat̄ia collocatis/ z sustētatis: veluti i sb̄a ignis i q̄ exñt/ q̄litas q̄ntitas /relatio z hm̄oi. Actio adhuc ē in actu sb̄e. sic caliditas ignis i calefacē z i calefactibili. z actio fabri in actu fabricādi qñ clauū deducit in actu. vt in regula. i. monstratus est.
- K** **Actio** quō ē? Actio sc̄daria h̄z modū eēndi sc̄dm̄ mo^m actōis sb̄alis: cū modus secūdari⁹ sit effectus: z primari⁹ sua cā vt sb̄a ignis q̄ sc̄dm̄ mo^m quē h̄z existēdo: qd̄ p̄ sb̄alē fōam z materiaz est: influit silitudinarie mo^m sc̄dariū p̄ quē ignis mo^m h̄z cū alijs elemētis z acñtib⁹ agēdi in sbto elemētato: qd̄ p̄ rlam. k. sig. ē.
- K** **Actio** cū quo ē? Actio sc̄daria est cū prin^{is} sue cause. q̄ v̄z cā cū suis prin^{is} cāt prin^a sc̄daria cū qb⁹ p̄stat ip̄a actio sc̄daria. vt i sb̄a ignis i q̄ actio caliditatis ē cū calefactio bli. z ere: q̄ cū igni ficatio bli. et are. exñt. vt etiā p̄z i rla. k. **¶** Per ea q̄ de actōe dca sūt z qd̄ p̄. 10. rlas gñales discursa docet tā logic⁹ q̄ nat̄al⁹ q̄stiones soluē z dubitatōes q̄ fieri p̄nt de actōe. Sz cū actio z passio relatiē se hēant qcqd̄ dcm̄ ē de actōe recte ecōtrario intelligi p̄t de passiōe. vñ ociosū eēt z suphabūdās āpli⁹ d̄ ip̄a differere.

De habitu.

Cap. vi.

B **Trū** i rosa vegetaria sit hit⁹ corpore⁹? Et dicim⁹ q̄ sic. qz rosa sb̄a ē de fōa z mat̄ia elemētōz p̄posita z p̄ vegetariāz sibi p̄iuctā in spē vegetati deducta. vñ rosa sic ē sb̄a vegetata/ vt leo sb̄a sensata. **¶** d̄ fieri nō p̄llz/ si vegetaria nō eēt hit⁹ corpore⁹ i suo sbto/ nō occupās

locū: cū nō sit hī? lineat? scōm suū gen? sic nafa q̄ i suo nafato
quoad se nec lineata existit nec figurata. ⁊ hoc p̄ regulā. b.

Hī? q̄d ē? hī? ē ens hīuās sōm in quo ē. vt nafa q̄ hīuat
nafatū bonitas bonū. iustitia iustū. ⁊ sic de reliq̄s. hī? etiā h̄z i
se hīuās ble. et are. vt iustitia iustificās ble. et are. ⁊ pān? capu
tiū/chlamydē/ ⁊ tunicā. hī? itē est i sōo i quo ē agēs. sic intelle
ctus i suo pprio itelligibili hīuat spēs pegrinas/inq̄tū ipas fa
cit itelligibiles. hī? itez h̄z in sōo i quo ē sōi similitudinē. vt cali
ditas calidi. castitas casti. cuculla monachi. vt p̄ r̄l̄az. c. sig. est.

Hī? de quo ē? hī? est de seipō eo q̄ gen? ē. hī? p̄terea est
de hīuatio bli. are. inq̄tū ē similitudo sui sōi ab ipō sōo influxa p̄
acūs. vt hī? caliditatis diffusus i calefactio bli. et ere. sustētatis
i ignificatio bli. et are. hī? itē extrīsecus subdit? ē hīui intrīse
co. vt hī? logical q̄ subdit? ē hīui itellect? nafali. ⁊ hoc p̄z i r̄l̄a.

Hī? q̄re ē? hī? ē. q̄z sua cā ē sic dīa ⁊ pprietas q̄ naturā (d. **E**
hīuat/ipam distinguēdo ⁊ appropriādo ex naturāte bli. ⁊ are.

hīus p̄terea p̄pter finē est. vt p̄ ipm sōa indicata sit ⁊ cognita.
vt ignis p̄ caliditatē. monachus p̄ cucullā. currere p̄ cursuz r̄c. ⁊

Hī? q̄tus ē? hī? h̄z duas spēs p̄ vnā h̄z (hoc p̄z i r̄l̄a. e. **F**
q̄ritatē p̄tinuā: sic pānis colorē. p̄ aliā x̄o quātitatē discretā. vt
pānis diuisionē in tunicā/chlamidē/cappā ⁊ hmōi. Adhuc hī
tuū ali? extrīsecus ali? intrīsecus (vt p̄rie dcm̄ est) et hoc p̄z in

Hī? q̄lis ē? hī? duas h̄z spēs. p̄ vnā ē ppri? p̄ aliā (r̄l̄a. f. **B**
appropriat?. p̄p̄ri?. vt itellect? q̄ h̄z ppriuz hīu ⁊ naturalē.

Appropriat? x̄o vt idē itellect? q̄ appropriat sibi hīu imagi
nādi ⁊ sentiēdi: q̄n̄ intelligit res imaginabiles ⁊ sensibiles: q̄s i
telligibiles facit i suo pprio sibi cocēntiali ⁊ sōali hīu. vt ignis
qui in suo hīu ignibili hī? multiplicat appropriatos: q̄ p̄ acūs
de ḡne caliditatis erūt. eo q̄ sunt calidi sōi. ⁊ sic de hīibus arti
um liberaliū ⁊ mechanicaz r̄c. vt per r̄l̄am. g. sig. est.

Hī? q̄n̄ ē? hī? est q̄n̄ suū sōm ē. ⁊ ē in tpe trib? modis. **H**
Nā ali? hī? est in po^a. vt hī? dialecticus: q̄ in grāmatico i po^a
est. Ali? x̄o in actu. v̄z cū logic? ipē dialecticā docet: q̄ quidem
hīus practicus recte q̄dē noīari solet. Ali? est hī? theoreticus. s.
cū dialecticus ipē rhetoricam legit. ⁊ hoc p̄z in r̄l̄a. h.

Hī? vbi ē? hī? est in sōo in quo ē. ⁊ hoc duplr. v̄z intrīsece **I**
⁊ extrīsece. Intrīsece vt scia in mēte ⁊ nafa in nafato. Extrīse
ce x̄o vt hīus practicus in mechanicis. vt in r̄l̄a. i. sig. est.

R **H**abitus quō ē? hūit? ē p modū dīe ⁊ p̄prietatis (q̄ rex cēnti
as intrāt) distīguēdo ⁊ appropriādo. veluti ī nāfā s̄btī ī quo ē: q̄ p
dīam p̄stīr vno mō ī naturāte: alio mō ī nāfāto: alio ī are. In
naturāte q̄dē p̄prietās ponit p̄priā actiuitatē nāfālē. ī nāfāblī
aut p̄priā passibilitatē. ī nāfāre x̄o p̄priū agere. ⁊ ex his trib? p
cedit hūit? nālis. vt hūit? triāgularis q̄ egressus ē a lineis ⁊ āgulis
trianguli. q̄d p̄z ī regula. b. ⁊ ī regula. k. notatum est.

R **H**ūit? cū quo ē? hūit? ē cū suis p̄is p̄im^{is} cātiuis: v̄z cū efficiē
ti/ mātia/ forā/ ⁊ fine. Lū efficiēti s̄c̄ itellus q̄ ē hūtuās addiscēdo
mātiālī vt pān? ex quo ⁊ cū quo sartor efficit p̄les hūit? . vt puta
tunicā/ cappā/ ⁊c. Forālī vt itellus q̄ ī suo p̄p̄rio itelligibili rosas
⁊ lapidē hūtuat/ īnq̄tū ip̄as fac̄ existere itelligibiles. Finalī ve
lut idē intellect? q̄ se hūtuat obiectīe de sensitio ⁊ imagināblī: vt
cū ip̄is fiat p̄actic? / seip̄m itelligēdo. ⁊ ea q̄ sensibilia sūt ⁊ ima
ginabilia. ⁊ hoc ī r̄la. k. fig. ē. **D**ixim? de hūtu ⁊ dat? ē mod? p
quē nālis/ siue logic? cognoscer̄ pōt dubia: q̄ oriri p̄nt circa hūtu.

De situ:**Cap. viij**

B **S**itū sensitia ī s̄bo ī quo ē/ situata sūt p̄ lineas sibi co
eēntiales? Et dicim? q̄ nō. q̄z si sic: eēt p̄ se corp? lō
gū/ latū/ ⁊ p̄fūdū: ⁊ occuparet locū s̄btī ī quo ē. aut
mātiālī eēt diuisibilis ⁊ miscibil. q̄d ē ip̄ole. vt p̄z p

L **S**it? q̄d ē? Sit? ē ens rex situatiōez idicās. vt sit? ciui (r̄laz. b
tatis: q̄ assituatiōez idicat domoz/ vicoz ⁊c. Sit? h̄z ī se p̄ acīs si
tuatiū blē. et are. īnq̄tū de se iduit hec tria: ī qb? cēntia ip̄oz ē
situata ⁊ p̄o. veluti s̄ba ī sibi coeēntialib? p̄cretis. Sit? adhuc ē ī
s̄bro situās ip̄z de seip̄o: s̄c̄ color ī colorato ī q̄ extat situat?. Sit?
itē h̄z ī s̄bo ī quo ē seip̄m: cuz sine s̄bo eē nō possit. ⁊ hoc p̄z ī r̄la. c.

D **S**itus de quo ē? Situs ē de seip̄o/ vt sit p̄im^m v̄le. Situs itē
est de situabilib? / īnq̄tūz ip̄a ita exūt iduta ⁊ figurata de situ: s̄c̄
hūtuabilia de hūtu. Situs etiā ita ē. subdit? suo s̄bro: sicut agen
ti subditur instrumentum. vt ī regula. d. signi. est.

E **S**it? q̄re ē? Sit? ē q̄z suū s̄bm teriatū ⁊ figuratū ē. vt sit? hoīs
leonis/ turris/ ⁊ reliquoz h̄mōi. Sit? adhuc iō ē vt s̄ba ex ip̄o
sit iduta ⁊ agens agere possit ī s̄bro. vt signi. ī regula. e.

S **S**it? q̄t? ē? Sit? ē q̄t? / duob? mōis. v̄z p̄tinue ⁊ disc̄te. p̄tinue
vt sit? v̄lis ī q̄ s̄ba mūdi situat? ē ⁊ s̄ba hoīs. leōis ⁊c. ī qb? s̄ba p̄tinue
situat. Discrete x̄o vt ī triāglo q̄drāglo/ ⁊ circlo ī qb? q̄titas ē

discreta et per consequens situs discretus: quod patet in regula. f.

Situs quilibet est? Situs est quilibet duobus modis proprie et appropriate. **S** proprie. ut bonitas quae assituata est in suo proprio bonificatio boni. et aere. et natura in suo proprio naturatio boni. et aere. et homo in suo situ. Appropriate vero sicut caliditas in aqua. scientia in intellectu et sic de reliquis. ut per regulam. g.

Situs quando est? Situs est quando suum subiectum est. eo quod in ipso habet suum esse. **S** (sicut est in libro quo fit) quod situs est in tempore instantaneo quando eius subiectum non est in motu: ut navis exiens in statione vel portu. Sed quando mora existit in mari eius situs extat in tempore successive. ut per regulam. h. signi. est.

Situs ubi est? Situs est in suo subiecto. ut caliditas in igne. et situs **S** trianguli in lineis et angulis ipsius trianguli. et situs anime et corporis in homine. et situs turris in suo colore figura et superficie. et motus in motu boni. et mouere: et sic de reliquis. quod in regula. i. signi. est.

Situs quomodo est? Situs est secundum modum sui subiecti: per quem habet suum esse: cum **S** modus situationis omniam habeat ad modum subiecti. ut patet in regula. k.

Situs cum quo est? Situs est cum suis primis principibus. ut arbor quae situata **S** est cum assituatione elementarie et vegetative. et leo cum elementaria vegetativa et sensitiva. et sic de reliquis. quod etiam patet in regula. k. **D** dictum est de situ. et data est doctrina per quam de ipso possumus habere noticiam.

De tempore.

Cap. viij

Vtrum tempus sit diuisibile? Et ratio est distinguendo. videlicet quod tempus quoad se est indiuisibile: cum sit actus: sed in quantum subiecta existit in tempore: tempus diuisibile est ratione motus ipsius subiecti. sicut sol qui per motum multiplicat momenta horas/dies/et annos successive

Tempus quid est? Tempus est ens cum quo magis pertinet (ut figuratur in regula. b) **C** cipat motum quod cum alio accide. Tempus habet in se immobile et mobile. Immobile sicut est motus celi qui immutabilis est de loco ad locum quoad se. Mobile vero sicut saturnus in quo tempus est mobile de vno signo in aliud successive. eodem modo de generabilibus et corruptibilibus. Tempus adhuc est in alio. videlicet in subiecto tanquam dispositio siue medium: per quod subiectum mobile est: eo quod sine tempore mobile non esset. Tempus est habet in subiecto mobilitatem velut nauta dormiens vel sedens in nauis. ut in regula. c. signi. est.

Tempus de quo est? Tempus est de seipso in quantum est primum generale. Tempus **D** etiam est de motiuitate mobilitate et mouere. eo quod tempus in subiecto (ut supradiximus) extat mobile. Tempus propterea subditum est subiecto. eo quod eius dispositio est in quantum subiectum sine tempore moueri non potest. quod per regulam. d. signi. est.

Tertia distin.

- E** **Tempus** quare est? Tempus est / qz sua causa est . velut sol qui per suam presentiaz dies multiplicat: per absentiaz vero noctes. Tempus itez est vt entia sint mobilia : quod fieri nō possz sine tempore. z hoc patet in regula. e.
- S** **Tempus** quantum est? Tempus est quantum duobus mōis. Primus modus ē instātaneus z p̄tinuus. vt mot⁹ octaue sphe-
re / q̄ est instātaneus: et cōtinuus. Secūdu⁹ mod⁹ ē successiu⁹ z discret⁹ / multiplicando mot⁹ inferiores / alterādo / augmētando / transeundo. vt per regulam. f. signifi. est.
- B** **Tempus** q̄le ē? T̄ps ē q̄le pprie p̄ p̄tinuitatē vt in motu solis: z appropriate p̄ successione: vt in motu gnabiliū z corruptibiliū
- H** **Tempus** vbi ē? T̄ps ē in loco. v; in sbto (vt sig. ē in r̄la. g. duob⁹ mōis. Cōtinue / vt in loco sbe mundi in quo t̄ps sic extat p̄tinue locatū: sic locus in t̄pe sbe mūdi extat p̄tinue tēporificat⁹ Successiue x̄o sic tēpus qd̄ successiue extat mobile p̄ ac̄ns. velut sba solis de vno loco in aliū p̄grediēs. cāt dies: faber clauos / et reliqua hmōi. vt in regula. i. notatum est.
- K** **Tempus** quō ē? T̄ps est p̄ illū modū per quē hz in sbto suū eē: z per quē sbm tēporificatū ē p̄ t̄ps. qd̄ in r̄la. k. notatum est.
- K** **Tempus** cū quo ē? T̄ps est cuz suis primis prin⁹. cū qb⁹ successiue p̄sistit in motu sbti: vt sba solis / q̄ cū sua ppria mobilitate: z sua ppria bonitate / mag^{ne} / virtute / z reliqs pprietatib⁹ sibi coeēntialib⁹ mouet inferiora z cū t̄pe successiue / generādo / corrupendo / et augmētādo in sbto actū q̄litate ipius sbti. velut in igne in quo multiplicat calozē in estate : z in aqua frigiditatē in hyeme. Tempus adhuc extat p̄tinue cū suo sbto v; sba mūdi sine quo eē nō pōt. qd̄ etiam signi. in r̄la. k. **Dictum** est de t̄pe / z per hoc qd̄ de ip̄o dictuz ē omnes q̄stiones remanent solubiles: que fieri p̄nt de tempore.

De loco.

Cap. ix

- B** **Utrum** locus sit ens p̄tinue inter p̄tinens z p̄tētū? Et dicim⁹ qd̄ sic. locus em̄ prin^m est gnale propter qd̄ entia ex̄nt locabilia: qd̄ esse nō posset prin^m gnale / nisi esset ens cōe int̄ locās z locatū. qd̄ p̄ r̄la. b.
- L** **Locus** qd̄ est? Locus ē ens p̄ qd̄ vnuz (sig. ē. corpus in alio extat locabile: vel vna pars corporis in alia. vt per primā spēm r̄le. c. et in regula. b. et. k. signi. est. Locus etiaz hz

in se locatis bñe. et are. q̄ sunt de eēnti a s̄b̄ti/ in quo ē sustētat⁹ lo-
cus. ⁊ s̄b̄m in loco collocatū. vt pz in. 2. sp̄e r̄le. c. Locus p̄crea
est in s̄b̄to ens cōe p̄ q̄d locus p̄tinentis ⁊ locus p̄tenti (q̄ sp̄ales
erūt) participāt in codez ḡne. vt in. 3. sp̄e regule. c. notatum est.

Locus itē h̄z in alio v̄z in s̄b̄to seip̄m/ ⁊ v̄tutē ⁊ actum: s̄b̄m em̄
p̄ locū extat locabile ⁊ p̄ ip̄m de vno loco in aliū mutabile. vt in

Locus de quo est? Locus est de seip̄so/ vt sit (4. sp̄e r̄le. c. **D**

p̄in^m primitiuū: p̄ q̄d oīa existāt locabilia. Locus adhuc ē de
locatio locabili. et are. s̄z hoc discretie ⁊ p̄ ac̄ns: vt p̄ ip̄a diuisibi-
lis existat. Locus etiā subdit⁹ est suo s̄b̄to v̄z s̄be: q̄ ita locat se
ip̄am ⁊ suas p̄tes cū loco: s̄c̄ se hituat cū hitu. ⁊ hoc pz in r̄la. d.

Locus q̄re ē? Locus est q̄z sua cā est. Locus itē est vt entia **E**
cū loco locabilia sint ⁊ mobilia: q̄d sine loco fieri nō poss̄z. ⁊ hoc

Locus quātus est? Locus est q̄nt⁹ duob⁹ mōis (pz in r̄la. c. **F**

continue ⁊ discrete: ⁊ hoc p̄ ac̄ns. Cōtinue vt s̄ba mundi: q̄ con-
tinue locata ē: ⁊ s̄ba hoīs/ turris/ ⁊ reliquoz. Discretie s̄c̄ loc⁹
inter p̄tinentis ⁊ p̄tētū diuisus. vt notatū est in regula. f.

Locus q̄lis ē? Locus est q̄lis duob⁹ mōis p̄p̄rie ⁊ approp̄rie. **B**

P̄p̄rie vt s̄ba celi q̄ ē in suo p̄prio loco: ⁊ s̄ba hoīs in suo loco
i quo est hō. Approp̄iate v̄o/ vt s̄pha saturni q̄ ē locata ⁊ p̄tē-
ta in octaua s̄pha. ⁊ hō in camera in qua ē. ⁊ ita d̄ alijs. vt sig.

Locus q̄n̄ ē? Locus est q̄n̄ suū s̄b̄m ē/ eo q̄ (est in r̄la. g. **H**

sine s̄b̄to eē non pōt. Et locus ē mobilis q̄n̄ suuz p̄p̄rium s̄b̄m de
vno loco in aliū mobile ē. vt hō de camera in aulā. ⁊ sic de h̄mōi
reliquis. Locus etiā in quo hō est hō ē in vno loco: ⁊ in vno tē-
pore q̄n̄ ē in camera: ⁊ in alio q̄n̄ ē in aula. ⁊ hoc pz in r̄la. h.

Locus vbi ē? Locus ē p̄tinentis ⁊ p̄tētī q̄ specifica sunt. v̄z lo- **I**

cus āphore ⁊ vini. que sunt in loco q̄ ē gen⁹. ⁊ locus in quo hō
est hō/ est in camera/ aut in aula/ aut in cursu/ ⁊ ita de alijs. vt p̄

Locus quō ē? Locus est p̄ illū mō^m p̄ quē s̄b̄m (r̄la. i. sig. ē. **K**

in ip̄o loco locabile ē. Et locus in quo hō est hō est p̄ mō^m inse-
pabile ita in suo p̄prio s̄b̄to/ s̄c̄ caliditas in igne. Et ip̄e loc⁹ mo-
bilis est de vno loco in aliū/ q̄n̄ suū s̄b̄m p̄p̄riū de vno loco in ali-
um se mouet. quod per r̄lam. k. signi. est. **K**

Locus cū quo ē? Locus est cū suo s̄b̄to in quo ē. ⁊ sine quo eē
non pōt: ⁊ est cū alijs ac̄tib⁹ ab eo in ḡne/ quātitate/ q̄litate ⁊ c̄.
differentibus: sine q̄bus in s̄b̄to eē nō pōt. q̄d pz etiā in r̄la. k.

Dictuz est de loco/ ⁊ p̄ ea que de ip̄o dicta sunt: pōt artista sol

Quarta distin.

uere questiones: que de loco fieri possunt. ¶ Diximus de .10. predicamentis: et quod quicquid est, ipsis est applicabile: doctrina quam dedimus generalis existit.

¶ De quarta distinctione que est de centum formis. Ca. j.

Ecce distinctio in centum formas siue diffinitiones diuidit. In duabus autem istarum formarum seruabimur modum quem supra tenuimus: ut per eam exerceat artista et reliquis formas per decem rationes generales supradictas discurrere. Et primo dicemus de prima.

¶ De indiuiduo.

B Tru (supposito quod deus annihilaret speciem humanam) deus indiuidua remaneret in re natura. Et dicimus quod sic: ut significat per istum syllogismum. Omne animal est substantia. omnis homo est animal. ergo omnis homo est substantia. ¶ Unde supposito quod annihilaret conclusio: ipsa tamen remaneret in potentia/habitu/ et dispositione per premissas. Similiter et humana species que in animali et in substantia remaneret. et ita de suis indiuiduis. ut per rationes

L ¶ Indiuiduum quod est? Indiuiduum est substantia in qua genus et species determinate habent. Exiunt enim/ ut indiuiduum sit. Indiuiduum etiam habet in se sua principia sibi coessentialia et naturalia. ut rosa sua elementatiua et vegetatiua. leo sua elementatiua/vegetatiua/sensitiua/ et imaginatiua. homo elementatiua/vegetatiua/sensitiua/ imaginatiua et rationaliua. Ignis suam formam et materiam: sicut et sol suam formam et materiam. item et angelus suam formam et materiam spirituales.

Indiuiduum itaque est in suis actibus predominantis/ ipsa sustentans et applicans ad agentiam. Indiuiduum item unum habet actionem in alio/ ut ignis in aere calefaciendo. faber in clauo. dominus in seruo etc. et hoc

D ¶ Indiuiduum de quo est? Indiuiduum est de seipso eo quod (per se in re. et per seipsum existit. et dicitur est ei simplex et proprius numerus. Indiuiduum tamen materialiter de suis coessentialibus principibus est constitutum. sicut homo de anima et corpore: et leo de sua forma et materia et sic de reliquis. Indiuiduum item unum alteri subest: ut aer qui igni subditur est in calefaciendo. marte manu in mouendo. clauus martello in percutiendo. et hoc per se in re. d.

E ¶ Indiuiduum quare est? Indiuiduum formaliter est quod ex suis partibus principibus veris/necessariis/sibi coessentialibus/substantiis/atque naturalibus constitutum est: ut socrates ex anima et corpore. leo ex sua forma et materia. et reliqua homini. Indiuiduum propterea est proprius finis: ut genus et species: et actus cuncta finis.

ad quē sūt in ipō ⁊ p ipō artigāt ⁊ in ipō p̄q̄escāt. vt ī r̄la. e. sig. ē.

¶ Individuū q̄tū est: Duob⁹ modis p̄siderari p̄t q̄ntitas indi- **S**
uidui: nā vnū individuū ē qd̄ cū sua sp̄e p̄uertible ē. vt s̄ba mūdi:
q̄ sup se sp̄ez nō hz: ab alio em̄ nullo mat̄iali sibi supiore diriuat:
Et istud individuū q̄titatē hz p̄tinuā/ iuisibile ⁊ inimaginabilez:
⁊ p ea q̄ in se p̄tinet vt puta octauā spherā/ saturn⁹/ iouē ⁊c. q̄nti-
tates hz discretas. Est ⁊ aliō individuū sub sua sp̄e p̄stitutū. vt so-
crates. leo ⁊c. qd̄ p̄tinuā hz q̄ntitatē/ in q̄tū ē vnū: s; in q̄tū socra-
tes ex plurib⁹ p̄rin⁹ p̄stitutū. v; elemētaria vegetatiua sensitia
imaginaria ⁊ rōnaria/ ei⁹ quantitas diffusa ē in istis p̄ discretas
quantitates. vt in regula. f. notatum est.

¶ Individuū q̄le ē? Individuū ē q̄le duob⁹ mōis. v; pp̄rie ⁊ ap **B**
prop̄iate. Prop̄riū ē illō qd̄ ī rez nat̄a existit. vt socrates equ⁹/
canis ⁊ hmōi. Qd̄ qd̄ē itez ē q̄le duob⁹ mōis v; nat̄alr ⁊ p ac̄is
nat̄alr vt socrates q̄ ē risibil: ⁊ equ⁹ q̄ ē bon⁹. p ac̄is x̄o vt idez
socrates p iustitiā iust⁹: ⁊ equ⁹ moralr bñ currēs. ⁊ ita de alijs.

Individuū x̄o appropriatū/ est sc̄dm nūcz. veluti in nūcro de-
nario in quo decē vnitates p̄sistūt. ī cētenario cētuz ⁊c. q̄lz eaz p
se indiuisa consistente. quod per regulam. g. signi. est.

¶ Individuū q̄n est? Individuū est q̄n sua p̄rin⁹ coeēntialia si- **B**
ne q̄bus eē nō p̄t/ sūt. vt socrates q̄ tūc extat individuū q̄n sue
quiq; po^e supi⁹ memorate ex̄it p̄iūcte: nō aut q̄n diuise. aut vna
aut plures deficiūt in s̄bo ḡiando/ seie maris matricē femie sub
intrāte. ⁊ hoc vt distinctio remaneat q̄ int̄ po^{am} existit ⁊ actū. qd̄

¶ Individuū vbi ē? Individuū ē in seipō/ eo q̄ (p; in r̄la. h. **S**
ptes s̄bales ex q̄b⁹ est/ ex̄it in ipō. vt socrates q̄ in seipō est hō: q̄
fuit etiā in po^a in matrice mulieris q̄n aīa nō erat corpi p̄iūcta.

¶ Individuū quō est? Individuū p̄ illū mo^m (vt p̄ r̄la. i. sig. ē **B**
est: quem indicat r̄la. k. nam illa r̄la ex^m extat ḡiāle omnibus
modis in individuo subsistentibus.

¶ Individuū cū quo est? Individuū est cū suis pp̄rijs p̄rin⁹ **B**
s̄balibus ⁊ ac̄ntalibus: sine q̄bus eē nō p̄t. Individuū p̄terea
cū alio est p̄ viā ḡiatiōis. vt socrates cū patre ⁊ matre: ⁊ cū hu-
mana sp̄e ⁊ cum sole existit. ⁊ hoc patet in regula. k.

¶ Per ea que sub breuib⁹ dicta sunt de individuo/ p̄t artista
soluere dubia: que de ipō fieri p̄nt.

¶ De bonitate que est secūda forma.

Cap. ij.

c v

Quarta distin.

B

Truz in subiecto creato sit aliqua bonitas sbalis?
Et dicim⁹ q^d sic. qm̄ si nō eēt bonitas sbalis i sbto:
sba non esset bona sbalr per se 'imo p acns: z acns
esset p se bonus pprie. Un̄ seqret q^d acns esset ma-
gis bonū: q̄ sba. quod ē impole. Est ergo in sbto a
liqua boni^{as} sbalis p quā sbm sit sbalr z naturalr bonū. z ita de
mag^{ne} z reliqs intelligitur. vt pz in regula. b.

C Bonitas qd est? Boni^{as} est id rōne cui⁹ bo^m agit bonū. z sic
bonum ē esse: z malū est non eē. Hoc ē dicere. bo^m est q^d exñia z
agentia bonitatis sint. z ei⁹ priuatio malū est. Boni^{as} etiā hz
in se cocēntiale sibi bonificatiuū ble. et are. in quib⁹ diffusa est z
sustētata: z p hec tria naturaz hz exñdi z agēdi. Bonitas est in
sbto rō vt sbm agat bonus per ipam. vt caliditas ē rō igni vt p
ducat calefactū. Bonitas p̄terea hz in sbto seipaz z suā agētiā

D Bonitas de quo ē? Boni^{as} ē de se inq̄tū est (vt in r̄la. c. sig. ē
prin^m gn̄ale. q̄cqd em̄ est bonū per ipam z in ipa existit bonus.

Bonitas aut̄ matialr ē ex suis ppzijs cōcretis v3 bonificatio
bli. et are. de qbus suū p̄cretū cōe. s. bo^m p̄stitutū est: cui⁹ ipa bo
nitas existit cēntia. Bon^{as} adhuc subdita est sbto in quo ē: eo
qz idiipm sbm est magis generale: q̄ ipa bon^{as}. quia ex pluribus
prin^{is} p̄stitutū ē. vt socrates agēs cū bonitate naturalr: seu mora

E Bonitas qre ē? Bon^{as} naturalis ē: qz (lit̄ z hoc sig. in r̄la. d
eius coessentialia z sbalia p̄creta sunt. v3 bonificatiuū ble. et are.

Bon^{as} aut̄ moralis ē qz sua cā bona est. v3 bonitas iustitie pru
dentie zc. que p hoīem iustū bo^m prudētē zc. exñt. Bonitas ad
huc est rōne finis/ vt entia creata bonā hēant agētiā in bonifi-
cando. vt intellectus in intelligēdo. ignis in calefaciendo. hō in
generando. edificator dom⁹ in edificādo zc. vt p r̄laz. e. sig. est.

F Bonitas qnta est? Bonitas est duplex. v3 sbalis z acñalis. de
sbali dictum in prin^o hui⁹ capi. Bon^{as} aut̄ acñalis capi⁹ duob⁹
modis/ naturalr z moralr. Naturalr sic bon^{as} mag^{is} siue arbo
ris: que bona ē per bonitatē. moralr xō sic homo q̄ est bonus p
iustitiā. z mechanicus per artē mechanicā. Bonitas igi⁹ sbal-
lis p̄tinuā hz q̄ntitatē vt bonitas ignis/ que existit p̄tinue in sua
sba. Acñalis aut̄ bonitas per discretas q̄ntitates p̄sistit. vt cali
ditas aeris/ aq̄/ piperis/ z hmōi. vt per r̄lam. f. signi. est.

G Bonitas qlis est? Bon^{as} est qlis duobus mōis pprie z appro
priate. Proprie vt bonitas que inseparabilis ē a sba. vt in deo qui

per suam bonitatem s̄balr est bonus. ⁊ sic de bonitate angeli ⁊c.

Appropiate ⁊o vt bon^{as} ac̄talis d̄ qua supi^o dcm̄ ē. ⁊ hoc p̄
Bonitas q̄n̄ est? Bonitas t̄adiu est q̄diu suū s̄bm̄ ē: (in r̄la. g. **l**)
 sine quo esse non p̄t. Est aut̄ vna bonitas q̄ alijs ex̄ndo ⁊ agen-

do longe sup̄eminet: ⁊ ea est bonitas dia: que non in t̄pe s̄ extra
 tempus existit/ eo qz eterna est. h̄z t̄n̄ actū in t̄pe inq̄tū de^o ip̄e a
 git in s̄bo creato. Est ⁊ alia bonitas creata. ⁊ ea q̄n̄qz est in po^a

⁊ non in practica: q̄n̄qz ⁊o in actu ⁊ in practica sil. ⁊ hoc p̄ per
Bonitas vbi est? Bonitas ē in suo s̄bto duob^o mo= (r̄lam. h. **l**)
 dis/ sine quib^o defectia eēt ⁊ ip̄fecta. v̄z eēntialr ⁊ actualr. hoc ē
 q̄ suū s̄bm̄ bonū est p̄ eēntiā bon^{is}. ⁊ bonū q̄n̄ per bonitatē agit.

Bonitas quō ē? Bon^{as} h̄z modū ex̄ndi (⁊ hoc sig. in r̄la. i. **l**)
 dupl̄r p̄ se ⁊ per aliud. per se vt per suū ex̄stere: per aliō ⁊o vt p̄
 suum agere. Primus modus c̄at sc̄dm̄ in ip̄m tr̄smittēs suas
 similitudies: ex qb^o p̄stituit. vt per r̄lam. k. sig. ē.

Bonitas cū quo est? Bon^{as} s̄balis est cum suis pp̄rijs ⁊ pri=
 mis prin^{is} supradictis. Est ⁊ cū alijs prin^{is} ḡn̄alibus. vt cum
 pt̄ate sine qua esse non p̄t: cuz duratiōe v̄tute veritate ⁊ fine.

Bonitas ⁊o ac̄talis est cū sua c̄a. v̄z cū bon^{te} s̄bal̄ cui^o extat ef=
 fectus. quod etiā p̄ in r̄la. k. **D**ixim^o de bon^{te}. ⁊ p̄ ea q̄ dicta
 sunt de his duabus fōis v̄z bon^{te} ⁊ indiuiduo per. 10. r̄las ḡn̄a=
 les discursis/ p̄t̄ logicus siue naturalis ⁊ aliaz fōaz q̄ sequūt:
 dubia ⁊ q̄stiōes soluere/ seruando ordinem supradictum.

Magnitudo igit̄ est ens r̄one cui^o bon^{as} duratio siue cterni=
 tas ⁊c. sunt mag^a/ ambiens oēs extremitates eēndi. hoc ē/ quic
 quid est mag^m/ per mag^{nem} ē mag^m: sic bonū per bon^{tem}.

Durō est pp̄rietas r̄one cui^o bonitas mag^{do} pt̄as ⁊c. durant. **4**

Nam sic q̄cqd̄ est calidū p̄ caliditatē est calidū: ita q̄cqd̄ durat p̄

Potestas est id p̄ qd̄ bonitas mag^{do} (duratiōe ē durable. **5**
 et̄nitas ⁊c. possunt ex̄stere ⁊ agere. Q̄m̄ sine pt̄ate nullum ens
 habere posset ex̄niam/ nec agentiam.

Sapia est pp̄rietas r̄one cuius sapiens intelligit. hoc est / in **6**
 tellectus est po^a siue rō p̄ quam intelligibile est/ q̄cqd̄ intelligit̄.
 cuius figura est instinctus naturalis p̄ quē s̄be (quib^o intellect^o
 non est p̄iūctus) agūt naturalr. vt ignis q̄ instinctū h̄z naturalē
 ad calefaciendū aquā per aerez. ⁊ arbor ad faciendum folia/ ra=
 mos/ flores/ ⁊ fructus suo generi consimiles.

Voluntas est id per quod bonitas mag^{do} ⁊c. sunt desiderabi **7**

Quarta distin.

les. Nam sine voluntate nullum ens desideratum esset neq; volitū. cuius figura est appetitus in his rebus quibus volumus (que cōpars est et cōsbalis aīe rōnali) non est p̄iūcta. vt in igne q̄ appetitū h̄z ad calefaciendū. leo ad cōmedendū et coeundū. arbor ad fructificandū. et sic de reliquis.

- 8 **C** Virtus est origo vnionis bonitatis mag^{nis} et c. id est bonitate mag^e et c. in s̄bo inuicem coeūtib^{us} et se de virtute h̄ituātib^{us} manant ex ip̄o et oriūtur act^{us} virtuosī ex quibus p̄stituit iustitia/prudentia et reliq̄ h̄mōi. Et hec diffi^o per actum fit siue p̄ agere.
- 9 **C** Meritas est id qd̄ v̄ez est de bonitate mag^{ne} et c. Sic em̄ q̄cqd̄ bonū est/est bonū per bonitatē: ita quicqd̄ ē v̄ez ē v̄ez p̄ virtutē.
- 10 **C** Gloria est ipsa delectatio: in qua bonas mag^{do} et c. quiescunt. Nā quēadmo^m in eētia siue in ḡne bon^{is} malūz in eē nō pōt: ita in essentia siue in ḡne gl̄e labor esse nō pōt nec pena.
- 11 **C** Concordia est id p̄ qd̄ bonitas mag^{do} et c. in vno et in pluribus p̄cordāt. in vno qz vnum s̄bm in quo sunt: p̄iungūt et p̄stituunt. In pluribus v̄o qz se adinuicē p̄cordāt. vt in eodē s̄bro eētia^lr remaneant. sicut q̄ttuor elementa in elemētato. aur^{us} et argentum in denario et sic de reliquis.
- 12 **C** Contrarias est quorūdam mutua resistētia p̄pter diuersos fines. Velut ignis et aq̄: que sibi mutuo p̄trariāt p̄ calidū et frigidum: hō bon^{us} et hō malus p̄ bonū agere et malūz agere. et ita de
- 13 **C** Prin^m est id qd̄ se h̄z ad oīa rōne alicui^{us} prioritas (reliq̄s. tis. Id est/ oīa entia ḡnalia sic sunt p̄ prin^m prin^a. sic bona per bonitatem. mag^a per magnitudinem.
- 14 **C** Medium est s̄bm per qd̄ finis influit prin^o et prin^m refluit fini/ vtriusq; naturā sapiens. Id est medius est s̄bm in quo prin^m et finis inuicē sibi obuiāt. rōne cuius obuiationis id s̄bm edificas
- 15 **C** Finis est id in quo prin^m quiescit. vt boni (tū est et p̄stitutūtas in bonificato. amor in amato. ignis ī calefacto. tunicat^{us} ī tu-
- 16 **C** Maior^{as} est imago immēsitatis mag^{nis} bon^{is} et c. ma (nica. ior^{as} em̄ et imēsitas magis inter se p̄ueniunt et cōcordant q̄ fini
- 17 **C** Equalitas est s̄bm in quo finis cōcor^e boni (tas et minoritatis mag^{nis} et c. q̄escit. eo qz p̄ equalitatē distāt a minoritate.
- 18 **C** Minoritas est ens circa nihil/ q̄a maior^{as} est circa mai^{us} esse.
- C** Diximus de prin^{is} artis ḡnalis. mō de prin^{is} ea p̄sequētib^{us}
- 19 **C** Essentia igit̄ est aliqd̄ confusus p̄sideratū: (dicere p̄ponim^{us} per quam esse consistentiaz habet. Nam sicut bonum concretūz

- est sue bonitatis q̄ eius essentia est: ita z eē p̄cretū est essentie.
- Natura** est ens proprie inter eēntiā z eē eqliter p̄sistēs. **Ma**z 20
essentia p̄ naturā ad s̄bm naturale sibi z coeēntiale p̄trahitur: et
s̄bm per naturam ad actum naturalem.
- Forma** est ens/ p̄pter qd̄ actio maxie consistit. **Cum** extra for 21
mam nulla posset actio subsistere.
- Materia** est ens pprie z maxime sub passione consistens. **co** 22
q̄ inter materiam z passionem nihil mediat.
- Immobilitas** ē ens de ipoli hituatū. cū in ipobli null² motus 23
- Mobilitas** est ens de possibili hituatū ex̄ns. **Lū** (extet poli^s 24
possibile sine mobili conuertatur cum impoli.
- Motus** ē actus a motiuitate z mobilitate profusus. **vt** mo= 25
tuum habere possit motionē: et mobile passionem.
- Dubi^o** ē act² itellectui p̄fusus. **vt** hitū creduti^s h̄re possit affir 26
- Affirmatio** est ens indicans esse. **eo** q̄ in= (mādo v̄ negādo 27
tellectus aliquid supponit: quādo extat affirmatiuus.
- Negatio** ē ens indicās nō eē. **Negat** em̄ aliqd̄ eē in eē/illd̄ po 28
- Memoria** est ens in quo intellectus z volū= (nēs i priuatōe 29
tas spēs reponūt acq̄sitas. hic intelligēdo/illa eligendo. qd̄ ideo
fit/quia memoria prin^m extat conseruatiuum.
- Intentio** est forma cum qua logicus siue mathematicus simi 30
litudines abstrahit a similitate/ ipas extra s̄bm cōsiderans. **vt** ha
bitum possit acquirere logicalem.
- Generatio** est ens multiplicās esse: ipm̄ qz remouēs a nō eē. 31
eo q̄ eē de potētia in actuale esse permutatur.
- Corruptio** est ens esse diminūēs. z ne ens/qd̄ est in potentia 32
ad esse actuale reducatur/impediēs. **Et** ratio est quia corruptio
ex habitu priuatio induta est z habituata.
- Priuatio** est habitus in quo esse denudatur a seip̄o. **Priua=** 33
tio. n. mediū est sine quo esse ad non esse transire nequit.
- Opinio** ē act² p̄fusus affirmatōis. **eo** q̄ affirmatio assertia nō 34
- Suspicio** ē actus p̄fusus itellect² iracūdi. (supponit opinionē 35
eo quia iracundus cum dubitatione iudicat.
- Lōdi^o** ē ordo iter āns z p̄ns posit²: **vt** se hēant relatiē. cū vnū 36
- Āns** ē prin^m primitiuū: qz p̄ se p̄sistit (existere neq̄at sine alio 37
- Lōseq̄ns** ē prin^m diriuatiz i vltio nūero hituatū. **cuz** post ipm̄ 38
- Diriuatio** est rerum ab vno multiplicatio. **Mā** (existat nihil 39
vnum esse ex pluribus compositum suas similitudines multiplicat.

- 40 **C** Influencia est abundantia a suo prin^o. vt ipm agētiā hīc possit.
- 41 **C** Refluentia est a suo prin^o attractio : qz sbm in quo refluitur
- 42 **C** Abstractum est altitudo suo concreto super (indigentia hz. existens: eo qz sua essentia est.
- 43 **C** Concretum est fundamentū abstractionis. cum abstractus dicat essentiam: concretum vero sbam.
- 44 **C** Causa ē prin^m primitiuū. Lū nullū ens existere possit añ cāz.
- 45 **C** Effectus est principium posterius: quia nulla actio nec motus existere valet post effectum.
- 46 **C** Occasio ē prin^m ptingēs/nō necessariū. eo qz hitū hz p possibile.
- 47 **C** Simplex est ens denudatum a pluralitate. cum per suam propriam vnitatem in suo numero consistat.
- 48 **C** Compositum est ens pluribus de rebus indutus. ex pluribus quippe numeris suus proprius numerus constituitur.
- 49 **C** Intensitas est ens seipm indicans. cum intensum a confusione sit remotum z prolongatum.
- 50 **C** Existencia est ens a quo pfluit agentia. nam existencia per agentiam se nobilitat z exaltat.
- 51 **C** Agentia est exīe principioz abundantia vt quodlibet ipozū suum proprium actum habeat.
- 52 **C** Figura est ens sbam indicans. nam figura in sbe extremitatibus z habitu superficiali lineata consistit.
- 53 **C** Necessitas est ens cuius oppositum est impole. eo quia suus hitus existit impossibilitas.
- 54 **C** Contingentia est possibilitatis fundamentus. z ratio est /quia motus eius habitus est.
- 55 **C** Fortuna est occasionis z dispositionis habitus. qz ab impossibilitate remota est: z possibilitati propinqua.
- 56 **C** Dispositio ē hit² iter po^{am} z actū exīs. vt int² vtrūqz sit mot².
- 57 **C** Subtilitas est hitus a mag^{ne} nature z a practica pueniēs ipius intellectus. Adagna. n. vis nature ad mag^{am} iuestigationē
- 58 **C** Plenū ē pūctoꝝ/lineaz/ z figuraz inmixtio (disponit itellectū ex quibus constitutus est corpus. Quod ideo fit vt locus sit plenus. z vnū corpus ita occupet suū locū: vt alteri nō cedat.
- 59 **C** Vacuū est ens consideratum/ in impossibilitate consistens. cū penitus ab omni possibilitate sit remotum.
- 60 **C** Potentia est ens de genere ptātis se indicans per suum actū. eo qz actus sine potentia esse non pōt.

- ¶** Obiectus est habitus finis actum indicans. cum obiectum sine ipso non foret obiectum 61
¶ Actus secundarius est medium inter potentiam et obiectum (iectatum 62
 existens. cum sine ipso esse non posset.
- ¶** Umbra est habitus aeris per colores terre denigratus existens. eo 63
 quod diaphanitas aeris in tenebris posita est et actu proprio denudata
- ¶** Subiectum est ens de quo plura predicari possunt. eo quod in se diuersa entia conueniunt 64
¶ Predicatum est ens suum subiectum indicans. eo quod sine ipso (tinet. 65
 non esset id quod est.
- ¶** Significatio est id: per quod secretum reuelatur. ea quippe per significationem 66
 apprehenduntur: quae subiectum et ex se ipso ingrediuntur et exeunt.
- ¶** attractio est actus potentie/id sibi apponens quod ab extra peruenit: et sine quo potentia agere non potest. 67
- ¶** Impressio est habitus in quo agens suas similitudines ponit. ut per 68
 ipsas de agente haberi possit noticia.
- ¶** Similitudo est habitus assimilatus. ut assimilans et assimilatum 69
 per similitudinem participare possint.
- ¶** Numerus est habitus per quem alia unitas differt ab alia. Nam 70
 plures unitates absque proprio numero esse non possunt.
- ¶** Elementatiua est potentia in se ipso in quo est: per quam elementa 71
 simplicia conuertibilia existunt in elementato. Nam elementum simpliciter
 per elementatiuam in elementatum conuertitur.
- ¶** Vegetatiua est potentia in sua essentia elementa ut sint de suo genere/ 72
 transsubstantiatur. Quia sine tali transmutatione generatio corruptio
 et priuatio existere non possent/primum naturalia.
- ¶** Sensitiua est potentia per quam subiectum cui inest/actum habet sentiendi. 73
- ¶** Imaginatiua est potentia per quam res sensibiles in absentia sensuum/ 74
 existunt imaginabiles. Nam imaginatio in sua essentia similitudines
 attrahit/ et imprimat entium sensibilibus.
- ¶** Rationatiua est potentia propter quam anima coniuicta actus habet memorandi 75
 di/intelligendi/ et amandi. et quod corpus/cui adiungitur in specie humana
- ¶** Obstinatio est actio memorie et voluntatis/in modo= (deducit. 76
 ita quod circa obiectum. propter quam ligatur intellectus et denudatur a libertate
 intelligendi: et habitum credulitatis induit. Itaque talis intellectus uicini
 non potest practice: cum multa ponat esse uera: quae sunt falsa. et impossibilia quae sunt
- ¶** Contradictio est mentalis perceptio/extra animam omnino (possibilia. 77
 impossibilia. Cuius ratio est: quod contradictio ab omni possibili est remota.
- ¶** Capacitas est habitus quo possibilitas induita est. eo quod agens et 78
 agibile inuicem proportionem habent et dispositionem.

- 79 **¶** Proportio est habitus ex actibus iusticie/sive equalitatis & dispositiōis acq̄situs. Proportio. n. iusticiā indicat & cōcor^{am}.
- 80 **¶** Circumstantia est entius participatio circa idem. Existunt. n. per circumstantiā habitui conuersionis propinqua.
- 81 **¶** Suppositio ē aūtis credulitas: vt de p̄nti habeat scia. Suppositio nāq; matia extat itellectui. vt fiat inuestigatiu^o & practic^o.
- 82 **¶** Pūctus ē minima pars corporis: cū sit centrū indiuisibilitatis.
- 83 **¶** Linea est corpus ex pluribus punctis admixtis composituz. vt corpus ḡnale ex multis lineis sit constitutum.
- 84 **¶** Humidū radicale est po^a in qua & cū qua agens naturale humidū nutrimentale in suū genus cōuertit. Alioquin generās generare nō possz ḡnatū. nec vegetatū possz i ip̄a ḡnatiōe actū h̄re.
- 85 **¶** Humidū nutrimentale est po^a p̄ quam humiduz radicale cre scit & uiuit. Aliter in ḡnatiōe non esset motus naturalis.
- 86 **¶** Alteratio est hitus cū quo nūerus adueniēs annihilat: & ei^o s̄m in nūex trāsubstātiat̄ inuētū. Nā aliter in ḡnatiōe alteratio
- 87 **¶** Cōfusio est prin^m in quo motus ḡnatiōis & cor= (cē nō possz rruptionis incohatur. vñ confusio s̄m extat & mediū mot^o ḡnatiōis & corruptōis/qua finiēte p̄ficiē ḡnatio: itidē & corruptio.
- 88 **¶** Augmentatio est vnius s̄bi in aliud trāsmutatio/nūex ip̄ius prioris (qui suuz perdidit) assumens. Quod necessario fit/vt in rebus naturalibus existat motus augmentationis.
- 89 **¶** Consumatio est antiqui s̄bi in nouum transmutatio. eo q̄ antiquum positum est in corruptione.
- 90 **¶** Successio est de vno in aliud per motum continuum immediata mutatio. cum vacuum motus successiui s̄m esse nō possit.
- 91 **¶** Labor est vltimus nature motus. Natura. n. motum quē habebat/habere nequit post mortem.
- 92 **¶** Secretum est vmbra ignorantie intellectus. Nā cū ignorantia practicus eē nō pōt: cū in nullo cum ipsa participet.
- 93 **¶** Ordo est s̄m in quo prin^m mediū & finis debite p̄tinuāt/ & disponūtur. Nā prin^m mediū & finis absq; ordie/in actu p̄fecto eē
- 94 **¶** Cōtinuitas est partiū/quaz altera sit in altera/ad= (nō p̄nt. inuicē p̄mixtio & p̄tinuatio. Nā quantitas continua alr s̄m h̄re
- 95 **¶** Diuisio ē hitus/in quo discrete q̄ntitates in po^a p̄si= (nō pōt. stit. Que q̄dē diuisio (quū fit) q̄ntitates discrete reducūt i actū
- 96 **¶** Cogitatio ē act^o cū quo aia potētias mouet iferiores ad suos actus. Nā imaginatio p̄ cogitationem ad obm se habet imagi

nabile. sensitua vero ad sensibile.

Caudaria est nobilitas aie mouēs corpus ad ea: quibus nobis 97
les act⁹ hñe possit: z rō est/qz aia finis extat corpus cui iuncta ē.

CArtificiū est ens hoī pnece^m z vtile: cum sine artificio habere 98
non possit libertatē ad acq̄rendū bonos mores

CScientia est hitus intellectus/in quo intell's ipe p̄ intelligere 99
sanus existit: cū per intelligentiā quiescat/z laboret p̄ ignoratiā.

CApplicatio est foīa veritatē indicās rei applicate: cū applica 100
tio fiat respectu similitudis applicātis z applicati. **C**Dirim⁹ de cē
tū formis: z eas p̄ suas diffinitōes declarauim⁹: in qb⁹ etiam re
manēt iplicate decē qōes gñales supradicte. **C**Hec distinctio mul
tum ē nece^a z vtil. amplā. n. materiā ad magnos scie hit⁹ acq̄rē
dū apit intellectui/seruatis tñ in qualz formarū mō z ordine in
1° et scdo cap. huius distin. prenotatis.

De quinta distinctione que est de syllogismo

z de hys que ad syllogismum pertinent.

C Syllogismus:	Non cōuertibil' zē.	Per ipo ^{am} cause
Propositio	C Diffinitio	Per pfectionē poe
Diffinitio	Per regulam. c.	C Possibile
Demonstratio	Per quatuor cās	Per cās z occasiōes
Probatio	Per actū ppriū	Per actū infinite ptā
Locus	et necessariū	C Constitutio sylli (z)
Possibile	C Demonstratio	Admultiplex
Impossibile	Per quid	C Comparatio
Constitutio sylli	Per quia	Clere
Comparatio	Per eq̄pantiā	Clarius
Conditio siue lex	C Probatio	Clerrissime
Deductio	Necessaria	Summe
Figura.	Non necessaria	C Conditio siue lex
C Syllogismus:	Adixta.	Admultiplex
Clere vt infra	C Locus	C Deductio
Apparens vt ifra	a maiori ad min ⁹	Per. b. c. d. zē.
C Propositio	a minori ad mai ⁹	C Figura
Necessaria	ab eq̄li ad eq̄le.	Prima
Non necessaria	C Impossibile	Secunda
Adixta	Per p̄tradictōes	Tertia.
Conuertibilis		

De syllogismo.

Cap. i.

Syllogismus est argumētū ex tribus vīs z necessarijs ppōibus pstitūtū. Dicim⁹ autē qd syls ē argum⁹ eo qd argum⁹ est suū gen⁹ z rō est qz argum⁹ pōt eē verum vel falsuz; syls autē semp ē verus. partes sylli mlte sūt. quarū aliq̄ sunt extra ip̄z. aliq̄ xō intra. In his q̄ sūt extra/syls in po^a p̄sistit: in ijs xō q̄ intra/ in actu. Dicemus igitur de partibus syllogismi z primo de propositione.

De propositione.

Propositio est matia sylli ex plurib⁹ vīs dictiōib⁹ pstituta/ sic ista. oē aīal est sba. z dī matia sylli qz syls de pluribus ppōib⁹ v̄z duabus premissis z vna cōclusionē constituitur.

Propositionū alia oīno necc^a sic oīs hō est aīal: q̄ iō dī necc^a quia hō nisi sit aīal/ eē nō pōt. Alia prim necc^a/ prim nō necc^a. sic ista/ hō ē scriptor. q̄ necc^a est/ inq̄stū nullū aīal scribit pter hoīez: z nō necc^a/ qz hō nō necc^o s; p̄tīgētia ē scriptor. Alia q̄ nullo mō est necc^a. sic ista. hō currit. Currere. n. plurib⁹ aīalib⁹ p̄petit cōit̄ vt hoī/ leoni/ z hmōi. Ex his autē trib⁹ mōis matia sylli necc^a: et

Propo^m itez alia in po^a: alia in actu. (nō necc^a dignoscit̄. in po^a/ qñ dictiōes nō hnt mediū p qd p̄iūgāt. sic dicere/ aīal sba. In actu xō/ qñ p medium cōiungūtur. sic dicere/ oē aīal est sba.

Propo^m itē alia breuis: alia lōga. Breuis vt oīs hō est aīal. Lōga vt si de⁹ nō est: nulla sba ē infinite bona/ magna/ etna/ potēs zc. Breuis clara ē p suā breuitatē: z lōga itidē clara p suam lōgitudinē. Rursus ppō ē duplex. alia clara. alia obscura. clara vt oīs hō ē aīal. q̄ iō dī clara qz necc^a est. Obscura xō qñ nō est necc^a. sic dicere/ petrus currit. possibile. n. ē petrum nō currere.

Propōis due sūt spēs. copulatiā z disiūtiā. copulatiā vt petr⁹ z guillelm⁹ comedūt. disiūtiā itez ē duplex/ p̄ditiōal nō p̄ditiōal. Conditionalis vt si dab̄ mihi denariū: dabo tibi panē. Non p̄ditiōalis vt petrus est bonus vel malus.

Propo^m quattuor sunt modi. primus vt omnis homo est animal: q̄ ē ppō v̄lis affirmatiā. Scdus vt qdam hō ē scriptor: q̄ est p̄ticularis affirmatiā. Tertius vt null⁹ hō ē lapis: q̄ est v̄lis negatiā. Quart⁹ vt qdā hō nō ē scriptor: q̄ ē p̄ticularis negatiā.

Propo^m itē alia p̄uertibil. alia nō p̄uertibil. p̄uertibil vt hō ē risibilis. z risibile ē hō/ q̄ iō p̄uertit̄ qz hō nō de gñe s; de sua pro

prietate predicat. Incōuertibilis xō vt oīs hō ē aīal: z ē incōuertibilis qz predicatū est supi^o: z s̄bm īferius. Fit itē puerſio in ppōe tribus mōis. P̄rio p acūs. sic dicere/currit hō. hō currit. Sc̄do mutādo s̄bm in predicatū: z predicatū in s̄bm in reb^o nālib^o z necessarijs. sic dicere/de^o ē bon^o: bon^o ē de^o. hō est risibil^{is}: risibile ē hō. Tertio p oppo^{em}/vt petr^o vidit guillelmū: guillelm^o vidit petrū. Uniuersalis negatia puerſit in syllo. vt cū dī null^o hō ē lapis: nullus lapis ē hō. Particularis affirmatia puerſit. vt aliq̄s hō est albus: aliq̄d albū ē hō. Illis aut affirmatia nō puerſit: nā oīs hō est aīal. oē aīal ē hō. nō valet. Nec particularis negatia puerſit vt qdā homo non est scriptor: quidam scriptor non est homo.

Propoēs etiā sūt tredecim modis. p quoz qnqz syll^s p̄stituit̄ preliquos xō argumētū. P̄rio vt hec. totū mai^o ē sua pte. Sc̄do per sensibilitatē. vt oīs hō est aīal. z hō hz caput: qz id apphēdit̄ sensu. Tertio qn s̄bm p̄tinet in se ea/p q̄ cognitū ē z manifestū. vt nūerus qnari^o duo/z tria. z hō caput z collū. Quarto p exp̄ientia. vt ignis est calidus. z scamonea laxatia zc. Quinto p cōcep̄tionē. vt q̄ rē nō visam p auditū cognoscit. velut socrates q̄ quis p̄si^o nūq̄ adisset: enuciat tū ciuitatē p̄sianā eē: qz a multis audiuit. Ex his qnqz modis (vt dcm̄ est) syll^s fit: ex seq̄ntib^o xō argumētū. Sexto itē fit p̄positio p opinionē. vt qn̄ de homie frequēter p̄noctāte opinio ē q̄ sit latro vel adulter. Septio fit p publicū/cū de hoīe publice mētiēti dī q̄ nō est verax. Octauo per suppositionē/ q̄ qnqz x̄a est qnqz falsa. vt sarraceni q̄ supponunt machometū p̄phām ext̄isse: qd̄ falsus est. Nono p p̄sensu: cū multa asseuerem^o eē x̄a q̄ falsa sūt. Decio p similitudinē/cū oīs similitudo non sit nece^{ia}. Undecio p publicā famā/q̄ in q̄busdā particularib^o nō ē nece^{ia}. vt cū dī oīs feīa ebria ē luxuriosa. Duodecimo p existimationē/cū multa alr existimēf̄ q̄s sunt. Tredecio p imaginatōez nimio imaginādi actu infectā z p̄suasaz: vt in hoīe zelotipo: q̄ tūm imagināf̄ vxorē suā luxuriari/q̄ eā credit ipudicaz esse. z sic de illo q̄ adeo serpētē imagināf̄/q̄ credit mozenā eē serpētē. Ex his aut octo p̄positionib^o deceptiones suboriri solent z sophismata in disputationibus.

Propo^m item alia maior: alia minor. Maior vt omē aīal est s̄ba. minor xō. vt oīs homo ē aīal. dī aut maior qz cāt minorē: cū maior sit aīis z minor p̄is in hac p̄cloe ergo oīs hō ē s̄ba. z maior z minor insimul causant conclusionem materialiter: z con=

Quinta distin.

clusio formaliter causat premissas/eas in formas syllogismi sine in essentiam deducendo: cū absq; cōclusionē existere non possent in syllo. Propositionū p̄terea alia per se nota: alia dubitativa. p̄ se nota/ vt om̄e aīal est s̄ba. dubitativa vero nūquid petrus currit? Secūda est materia questionis. p̄ia vero solutōis ip̄ius.

¶ Propositiones itē differūt adinuicē in syllo eo q̄ vna propositio est/ vna ratio in ip̄o. ⁊ alia ē alia ratio. ⁊ simul iūcte sūt vna.

¶ Octo p̄terea modis fiunt pp̄oes ee: q̄ inter (eētia ip̄i? syllo. se vidētur cōtradictionem h̄re cū non hēant. Primo per equiuocationem/ vt oīs canis est latrabilis. oīs canis non est latrabilis cum alia intendat canē domesticū: alia vero sydus celeste. Secundo per mutatiōem s̄bi in predicatum/ vt cū dicit. vinum p̄hibitum est ne viuatur: et vinum non est prohibitum ⁊c. vna intendit secundum legem sarracenorum/ alia secundum legem christianorum. Tertio per v̄le et particulare. vt oculus hom̄is est albus. oculus hom̄is non est albus. vna intendit dicere simpliciter: alia vero sc̄dm quid. Quarto per potentiā ⁊ actuz. vt cū dicitur/ vinum inebriat. vinum non inebriat. alia namq; intendit quādo bibitur: alia vero quādo est in dolio. Quinto per relationē vt petrus est pater. petrus nō est pater. naz hic intelligitur adoptiue: illic vero naturalr. Sexto per locuz/ vt petrus ē viator. petrus non est viator. nā vna intendit ad parisiuz: alia vero ad romā. Septimo per statū/ vt petrus scit. petr? nescit: si vn? intendit grāmaticā: ⁊ alius intēdit logicā. Octauo p̄ t̄ps/ vt petrus passus ē hodie. petrus nō passus ē hodie. si vn? intelligit q̄ passus fuit in auroza: alius vero q̄ nō fuit passus in sero.

De diffinitione.

Cap. ij.

Diffinitio (que ē oratio rectis breuib? ac dilucidis v̄bis eē pp̄rietatū diffiniti ap̄iēs) multis mōis fit. P̄rio p̄. iij. sp̄es r̄le. c. vt dictū est. Deinde p̄ quatuor cās. v̄z efficiētē/ fōalē/ materialē ⁊ finalē. per efficiētē. vt quā quirit quid est sol? Respōdetur. Sol est cā effectiua diei. per fōalē. vt si quiritur quid est concho? Respōdendū est. Lōclo est fōa syllo. per materialē sic quere. quid est centrum passionis? Respondendum est. Centrum est materia: que in primo ⁊ vltimo passionis termino consistit. Per finalē vt cū quirit. quare ē syllogismus? R̄nd^m est. vt p̄ipm habeat scientia. ¶ Sit etiam diffinitio per actum propriuz ⁊ necessarium s̄bi s̄r.

potentie sibi coessentialis. vt cū queritur. Quid est intellectus diuinus? rñd^m ē intelligens diuinus? ē ens actus hñs intelligendi vs intelligere. Eodem mō de caliditate. que est ens actum hñs calefaciendi vs calefacere. et hō ridere. et essentia eē: et ita de similibus.

De demonstratione. Cap. iij.

Demonstratio fit tribus modis. vs per quid/per quod/et per eā= pantia. **¶** Propriè quod/quod effectus demonstrat per suā causā. vt oē b. est a oē. c. est. b. ergo oē. c. est. a. et dicitur demonstratio per causā quod a est prius. b. et b. prius. c. **¶** Et iterum. oē aīal est sba. oīs hō est aīal. ergo oīs homo est sba. q̄ etiam dicitur demonstratio per causā/quod sba superior est aīali: et aīal superior hoīe. **¶** Et iterum. nullum aīal est lapis. oīs homo est aīal. ergo nullus homo est lapis. que iō dicitur per causam quia aīal extat causa quare homo non sit lapis.

¶ Demonstratio per quod est/quod causa demonstrat per suū effectus. quod fit duobus modis. Prius quod demonstratio ē oīno necessaria hoc modo. In oī eētia in qua ē intelligere/ē intellectiuū et bñe. Sicut in eētia dei ē intelligere. ergo in eētia dei ē intellectiuū et bñe. Secūdo quod demonstratio nō est oīno necessaria. vt oīs effectus bonus hō bonā causam. sicut castrū est effectus bonus. ergo castrū hō bonā causam. Que demonstratio ideo dicitur non oīno necessaria/quod effectus et causa non sunt conūcti per naturā: et ille qui causa extitit potuit habere malā intētionem. vs vt ageret malum in castro.

¶ Demonstratio per eāpantia fit tribus modis. 1° quod plures potē per eāpantia demonstrat eam/quā hñt in exīdo. 2° quod demonstratio fit per equalitatē potē et per suū actū. 3° quod fit per equalitatē actiuū ipax potētiar. **¶** Per primū sic. vbicūq; est īfinita bonitas et īfinitus intellectus: est īfinita eāpantia: sicut in deo ē īfinita bonitas et īfinitus intellectus: ergo in deo ē īfinita eāpantia. **¶** Per scđm sic. oīs potē īfinita hō actū īfinitū: sicut deus est potē īfinita. ergo hō possificare īfinitū. **¶** Per 3^m sic. in oī eētia in qua ē īfinita bonitas et īfinitus intellectus/ē eāpantia et īfinita bonificare et intelligere: sicut in eētia dei ē bonitas īfinita et intellectus īfinitus. ergo ī eētia dei ē eāpantia et īfinita bonificare et intelligere.

De probatione. Cap. iij

Probatio est argumentum in quo veritas est apparens. et habet tres spēs. **¶** Prima est quādo probatio auertitur cū syllo. vt quando volumus probare quod hō sit sba et pōim^{us} probatōez ī modo et figura dicendo sic. Omne aīal est sba. omīs hō est aīal

ergo omnis homo est sba. 2^a est quādo vna propositio est necessaria z alia nō necessaria. vt oīs luxuriosus ē pctōz. qđam hō est luxuriosus. ergo qđā hō est pctōz. Et dī sic necessaria z non necessaria qz fit p ptingētiam. nā nō est necessariū qđ hō sit luxuriosus cū habeat libez arbitriū eligendi castitatē vel luxuriā. Sed cum alter istoz eligit vñ luxuriā/necessariū est qđ sit pctōz. 3ª est quando pbatio p ppōes fit nō necessarias z per autoritates aut in iure per testes. istam talē pbatiōez possibile est eē vñ z non esse veram. z cū ad vtrūqz se possit hñe dī non necessaria.

De locis.

Cap. v.

Locus est triplex. a maiori ad minus. a minori ad maius. ab equali ad equale. Et prius de pñio sic exēplificabimus. Quicquid pōt portare centū libras/pōt portare z decem. s; socrates pōt portare centū. ergo pōt z decem. Preterea/ qđcđ hñe pōt actū in eētia etna z infinita/pōt hñe in eētia finita z noua: sed deus pōt hñe actū in essentia eterna z infinita. ergo pōt hñe actū in essentia finita z noua. Itē quicquid pōt deuincere maiorē exercitum/pōt z minorē. Itē si deus de mag^o pōt pducere mag^m: et de paruo pōt pducere paruum.

De minori ad maius.

Cap. vi.

Quicquid pōt dare minus potēs/pōt dare z maius potēs. Sed miles pōt dare equū. ergo z rex. Itē per oē illō p qđ minus bonus pōt agere bonū/magis bonus pōt agere bonū. s; creatura pōt agere bonū per suā naturam. ergo z de^o. Preterea Si ad potētīā finitā pñinet hñe actū finitū. ergo ad potētiam infinitam pñinet hñe actū infinitū. Itē si ptās hñe actū in alia essentia habet z in sua. Si aer hñe actū calefaciendi in aqua: ignis habet actum calefaciēdi in se. Si hō agit de se bonū: ergo z deus agit de se bonū. Si intellus est potēs in credendo: ergo est potens in intelligendo. Si hō aliquid magnum habet per suam naturam: ergo z deus multo magis per suam.

De equali ad equale.

Ca. vii.

Quicquid pōt eq̄lr agere po^a infinita p intelligere z amare in essentia dia/pōt z per infinitare z etnare. Itē qđcquid potest coequare ptās in intellectu diuino p existere z agere/pōt

et in seipsa. Item si deus potest equaliter esse intelligibilis et amabilis ab homine: ergo homo equaliter potest intelligere et amare deum. Atqui si homo potest equaliter intelligere et amare deum, ergo anima hominis habere potest equaliter intellectum et voluntatem. Quicquid etiam in essentia ignis coequare potest calefacere et lucere/potest et in essentia aeris. Sed sol in essentia ignis potest coequare calefacere et lucere, ergo et in essentia aeris. Et item, si sol potest coequare suam actionem seu virtutem in forma et materia ignis/potest coequare ignis suam actionem seu virtutem in forma et materia aeris

De impossibili.

Cap. viij

Impossibile est ens extra actum potestatis extrinsecus, et habet tres species, unam per contradictionem: aliam per defectionem cause ad effectum, tertiam per potestatem perfectionem. Prima est ut cum dicitur petrus fuit petrus non fuit, petrus est bonus, petrus non est bonus, veritas est falsitas, falsitas est veritas, et sic de alijs, quod idem dicitur contradictio/quod denuciat subiectum et predicatum ab omni convenientia, et ponit in ipsis contrarietatem simpliciter. Secunda ut cum dicitur impossibile est aue volare sine motu, equum currere sine pedibus, ignem calefacere sine caliditate, intellectum intelligere absque actu potestatis et homini. Tertia, ut cum dicitur impossibile est deum facere peccatum/cum sit infinite bonus, et in deo esse defectum/cum sit infinite bonus/magnus/eternus etc.

De possibili

Cap. ix

Possibile est ens per actum potestatis extrinsecus, habetque duas species, una est per causam et occasionem, alia per actum infinite potestatis. Prima est, ut igne ligum comburere/eiusmodi combustionis causa est ipse ignis, occasio vero ille qui igni ligum apponit. Quia talis combustio possibilis erat antequam ligum combureretur, quod quidem possibile est per potestatem et actum contingentem existit. Secunda species est tamen in deo qui infinitam habet potestatem per quam agere potest in creaturis ad suum placitum, vel supernaturaliter et naturaliter, supernaturaliter ut quando miracula agit, naturaliter ut quando alium hominem creat ex alio. Et ratio est quod quicquid est creatum finitum habet potestatem, et talis possibilitas effectus est infinite potestatis dei et sue infinite voluntatis. In creaturis autem quod impossibile est in uno tempore potest fieri in alio, eodem modo de loco, ut in socrate exemplificat quod intelligere non potest in uno tempore quod intelligit in alio: et qui quando est parisius/impossible est quod sit rome, et tamen possibile est ei quod alio tempore sit rome, et sic de reliquis.

De constitutione syllogismi Cap. x.

Syllogismus fit coniungendo dictiones syllo coeentiales. ut sunt sba. aial. hō z hmōi. ut ex ipis pstituantur ppoēs. ut oē aial est sba zc. ex quar ppositionū adinu cē pūctiōe sylls fit z pstituit. ut hic. oē aial est sba. oīs hō est aial. ergo omīs hō est sba zc. Syllus etiā constituitur collocando suas pprias dictiones in trib⁹ gradib⁹. v3 gñe/spē/z indiuiduo supra in arboze significatis. distinguēdo cum dīa genus ut habeat sub se plures spēs: z spēm ut hēat sub se plura indiuidua. z hoc etiā p dīam z

Syllus itē fit p vlem affirmatiuā z p vlem negatiuā. ut oē aial est sba: z nullus leo ē hō. eodē mō de particulari affirmatiua z negatiua. ut qdā hō ē scriptor. qdaz hō nō est scriptor. ut inferius videbitur in figuris.

Syllus itex fit quadrupl^r. v3 integre/particularit^r/inductie z exēplariter. Integre quū fit ex duab⁹ ppōib⁹ z vna pclusiōe z talis syllus dī integer eo qz pfecte pstat ex suis ptib⁹. Particulari quū fit ex duab⁹ ppōib⁹. ut petrus currit. ergo aliqis hō currit. z huiusmōi syllus vocatur entimema. z constat p sufficientē cōcoz^{am} que inter ibm z pdicatū existit. Inductie ut quū dī homo/leo/z sic de alijs aialibus fuerūt in archa noe. ergo oīa aialia fuerunt in archa noe. Et iste syllogism⁹ etiā fit p magnā puenientiā: que consistit inter aīs z pīs. Exēplariter quū syllogism⁹ fit p exē^m. ut sicut omni enti finito pertinet actus finitus: ita z omni enti infinito pertinet actus infinitus. Et iste syllogismus fit per magnā similitudinem/que inter vnā propositionem z aliā consistit.

De comparatione syllogismi. Cap. xi.

Quemadmodus grāmaticus facit in genere bonitatis tres gradus cōparationis. v3 bonus/melior/optimus: ita facere pōt z dyalecticus in gñe vītatis quū componit syllogism⁹. v3 verus/verior/verissim⁹. **C**lerus igit^r syllogismus est. quū fit de vna ppositione necessaria: z alia non necessaria. ut oē aial ē sba omīs scriptor est aial. ergo oīs scriptor est sba. **C**lerior syllogismus est/quū ex vna dictōe sensuali z alia spūali fit/sicut iste. vbi cūqz corpus z aia pūgūt est hō. s3 in spē hūana coniunguntur ad inuicem corpus z aia. ergo in spē hūana ē hō. q d dē syllus verior est q̄ primus: eo qz ex ppōib⁹ necessarijs cōstat simplicit^r. pri-

mus vero non simpliciter sed secundum quod. **C**lericissimus tamen est qui fit ex propositionibus simpliciter spiritualibus / ut cum dicitur in omni essentia in qua est intelligere / est intellectuum et beatus. sed in essentia angeli est intelligere ergo in essentia angeli est intellectuum et beatus. qui quidem syllogismus / ideo dicitur excellentissimus in supradictio gradu: quia essentie spirituali plus virtutis inest / quam essentie corporali. **E**st insuper et alius gradus longe istis sublimior et superexcellenter gratia diuine essentie in qua fit syllogismus isto modo. In omni essentia in qua est potestas infinita / est actus infinitus ipsius potestatis ut possidere. sed in essentia dei est potestas infinita. ergo est possidere infinitum. qui quidem syllogismus idcirco tres gradus comparationis superexcedit: quia de infinitis propositionibus constituit. **C**omparationis autem conditio est quod comparabilia conueniant inter se in aliquo communi ut cum dicitur. aqua est frigidior quam terra. non enim dici potest aqua est frigidior quam albedo: nec rosa magis rubea: quam lilium. et sic de reliquis.

De conditione syllogismi

Cap. vii.

Conditio est forma propter quam plura simul et semel necessario existunt conditionata. conditiones autem syllogismi complures sunt. **P**rima quod habeat tres propositiones ex quibus sit constitutus. et que vere / necessarie / primarie et sibi coessentialia existant. ut omne animal est substantia. omnis homo est animal. ergo omnis homo est substantia.

Secunda quod intellectus in ipso quiescat per intelligere. **T**ertia quod minor extremitas sit subiectum in conclusione: et maior predicatum.

Quarta quod aliqua premissarum sit affirmatiua. **Q**uinta quod si aliqua premissarum sit particularis / conclusio sit particularis. sed non e conuerso. **S**exta quod si conclusio est negatiua: aliqua premissarum sit negatiua et e conuerso. **T**ertium sit quod in syllogismo ex puris negatiuis et ex puris particularibus nihil sequatur. **S**eptima / quod in nulla figura medium ponatur in conclusione. **O**ctaua / quod nihil superfluum aut diminutum contineat. **N**ona quod non negentur syllogismo sua principia necessaria et per se nota. **A**d hoc ipsum syllogismum deducamus per decem regulas generales ut maior de eo habeatur noticia et ea: per quam logicus sciat sophisticata diluere in similitudine syllogismi posita et primo per primam questionem isto modo.

De deductione syllogismi per regulas

Cap. viii.

D. V.

B

Primum unus syllus sit magis necessarius et verus
 quam alius. Et dicimus quod sic, quod his duobus syllis per
 Ubicumque est infinita pars/est infinitus actus partem
 sed in deo est infinita pars: ergo in deo est infinitus
 actus partem. Item omne animal est substantia: omnis homo est animal:
 ergo omnis homo est substantia. Ex quo liquet primum syllum esse magis necessa-
 rium et verum: quam secundum: cum aliter de infinita necessitate alius de fi-
 nita predicetur, quod in regula. c. signi. est.

C Syllus quid est? Syllus est argu^m ex tribus veris et necessariis
 propositionibus constitutus, ut in prima specie regule. c. signi. est. Syllus
 quid habet in se? Syllus habet in se duas propositiones et unam conclusio-
 nem sibi coessentialia, ut per secundam speciem regule. c. per. Syllus
 quid est in alio? Syllus est in anima perceptio: in ore prolatio/verita-
 tem indicans demonstrative, ut in 3. specie regule. c. signi. est. Syllus
 quid habet in alio? Syllus habet in subiecto veram et necessariam indicanti-
 am: per quam verum et falsum necessario dignoscuntur, ut in 4. specie regule. c.

D Syllus de quo est? Syllus est de seipso: cum ex suis primis coes-
 sentialibus sit constitutus et suo proprio numero terminatus, et hoc per in-
 prima specie regule. d. Syllus item est ex duabus propositionibus et una con-
 clusione: que necessario debet esse de genere necessitatis et veritatis, ut
 ostendit secunda species regule. d. Syllus cuius est? Syllus est hitus logi-
 calis, ut per ipsum dialecticus verum et falsum inuenire possit ac in-
 dicare, ut per 3. speciem regule. d. signi. est.

E Syllus quare est? Syllus formaliter est quia de suis primis primis
 intrinsicis constitutus est. Finaliter vero/ut logicus cum ipso verum et
 falsum investigare possit, ut per regulam. e. signi. est.

F Syllus quantum est? Syllus est unus per quantitatem continuam/his
 in se plura per quantitates discretas ratione diversae suarum propositionum.
 Et sylli (ut dictum est) plures sunt species, videlicet syllus integer, entime-
 ma, inductio, et exemplum, et hoc per in regula. f.

G Syllus qualis est? Syllus aliter proprius: aliter appropriatus. Pro-
 prius/quam est de duabus propositionibus et una conclusione necessariam veritatem
 continentibus/suo contrario existente impositi. Appropriatus vero/quam
 est probatius et non demonstratiuus de necessariis propositionibus non
 constitutus: et hoc patet in regula. g.

H Syllus quando est? Syllus quandoque est in potentia: quandoque est in actu, ut su-
 pra in capitulo de propositione dictum est, et hoc patet in regula. h.

I Syllus ubi est? Syllus est in anima/et in hitu logicali/et in pluri-

bus libris scriptus. Syllus etiā est in suis partibus intrinsicis
 ⁊ sibi coeēntialib⁹. sicut totū in partib⁹ suis. vt p rlam. i. sig. est.

Syllus quō est? Syllus est p modū quē hnt sue ptes i exūdo/
 qualz exūte per se dictiōe. nam dictio cū dictiōe ppōnez pstituit:
 ⁊ ppō cum propositiōe syllm. vt dictū ē. ⁊ hoc pz in rla. k.

Syllus cum quo est? Syllus ē cū suis pprijs veris ⁊ necessa-
 rijs ppōibus ex quibus est pstitut⁹. ⁊ est cū mente homis/cū gñe/
 spē/dīa/pprietate/acñte ⁊ ita de reliq⁹: sine quibus cē non pōt.
 vt pz etiā in rla. k. **D**ictū est de syllo. et per hoc qđ de ipō dictū
 est pōt art⁹a sophismata diluere applicando ea ad decē qōnes de
 syllo superius factas. Adodo dicem⁹ de tribus figuris ad signi-
 ficanduz quomō sylus in ipis diuersūmode positus ē ⁊ figurat⁹.

De figuris syllogismi. et priō de priā Cap. xiiij.

Prima figura hz qttuoz modos ⁊ ei⁹ conditio est/qđ illud
 quod est sbm in maiori ⁊ p̄dicatū in minori: sit medium ex
 tremitatū. vt pz in ipa. **E**x^m primi mōi. omne aīal est sba. oīs
 homo est aīal. ergo oīs hō est sba. **E**x^m scđi. nullū aīal est lapis.
 omnis homo est animal. ergo nullus homo est lapis. **E**x^m tertij
 oē aīal est sba. quidam hō est aīal. ergo quidā hō est sba. **E**x^m q̄r-
 ti. nullū aīal est lapis. quidā homo ē aīal. ergo qđā hō nō ē lapis.

De secūda figura: Cap. xv

Secunda figura habet quattuoz modos: ⁊ eius cōditio ē:
 qđ p̄dicatū maioris ⁊ minoris sit mediū extremitatū. vt apz
 in ipsa. **E**x^m primi mōi. nullū aīal est lapis. oīs margarita est
 lapis. ergo nulla margarita est aīal. **E**x^m scđi. oīs margarita ē
 lapis. nullū aīal est lapis. ergo nullum aīal est margarita. **E**x^m
 tertij. nullū aīal est lapis. qđam margarita est lapis. ergo qđam
 margarita non est aīal. **E**x^m q̄rti. oīs hō est aīal. quidam lapis
 non est aīal. ergo quidam lapis non est homo.

De tertia figura: Cap. xvi.

Tertia figura habet sex modos: et ei⁹ p̄ditio est qđ id quod
 est in maiori ⁊ minori sbm sit mediū extremitatū. vt in ipa
 patet. **E**x^m primi mōi. oīs hō est sba. oīs hō est aīal. ergo quod-
 dam aīal est sba. **E**x^m scđi. nullus hō est lapis. oīs hō est aīal.
 ergo quoddā aīal nō est lapis. **E**x^m tertij. quoddā aīal est irra-

tionale. oē aīal est sba. ergo q̄daz sba est irrationalis. Ex^m q̄rti
 Omne aīal est sba. quoddā aīal est bipes. ergo quoddā bipes est
 sba. Ex^m q̄nti. quoddaz aīal non est rōnale. oē aīal est sba. ergo
 q̄dam sba nō est rōnalis. Ex^m sexti. nulluz aīal est lapis. quod-
 dam aīal est rōnale. ergo quoddā rōnale non est lapis. ¶ Dixi-
 mus de syllo ⁊ de hīs q̄ ad sylm̄ pertinēt ⁊ q̄uis aliqua adieci-
 mus de nouo multa tñ cā breuitatis p̄termisimus que longa
 disertione tradita sunt ab antiquis.

¶ De parallogismo.

Ca. xvij.

Parallogismus est argumentū apparēs hoc est indicās eē
 verum qđ falsuz ⁊ ecōuerso. de quo datū ē exemplū ab an-
 tiquis p̄ tredecim fallas inferi² positas de qb² priusq̄ discrim²
 p̄cepta q̄dam p̄mittem²: q̄bus deceptōes ip̄e ⁊ sophismata pos-
 sint euitari: ⁊ his p̄cipue mōis q̄ sequūt. ¶ Primo caueat ne in
 syllo suphabūdet aliqd. hoc est aliq̄ dictio ad sylm̄ imptinēs. aut
 aliqd desideret hoc est aliqd ad ip̄m ptinens necessario. neue syl-
 logism² fiat extra modū ⁊ figurā. vñ enasci solent sophisticatio-
 nes. ¶ Secūdo ne mediū ineqlr se hēat inter duas extremitates. vt
 aīal inter sbam ⁊ hoīem. vt cū sic arguit. oē aīal est sba. oīs hō ē
 aīal: non pōt dici oē aīal albus: nec hō est aīal. eo qđ ista p̄clo oīs
 homo est sba sequi nō posset. ¶ Tertio ne terio maiori aut mi-
 nori aliqd addatur supfluū seu detrahatur necc^m: vt qñ d̄r. omne
 aīal est sba alba. oīs hō niger est aīal ⁊c. ¶ Quarto qđ caueatur
 ab equocatiōe/ cū equiuocatio dicat vnū ⁊ plā significet gñe int̄
 se d̄ra vt qñ d̄r. Dis canis ē latrabilis. nā alius canis est in ter-
 ra comedens: vt canis sensatus ⁊ imaginat². alius in celo. vt sy-
 dus celeste nō p̄medens. ali² in mari. vt piscis marin² / latratiōe
 carens. ¶ Quinto ab āphibologia: nā sic equuocatio puenit ex
 vna dictōe penitus eadē plā significanti: sic ⁊ amphibologia ex
 eadem orōne puenit plura q̄ significanti: vt qđ est pole per vnū
 sit pole p̄ aliō / dicendo sic. Quodcūqz pole est eē albū: pole est ip-
 sum eē albū. qđ non valet: nā hō albus pōt esse albus: hō vero ni-
 ger non pōt. ¶ Sexto a p̄pōne absoluta. vt cū d̄r. petrus pdidit
 pecuniā. nō valet: nā alius petrus lucratur est pecuniā. ¶ Septi-
 mo a deliberatiōis absentia. vt qñ d̄r petrus nō pōt solutionem
 questionis intelligere. nō sequit: qz si in hoc t̄pe nō pōt / poterit ⁊
 in alio / super ip̄am deliberādo. Idē sequit qñ est iratus: qz p̄p̄

multipliciter significanti. nam alius canis est domesticus lingua
hñs ⁊ viuēs in terra. ⁊ ali⁹ est viuens in aqua latratione carēs.
et alius in celo nec viuēs/nec latrās. Et qz dicēdo oīs canis est
latrabilis/sbm ⁊ p̄dicatū non pueniūt nec puenire pnt nālīr/nisi ī
cane domestico: ⁊ non in alijs: ideo palogismus non valet. ⁊ hoc
in regula. b. et. g. figuratum est.

¶ Scōus modus est/qñ nomen est analogū: hoc est pprie ⁊ p̄
cipalīr vnum significās. ⁊ aliud appropriate ⁊ metaphorice. vt in
hoc vbo ridet: qđ p̄cipalīr significat ppriū actū hoīs: metapho
rice vō p̄ratū florere. vbi sic format palogismus. Quicqd ridet
habet os. s; p̄ratū ridet. ergo p̄ratū h; os. qđ non valet. qz qđqd
habet os/h; ⁊ sensitivā. ⁊ qz p̄ratū non h; sensitivā/non hab; os
⁊ hec deceptio in regula. g. et in. 2. sp̄e regule. c. significata est.

¶ Tertius modus puenit ex multiplicitate p̄significatione: q̄
attēdit scđm acūtia partiū orōnis: veluti scđm tēpus/nūex/ge
nus/et similia. vbi sic ponit̄ exe^m. Quicūq; surgebat stat: sedēs
surgebat: ergo sedens stat. qđ non valet. cū surgere sit in fieri. se
dere aut̄ in facto eē. ⁊ hoc in r̄la. h. et in r̄la. i. significari potest.

De fallatia amphibologie Cap. xx

Ambibologia est deceptio pueniens ex eo qđ oīo penitus
eadem plura significat: nā sic equiuocatio fit in eadē dictione
ne plura significanti: sic ⁊ amphibologia in eadē orōne plura q̄
significanti. cuius quidē tres sunt modi. ¶ Primus est/qñ fallā
puenit ex eo qđ aliqua orō eā p̄cipalīr plura significat manen
te eadē p̄structione p̄pter diuersam h̄itudinē p̄structoz sic hec. li
ber Aristotelis. h̄itudo aut̄ intelligi potest tanq̄ effectus ad cāz
vel possessi ad possidentē: qua sic fit palogismus. Quicquid ē
Aristotelis possidet̄ ab aristotele: s; liber me⁹ est liber aristotel.
ergo possidet̄ ab aristotele. qđ non valet: nam liber factus est ab
aristotele in t̄pe p̄terito: in p̄nti vō possessus a me. ⁊ hoc figurat̄
in regula. h. in. 3. sp̄e regule. d. ¶ Scōus modus est qñ deceptio
ex eo puenit qđ vna orō plura significat p̄pter diuersam partiuz
constructionē: cū aliqua dictio p̄strui possit trāsitiue vel intrāsiti
ue sicut hic. Quicquid videt aliquis hoc videt: s; colūnaz videt
aliquis. ergo colūna videt. qđ non valet vt in scđa ⁊ tertia sp̄e re
gule. c. et in r̄la. g. figu. est. ¶ Tertius modus est/qñ fallā pue
nit ex eo qđ vna orō significat p̄cipaliter vnum: et aliō minus

principaliter ⁊ tralaticie. vt hec. littus aratur. quod principali-
ter significat littoris ꝑscissionē: metaphozice ꝑo operis amissio-
nem. vbi sic fit palogismus. Quādocūqꝫ littus aratur: terra ꝑo
scinditur. sꝫ qñ indocilis doceť littus arat. ergo qñ idocil' doceť
terra ꝑscindit. qđ non valet. nā vnus actus vtilitate caret vege-
tatiua: alius ꝑo vtilitate intellectia. qđ in rla. g. et. h. figu. est.

¶ De fallatia compositionis. Cap. xxi.

Fallatia cōpositionis ē deceptio ex potēriali multiplicitate
alicuius orōnis ꝑueniēs: cuiꝫ dictiones diuersimode ꝑo
sunt adinuicēꝫ ꝑponi. et talis orō non in sensu diuiso: sꝫ in sensu
ꝑposito est falsa: et huius falle tres sunt modi. ¶ Ex^m primi. qđ
cunqꝫ possibile ē eē albū / ꝑo^{le} est qꝫ ipm sit albū. sꝫ nigrū ꝑo^{le} est
esse albū. ergo ꝑo^{le} est qꝫ nigrū sit album. quod nō valet: nam qñ
vna dictio non ꝑcordat cū alia ꝑponendo / cōfuse indicant obm:
sed qñ diuersa ꝑcordāt inter se clare id significāt. vt in diffinitōe
dīe: ⁊ concoe ⁊ in rla. g. h. figu. est. ¶ Ex^m scđi modi. Quicūqꝫ
nūerus cōponit̄ ex duobus ⁊ tribꝫ est duo ⁊ tria. sꝫ quinqꝫ non
sunt duo nec tria. ergo quinqꝫ non cōponit̄ ex duobꝫ ⁊ tribꝫ. qđ
non valet: qꝫ qñ duo ⁊ tria cōponūt: cōstituūt qñqꝫ: non aut qñ
erūt diuisa. ⁊ hoc in rla. f. et. k. figu. est. ¶ Ex^m tertij mōi. Quic
quid viuit semp erit. sꝫ iste leo viuit. ergo iste leo semper erit. qđ
non valet. qꝫ sic leo cōsistit in viuēdo ita deficit in moriendo. vt
in regula. g. h. signi. est.

¶ De fallatia diuisionis. Cap. xxij.

Falla diuisionis est deceptio ex potēriali multiplicitate ali-
cuius orōnis ꝑueniēs: cuius dictōes diuersimode possunt
diuidi adinuicē. q̄ quidē in sensu diuiso falsa ē: ⁊ ꝫa in cōposito.
⁊ sit tribus modis. ¶ Ex^m primi. qđcūqꝫ ꝑo^{le} est eē albū / possibi-
le est qꝫ ipm sit albū. sꝫ nigrū possibile est eē albū. ergo ꝑo^{le} est qꝫ
nigrū sit albū. quod non valet. vt in rla. g. figu. est. ¶ Ex^m scđi.
omne aīal est rōnale / vel irrationale. sꝫ non oē aīal est rōnale. er-
go oē aīal est irrationale. qđ non valet: nā vnū aīal est cū intelle-
ctu ⁊ aliud sine intellectu. vt in rla. g. k. signi. est. ¶ Ex^m tertij.
Quod ꝑōt vnū solū ferre / ꝑōt plura ferre: sꝫ qđ solum ꝑōt ferre
vnus / nō potest nisi vnū ferre. ergo qđ non ꝑōt nisi vnū ferre / ꝑo-
test plura ferre. quod nō valet: nā ptās in multas vnitates cōpo-

lando dilatat et extendit suum actus: et diuidendo ipsus restrin-
git. vt in regula. f. signi. est.

De fallacia accentus.

Ca. xxiij.

Accentus est deceptio pueniens ex eo qd aliq dicitio diuersi
mode pnunciata / diuersa significat. et hz tres modos scdm
qd contingit dictione triplr diuersificari in platoe. **¶** Primo qm
dicitio variat p diuersos tonos / siue accetus q sunt tres / acutus /
grauis / circūflexus. Acutus vt in hac dictione martin^o : in qua me-
dia syllaba acuitur. Grauis vt in hac dictione dñs : in qua me-
dia syllaba corripit. Circūflexus vt in hac dictione fortuna : in qua
media syllaba eleuat^r et deprimitur. Et in isto i^o mo sic forat pa-
ralogismus. ois popul^o e arbor. sz aliq ges est populus. ergo aliq
gens est arbor. qd non valet: qz hec dicitio ppls aliud significat /
qm eius pria sylla pducit^r vz quada arborē: et aliud qm corripit.
Vz gentiu multitudinē. vt in rla. g. signi. est. **¶** Secdo qm variat^r
modus pnunciandi dictione scdm diuersitate spūs: q p aspe^r et le-
ne diuersificatur. Per aspe^r vt p hanc lram siue aspiratione. h. p
lene xō siue aspiratione. secudo igit modo puenit hec falla ex eo
qd aliqua dicitio aspe^r vel lenit^r pferri pot. vt in hoc paralogismo.
Quicqd amat hamo capit. sed vinu amat. ergo vinu hamo ca-
pitur. quod non valet: na xbu amo qnqz pferitur cu aspiratione:
qnqz siue aspiratione. et hoc figuratur in 2^a spe rle. c. **¶** Tertio. p-
uenit ex eo qd aliq dicitio pnunciari pot vt vna / vel vt plures. vt
hic. Tu es qui es. sz quies est requies. ergo tu es reqes. quod fal-
sum est: na hoc nomen quies qnqz pferit sub significatiōe vnus
dictionis: qnqz xō sub significatiōe duar. et hoc in rla. f. sig. est.

De fallacia figure dictionis.

Ca. xxiiij.

Falla figure dictionis est falla eo pueniens / qd aliq dicitio
similis e alteri dictioni: et videt eundē hre modū significā-
di / cū non heat: cuius qdem modi sunt tres. **¶** Prim^o ex eo p-
uenit qd dicitio: q significat masculinū: capit ac si significaret femi-
ninū aut neutru aut ecōuerso. hoc modo. Quicūqz coloratur al-
bedine est alba. sz catilina coloratur albedine. ergo catilina est al-
ba. quod non est ver: cū nomen catilina sit masculinū / lz cum no-
minibus femineis similitudinē hre videatur. put videri potest
in rla. g. **¶** Secdus qm dicitio q significat p modū vnus pdicati:

videtur significare per modum alterius vt hic. Quicquid heri vidisti/hodie vides. sed heri vidisti album. ergo hodie vides album. quod non valet: cum in hac argumentatione mutetur quid in quale. quod in regula. g. signi. est. ¶ Tertius modus fit quando dictio que significat quale quid: videtur significare hoc aliquid: vbi sic formatur paralogismus. Socrates est alter ab hoie: ipse autem est hō. ergo est alter a se. quod non valet: cum fiat transitus de hoie ad socratem: et mutetur quale quid in hoc aliquid. nam esse quid per suam essentiam existit: et non mutat suum numerum per suā qualitatem: et hoc figuratur in rfa. g.

¶ De fallatijs extra dictionem. Cap. xxv.

Fallatie extra dictiones differunt a fallatijs in dictione. quoniam primum motiuum siue causa apparentie in fallatijs in dictione ex parte vocis prouenit: in fallatijs autem extra dictiones ex parte rei. Sicut enim in fallatijs in dictionem deceptio prouenit ex eo quod aliquae res quae conueniunt secundum vocem: accipiuntur vt eadem secundum rationem: ita et in fallatijs extra dictionem deceptio prouenit ex eo quod aliquae res: que conueniunt secundum apparentiam accipiuntur vt eadem secundum essentiam. ¶ Sunt autem (vt supra diximus) fallatie extra dictiones septem. vbi fallatia accidentis secundum quid ad simpliciter/ignorantie elenchi/petitionis primum consequentis. non cause vt cause. secundum plures interrogationes vt vnam. ¶ Accipiuntur autem he fallatie secundum quosdam naturaliter: vt rerum ipsarum conditiones et habitudines. Nam entium aliud est per se aliud est per accidens. a quibus argumentando fallatia causatur accidentis. Est item aliud perfectum: aliud imperfectum. vnde fallatia prouenit secundum quid ad simpliciter. Item oppositum et non oppositum. a quibus fallatia ignorantie elenchi. Preterea idem et diuersum. vnde fallatia petitionis primum. Item non causatiuum vt causatiuum. vnde fallatia non cause vt cause enascitur. Item prius et posterius. vnde causatur fallatia consequentis. Item vnum et multa. a quibus sumitur fallatia secundum plures interrogationes vt vnam. Dicemus igitur primo de prima fallatia extra dictionem: que est fallatia accidentis.

¶ De fallatia accidentis. Cap. xxvj.

Fallacia acntis est deceptio ex eo proueniens qd aliqd signi-
ficatur simplr inesse vtriqz cor: q aliquatr p acns vnū sūt.
et habet tres modos. ¶ Primus prouenit ex eo q ab acnte pce-
dit ad sbaz vel ecōtra. vt hic. Lognosco coristum: sed coristus est
ueniens. ergo cognosco venientem. quod non valet: naz veniēs
et coristus licet sint vnum per acns / non sunt vnuz per se. Unde
non sequitur q quicquid sit verum de vno: sit verū de altero: vt
in prima et scda spē regule. c. figura. est. ¶ Secundus modus fit
quādo illud quod conuenit superiori: concluditur de inferiori z
econuerso: vt hic. hō est aīal: et aīal est genus. ergo homo est ge-
nus. quod non valet: quia licet superius et inferius aliquo mo-
do sint vnuz per acns: non tamē sunt vnuz simplicit. vt in prima
et secūda spē regule. c. signifi. est. ¶ Tertius modus est quādo
procedit de spē ad propriuz vel econuerso: vt hic. homo est risi-
bil: risibile est proprium: ergo hō est propriū. vel sic. hō est spēs:
sed hō est risibile. ergo risibile est spēs. quod non valet: quoniaz
risibile et hō non sunt omnino in diffinitione idez. vt patet in pri-
ma spē regule. c. ¶ Est et alius modus fallacie acntis: qui fit p
differentiam actus naturalis: et actus artificialis. vt hic. Omnis
sba est naturalis. turris est sba. ergo turris est naturalis. non va-
let quia turris inquātū est ex partibus naturalibus est sba natu-
ralis: sed inquātū partes sunt contigue et non mixte / z sunt arti-
ficialiter congregate: turris non est naturalis. et hoc in scda spē
regule. c. d. figuratum est.

De fallacia secundū quid ad simpliciter Ca. xxvij.

Fallacia secundū quid ad simpliciter est deceptio proueni-
ens ex eo q dictuz scdm quid sumitur ac si esset simpliciter
dictum. Simplr dictum capitur hic pro eo quod nullo addito
dicitur. vt socrates est albus / vel socrates currit. Secundū quid
vero p eo quod aliquo addito dī. vt iste currit bene / vel socra-
tes est albus detib⁹. z id quod addit dī q se habz ad id / cui ad-
ditur: cuius quidē falle modi sunt quinqz. ¶ Primus est qñ de-
terminatio addita oppositiōez habz ad id cui addit. vt in hac ar-
gumentatiōe. cesar est hō mortuus. ergo est hō. quod non valet
nā eē mortuū oppositiōez hz ad hoīem. vt in rīa. k. videri potest.
¶ Scds modus fit qñ deteriatio addita ptinet ad actū aīe: nam
aliq actus aīe pnt eē circa entia: et circa nō entia. vt hic. Lhime-

ra est aīal opinabile. ergo chimera est aīal. qđ est falsum: nā opi-
nabile addituz aīali diminuit de rōne eius. Et itez cesar ē in me-
morā hoīm. ergo cesar est. Et itez tu hēs felicitatē in tua voce.
ergo habes felicitatē. quod etiā non valet. vt in rīa. c. signi. est.

Tertius modus est qñ determinatio addita significat aliquid
in potētia vt hic. Quū potentialr est aīal. ergo ouū est aīal. quod
falsum est: nam esse in potētia diminuit de rōne eius quod est es-
se simplr. quod in regula. h. figu. est. **Q**uartus modus est qñ
determinatio addita significat partem hoc modo. Ethiops est al-
bus dentibus. ergo ethiops est albus. quod non est verum: nam
esse in parte diminuit de rōne eius quod est esse simplr. et hoc p-
bat regula. f. **Q**uintus modus est qñ determinatio addita ter-
minū cui adiungitur / cogit naturalr stare vt hic. Fur vult sume-
re pecuniam: qz bonū. ergo vult bonus. quod non procedit. vt p
regulam. g. significatum est.

De fallatia ignorātie elenchi. Cap. xxviii.

Fallatia scđm ignorantiā elenchi est deceptio proueniēs eo
qz ea que necessaria sunt ad diffinitionē / nō obseruāt. Est
autē elēchus syll's p̄radictōis: qui qñqz est vn̄: qñqz duo. Un̄
quādo syll's p̄cludit p̄radictōem alicui p̄pōis prī date. vt pu-
ta si ponat̄ ista. aliqd aīal ē incorruptibile. z p̄cedat̄ sic. oē p̄posi-
tū ex contrarijs est corruptibile: oē aīal est hmōi: ergo oē aīal est
corruptibile. Hec siqdē conclō p̄radictoria est prioris propositio-
nis posite. Duo x̄o sylli etiam cōstituūt elenchuz vt qñ ex duo-
bus syllogismis p̄radictorie cōcludūtur. veluti si p̄dicto syllo ad-
datur et alius syllogism̄ talis. Nulluz beatū est corruptibile: a-
liquod aīal est beatū. ergo aliquod aīal non est corruptibile. De
rōne igitur elenchi est syllogismus et contradictio. vñ quicqd est p̄ra-
diffinitionem syllogismi z contradictionis: est et cōtra diffinitio-
nem elenchi. Ea vero que p̄cipue ad diffinitionez elenchi requi-
runtur sunt he quattuor particule ad idem / scđz idē / similiter / z
in eodem tempore. cuius quidem falle quattuor sunt modi.

Primus quādo argumentatio peccat contra particulā ad idē
vt hic. duo sunt duplum ad vnū et non sunt dupluz ad tria. ergo
duo sunt duplum: et non sunt duplum. quod est falsum: qm̄ om-
misso huius / quod est ad idē efficit / qz hoc non sit contradictio.
vt in scđa spē regule. c. videri potest. **S**ecūndus modus quādo

peccat contra particulam scdm idem hoc modo. hoc est dupluz ad illud scdm lōgitudinē: et nō est duplū ad illud scdm latitudinē: ergo est duplū ⁊ nō est duplum. qđ non valet: qz ōmittit̃ particula scdm idē. q̄ req̄ritur ad cōtradictionē: vt in. 3. spē rle. c. figu. est. ¶ Tertius modus qñ peccat cōtra hanc particulā similr isto mō. celū mouet̃ circulariter: ⁊ nō mouet̃ sursum. ergo mouet̃ ⁊ non mouet̃. qđ nō valet: nā p omissionē pticule silr/ nō est hic p̄tradi- ctio. vt in rla. i. sig. est. ¶ Quartus modus qñ peccat p̄ pticulaꝝ in eodē tpe. sic̄ hic. dom⁹ ista clausa ē in isto tpe/ et nō in alio. er- go est clausa ⁊ nō est clausa. qđ non valet: nam diuersitas tēpo- ris efficit vt nō sit cōtradictio: ⁊ hoc figurat̃ in rla. h.

¶ De fallacia petitionis principij. Cap. xxxi.

Nulla petitiōis prin^{ci} est deceptio pueniēs eo qđ idē assūmit̃ ad p̄bationē ipi⁹ sub aliq̄ vocablo. ⁊ prin^m dī hic prin^{le} p̄ positū. Tūc igit̃ aliq̄s petit prin^m qñ petit sibi p̄cedi prin^{le} p̄po sitū: qđ d̄z p̄bari: qđ si sub eodē noīe petat̃/ nulla p̄mittit̃ falla: s̄z petens videt̃ veridēd⁹. ⁊ hec falla fit quinqz modis. ¶ P̄mo qñ diffinitū petitur ad p̄bationē diffinitiois vel e^o. vt si debeat p̄bari qđ homo currit ⁊ sumat̃ ista. aīal rōnale et mortale currit. ergo homo currit. nil p̄batur: qz ita dubitat̃ de aīti sic̄ de conse- quēti. ¶ Sc̄do qñ v̄lis petitur ad p̄bationē pticularis. vt si debe at p̄bari qđ oīm cōtrarioꝝ eadē est disciplina. ⁊ assumat̃ ista: oīm oppositoꝝ eadē est disciplina: ergo oīm p̄trarioꝝ. hic p̄missa nō est magis nota: q̄s conclō. ¶ Tertio qñ petūtur oīa pticularia ad p̄bationem v̄lis. vt si debeat p̄bari qđ oīm oppositoꝝ eadē est di- sciplina et assumātur ista: oīum cōtrarioꝝ. et oīum priuatie oppo- sitoꝝ eadē est disciplina. ergo ⁊ oīm p̄trarioꝝ. hic etiā conclō peti- tur in p̄missis. ¶ Quarto qñ diuisim petit̃ qđ d̄z p̄bari p̄iūctim. vt si debeat p̄bari qđ medicina ē scia sani ⁊ egri. ⁊ assumat̃ ista: medicina est scia sani: et est scia egri. ergo ē scia sani et egri. hic etiā petit̃ qđ debz p̄bari. ¶ Quinto qñ petit̃ vnū correlatiuorū ad p̄bationē alterius. vt si debeat p̄bari qđ socrates sit p̄ plato- nis. et assumātur ista: plato ē filius socratis. ergo socrates est p̄ platonis. hic similr petit̃ qđ debz p̄bari/ sub alijs v̄bis. Lū autē hec falle sint p̄ se note nō opz rlas art/ lris significatas ad solutio- nē iparum allegare. vt supra.

¶ De fallacia consequentis. Cap. xxxii.

Fallatia consequentis est deceptio proueniens ex eo qd con-
sequens extimatur oīno idem esse cum antecedenti. Falla
siquidem antecedentis in vno est: falla vero consequentis in plu-
ribus. vt pz in exēplis infra positis. cuius quidē modi sunt duo.
¶ Primus procedit ex consecutiōe magis cōis ⁊ minus cōis / si-
ue magis cōe sit genus / siue antecedēs vt patz in his paralogis-
mis. Si asinus est aīal est. s; tu es aīal. ergo tu es asinus. quod
non valet: nā consequēs primo positū non conuertitur. Et iterū
si aliquid est mel / est rubeū. s; fel est rubeū. ergo fel est mel. Pre-
terea si aliquis est fur / errat de nocte. s; tu erras d nocte. ergo tu
es fur. omnibus aut istis locis videtur psequētia pueri / ⁊ tamē
non pueritur. ¶ Secundus modus est qñ proceditur a cōsequētia
propositi ad simile consequētia; in alio opposito: vt si dicatur sic
si aliquid est generatum habz prin^m: sed aīa non est generata cū
sit creata de nihilo. ergo non habz prin^m s; semper fuit. quod est
falsum. nā duplex est oppositiōis cōsequētia. vna in ipō: et altera
in contrario. Preterea si est iustū est bonū. ergo si est iniustū est
malū. consequētia in contrario est: qm̄ sicut ad antecedēs sequi-
tur pns: ita ad oppositū consequētis sequitur oppositum aūtis:
vt si est hō / est aīal. ergo si est non animal: est non hō. Predictae
autē falle per regulam. c. cognosci possunt:

De fallatia non cause vt cause. Cap. xxxj

Fallatia nō cāe vt cause est / qñ inter premissas ex quib² se-
quitur cōclō: propō aliqua interponit supflua: q ad pclōez
cum nihil faciat diciē non causa. et tñ vt causetur fallatia opz qd
videatur causa: ⁊ hoc fit / quādo cōuenit cū alijs propōibus que
in terminis sunt cause. ⁊ diciē hic causa id quod extat cā i inferē
do vt pmissis dicūtur cā conclusiōis. In qua qdem fallatia sic for-
matur pallogismus. Putasne aīa ⁊ vita sint idem? quo dato. pro-
cedatur sic. anima ⁊ vita sunt idē. mors ⁊ vita sunt cōtraria. ge-
neratio ⁊ corruptio sunt contraria. sed mors est corruptio: ergo
vita est generatio: ergo viuere est generare. quod est falsum / et
impole: nam qui viuūt non generatur / cuz iam sit genitus. ergo
prin^m fuit impole. v; qd aīa ⁊ vita sint idem. mors autem ⁊ vita
non sunt contraria. sed opponuntur vt priuatio et habitus. pec-
cat igitur hec argumentatio contra rationem cause ⁊ causati. et
hoc cognosci potest in regula. e.

De fallacia secundum plures interrogatio-
nes ut unam. Cap. xxxij.

Hec fallacia secundum plures interrogatio-
 nes ut una est fallacia extra dictionem
 ex eo quod pueniunt quod ad interrogatio-
 nem: quae est plures: datur
 una responsio/ eo quod uno modo interrogandi proponitur. Ad cuius quodlibet sub-
 iectum quatuor haec concurrunt. videlicet enuntiatio/ interrogatio/ propositio/ et conclusio.
 Enuntiatio quod dicitur concurrere secundum quod significat simpliciter aliquid esse vel non
 esse. Interrogatio/ secundum quod proponitur sub dubitatione. Propositio secundum
 quod sumitur ad alterius probationem. Conclusio denique secundum quod ex alijs infer-
 fertur et concluditur. et modi huiusmodi fallacie sunt duo. **Primus** est quando inter-
 rogatio est plures eo quod unum de pluribus in singulari proponitur vel e-
 uerso. isto modo. Putasne homo et asinus sint animalia rationalia? Si dicatur non.
 procedatur sic. homo et asinus non sunt animalia rationalia. ergo homo non est animal
 rationale. haec fallacia ex eo puenit/ quod ad interrogatio-
 nem predictam cum sit plures: non est data una responsio. ut respondeatur simpliciter sic vel non: sed plu-
 res sic. homo est animal rationale: et asinus est animal irrationale. vel non est animal ra-
 tionale. Et iterum putasne tu es homo et asinus? si dicatur non: concludatur er-
 go tu non es homo. si vero dicatur sic: concludatur/ ergo tu es asinus. Item
 putasne ethiops sit homo albus: si dicatur sic. concludatur ergo est albus.
 si dicatur non: inferatur ergo non est homo. **Secundus** modus est quando in-
 terrogatio est plures/ eo quod plura subiunguntur vel predicantur in plurali
 numero. hoc modo. Putasne mel et fel sint dulcia? si dicatur non. infera-
 tur. ergo mel non est dulce. Si autem sic. concludatur. ergo fel est dulce.
 In omnibus igitur his locis non est data una responsio. unde haec fallacia secundum
 multa puenit: cuius solutio in .3. et .4. specie rle. c. signi. est. **Dictum**
 est de tredecim fallacijs: de quibus antiqua longa disputatio tractaue-
 rit: nunc vero de alia noua fallacia dicere proponimus: quam idcirco nouam
 appellamus: quia nouos habet figuram et modum.

De fallacia contradictionis. Cap. xxxij.

Hec fallacia dicitur contradictionis: quia videtur contradictionem
 concludere/ cum non concludat. Ista quod dicitur fallacia ab octo propo-
 sitionibus supradictis quae videntur concludere contradictionem: et ab alijs fallis
 dependetiam habet cuius quodlibet modi sunt sex. Primus modus depen-
 det a fallacia equocationis: in quo sic foratur pallogismus. omnis aries est
 comestibilis. quaedam aries non est comestibilis. ergo quaedam aries est comesti-
 bilis et non est comestibilis. quod non valet: nam aries comedens herbam est.

comestibil: aries x̄o sydus celeste nō ē comestibil. ⁊ hoc p̄ in re
gula. g. ¶ Sc̄d̄s modus fit q̄n̄ concluditur idē p̄ hitum intrinsē-
cū ⁊ extrinsēcū. hoc mō. Nullus lapis ē visibil. q̄dā lapis ē visi-
bilis. ergo q̄dā lapis est visibil ⁊ non ē visibilis. q̄d non valet: qz
lapis de se nō est visibilis eo q̄ disparat⁹ ē a po^a visiva p̄ eētia
⁊ rōnē q̄nis: s; ē visibilis p̄ po^{am} visivā/q̄ in suo pprio ⁊ coeēn-
tiali visibili caterizat/īp̄rim̄it ⁊ figurat de nouo visibilitatē lapi-
dis: q̄ visibilitas aduēticia ē ⁊ p̄grina in hitu sensus intrinseco.
⁊ hoc figurat in r̄la. g. ¶ Tertius modus ē q̄n̄ fit deceptio p̄ pre-
sentiā ⁊ absentia sensus vt q̄n̄ d̄r. ois hō est imaginabil: q̄dā hō
non ē imaginabil. ergo q̄dā hō ē imaginabilis: ⁊ nō est imagina-
bilis. q̄d nō valet: qz lz p̄ria ⁊ sc̄da pp̄o sint x̄e/hoc tū fit diuersis
respectib⁹. q̄m p̄ria intēdit q̄ oēs hoies sunt imaginabiles i ab-
sentiā visus: in p̄sentiā x̄o nō: vt intelligit sc̄da. qz q̄n̄ obm sensi-
bus p̄cipit: tūc nō app̄hēdit imaginatōe. q̄d in r̄la. h. videri p̄t:
¶ Quartus modus fit etiā p̄ fallam equocatōis: ⁊ sc̄dm q̄d ad
simplr/vt q̄n̄ d̄r. Nullus hō est visibilis: q̄dā hō est visibil. ergo
quidā hō est visibil ⁊ nō visibilis. q̄d id nō valet: qz hō verus nō
est visibil: sic hō defūct⁹ nō ē mortu⁹. nā sic hō nō morit⁹/nisi quā-
tū ad corpus: ita nec hō verus videtur nisi quātū ad figurā ⁊ co-
lorē. hō aut depictus in pariete ē posit⁹ in sp̄e hūana equoce sim-
pliciter p̄ figurā ⁊ colorē: nō aut p̄ eētia: s; qz oculus attigit fi-
guram ⁊ colorē: talis homo d̄r visibil. vt in r̄la. f. g. intelligi p̄t.
¶ Quintus modus fit p̄ exūiaz ⁊ agētia: vt q̄n̄ d̄r. oē mel ē dulce:
quoddā mel non ē dulce. ergo quoddā mel ē dulce: ⁊ non ē dul-
ce. q̄d id non seq̄tur qz lz mel sit de se dulce: gustui tū infirmo vi-
detur amarū. ⁊ hoc in 2^a. et 3^a sp̄e r̄le. c. sig. ē. ¶ Sextus modus ē
per po^{am} et actū vt q̄n̄ d̄r. ois intells ē verus. q̄dā intells nō est
verus. ergo q̄dā intells ē verus ⁊ nō verus. q̄d nō seq̄tur. q̄m in-
tells vt po^a est verus ē: qz creatura ē: et creatura vt vez intelli-
gat/est. s; q̄n̄ ignorat/iudicat id vez eē: q̄d falsum ē: ⁊ falsum q̄d
vez est/hitu falsitatis hituatus. et hoc p̄ in 2. et 3. sp̄e r̄le. c.
¶ Diximus de falla p̄tradictiōis: q̄ ex octo p̄dictis pp̄oibus et
ex alijs fallatijs dependet: ⁊ ostendimus quō composita est per
habitum naturalem et logicalem: quo mediante inueniri possūt
de nouo ⁊ inuestigari alie complures fallacie.

Arbor fallatiarum addititia.

Fallatia
In nomine
In re

Fallatia in nomine.

Nomen multiplex.

Actuale a quo: **Equiuocatio q̄ fit in dictōe/hñs. 3. spēs.**
Amphibologia in oratione/hñs. 3.

Potēriale a quo: **Compositio/hñs. 3.** **In oratione.**
Diuisio./habens. 3.
Accentus hñs. 4. in dictione.

Phāsticū a q̄ — figura dictōis/hñs. 3. v̄l in re. vel i noie.

Falla in re.

Ens siue res.

Per se **3a quibus falla acētis/hñs. 4. spēs.**
Per acñs.

Perfectus **3a quib⁹ fallatia scōz qd ad simplr hñs. 5.**
Imperfectus

Oppositus **3a quib⁹ falla ignorantie elenchi. hñs. 4.**
Non oppo^m

Idem **3a quibus fallatia petiōis prin^{ti}. hñs. 5.**
Diuersum

Prius **3a quibus fallatia consequentis hñs. 2.**
Posterius

Causatiuus **3a quibus falla non cause vt cause.**
Non cātiuu

Unum **3a qb⁹ scōz plures interrogatiōes vt vnā.**
Adulta

Esse **3a quibus falla p̄dictōis nona hñs. 6.**
Non esse

De sexta distinctione que est de applicatione.

Quiditur hec distinctio in duas ptes. prima est de ptib⁹ in
trinscicis: scda de partib⁹ extrinscicis. Prima itez ptit⁹ i sex
vz in applicatōem arboris. quiqz genex. decē pdicamētoz. cētuz
formarū. z in applicatiōē sylli. sexto z vltio in applicatiōez capli
de natura. Applicatio aut in hac arte est applicari solutionem
questionū ad artis distinctiones: vt in ipis appareāt qōnū solu-
tiones/ iuuātib⁹ b. c. d. z c. textui ad quē solutio qōnis remittitur
applicatis. Et sic de applicatiōe isti⁹ scie ad alias scias. Sz hoc
vñū caplin qd diximus de natura pmittēdum est prius.

De natura.

Cap. i.

Quia igit⁹ hec ars ptim (vt in pncipio diximus) tra-
ctat de natura. cui⁹ sibi ē corpus mobile in tota sui
cōitate acceptum: ideo visum fuit nob⁹ hic inserere
vñū caplin de natura/ z ipm p decēz gñales qōnes
discurrere z figurare: vt sit termin⁹ ad quez dubio
oriante de natura/ possit artista recurrere z in ipō dubū solutio-
nem reperire: z primo de prima questione sic.

Qrum natura possit esse sine actu sibi pprio? Et dī q nō
qz natura est eētia in eē pprio naturali subsistēs: i quo eē
nō possz sine prin^{is} primis necessarijs z sibi pēentialibus. vz na-
turatio bli. et are. vt signifi. per regulam. b.

Natura qd ē? Natura ē foza pprie z maxie exns int eētia z
eē: vt p naturā eētia z eē picipare possint: vt p primā spēm rle
c. signi. est. Natura itē hz in se naturatiuū ble. et are. vt hituare
possit de se in se entia: q de suo genere nō exnt. vt in 2^a spē rle. c.

Natura pterea est in alio forma actia sic in sbto in quo est. vt a-
gēs nāle p ipaz agere possit naturādo. Et ē po^a passiuā: vt entiuū
pgrinoz q in ipa exnt nāta/ sit receptia. vt p. 3. spēm rle. c. onisuz
est. Natura itez hz in sbto in q est suū eē z sua prin^a ex qb⁹ ē. z
ipz ecōtra naturā/ inqstū de ipa naturatū ē. vt in. 4. spē rle. c. sig.

Natura de quo ē? Natura ē descipa co q ē prin^m primi (est
tiuū vt entia nālia prin^m primitiuū hēant a q sunt: qd (si natura
nō eēt descipa) fieri nō possz. vt p. 1. spēm rle. d. Natura itez ē
de maturatio bli. et are. q sūt sibi cocēntialia z nālia pcreta i qb⁹
subsistit nā ipa z suas hz opatōes. vt 2. spēs. rle. d. ondit z figurat.

- Natura itez est suppositi in quo est: quod naturaliter agit de ipa. quiescendo et mouedo p existere et agere in rebus nãlib⁹. vt per tertiam spẽm regule. d. monstratum est.
- E** Natura qre est? Natura formalr est qz ex naturali foãa et materia est. Finalr aut vt p ipam et de ipa sint entia nãlia et actus hẽant naturales per quos quiescant naturalr. vt p3 p rlam. e.
- S** Natura qsta est? Natura e tãta qsta est sua exãtia et agẽtia. et continuã h3 quãtitatẽ in sãto in quo est. Et qz natura de multis pãdicatur: sic de naturali videre/calescere/et hmoĩ: diffusa est in multas quãtitates discretas. sic arboritas: q extẽsa e in arbore p radices/trũcũ/brãchas/ramos/folia/flores/et fruct⁹. vt sig.
- S** Natura qlis est? Natura est qlis scdm suas pãprietates: qm vna natura e pãpria et alia appropriata. Pãpria sic natura ignis: qui pãpria naturã h3 per caliditatẽ. et appropriata p siccitatẽ. Sicut de visu qui naturã h3 pãprias videndi. et lapidis appropriatã dispositiõem p quã est visibilis. et sic de reliquis hĩtibus pãprias et appropriatis. vt p rlam. g. signi. est.
- H** Natura qm est? Natura est ens pũctuale indiuisibile in tpe: cũ ens pũctuale sit instãtaneũ scdm q natura est. Successiue xõ natura est p motũ et agere naturalr. vt p3 in regula. h.
- I** Natura vbi e? Natura est vbi suum sãm est exãtis et agens naturalr. sic in hoĩe in arbore et ita de reliquis. Natura etiã est in sãntijs sepatis/vt in angelo qui naturalr intelligit et diligit. Natura etiã existit in deo: s3 ea dñ natura naturã natura creatã: deus tñ pãpria h3 naturã. vt naturalr intelligat et naturales habeat bonitatẽ ãnitã mag^{em} etnitatẽ pãtẽ et c. vt in rla. i. sig. e.
- K** Natura quõ est? Natura (vt dictuz est) est ens exãtis inter eẽtia et eẽ: sic iter hũanitã et hoĩez. igneitatẽ et ignẽ. caliditatẽ et calidum. bonitatẽ et bonũ et c. Cũ p illũ modũ per quẽ natura pãstitit inter eẽtia et esse: h3 essentia et esse. et per modũ per quẽ natura est eẽtia: et ens naturale e suũ esse: habet modũ existẽdi et agendi: et modũ assimilãdi de se ipa entia naturalia. vt sub ipa sint hĩtuata et naturata. vt in regula. k. notatum est.
- K** Natura cũ quo est? Natura est cũ suis primis prinũs sibi coessentialibus. v3 naturatio bli. et are. sine quibus esse non põt. Natura etiã est cũ alijs prinũs sic cũ bonitate p quaz est bona et cũ mag^{ne} magna et cũ pãtẽ p quaz põt existere et agere et c. vt in rla. k. notatum est. **D**ictũ est de natura: et per hoc qd de ipa di

etiam est/potest artista dubia: que sunt de natura soluere.

**¶ De secunda parte principali que est de applica-
tione huius scientie ad alias.** Cap. ij.

In hac parte volumus dare doctrinas quomodo sciat artista hanc scientiam ad alias applicare et eam per ipsas discurrere: et primo ad sacram theologia. Et cum deus sit sibi in theologia debet artista secundum conditiones dei et conditiones huius scientie/ipsas applicare ad theologia inuestigando conditiones dei per primam et secundam et ceteras distinctiones huius artis: et primo per primam.

**¶ De applicatione huius scientie ad theologia
per primam distinctionem.** Cap. iij.

Deus est ens sibi et non accidentale: cum ens sibi possit per se existere: accidentale vero non possit. Deus est sibi incorporea eo quod spiritualis est et non corporalis. quia corpus infinitum esse non potest/nec actum habere infinitum. Deus non est corpus (ut dictum est) nec animal: est tamen ens verum. Deus non est homo in quantum deus: sed est homo in quantum factus est homo. De deo potest fieri decem quæstiones generales et ad ipsas responderi per illum modum: per quem de ipsis tractatus est in hac scientia/deo ipsi omnes perfectiones et nullam imperfectionem attribuendo. Quod de prima distinctione dictum sufficiat.

¶ De applicatione secunde dist. ad theologia. Ca. iiii.

Deus non est genus/habens sub se species: sed est ens generalissimum. Cuius dignitates habeat generalissimas. ut est sua bonitas quæ super omnes bonitates creatas existit. et sua magnitudo super omnes magnitudines creatas. et sic de reliquis. Deus non est species. eo quod species est sub genere. et deus non est sub aliquo. Deus habet in se distinctas personas per essentiam non differentes: sed quia eius rationes habent intrinsece proprios actus sunt in essentia divina distincte persone ex quibus sanctissima et beatissima trinitas demonstratur. Deus habet proprietates sibi coæternales et naturales: quibus habet proprios actus. ut bonitatem et bonificare magnam are. eternitatem are. et sic de reliquis. Sunt item actus dei proprii creare/conservare/percipere/et gloriam dare. Deus non est actus (ut dictum est) quoniam in essentia infinita et eterna actus neutiquam esse potest. Et secundum hoc: quod dictum est de deo intelligi potest de theologia affirmando vel negando per secundam distinctionem huius artis discurrendo.

De applicatione tertie distin. ad theologia. Ca. v.

Deus est sba. et dicitur sba quia per se substat. Deus non habet quantitatem: cum sua sit sba infinita. Deus non habet qualitatem in quantum qualitas est actus: sed habet bonitatem qualem et magnitudinem qualem et hoc formaliter. que dicuntur quales per actus quales: quia per bonitatem habet bonificare quale per magnitudinem quale magis et cetera. In deo non est relatio actualis sed substantialis. et est necesse quod in deo sit relatio: ut dicitur proprietates possint habere actus proprios. ut intelligus intelligere volumus velle: potestas possitificare. gloria gloriare et cetera. Nam ubicumque est intelligere/amare et cetera. oportet esse intellectum et bene. amatum et bene. In deo non est passio neque actio actualis: eo quod materia non est in deo: sed dici potest quod in deo sit actio et passio substantialiter et formaliter: quia deus patet in producendo filium de sua sba et forma/est actus. et filius cum habeat esse productum a patre passivus. Eodem modo de actui patris et filii ad spiritum sanctum: qui est ipsorum passiva spiratio. **I**n deo non est habitus cum deus sit actus purus infinitus/et eternus. nec est situs cum sit sba infinita. nec tempus cum sit eternitas: sed existat in tempore veluti causa in suo effectu. nec in deo est locus: cum sua sba sit infinita/quis ipse sit ubique. ut sba mundi infinitatem dicitur eentie non impedit. **D**ictum est de applicatione 3e distin. ad theologia. quod per affirmationem omnium perfectionum: et negationem imperfectionum intelligi debet.

De applicatione quarte et quinte distinctionum ad theologiam. Cap. vi.

In deo sunt tria supposita patris/filius/et spiritus sanctus. Et dominus noster iesus christus est unum suppositum: verus deus et verus homo. In deo etiam est bonitas et alique centum formarum. unde potest quilibet intelligens hanc sciam de theologia disputare per .4. distin. seruando modum in ipsa que nos in cap. de indiuiduo et bonitate seruamus. **I**n deo fieri potest propositiones necessarie: ex quibus constituitur (bim?) tur syllogismus hoc modo. Quicquid est in deo est infinitum. sed potestas est in deo ergo potestas est infinita. unde sequitur quod huius scie peritus potest de deo syllogismos facere et soluere pallogismos/modum quem nos in .5. distin. tenuimus seruato.

De applicatione .vi. distinctionis ad theologiam. Cap. vii.

In deo est natura et ipse est suamet natura et habet naturam et de sua natura agere potest. et ad finem sue nature tendere: et in ipso fine quiescere et gloriam habere. ut supra significatum est in capitulo de natura. Hoc est deus pater est natura et de sua natura producit filium deum/habentem suum esse de natura patris: in quo ut filio patris quiescit naturando intelligendo/infiniendo et eternando. et pater et filius quiescunt in infinendo eternando amando spiritum sanctum. ¶ In deo siquidem infinitare et eternare sunt actus communes et naturales in generando et spirando. et sic de bonificare possificare etc. intelligere tamen est actus specificus et naturalis/inquinatus per modum generationis est personalis: sed inquinatus intelligere est actus communis sicut bonificare et reliqua. non est actus personalis: quia si esset actus personalis/filius intelligendo spiritum sanctum/ipsum generaret. Et pater et filius habent per amorem ad spiritum sanctum actum spiritalem: sed eiusmodi amare ad spirationem non contractus est actus communis. ut bonificare et reliqua. ¶ Ceterum quod de beatissima trinitate hic dictum est a nobis/vel dictum esse volumus in omnibus nostris libris: in quibus de beatissima trinitate atque de actibus divinarum dignitatum aliquid locuti sumus. sua iamque et totum id corrigendum submitimus sacrosancte romane ecclesie: tanquam rectam fidem veram et catholicam observantes. A qua humiliter postulamus: ut si minus bene aliquid dixerimus: sue sanctitatis auctoritati placeat benigniter corrigere/supplere/et emendare. ¶ Dictum est de theologia. id est data est doctrina: per quam ista scientia ad sacram theologiam fit applicabilis.

De applicatione sex distinctionum huius artis ad philosophiam. Cap. viii.

Subiectum philosophie est ens creatum: cuius noticia desiderabilis est. ¶ Prima itaque huius artis distinctio ideo applicabilis est ad philosophiam. quia in philosophia agit de ente per se et per alios: ut supra visum est in capitulo de ente vii secundum quod ens per totam arborum diffusum est/ad ipsum applicari potest rite b. c. d. etc. prout in capitulo de questione figuratum est hoc modo. utrum ens sit diffusibile. Quid est ens etc. et hec doctrina multum est generalis ad investigandum et inveniendum ens: et ea que de ente dici possunt. et sic diximus de ente: dicimus ¶ In 2. distinctio deum est de genere per rationes (cedum est de substantia/corpe/et aiali. 2. generales deducto. vii fit quod ista scientia applicabilis est ad quicquid de genere dici potest: cum ultra rationes. b. c. d. etc. generum predicari non possit de aliquo. Et

Sexta distin.

- sic dicendus est de spē et reliquis capitulis 2^e distin. Igitur cum logica sit vna ps phie: data est doctrina p quā ista scia applicabil
- 3 ¶ In phia tractat de sba corporea et incorporea (est ad phiam. (vt dictū est) et de quātitate qualitate etc. vt in. 3. distinctiōe hui⁹ artis apz. Cū sit q. 3. ps hui⁹ artis applicabilis est ad phiam eo q. decem predicamenta vna exst pncula ipsi⁹ phie.
 - 4 ¶ In phia agitur de indiuiduo/et de cētuz formis abstractis in 4. distin. positis. vñ scdm q. tractauimus de indiuiduo et de bonitate. cū b. c. d. etc. pōt artista tractare phiam/eas foras q. sub se ptinet discurrendo: et eidem applicādo rlas. b. c. d. etc.
 - 5 ¶ In phia itē agit de syllo et in ista scia dictū est de syllo et de his que ad ipm ptinet. vt in. 5. distin. apparz. Ideo scdm q. syllo deducimus per. b. c. d. etc. est hec distin. ad phiam applicabilis.
 - 6 ¶ Et in. 6. distin. huius artis dictū est de natura cum. b. c. d. etc. ita de phia dici pōt: et de his q. ad ipam ptinent cū. b. c. d. etc. Et hec doctrina multū est generalis.

De applicatione. vi. distin. huius artis ad moralia. Cap. ix.

- 1 ¶ Subiectum moralis scie est bñ viuere p vtutes et male per vicia. Moralitas autē ē ens acūtale. et iō qz hec ars tractat de ente in cōi (vt dcm ē) applicabil ē ad moralē sciaz cū. b. c. d. etc.
- 2 ¶ Virtus est gen⁹ /sub se plures spēs hñs: vñ plures vtutes: et pcm gen⁹ hñs sub se plures spēs. vñ plura vicia. vñ applicari potest hec scia ad moralia cū. b. c. d. etc. scdm q. de genere spē etc. in scda distinctione tractauimus cum. b. c. d. etc.
- 3 ¶ Moralitatis scia nō est sba: s. ei⁹ hñtus: q. est quāt⁹: qlis etc. et qz 3. distin. tractata est cū. b. c. d. iō applicari potest ad moralitatem ad quam. b. c. d. etc. exst applicabilia.
- 4 ¶ Moralitas ptinet sub se mltas foras. vñ iusticiā/prudētiā/et reliqua/hmōi. auaritiā/luxuriā et hmōi. Ideoqz vt de bon^{te} egimus cum. b. c. d. pōt est artista de. 4. distin. agere et ipam applicare ad sciam moralē cum. b. c. d. etc. Et hec doctrina ad acquirendum vtutem et fugiendum vicia/multū est vtilis et pficua.
- 5 ¶ In quinta distin. diximus quō syllo cōstituat de suis pprijs pncipijs: et quō pmittitur et cognoscūt falle. Ita scdm q. syllo ductus est ibidē per. b. c. d. etc. pōt etiaz deduci moralis scia per b. c. d. etc. in bono/sine malo: et cognosci possunt deceptiōes: que

per vicia aut diaboli suggestionem perpetrantur.

In sexta distin. agitur de natura cū. b. c. d. zc. Moralitas autē 6 non est hitus naturalis: s; artificialis pegrin^o z acq̄situs: vñ scōz q̄ dictum est de hitu naturali pōt dici de morali cū. b. c. d. zc.

Dixim^o de morib^o z doctrinā dedim^o quō hec scia cū suis di stinctio. applicabilis est ad moralitatē: nūc x̄o dicem^o de iure.

De applicatione sex distin. huius artis ad scientiam iuris. Cap. x.

Subiectum iuris est reddere vnicuiq; qd suus est. Ius autē ens acūtale ē formalr: et suus finis est vt sba hoīs bene z pacifice viuat. Corp^o autē iuris sūt canones z leges: vt aīal qd est hō rīatus sit: et ordi natus ad seruiendū deo / hñs aīalia bruta sibi subie cta de q̄bus seruiat tā sibi: q̄ suo primo: ipm autē ius tractabile est cū. b. c. d. zc. suo modo sicut et hō suo modo.

Ius gentiū est gen^o / hñs sub se plures spēs: vtputa canones z leges: z ipz gen^o distinguibile ē per dīaz: vt sub se plures spēs hñe possit. Ius etiā p̄p̄iū est z appropriatū. vt per rīam. g. sig. est. Ius itē est acūs z tractabile cū. b. c. d. zc. per oēs ptes 2^e di stin. vt per ea: que diximus signifi. est.

Ius nō est sba: s; est hitus sbe inq̄tū iuriscōsultus: q̄ sba ē ha bitū hz de scia iuris. Et ius est q̄tū / quale / et sic de reliq; p̄dica mentis: vt in tertia distin. per b. c. d. signifi. est.

Ius est foīa p̄ quā rex z popul^o regulātur ad bonū: qd q̄dem bonū multis indiget formis abstractis. vt p̄ eas regulētur reges z poplī: et hoc per b. c. d. zc. in. 4. distin. cognoscibile ē. Et sic di ctū est de rege z populo: ita dici pōt de plato z eius subditis.

In. 5. distin. dictū est de syllo: z qd ibi dictum est gnale est ad sciam iuris z facultatū aliaz. Nā ius ita ex p̄p̄oibus sibi cocēn tialibus z necessarijs p̄stitutū est: sic syls ex suis. vñ syls appli cari potest ad ius et maxie cum b. c. d.

Ius aliud naturale: aliō scriptum: vt tradit in scia iuris. Ius naturale diuisibile est p̄ b. c. d. zc. Ius autē scriptū inuestigabile p̄ b. c. d. zc. Et rō est qz ius scriptū est hitus extrinsecus iuris: na turale x̄o hitus intrinsecus. z hoc fit p̄p̄tie. **D**ictū est q̄ scia iuris applicabilis est ad ipm ius. vñ ius scriptū p̄babile est z nō demonstrabile / hñs cōcoz^{am} cū iure naturali. quod prin^a habet

Sexta distin.

naturalia et necessaria: et quibus ipm ius scriptum caturum est.

¶ De applicatione sex distinctionum huius artis ad scientiam medicine.

Cap. xi.

- 1 **S**ubiectum medicine ē sanitas qđ ē ens acñtale: et ei⁹ finis ē sba hoīs. v3 corpus aiatū vegetatū: 7 sen-
satū: qđ medicus discurrere pōt p. b. c. d. iuestigan-
do sanitatē seu egritudinē. vt ipis cognitis alteras
pseruare possit: alterā vō curare. 7 hoc cū. b. c. d. 7c
- 2 **S**anitas ē gen⁹ eo qđ sub se multas spēs h3: p qđs medicus di-
uersimode pcurare pōt sanitatē. Et sic de pprietate medicie: eo
qđ vna medicina vnā habet pprietatē: alia vō aliā. Eodē mō de
acñte: qđ est ps sbiectia medici. vt p ipam sanare possit hūidū nu-
trimentale: p cuius sanitatē radicale humidū sanuz viuere possit
vt in 2ª distin. declaratum est per. b. c. d.
- 3 **S**anitas est foā acñtalis nō sbalis/hñs qñtitatē qlitatē 7c. vt
in. 3. distin. signi. est. per. b. c. d. vñ sequitur qđ hec scia applicabi-
lis est ad medicinam cum. b. c. d. 7c.
- 4 **O**portet qđ medicus sciat formas abstractas ad pcretū appli-
cabiles p naturā: sciatq3 p tale pcretum sanitatē pcurare indiui-
dū egrotātis: qđ extat sbin medico in qđ agit de san^{te}. Qđ face-
re poterit/ si sciat foāas abstractas inuestigare: 7 eoz pcreta cū
b. c. d. 7c. sic nos in cap. indiuidui 7 bonitatis exēplificauimus.
- 5 **I**n. 5. distin. datū est exe^m de syllo per b. c. d. 7 iō sic syls peri-
git ad pclusionē necessarias pmissas: sic indiget medicus ad sa-
nitatē medicinis necessarijs: de qb⁹ hñe pōt noticiā cū b. c. d. 7c.
- 6 **M**edicus deb3 hñe cognitionē de naturalib⁹ /eo qđ san^{as} abs-
q3 natura pcurari non pōt: quā v3 naturā cognoscere pōt medi-
cus cū b. c. d. 7c. vt in cap. de natura signi. est. ¶ Dictū est de. 5.
distin. et datus est modus: p quē applicabilis ē hec scia ad alias
facultates. Et quēadmodū de theologia/phia/ 7c. dictū est: sic in-
telligi pōt de rhetorica 7 de alijs artibus liberalibus. cū hoc qđ
dictū est de. b. c. d. 7c. ¶ Nihilominus applicari pōt hec scia ad
artes mechanicas. vt ad mercaturā lanificiū nauticam milita-
rē 7c. et ad modos artiū predicādi consulendi 7 reliquoz hmōi.

¶ De septima distin. que est de questionibus. Et primo de diuisione.

Hec distinctio in duas partes dividitur principales, et prima in
 5. distinctioes huius artis. eo quod solutioes quoniam partium assignabi-
 m^o prime dist. partem 2°. et sic per ordinem de reliquis. **Secunda** pars in 3. tunc
 distinctio. huius artis diuisa est. videlicet in primam secundam et tertiam: in quibus solu-
 tioes quoniam implicentur: et primo dicemus de prima.

De questionibus prime partis et prime dist. Ca. i.

In hac igitur prima et in alijs distinctioib^o referemus
 ad textum huius artis quoniam solutioes: ubi relucebunt et
 patebunt his maxime qui istam artem fuerint edocti. **Uerum**
 tamen si textus in aliquibus locis defecerit ad quoniam solu-
 tioes artis amouemus: ut se tunc iuuet cum rebus: ut
 nos super hoc practicamus isto modo.

Questio. vi^m gen^o diffiniri possit? S^o vade ad primam dist. c.
 de ente in qua solutio significata est: ut apparet etiam in r^ola. b. **Utrum**
 decem predicamenta possint diffiniri per aliquod superius? S^o ibidem et in r^ola. b.
Ens ideale quot modis considerabile est? S^o ibidem. **Utrum** actus ut forma
 et actus ut actus secundari^o differat per essentiam: et si dicatur quod sic. quomodo dicitur quod sit
 actus secundari^o? S^o ibidem et in r^ola. d. l. **Utrum** actus quod est in potentia habeat
 proprium sibi quod persistat in potentia? S^o ibidem et in r^ola. h. i. **Utrum** potentia au-
 ditia attingat sonum aut potentiam a qua effluit ipse sonus? S^o ibidem et r^ola
 g. **Utrum** actus proprius et appropriatus subsistat sub vno communi acti ge-
 neric^o? S^o ibidem et r^ola. f. g. **Utrum** vnum actus sit causa alteri^o aut oc-
 casio? S^o ibidem et r^ola. g. **Questio** s^oba quo sit magis diffinibi-
 lis? S^o ca. de s^oba r^ola. g. l. **Utrum** essentia et s^oba dei inter se p^ouertant?
 S^o ibidem. **Utrum** essentia dei et s^oba sint ita magis per agentiam sic per
 extrinsecam? S^o ibidem r^ola. b. **Angelus** quo potest attingere res inferio-
 res cum careat organo corporeo? S^o ibidem regula. l. **Essentia** an-
 geli quo cognoscitur? S^o ibidem regula. c. l. **Anima** quo est
 tota in aliqua parte corporis? S^o ibidem r^ola. f. l. **Utrum** istorum primus exi-
 stat motor corporis hominis: an anima: an ipse corpus? S^o ibidem. g. **Utrum**
 s^oba celi habeat per se motum naturalem? S^o ibidem regula. b. h.
Quare motus s^oba celi est instantaneus in superficie superiori: et
 successiuus in inferiori? S^o ibidem regula. c. h. **Utrum** sit vna
 forma generalis: sicut est vna materia generalis? S^o ibidem re-
 gula. d. f. **Quid** est proprium sibi vegetative in rosa: vel leo-
 ne? S^o ibidem regula. f. **Utrum** forma in subiecto cui dat esse
 se existat? S^o ibidem regula. c.

Utrum aliqua imaginatiua hēat proprium actum absq; potētia
 ipi inferiore? S^o ibidē rla. g. Utrū imaginatiua sit p totā sbaz le
 onis infusa? S^o ibidē rla. f. Ignis cū quo ascēdit: et pluuia cū
 quo descēdit? S^o ibidē rla. k. Utrum corpus de q̄ ē plenū? S^o ca. d
 corpe rla. f. Utrum diffi^o magis ppetit deo? S^o ca. de hoie rla. b
 c. Intells cū quo est deliberatiu^o aut obstinat^o? S^o ca. de qōne
 rla. b. k. Utrum intellect^o quō decipit? S^o ca. de qōne rla. b. k. Diffi^o
 idē cū diffi^o quot modis fieri pōt? S^o ca. de qōne rla. c. Prin^m
 primitiuū de q̄ est? S^o ca. de qōne rla. d. Logicus r naturalis
 cū quo inuenire pnt ad faciēdū syllim ppōes necessarias? S^o ca.
 de qōne rla. e. Utrū vn^o hō sit p q̄titate p̄tinuā aut discretā in
 po^a in alio hoie? S^o ca. de qōne rla. f. Per quē modū hūidū ra
 dicale r nutritiuū differūt? S^o ca. de qōne rla. g. Utrum tps in
 pūcto instātaneo p̄sistat? S^o cap. de qōne rla. h. Utrū hō in tpe
 instātaneo r successiuo pprium locū hēat? S^o ca. de qōne. r. c. g.
 Principiū primitiuū generatiōis hois quō siue q̄le ē? S^o ca. de
 qōne. r. k. Utrū hō hēat cū quo ita sit fili^o intēsiue r extēsiue/ si
 cut equus hz? S^o ca. de qōne regula. b. c. d. e. f. g.

De q̄stionibus. ij. distin. r primo de genere. Cap. ij.

Questio ut^m sit vnū corp^o ḡniale a q̄ corp^o aiatū et
 inaiatū diriuēt? S^o ca. de genere. 2^a. b. Utrū sit a
 liqđ corp^o carēs sup̄ficie? S^o ibidē rla. b. f. Utrū
 sit vnū corp^o h̄ns lineā dyametrālē p̄tinuā de arie
 te vsq; ad librā? S^o ibidē rla. b. f. Supposito q̄
 oia aiata eent mortua vtrū hit^o eoz eēt in po^a in primis prin^{is}
 S^o ibidē rla. f. g. h. Utrū corpus vt ē gen^o hēat in se ptes coes
 sentiales? S^o ibidē et in. 2. spē rle. c. Lū gen^o nō hēat sup̄ficiem
 quō pōt locatū eē in loco: r motū in motu? S^o ibidē et. 3. 4. spē
 rle. c. et rla. f. h. i. Utrū gen^o sit prin^m magis noble q̄ spēs? S^o
 ibidē rla. e. g. Lū gen^o nō hēat sup̄ficiē: q̄rit vt^m hēat lineas et
 q̄titate? S^o ibidē rla. f. Utrū aliqđ gen^o possit eē appropriatū
 S^o ibidē rla. g. Utrū gen^o sit in tpe successiue? S^o ibidē rla. h.
 Ut^m gen^o r spēs possint inuicē eē i eodē loco? S^o ca. de ḡne rla
 i. Ven^o quō subalternatū existit? S^o ca. d ḡne rla. k. Ut^m vnū
 gen^o differat ab alio cū prin^{is} ḡnalib^o r spāl^{is}? S^o ibidē r rla. k

De questionibus de spē. Cap. iij.

Questio vtrū vnū hō p̄cipet cū alio naturalr p̄ sp̄m realē
 S^o ca. d̄ sp̄ et r̄la. b. Utrū sit dādū aliqd̄ me^m sp̄ale p̄ qd̄
 hō ⁊ lapis nō sint eiusdē sp̄ei? S^o ca. de sp̄e r̄la. b. Utrū sit dan
 dū aliqd̄ sp̄ale prin^m p̄ qd̄ p̄cipare possint p̄ naturā om̄ia aīalia
 bruta ⁊ rōnabilia? S^o ibidē r̄la. b. Utrū in natura sit hoc v̄x p̄
 qd̄ intell̄s pōt magis itelligere? S^o ibidē r̄la. b. c. g. Utrū hoc p̄
 qd̄ hō ⁊ leo neq̄ūt eē eiusdē sp̄ei: sit sp̄s realis extra aīaz? S^o ca.
 de sp̄e r̄la. b. d. g. Utrū sp̄s hēat prin^a sibi coeēntialia? S^o ca.
 de sp̄e r̄la. c. Utrū sp̄s sit prin^m diffusuz ⁊ extēsus? S^o ibidē et
 in. 3. et 4. sp̄e r̄le. c. Utrū sp̄s sit fōa primitia? S^o ibidē r̄la. d.
 Utrū sp̄s sit de eēntia ḡnis? S^o ibidē r̄la. b. d. Sp̄s quō sit?
 S^o ibidē r̄la. e. g. Quare socrates vidēs platonē nō multiplicat
 ei² sp̄ez imaginādo: cū ip̄az mltiplicet itelligēdo? S^o ca. d̄ sp̄e r̄la
 e. g. Utrū sp̄s hoīs ⁊ leonis p̄cipēt p̄ q̄titatē p̄tinuā? S^o ca.
 de sp̄e r̄la. f. Utrū vna sp̄s causet aliā sp̄m? S^o ibidem r̄la. g.
 Utrū eadē sp̄s possit diuersimode suo sb̄to inexistere? S^o ibidē
 r̄la. h. i. Utrū vnū indiuiduū ⁊ aliō possint adiucē (sine sp̄e rea
 li in qua sūt) p̄cipare p̄ naturā? S^o ibidē r̄la. f. h. Qñ intell̄s
 credit v̄x eē qd̄ falsuz ē: q̄ro su² hit² vbi ē: p̄ quē itelligere pōt
 v̄x eē: qd̄ v̄x ē ⁊ falsuz eē qd̄ falsuz ē? S^o ibidē r̄la. c. i. Intell̄s
 quō sp̄s multiplicat? S^o ibidē r̄la. k. Intell̄s cū quo mō multi
 plicat sp̄m? S^o ibidem regula. k.

De questionibus differentie. Cap. iiii.

Questio vtrū d̄ra q̄ ē int̄ gen² ⁊ sp̄s sit sub vno alio ḡne cō
 fusio? S^o ca. d̄ d̄ra r̄la. b. Utrū d̄ra sit cā bon^{is} ⁊ mag^{is}?
 S^o ibidē r̄la. c. Utrū d̄ra hēat p̄es sibi coeēntiales? S^o ibidē
 r̄la. c. Utrū d̄ra in sb̄to in q̄ ē sit prin^m actiuū ⁊ passiuū? S^o ibi
 dē r̄la. c. Utrū d̄ra in sb̄to in q̄ ē sit ps ei²? S^o ibidem r̄la. d.
 Utrū d̄ra in sb̄to in q̄ ē sit prin^m instrūle? S^o ibidē r̄la. d. Prin
 cipia d̄re q̄re sūt? S^o ibidē r̄la. e. Utrū d̄ra sit sensiblis aut ima
 ginablis? S^o ibidē r̄la. f. g. Utrū d̄ra p̄pria ⁊ appropriata sint
 eiusdē eēntie? S^o ibidē r̄la. g. D̄ra p̄ quē mō^m se iterponit iter
 t̄ps p̄tinuū ⁊ t̄ps successiuū? S^o ibidē r̄la. h. i. D̄ra q̄ ē int̄ hoīez
 ⁊ equū in q̄ sb̄to ē: qd̄ nō sit de eoz ḡne? S^o ibidē r̄la. f. i. Utrū
 d̄ra ⁊ suū eē differāt? S^o ibidē in. 3. et 4. sp̄e r̄le. c. et. k. D̄ra cū
 quo diuersificat vnum sb̄m ab alio? S^o ibidem regula. k.

De questionibus proprietatis. Cap. v.

Questio v^m ppriū p aliquā pprietatē sbalē possit eē sbale?
 S^o ca. pprietatī rla. b. Quare ē ppriū aīalib^o q̄ oīa sint
 sba z nō acīs? S^o ibidē rla. b. g. p^o ppriata vbi hz actū suū
 ppriū? S^o ibidē rla. c. i. Utrū pprietas hēat ptes sibi cocēntia
 les z naturales? S^o ibidē rla. c. g. Utrū vna pprietas sit de alia
 S^o ibidē rla. d. Utrū pprietas agat de pprietate? S^o ibidē rla.
 d. g. Utrū pprietas foīalis z finalis sint eiusdē eēntie? S^o ibidē
 rla. e. Utrū pprietas hēat cōez q̄titatē? S^o ibidē rla. f. Utrū
 vna pprietas sit de gñe possibilitatī z alia ipossibilitatī? S^o ibidē
 rla. b. g. Utrū acī possit eē nō calid^o? S^o ibidē rla. g. p^opprie-
 tas p quē mo^m p̄sistit in tpe? S^o ibidē rla. h. k. Utrū in eadē p-
 prietate in eē possent mlte pprietates? S^o ibidē rla. i. Utrū p-
 prietas appropriata sit foīa silitudinaria sb qua sit assimilatur? S^o
 ibidē rla. k. p^opprietas occasionatīa cū quo ē? S^o ibidē rla. k.

De questionibus de acīte. Cap. vi.

Questio v^m vītas z falsitas pncipare possint p aliq̄d me^m
 eis naturale? S^o ca. acūtī rla. b. Utrū acīs hēat ptes sibi
 cocēntiales? S^o ibidē rla. c. Utrū acīs ī sua ppria eēntia passio
 nē hēat? S^o ibidē rla. c. Utrū calefaceī sit de eēntia caliditatī: et
 moueī de eēntia mot^o? S^o ibidē rla. d. Utrū acīs sit pp̄ seipm
 S^o ibidē rla. e. Utrū q̄ntitas dīaz hēat tm̄ p hitū? S^o ibidē rla. f.
 Utrū acīs sit variable p se/ aut p sbm ī q̄ ē? S^o ibidē rla. g. Quō
 idē acīs instātaneū ē z successiuū? S^o ibidē rla. h. k. Acīs quō
 est in sbo? S^o ibidē rla. i. k. Acīs quō fluit z refluit ī sbo? S^o ibi
 dē rla. k. Unū acīs quō est cum alio? S^o ibidem regula. k.

De q̄stionibus. 3. dist. z primo de substātia. Ca. vii.

Questio v^m sba z acīs differāt p aliq̄d me^m qd̄ ipis sit sup
 ius? S^o ca. de sba rla. b. Utrū aliq̄ sba corpea sit imagi-
 nabilis? S^o ibidē rla. c. Sba qd̄ hz in se? S^o ibidē rla. c. Utrū
 sba acūtib^o denudata intelligi^l sit/ cū non sit imaginabilis? S^o
 ibidē rla. c. Utrū in sba sit hitus ītrīsecus p quē hīc possit actū
 sbstātiandi? S^o ibidē rla. c. Utrū sba hēat suū eē in se: z in suis
 acūtib^o? S^o ibidē rla. c. Utrū de sba vior diff^o dabil sit q̄ ista.
 Sba est ens substans? S^o ibidem regula. d. Utrum acīs pos-
 sit agere de substantia? S^o ibidem regula. d. Utrum sba sit
 magis ratione forme: q̄ ratione finis? S^o ibidem regula. e.
 Utrum forma et materia in sba sint de essentia ipsius sbe: et si

dicatur sic: quæro per quid differunt? S^o ibidem regula. f. g.

S^{ba} quō paritur? S^o ibidem regula. g. l. S^{ba} quō est instā-
tanea in tēpore ⁊ successiua in motu? S^o ibidē rla. h. i. l. S^{ba}
quō est in seipsa? S^o ibidem rla. i. l. Utrum s^{ba} sine agentia
existentiam habere possit? S^o ibidem regula. c. l. Utrū; s^{ba}
sit cum aliquo habitu intrinseco vel extrinseco? S^o ibidem re-
gula. l.

De questionibus de quantitate Cap. viij.

Questio vtrū vna q̄ntitas substet alteri q̄ntitati? S^o ca. de q̄-
ntitate rla. b. Utrū intellectus attingat prius q̄ntitates p̄-
q̄ntificare: q̄ per eius exūiam? S^o ibidem regula. c. Utrū q̄nti-
ficare sit proprius actus q̄ntitatis? S^o ibidē; regula. c. g. Utrū
sine q̄ntitate oīa entia forent infinita? S^o ibidē regula. c. Utrū
q̄ntitas magis habeat suū eē in s̄bto cui inexistit: q̄ in se? S^o ibi-
dem regula. c. Utrū q̄ntificabilitas sit de cētia q̄ntitatis? S^o
ibidem regula. d. Causa naturalr q̄ntitatis que est? S^o ibidem
regula. e. Utrū q̄ntitas discreta sit de essentia q̄ntitatis p̄tinue?
S^o ibidem regula. f. Quāntitas ⁊ qualitas per quē modū ma-
gis conueniūt? S^o ibidem regula. g. Quāntitas cōis cū nō ha-
beat añ nec retro/ quō existere pōt in ḡnatiōe ⁊ corruptiōe? S^o
ibidē; rla. f. g. h. l. Utrū q̄ntificare sit in q̄ntitate? S^o ibidē rla
i. l. Cum quo eadem q̄ntitas potest esse actiua ⁊ passiua? S^o
ibidem regula. l.

De questionibus de qualitate. Ca. ix.

Questio vtrū possibilitas plus dicat: q̄ dispositio? S^o cap.
de qualitate. rla. b. g. Utrū bonitas dei sit rō ita magna
deo ad agendū bonū: sicut caliditas igni ad calefaciendū? S^o
ibidē rla. c. Utrū calidi^{as} ⁊ siccitas sint de vna ḡnali q̄litate?
S^o ibidē rla. d. f. Utrū q̄litas sit p̄ existere magis mag^a q̄ p̄ a-
gere? S^o ibidē rla. e. Qualitas quō ē i motu? S^o ibidē rla. e. f.
Utrū motus celi sit ip̄i pp̄ria qualitas? S^o ibidem regula. g.
Utrum sit dare aliquod prin^m quod sit ita magnum per albe-
dinem sicut ignis per caliditatem? S^o ibidem regula. b. f. i.
Utrum ignis sit causa per quam sua qualitas passionem ha-
beat? S^o ibidem rla. k. Utrū; in fōa actiua alia forma actis
passionē habere possit? S^o ibidem regula. g. k.

De questionibus de relatione. Cap. x.

Questio vtruz in essentia intellectus intellectiuū z intelligibile se hēant ad ita mag^m itelligere: sic in eēntia ignis calefactiuū z calefactible ad mag^m caleface^r? S^o.ca.de relatōe rla b. Utrū in gⁿe relatōis sit vn^o h^uit^u intrisecus: z ali^o extrisecus S^o.ibidē rla.c. Utrū in eēntia dei dia bon^{as} sit ita mag^a p^rrelatōe: sicut dia volun^{as}? S^o.ibidē rla.b.d. Utrū diuina bon^{as} possit esse infinita sine infinita relatōe? S^o.ibidem regula.b.e.

Utrum relatio sit magis magna per continuaz q̄tatem: q̄ p discretā? S^o.ibidē rla.f. et etiā in 2 spē rle.c. Utrū relatio q̄ est inter intellectiuū et ble. sit magis intēsa: q̄ inter visitiuū et ble? S^o.ibidē rla.b.g. Eo tpe quo visus nō videt: q̄rit vbi est su^o h^uitus videndi? S^o.ibidē rla.g.h. Relatio q̄ est inter patrem z filiū vbi est? S^o.ibidem rla.f.i. Utrū inter martellū z clauum sit relatio? S^o.ibidez rla.g.k. Utrū inter calefactiuitatē ignis z calefactibilitatē aq̄ sit relatio? S^o.ibidem regula.g.k.

De questionibus de actione et passione. Ca. xi.

Questio vtrū calidi^{as} z sua actiuitas p^ruertātur? S^o.ca.de actōe rla.b. Utrū actio acūtalis sit passibilis in actione sbali: z ecōuerso? S^o.ibidem rla.c. Utrū actio z passio sint de aliquo ente eis cōi? S^o.ibidē regula.b.d.f. Utrū actio acūtalis sit mota in sbali? S^o.ibidē regula.e. Utrū actio acūtalis sit ex tensa p^r actionē sbalem? S^o.ibidē regula.f. Utrū actio appropriata sit ppria passio pprie actionis: sic passio appropriata pprie passiōis? S^o.ibidē regula.c.d.g. Actio quō p̄sistit in tpe? S^o.ibidē regula.h. Utrū actio sit in passiōe? S^o.ibidem rla.i.

Eadē actio quō hz multos actus agendi? S^o.ibidē regula.k.

Utrum vna actio sit cum alia? S^o.ibidem regula.lz. Dictū est de actōe. sz cū actio z passio mutuo se referāt: ea q̄ dicta sunt de actiōe intelligātur ecōtrario de passione.

De questionibus de habitu: Cap. xij.

Questio vtrū in rosa h^uitus vegetatiē moueat h^uitū elementatiē ad elementādū? S^o.ca.de h^uitu.rla.b.g. Utrū gignens in suo naturali h^uitu gignat h^uituz genitum? S^o.ibidē rla.c. Utrū h^uitus acūtalis sit de h^uitu sbali? S^o.ibidem regula.d.g.

Utrū hitus foꝛalis sit cā hitus finalis? S^o. ibidē regula. b. c. g.

Habitus quō est in q̄titate positus? S^o. ibidem regula. f. g.

Utrū intelligibilitas intellect^o sit hitus intelligibilitatis lapidis? S^o. ibidē r̄la. g.

Supposito q̄ nulla s̄ba elementata eēt: q̄ ro vtrum hitus esset elementationis? S^o. ibidē regula. f. g. h. i.

Utrū hitus extrinsecus hitui intrinsecō insit z ecōuerso? S^o. ibidem r̄la. c. g. i.

Hitus extrinsecus quō inest hitui intrinsecō?

S^o. ibidem regula. f. k.

De questionibus de situ

Cap. xiiij.

Questio vtrū linea sit corpus? S^o. ca. de situ r̄la. b.

Situs qualis est relatiē? S^o. ibidē et 2^a spē regule. d.

Situs motus de quo ē? S^o. ibidem r̄la. d.

Utrū s̄ba sine situ possit atingi per imaginatiōez? S^o. ibidem regula. e.

Utrū situs hēat ptes p̄tinuas z discretas? S^o. ibidem r̄la. f.

Utrū in ḡnatiōe situs sit genitus in situatiōe p̄pria vel appropriata? S^o.

ibidem regula. g.

Situs quō est in tēpe p̄terito/p̄nti/z futuro?

S^o. ibidē regula. f. h. k.

Mobile z mouere vel motus quō sūt in motu situati? S^o. ibidē r̄la. h. k.

Linea quō situata est in suo s̄bto? S^o. ibidē regula. i. k.

Rosa cum quo assituata est? S^o. ibidem regula. k.

De questionibus de tempore

Cap. xiiij.

Quomōdum tēpus sit indiuisibile/motus quō per ip̄m pōt mensurari? S^o. ca. de tpe r̄la. b.

Utrū tēpus sit per motū mobile z ecōuerso? S^o. ibidē regula. c.

Utrū tempus sit sine motu? S^o. ibidem regula. d.

Utrū tempus sit magis p̄p̄t̄ existere: q̄ p̄p̄t̄ agere? S^o. ibidē r̄la. e.

Utrū tempus sit multiplicabile? S^o. ibidē regula. f.

Utrū motus sit hitus multiplicandi tēp^o? S^o. ibidē regula. g.

Utrū tempus sit hitus motus? S^o. ibidem regula. h.

Quomōdum tempus multiplicat̄ ex pluribus instātaneis? S^o.

ibidē regula. k.

Tempus cum quo multiplicationē caliditatis ignis disponit? S^o. ibidem regula. k.

De questionibus de loco

Cap. xv.

Locus quō est genus? S^o. ca. de loco. regula. b.

Utrū locus sit hitus locātis z locati? S^o. ibidē regula. c. k.

Utrū locans et locatum participant cū loco naturali? S^o. ibidē r̄la. c.

Septima distin.

Utrum locus seu superficies et locus locati sint eiusdem eentie?
S^o ibidem regula. d. Utrum locus sit forma mota ad suum finem?
S^o ibidem regula. e. Utrum locus sit hitus quantitatatis et ex^o? S^o
ibidem regula. f. Utrum motus sit in loco? S^o ibidem. regula. g.
Utrum vnus motus sit mot^o in alio? S^o ibidem rla. f. h. Utrum
locus vt gen^o est/ sit in loco? S^o ibidem rla. f. i. Utrum locus sit in
sepabilis a suo sbro? S^o ibidem rla. l. Utrum locus super super
ficiem existat? S^o ibidem regula. f. g. l.

De questionibus quarte distinctionis. et primo de indiuiduo. Cap. xvj.

In hac distinctione intendim^o procedere p decem
questiones in primo et scdo cap. et in alijs sequenti-
bus dupliciter. Primo faciendo questiones: que p
diffinitiones istius distinctionis soluantur. Scdo
faciendo questiones: que soluant^r per declaratione
diffinitionum: et primo de indiuiduo.

Utrum indiuiduum et gen^o sint spei reales extremitates? S^o ca.
de indiuiduo regula. b. f. Utrum indiuiduum sit diuisum? S^o ibi
dem rla. c. Utrum numerus indiuidui sit inseparabilis a suo sbro? S^o ibi
dem rla. d. P^oia indiuiduorum prim^a q sunt? S^o ibidem rla. c. e. Utrum
in indiuiduo sit q^otitas de q^otitate? S^o ibidem rla. f. Numerus indi
uidui a quo e? S^o ibidem. rla. g. Utrum totum indiuiduum sit in
po^a/ anteq sit in actu? S^o ibidem rla. h. Utrum socrates sit aial
in seipo? S^o ibidem rla. i. Utrum vna pars indiuidui sit anteq
alia? S^o ibidem rla. b. g. Utrum leo sit tantu catus a sole/ q^otuz a
suis primis parentibus? S^o ibidem. regula. d. g. k.

De questionibus de bonitate et reliquis formis. xvij.

Questio vtrum sba plus heat ee bon^{is} q ac^{is}? S^o cap. de
bon^{te}. rla. b. Utrum eentia bonitatis p sua agentiã sit mala
S^o ibidem rla. c. Utrum sine actu bon^{is} aliqd ens possit ee bonu
S^o ibidem. rla. d. Utrum in bon^{te} sit vna fo^a aut plures? S^o ibi
dem rla. e. Utrum sba heat maiorẽ q^otitate: q q^olitate? S^o ibidem
rla. f. Utrum actus bon^{is} dei sit inseparabilis? S^o ibidem rla. g.

Bon^{as} increata et imēsa quō ē in bon^{te} finita et creata? S^o ibi
 dē rla. h. i. k. **Bonitas** p quē modū p̄sistit in suo s̄bo p̄fecte? S^o
 ibidem rla. i. k. **Una bonitas** quō cāt aliā bonit^{em}? S^o ibidem
 rla. k. **Utrū bonitas** possit esse sine actu ptātis atq; ptās bona
 sine actu bonitatis? S^o ibidē rla. k. **Mag^o** quō ē? et vtrū ma
 gnū possit eē sine actu magnitudis? S^o 3. for. a de mag^{ne}. **Dura**
tio quō est? et vtrū durare et magnificare differāt in creaturis? S^o
 for. 4. **Potestas** quō est? et vtrū ptās possit eē sine agentia? S^o
 for. 5. **Sapientia** quō est? et supposito q̄ intell^s nō eēt: vtrū entia fo
 rent intelligibilia? S^o for. 6. **Quid est voluntas et appetitus?**
 S^o for. 7. **Uirt^{us}** quō ē? et vtrū bonitas et mag^o sine v̄tute sint
 coniūgibiles/et mag^o cuz malitia? S^o for. 8. **Veritas** quō ē? et
 vtrū falsitas hēat actū? S^o for. 9. rla. b. **Bea** quō est? et vtrū in i
 ferno sit aliq̄ req̄es? S^o for. 10. rla. k. e **Quid est p̄cor^{as}? et vtrum**
elementa eētialr et p̄ntialr sint in elemētato? S^o for. 11. **Contra**
rietas quō est? et hō bon^{us} cū quo distat magis a malo? S^o for. 12.
Prin^m quō est? et vtrū prin^m sine principiari possit eē? S^o for. 13.
Mediū quō ē? et vtrū prin^m et finis in aliq̄ ente cōi p̄cipent?
 S^o f. 14. **Finis** quō ē? et vtrū mag^a bon^{as} sine mag^o bonificare q̄
 escere possit. S^o for. 15. **Maioritas** quō est? et vtrū eētia maior
 sit p̄ existere et agere: q̄ p̄ existere tm̄? S^o for. 16. **Equal^{as}** quō ē
 et cum quo existit magis bona magna et c̄? S^o for. 17. et. 2. sp̄ re
 gule. c. **Minoritas** quō est? et vtrū inter minoritatē et nō eē sit dā
 dū aliq̄d me^m? S^o for. 18. **Essentia** quō est? et vtrū eē sit p̄cretus
 eētie? S^o for. 19. **Natura** quō ē? et vtrū naturās naturatū et na
 turare sint de eētia nature? S^o for. 20. et ca. de natura. 6. distin.
Fora quō ē? et vtrū forā possit eē sine actu? S^o for. 21. **Matia**
 quō est? et vtrū matia possit eē sine forā? S^o for. 22. **Immobili**
tas quō est? et vtrū motus sit hitus de ente imobili? S^o for. 23.
Mobilitas quō ē? et vtrū mor^{us} sit causa mobilitatis et ecōuer
 so sine aliquo medio ip̄is cōi? S^o for. 24. **Motus** quō est? et
 motiū vbi mouet mobile primo? S^o for. 25. **Dubitatio** quō
 est? et intellectus vbi est confusus quādo non intelligit et se cre
 dit intelligere? S^o for. 26. **Affirmatio** quō est? et vtrum affir
 matio plus dicat q̄ negatio? S^o for. 27. **Negatio** quō est? et
 vtrum negatio magis conueniat cum non esse: q̄ cum esse? S^o
 for. 28. et. 3^a. sp̄ regule. c. **Memoria** quō est? et vtrum memo
 ria sit de essentia intellectus? S^o for. 29.

Septima distin.

Intentio quid est? et ubi et a quo fit? S^o. for. 2. regula. k. Bene-
ratio quid est? et quomodo fit? S^o. for. 31. Corruptio quid est? et utrum
ens magis distet a corruptione per existere et agere: quam per existere
tantum? S^o. for. 32. Privatio quid est? et utrum inter esse et non esse me-
sit dabile? S^o. for. 33. et 3^a. spe regule. c. Opinio quid est? et quare
magis precipat cum affirmatioe: quam cum negatioe? S^o. 34. et rla. l.
Suspicio quid est? et quare est cum ira? S^o. 35. regula. l. Lodi-
tio quid est? et utrum anteis et pns sint materia pditiōis? S^o. 36. re-
gula. l. Antecedēs quid est? et quare est? S^o. for. 37. rla. c. e.
Lōsequēs quid est? et quare est? S^o. for. 38. rla. c. e. Diriva-
tio quid est? et quare est? S^o. for. 39. regula. c. e. Influētia quid est?
et de quo est. S^o. for. 40. 2. spe regule. c. d. Refluētia quid est? et
a quo est? S^o. for. 41. 3. spe rle. c. d. Abstractio quid est? et utrum
concretū sit eē cōtractionis? S^o. for. 42. regula. c. Lōcretū quid
est? et quod est sōm abstractiōis? S^o. for. 43. rla. d. Causa quid est?
et utrum cā possit eē sine effectu? S^o. for. 44. regula. d. Effectus
quid est? et quare magis extat circa nihil: quam circa suam cām?
S^o. for. 45. regula. e. Occasio quid est? et utrum occasio et ptingē-
tia sint idē? S^o. for. 46. rla. g. Simplex quid est? et utrum aliquod
simplex hōe possit simplicē agentia? S^o. for. 47. 2^a. spe rle. c. g. l.
Compositū quid est? et utrum proprius nūerus sit a pluribus aut
ab vno? S^o. for. 48. 2. spe rle. c. g. Intēsitās quid est? et utrum in-
tēsitās plus dicat quam extēsitās? S^o. for. 49. 2. spe rle. c. f. g. b.
Existētia quid est? et exītia et agentia in q̄ gñe siue spē partici-
pant? S^o. for. 50. 2. spe regule. c. f. l. Agentia quid est? et utrum
bonas sine agentia possz eē magna? S^o. for. 51. regula. b. Figu-
ra quid est? et utrum figura sit hitus sbe? S^o. for. 52. regula. g. l.
Necessitas quid est? et quid est hitus necessitatis? S^o. for. 53. rla. e. g.
Contingētia quid est? et quid est eius hitus? S^o. for. 54. rla. g.
Fortuna quid est? et quae sunt eius prin^a? S^o. for. 55. regula. g.
Dispositio quid est? et motus quomodo p̄sistit inter potētia et actū?
S^o. for. 56. rla. h. Subti^{as} quid est? et utrum hitus magnus intel-
lectus magis p̄sistit per naturas: quam per sciam et practicam? S^o.
for. 57. rla. f. g. Plenum quid est? et prima prin^a ex quibus locus
est plen^o / que sunt? S^o. for. 58. regula. f. h. i. l. Vacuū quid est?
et utrum vacuū cum ente p̄icipare possit? S^o. for. 59. rla. l. Potē-
tia quid est? et quid est genus po^e? S^o. for. 60. rla. g. Obiectū
quid est? et quid est habitus po^e? S^o. for. 61. 2. et. 3. spe regule. c.

Actus secundarius quid est? et vtrum inter potētias et actus sit dare me^m? S^o. for. 62. et 4. spē regule. c. Umbra qd ē? et color noctis de quo ē? S^o. for. 63. regula. d. l2. Sbm qd est? et vtrum sbm se hēre possit ad vnū seu ad plura? S^o. for. 64. rla. f. Predicatum quid est? et qre plura magis pueniūt cū pdicato: q̄ cū sbto? S^o. for. 65. regula. f. g. Significatio qd est? et secretū quō attingi pōt? S^o. for. 66. rla. c. l2. Attractio qd est? et intellect^o quō attrahit ad se sciam? S^o. for. 67. rla. g. Impressio quid ē? et vtrum po^{am} hēat ppriam et gñalē imp̄sionē: q̄ sit de sua eēntia? S^o. for. 68. 2. spē regule. c. l2. Simili^o qd est? et quid ē mediū per qd assimilās et assimilātū pticipant? S^o. for. 69. 2. et. 4. spē regule. c. l2. Mūerus quid est? et ex quo est? S^o. for. 70. 2. spē regule. c. f. Elementaria quid ē? et qre elemētū simplex cōuertitur in elementatū? S^o. for. 71. rla. g. l2. Potētia vegetatiua quid est? et vtrū in hoīe elementaria et vegetaria sint de vno genere? S^o. for. 72. regula. b. g. Sensitiva qd est? et vtrum po^a sensitiva et vegetaria p̄sistāt sub vno gñe? S^o. 73. regula. f. Potentia imaginaria quid est? et vtrū sensitiva impediāt actū imaginatiue? S^o. for. 74. rla. h. Potētia rōnata quid est? et corpus hoīs qre ē de spē hūana? S^o. for. 75. regula. g. Obstinatio quid est? et q̄ prin^a in disputatiōe ligant intellectū? S^o. for. 76. regula. l2. Contradictio quid est? et quō est? S^o. for. 77. rla. g. h. Capacitas quid est? et qd est hitus impossibilitatis? S^o. for. 78. 3. spē regule. c. Quid est pportio? et vtrū pportio sit hit^o iusticie et e^o? S^o. for. 79. 4. spē rle. c. Circūstantia qd est? et q̄ sunt illa: q̄ per hitū pueniūt? S^o. for. 80. regula. g. Suppositio quid est? et primū prin^m per qd intellectus incipit itelligere quale est? S^o. for. 81. et rla. c. h. Punctus qd est? et centrū indiuisibilitatis quid est? S^o. for. 82. 3. spē regule. c. Linea qd est? et vtrū linea hēat plura prin^a? S^o. for. 83. rla. f. Hūidū radicale quid est? et vtrū gñatio insit hūido radicali vel nutrimentali? S^o. for. 84. regula. g. Hūidū nutrimentale qd est? et vtrū hūmidū radicale sit indiuisile? S^o. for. 85. rla. g. Alteratio qd ē? et vtrum alteratio fiat in vno instanti? S^o. for. 86. regula. g. h. Cōfusio qd est? et prin^m motus de quo ē? S^o. for. 87. regla. h. Augmentatio qd est? et vtrū augmentatio hūidi radicalis sit intensiue. et nutrimentalis extensiue? S^o. for. 88. regula. f. g. l2. Consumatio quid est? et vtrū sit trāsmutatio in p̄sumatione?

Septima distin.

S^o for. 89. rla. g. Successio quid est? et trāsmutatio? S^o for. 89. regula. g. Absors quid ē? et vltimus motus nature in quo est? S^o for. 91. rla. h. Secretū qd ē? et quid est hitus ignorātie? S^o for. 92. regula. c. Ordo qd ē? et prin^m me^m et finis in q̄ pueniūt S^o for. 93. regula. f. Lōtinu^{as} qd ē? et de q̄ ē? S^o for. 94. rla. d. f. Diuisio qd ē? et qm̄ nō est? et ei⁹ hit⁹ vbi ē? S^o for. 95. rla. c. i. Cogitatio qd ē? et aia cū q̄ mouet po^{as} inferiores? S^o for. 96. rla. k. Audacia qd ē? et qre est? S^o for. 97. rla. e. k. Artificiū qd ē? et qre est? S^o for. 98. rla. e. Quid ē scia? et obm p̄priū intell^s qle ē? S^o for. 99. rla. g. et. 2. spē rle. c. Applicatio qd est? et hitus applicatōis q̄lis est? S^o for. 100. regula. c. g.

De questionibus. v. distin. Cap. xviii.

Quid ē ppō necessaria? S^o ca. de ppōne. 2. spē rle. c. Que ppō est clara et q̄ cōfusa? S^o ibidē et rla. g. Quare prima ppō dī maior in syllo: et scōda minor? S^o ibidē rla. e. Que ppō est matia in syllo et q̄ ppō est foā? S^o ibidē et rla. e. Utrū p̄misse in p̄clusiōe q̄scāt vel ep^o? S^o ibidē et rla. e. Utrū syl^s quo mō est simili^o btissime trinitatis? S^o ibidē rla. k. et. 2. spē rle. c. Sbm et p̄dicatū qre nō p̄uertūtur in vli affirmatiā cū in vli negatiā p̄uertātur? S^o ibidē rla. c. g. Diffi^o quot mōis fieri pōt? S^o ca. de diffinitōe et. 2. spē rle. c. et rle. b. Utrū ista diffi^o sit multum necessaria. hō est eē eēntie hūanitatē. et intell^s eē intelligētie? S^o ibidē. 2. spē rle. c. Demōstratio quot mōis fieri pōt? S^o ca. de demōstratiōe rla. c. e. g. Quō fit r̄nsio de loco ad locum? S^o ca. de loco. rla. i. 2. spē rle. c. Probatio quō fieri pōt? S^o ca. de p̄batiōe rla. k. Impos^{le} quot spēs h̄z? S^o ca. de impos^{le} rla. b. c. f. et sic de possibilitate dici pōt. Syll^s in q̄ gradu altior existit? S^o ca. de p̄p̄atiōe. rla. b. c. Lōditio cū quo pōt eē? S^o ca. de cōditōe. rla. b. c. d. e. g. k. Lōditōes syl^{li} q̄ sunt? S^o ibidē rla. g. Quare hō est sba? S^o ca. de syllo et. 2. spē regule. c. Syll^s quot modis trahit ad qōnem? S^o ca. de syllo. rla. f. Qui syl^s extat magis necessarius? S^o ca. de syllo. rla. b. Utrū possint eē plures fallē q̄ tredecim? S^o ca. de parallogismo. rla. b. h. k.

De questionibus sexte distinctionis. et primo de natura. Cap. xix.

Questio vtruz corpus rose et sba rose habeant vnā
 eandē naturā? S^o ca. de natura et. 2. spē regule. c.
 Utrum essentia ⁊ eē existere possint absq; natura?
 S^o ibidē rla. b. et. 2. spē regule. c. Naturās vbi na
 turat naturatū? S^o ibidē et. 2. et. 3. spē rlc. c. Utrū
 natura sit potētia passiuā? S^o ibidē regula. c. Utrū natura ha
 beat naturatū qđ sit de sua eēntia? S^o ibidem regula. c. Utruz
 natura accidentis sit de natura sbe? S^o ibidē regula. d. k. Utrū
 appetitus nature sit de eēntia nature? S^o ibidē rla. e. g. Utruz
 actus nature p̄tinuā hēat q̄titatē? S^o ca. de natura regula. f. k.
 Utruz qualitates ignis sub vno hitu naturali existant hituati?
 S^o ca. ibidē rla. g. 2. spē rlc. c. Utrū natura sit diuisibilis? S^o ibi
 dē rla. f. h. Utrū natura acit? sic se hēat ad naturā sbe sic acūs
 ad sbam? S^o ibidē rla. i. k. Quō natura iter sbaz ⁊ acūs ē exūs
 S^o ibidē regula. k. et 2. spē regule. c. Natura cum qb? p̄tinuā
 extat generalis? S^o ibidē regula. k. 2. spē regule. c.

De questionibus theologie. Cap. xx.

Questio vtrū de? possit eē corp? S^o ca. de theo. rla. b. et. 2.
 spē rlc. c. Utrū de? sit ens ḡnalissimū? S^o ibidē rla. b. et
 2. spē rlc. c. Utrū dia bon^{as} ita sit ḡnalis: sic dia volu^{as}? S^o ibi
 dē et. 2. spē rlc. c. Utrū in deo sit aliq̄ disti. S^o ibidē. 2. spē rlc. c.
 Utrū in deo sit vna distinctio an plures? S^o ibidē. 2. spē rlc. c.
 Utrū in deo sit vna ḡnalis pprietas. pp̄t quā sue dignitates ha
 beat pprios act? S^o ibidē rla. g. et. 2. spē rlc. c. Utrū in deo sit
 acūs? S^o ibidem rla. k. et. 2. spē rlc. c. Utrū de? sit sba? S^o ibi
 dē rla. e. et. 2. spē rlc. c. Quare in deo q̄titas eē nō pōt? S^o ibi
 dē rla. k. et. 2. spē rlc. c. p̄per quē modū fieri p̄t de deo ppōnes
 necessarie? S^o ibidē rla. l. et. 2. spē regule. c. Utrū de? hēat na
 turā exūdo ⁊ agēdo? S^o ibidem regula. e. et. 2. spē regule. c.

De questionibus philosophie. Cap. xxi.

Subiectum phie quid est? S^o ca. de phia rla. c. Ista scia
 quomō ē applicabilis ad phiam? S^o ibidem regula. l.
 Sōm sciētie moralis quid est? S^o ca. de moralitate regula. d. l.
 Utrum virtus sit genus? S^o ibidem regula. b. Utrum pecca
 tum sit ens reale? S^o per 3^{am} distin. Utrum differentia que ē
 inter pañ ⁊ pañ sit ens reale? S^o ca. de dfa in. 2. dist. ⁊ rla. c.

Virtus quomodo est similitudo sylli? S^o ca. de syllo et 2. spē rfe. e.
 Utrum pcm sit necessarium? S^o ca. de natura et regula. e. Utrum
 moralitas sit naturalis? S^o ca. de natura et de hitu. et rfa. b.

De questionibus iuris.

Ca. xxiij.

Subiectum iuris quid est? S^o cap. de iure. et regula. c. e.
 Quid est finis iuris? S^o ibidē et regula. e. g. Arbor hu
 ius scie per quē modū ad sciam iuris applicabilis ē? S^o ibidem
 et regula. c. g. k. Utrum ius sit scia cū ista scia? S^o ibidē rfa. b. c.
 d. zc. Que sūt iuris prin^a gñalia? S^o ibidē regula et ca. de ge
 nere regula. b. c. d. zc. Sbm iuris cū quo est gñale? S^o ibidem
 ca. de genere. regula. b. c. d. zc. Juriscōsult^o p quē modū de iu
 re gñali sciet descēdere ad spāle? S^o ibidē et ca. de gñe et de spē
 regula. b. c. d. zc. Juriscōsult^o quō scit p istā sciam vnus alteri
 applicare? S^o ibidez. 6. distin. rfa. b. c. d. zc. Jus gñale et spāle
 quid est? S^o ca. de genere et de spē. regula. g. Unū ius quō di
 stinctū est ab alio? S^o ibidē ca. d. dīa regula. c. g. h. Qd ius ē
 propriū: et qd appropriatū? S^o ibidē ca. de pprietate. regula. g.
 Jus quō est hit^o? S^o ibidē ca. de hitu regula. g. h. Jus quō
 assituatū est? S^o ibidē ca. de situ. rfa. f. g. k. Jus quō agit et pa
 titur? S^o ca. de actiōe regula. Jus quō assituatū est in tpe et lo
 co? S^o ibidē regula. g. Jus quātū est in gñe: et qstū in spē? S^o
 ibidem. Utrum ius sit regula ciuitatis et ecclesie? S^o ibidē cap.
 de hitu. et de situ regula. c. Utrum ius ciuitatis sit gñale et ius
 principis spāle? S^o ibidē cap. de Genere et de spē rfa. g. Forma
 et matia iuris q sunt? S^o ibidē ca. de sba et acūte. rfa. b. c. d. zc.
 Propōnes necessarie quō per istaz sciam applicabiles sunt ad
 sciam iuris? S^o ibidē. 5. et. 6. distin. regula. b. c. d. zc. Deceptio
 iuris quō fit? S^o ibidem ca. de palogismo. rfa. b. c. d. zc. Quis
 hitus in iure ē intrinsecus et qs extrinsecus? S^o ibidē ca. de hitu
 regula. b. c. d. zc. Jus naturale et positiuū in quo differunt? S^o
 ibidē ca. de dīa regula. g. Jus canonicū et ciuile in quo pueniūt
 S^o ibidē regula. g. Utrum ius nutritiuū sit materia iuris natu
 ralis? S^o ibidē ca. de natura regula. g. Utrum ius naturale sit
 sbm intells: et scriptū memorie? S^o ibidē regula. g. Prin^a ex q
 bus cātum est ius que sunt? S^o ibidem regula. b. c. d. zc.
 Dixim^o de qōnib^o iuris: et seruato ordie supradicto fieri pos
 sūt et aliaz pegrinaz qōnū solutiōes cū prin^{is} et regul^o hui^o art^o:

De questionibus medicine.

Cap. xliij:

Subiectum medicine quod est? S^o ca. de medicina regula. c.
 Utrum medicina sit multiplicata cum ista scia? S^o ibidem rla
 b. c. d. rē. **C** Medicina quomodo generalis existit ad sanitatem? S^o ibidem
 regula. b. c. d. rē. **C** Medicus cum quo scit descendere a generali ad
 speciale? S^o ibidem regula. b. c. d. rē. **C** Utrum sit dare me^m inter sani-
 tatem et egritudinem? S^o ibidem regula. f. **C** Medicus quomodo sciet per
 istam sciam distinguere inter sanitatem et egritudinem? S^o ibidem ca.
 de dīa rla. b. c. d. rē. **C** Acūs quomodo est hitus infirmitatis? S^o ibidem
 ca. de natura et hitu rla. k. **C** San^{as} quod est? et quod huius sanitas? S^o
 ibidem et. 3. disti. regula. c. et ca. de natura. **C** Medic^o quomodo scit sibi
 infirmitatis cognoscere in infirmo? S^o ibidem ca. de individuo rla.
 k. **C** Medicus per quem modum applicare scit prima naturalia ad in-
 firmitatem sibi? S^o ibidem. 4. 5. et 6. disti. et cap. de genere.
C Dictum est de quonibus medicine: et quod dictum est hic intelligi
 potest in alijs quonibus peregrinis.

De questionibus secunde partis principalis. Ca. xliij

In hac secunda parte non intendimus servare modum quem tenuimus in
 prima. v. ut solutiones quonum ad textum artis remittamus. Sed
 faciemus quones non (ut in prima parte applicando vltima prima ad pri-
 cularia) sed e converso particularia ad vltima et eorum solutiones in hoc psta-
 bunt quod de ipsis in. 1. 2. 3. disti. dictum est sine applicatōe ad aliquem
 singularē locum in textu. et primo sic.

De questionibus prime disti. secunde partis
principalis.

Cap. xliij.

Mtrum acūs sit de esse sbe: aut de eē corpis: quod ppo-
 sitū est ex sua sba et ex suis acūtibus? S^o huius quonis
 in nodis et floribus arboris et i rla. c. d. diffusa ē et
 Utrum corpus hoīs sit ens magis generale (implicita
 quā eius sba? S^o ca. de gne et spē et rla. c. Utrum
 acūs quod est in sba incorporea sit de eius eēntia? S^o ca. de sba/dīa
 acūte/et regula. c. Utrum aliquod acūs sit corpus? S^o ca. de sba
 acūte/dīa/et pprietate et rla. e. g. Utrum acūs possit eē aiātū et
 inaiātū? S^o ca. de sba/acūte/hitu/et situ et rla. b. c. Utrum inter
 corpus hoīs et ei^o sbam sit dīa? S^o ca. de sba hominis et de dīa.

De questionibus.

Utrum homo in aiali sit individuū. ⁊ aial in corpe sit corpus. et corpus in sba sit sba. ⁊ sba in ente sit ens. ⁊ ens incōsideratū ⁊ innoiatū sit spēs? S^o hax qōnuz in arboze figu. Utrū hō in aiali hēat suū eē. ⁊ aial incorpe. corpus in sba. sba in ente. ⁊ ens ī incōsiderato ⁊ innoiato? S^o in arboze figu. Hō quātus est in aiali aial in corpe. corpus in sba. sba in ente. ens ī incōsiderato ⁊ ī innoiato? S^o q̄ figurat in arboze. Hō de q̄ est in aiali. aial in corpe. corpus in sba. sba ī ente. ⁊ ens ī incōsiderato ⁊ innoiato? S^o si significat in arboze. Hō quare ē in aiali. aial in corpe corpus in sba. sba in ente. ⁊ ens ī incōsiderato. ⁊ innoiato? S^o sig. in arboze Hō qlis est in aiali. aial in corpe. corpus in sba. sba in ente. ⁊ ens ī incōsiderato: ⁊ innoiato? S^o in arboze signi. Hō qñ est in aiali. aial in corpe. corpus in sba. sba in ente. ⁊ ens ī incōsiderato ⁊ innoiato? S^o implicat in arboze. Hō in q̄ loco ē in aiali. animal in corpe. corpus in sba. sba in ente. ⁊ ens ī incōsiderato ⁊ innoiato? S^o in arboze figurat. Hō quō est in aiali. aial in corpe. corpus in sba. sba in ente. ⁊ ens ī incōsiderato: ⁊ innoiato? S^o in arboze figurat. Hō cū quo est in aiali. aial in corpe. corpus in sba. sba ī ente. ⁊ ens ī incōsiderato ⁊ ī innoiato? S^o in arboze signi.

De q̄stionibus. ij. distin. ij. partis p̄cipalis. Ca. xxv

Questio ac̄ns qd est in pp̄rietate. pp̄rietas in d̄ra. d̄ra in sp̄e. sp̄e in genere? S^o hui⁹ q̄stionis cū seq̄ntib⁹ implicita est in. 2. distin. **A**c̄ns q̄re est in pp̄rietate. pp̄rietas in d̄ra. d̄ra in sp̄e. sp̄e in genere. **A**c̄ns q̄tū est in pp̄rietate. pp̄rietas in d̄ra. d̄ra in sp̄e. sp̄e in genere. **A**c̄ns q̄le est in pp̄rietate. pp̄rietas in d̄ra. d̄ra in sp̄e. sp̄e in ḡne. **A**c̄ns qñ est in pp̄rietate. pp̄rietas in d̄ra. d̄ra in sp̄e. sp̄e in ḡne. **A**c̄ns vbi est in pp̄rietate. pp̄rietas in d̄ra. d̄ra in sp̄e. sp̄e in ḡne. **A**c̄ns quō ē in pp̄rietate. pp̄rietas in d̄ra. d̄ra in sp̄e. sp̄e in ḡne. **A**c̄ns cū q̄ est in pp̄rietate: pp̄rietas in d̄ra. d̄ra in sp̄e: sp̄e in genere.

De q̄stionibus. 3. dist. ij. partis p̄cipalis. Ca. xxvj

Locus qd est in t̄pe? t̄ps in situ: situs in hitu: hitus in passio-
ne. passio in actioe: actio in relatōe. relatio in q̄litate: quali-
tas in q̄titate: quātitas in sba? S^o huius qōnis cū sequētib⁹ im-
plicita est in. 3. distin. **L**ocus de q̄ est in t̄pe: t̄ps in situ: sit⁹ in
hitu: hitus in passione: passio in actione: actio in relatōe: relatio

in qlitate: qlitas in q̄titate: q̄titas i sba? S^o vt supra. ¶ Loc^o q̄re
 est in tpe: tps i situ: sit^o in hitu: hit^o in passiōe: passio i actōe: actio
 in r̄lone: r̄latio i qlitate: qlitas in q̄titate: q̄titas in sba? ¶ Locus
 qlis ē in tpe: tps i situ: sit^o in hitu: hit^o in passiōe: passio in actōe: ac
 tio in relatōe: r̄latio in qlitate: qlitas i q̄titate: q̄titas i sba. ¶ Lo
 cus q̄t^o ē in tpe: tps i situ: sit^o in hitu: hit^o in passiōe: passio i acti
 one: actio in r̄latōe: r̄latio in qlitate: qlitas in q̄titate: q̄titas i sba
 ¶ Locus q̄n est in tpe: tps in situ: sit^o in hitu: hit^o in passiōe: pas
 sio in actōe: actio in r̄latōe: r̄latio in qlitate: qlitas in q̄titate: q̄ti
 tas in sba. ¶ Locus q̄uo ē in tpe: tps i situ: sit^o in hitu: hit^o in pas
 siōe: passio in actōe: actio in r̄latōe: r̄latio in qlitate: qlitas in q̄ti
 tate: q̄titas in sba. ¶ Locus cū q̄ ē in tpe: tps in situ: sit^o in hitu:
 hit^o in passiōe: passio in actōe: actio in r̄latōe: r̄latio in qlitate: q̄li
 tas in q̄titate q̄titas in sba. ¶ Hec igit̄ ē ḡnal^{is} doctrina ⁊ modus
 applicādi sp̄alia ad sua v̄lia iterrogādo ⁊ r̄ndēdo p. r. r̄las arboris
 ḡnales. Qui q̄dē q̄nādi mod^o lz hāc artē ignorātib^o videat̄ p dif
 ficil: ipam t̄n sciētib^o pui^o ē ⁊ facil^{is} ppt̄ r̄las ipi^o art^{is} ḡnales v. b.
 c. d. ⁊ c. p. q̄s intellectus multū fit alius ⁊ v̄lis.

De mō inueniēdi media ad formādū syllos ⁊ palogismos
 per regulas ⁊ earum species. Cap. xxvij.

Quoniam r̄. x. p̄terea ḡnales r̄las ⁊ ear sp̄s hēt noticia ⁊ mod^o iue
 niēdi media ad soluēdū q̄ōes ⁊ formādū syllos: itidē ⁊ palo
 gismos. vt in r̄la. c. practica^{is} h̄ mō. Quicqd̄ ē diffinibile ē itelligibi
 le. lz de^o ē diffinibil. ergo de^o ē itelligibil. Iste syl^ls for̄atus ē p pri
 mā sp̄z r̄le. c. Itē oē illō qd̄ hz i se prin^a sibi p̄balia ē sba. lz aia hz
 in se prin^a p̄balia. ergo aia ē sba. hic syl^ls fit p scd̄az sp̄z r̄le. c. Itē
 qd̄qd̄ ē aliqd̄ i alio ē aliqd̄ i seip̄o. lz ac̄is ē aliqd̄ i alio. ergo ē aliqd̄
 in seip̄o. ⁊ fit hec argumētatio i 3^a. sp̄e r̄le. c. Idē oē id qd̄ hz aliqd̄ i
 alio hz aliqd̄ i seip̄o. lz hō hz aliqd̄ in alio. ergo hz aliqd̄ i seip̄o. Et
 for̄at̄ hic syl^ls p 4. sp̄z r̄le c. ⁊ sic de alijs r̄lis suo^o. ¶ Idē itelligi
 pōt de formād̄is ⁊ diluēdis palogismis: maxie p. 4. fallaciā quā su
 pra nouā appellauim^o / plurib^o sp̄z significatōib^o ad vnā app̄tis
 isto^o. Nullū ens ē id qd̄ hz. qd̄daz aut̄ ens ē id qd̄ hz. ergo qd̄daz
 ens ē id qd̄ hz: ⁊ nō id qd̄ hz. qd̄ falsū ē: nā de^o p̄r hz deū filiū ⁊ est
 ip̄e de^o. ⁊ h̄ p primā. 2. 3. 4. sp̄z r̄le. c. significat̄. Itē ois fili^o ē de se
 ip̄o. lz tu es fili^o. ergo tu es fili^o de te ip̄o. qd̄ falsū ē: nā p̄ia. 2. ⁊ 3.
 sp̄s r̄le. d. i qua fit iste palogism^o / eādē signifi^{em} nō hnt. eo q̄ sūt di
 uersa. Itē ois hō q̄ ppt̄ pres sibi coeētiales ē / ppt̄ seip̄z ē. lz tu es
 eiusmōi. ergo tu es ppt̄ teip̄z. qd̄ falsū ē: nā 1. et 2. sp̄s r̄le. e. cū iter

se sint diuerse/non habent eandem significationem. Iterum omne ens quod h3 q̄tatem est q̄tum. sed quoddam ens habet quanti- tatem ⁊ non est q̄tum. ergo quoddam ens est q̄tum ⁊ non q̄tum. quod non valet: nam deus non h3 q̄tatem vt per primam sp̄m regule. c. sed habet q̄tatem: vt per tertiā sp̄m regule. c. ⁊ r̄le. d. significatum est. Item vbicumq; est proprietas ibi est ac̄s. s; in quodam ente est proprietas: et non ac̄s. ergo in quodam ente est ac̄s et non ac̄s. quod non valet: naz in deo est proprietas: ac̄s aut nullo modo. vt in. 1. et. 2. sp̄e regule. c. figuratū est. Itē oē ens qd̄ est in tpe/est in aliquo. s; qd̄daz ens est in tpe et non est in aliq̄ ergo qd̄dā ens ē in aliq̄ ⁊ non est in aliquo. qd̄ nō valet: naz deus in aliquo est sine tpe. vt per sc̄daz sp̄m regule. c. patet ⁊ est in tpe vt causa in effectū. vt per tertiā sp̄m r̄le. c. et. d. significatur. Itē omne illud quod cōtinet contentū est cōtinens. sed aliquid est cōtines qd̄ non p̄tinet cōtentum. ergo quoddā ens est cōtinens ⁊ non est cōtinens. qd̄ nō valet. nā deus filius est p̄tinens mūdū ⁊ nō est p̄tinēs deū patrē: et hoc in sc̄da sp̄e r̄le. c. et in. 3. r̄le. d. figuratū est. Item oīs forma h3 modum p̄ducendi. q̄dam autem forma non habet modū p̄ducendi. ergo quedā forma habet modum ⁊ non habet modum p̄ducendi. quod non valet. Itā deus pater modū habet p̄ducendi filium: et sp̄s sanctus non habet modū p̄du- cendi deum patrem nec deū filium: vt in sc̄da sp̄e r̄le. c. significatū est. Deniq; omne illud est indigens: quod agit cum instr̄o. sed ali- quod ens agit cū instr̄o ⁊ non est indigens. ergo quoddaz ens est indigens et non indigens. qd̄ non valet. Itā deus agit cū instru- mento in causando hūc effectū siue creaturaz cū illa. vt puta socra- tem cum sole: et posset (si vellet) causare sine sole. vt per primam ⁊ tertiam sp̄m regule. c. significatum est.

AD dei laudem et gloriā finiuit Raymundus Lullius hunc librum in ciuitate Janua in mense maio. Anno ab incarnatōe domini nostri iesu xpi. M. ccc. iij.

¶ Raymundi Lullij illuminati doctoris tractatulus correlatiuorum.

¶ Deus cum tua benedictione incipit liber correlatiuorum inuatiuorum.

Noniam ignorat? primis q̄ sūt correlatia inata primi-
 tiua x̄a z nece^a i oib² s̄bis ignorat z ars: iō vt de ipis
 primis noticia hēam² / ea inestigat z venari volum²
 cū primis art² ḡnalis z eoz diffinitōib². Que q̄dem
 prim^a sūt / bo^{as} / mag^o / dur^o / pt̄as / intell^s / volūtas / x̄-
 tus / x̄itas / glia. z qz ignorat? diffinitōb² s̄lr z eaz s̄bm ignorat eo
 q̄ diffi^{es} signa existūt signator: z sine qb² intell^s h̄re nō pōt de re
 bus nālib² noticia. erit igit nece^m vt ea ipa prim^a primitia x̄a z ne-
 cessaria cū ipis diffinitōb² idram². Diffi^o igit bon^s z reliquoz pri-
 cipioz h̄mōi ē. Bon^{as} est ens rōe cui² bonū agit bonuz. Mag^o
 ē ens rōe cui² bo^{as} / dur^o zc. prim^a sūt magna. Dur^o siue etnitas ē
 ens rōe cui² bo^{as} / zc. durāt. Pt̄as ē ens rōe cui² bon^s / mag^o zc.
 prim^a possūt existere z age^r. Intell^s est ens rōe cui² bo^{as} / mag^o zc.
 prim^a sūt itelligibilia. Volūtas ē ens rōe cui² bon^s / mag^o zc. prim^a
 sūt dsiderabilia z amabilia. Virt² ē ens rōe cui² bo^{as} / mag^o zc. sūt
 prim^a x̄tuosa. Veritas ē ens rōe cui² bo^{as} / mag^o zc. sūt x̄a. Glia ē
 dilectatio i qua bo^{as} / mag^o zc. prim^a q̄scūt. S̄bm siqdē hui² art²
 ē inata pl̄alitas / primitia / x̄a z nece^a. Que siqdē ars i. xj. pt̄if dist.
 Quax pri^a ē de primis primitis x̄is z necessarijs. Scōa de corre-
 fatis itranais primitis x̄is z necessarijs. Tertia de toto vniuerso
 corpali. Quarta de deo. Quinta de āgelo. Sexta de celo. Septia d̄
 hoie. Octaua de imagiaria. Nonā de sensitua. Decima de vege-
 tatiua. Undecima de elementatiua.

De prima dist. q̄ est de principijs:

Hec dist. didit in. 9. prim^a supi² memo^{ta}. quoz primū ē bon^{as}
 de q̄ pri² dicem². Bon^{as} igit est primitia x̄a z nece^a p̄ quā
 oia q̄ bōa exūt sūt bōa z sine q̄ e^o oia eēt mala. ex q̄ seq̄t q̄ sit p̄
 mi^{ta} x̄a z nece^a. Mag^o ē ens rōe cui² bo^{as} / dur^o / zc. prim^a (vt
 dcm̄ ē) sūt magna. Tal² aut mag^o p̄ se dsiderata ē primitia x̄a z ne-
 cessaria eo q̄ vniuersaq̄ sūt p̄ ipam sūt magna. etsi ipa nō foret oia
 eēt pua. z sua priua^o eēt magna malicia. Etnitas ē. etsi ipa nō
 eēt primitia x̄a z nece^a / oia q̄ sūt: nona sūt z in cōtigētia icēptaz in
 nō eē reducibla. vñ magna malitia seq̄t z priua^o. qd̄ eī pole. Po-
 testas ē p̄ quā oia possūt existe^r z age^r. tal² aut pt̄as absoluta ē z p̄
 p̄ns primitia x̄a z nece^a. etsi ipa nō ē / nihil p̄ se existere neqz agere
 pōt. qd̄ eī ipole. Sapia siue itell^s ē p̄ quē oia sūt scibila. tal² aut in-
 tell^s absolut² ē z p̄ p̄ns primitiu² ver² z necessari². sine q̄ oia igno-
 rabilia eēt z iscita. qd̄ eī ipole. Volūtas ē in q̄ oia inq̄ntū sūt bo-
 ua dsiderabilia exūt z volibla. z ecōtra q̄ mala sūt z viciosa p̄ ipaz

erūt odibla. tal aut volūtas primitia ē xa z nece^a z sine q̄ nihil eēt
 amable neqz odible. qđ ipole ē. ¶ Virt^o ē p quā oīa q̄ sūt xtuosa
 erūt xtuosa. vñ ipa primitia ē xa z nece^a. etsi ita nō eēt / qđ qđ ē pri
 mitiuū vez z necessariū vitiosū eēt. qđ ē ipole. ¶ Veritas ē p quā
 oīa sūt xa. ex q̄ fit qđ ipa ē prin^m vez z necessariū. qđ si ita nō esset
 oē ens primitiuū vez z necessariū falsum ē z erroneuz. qđ ē ipole.
 ¶ Gloria ē p quā oīa bōa magna zc. in sua delectatōe p̄q̄escūt. talis
 aut glia primitia ē xa z nece^a qđ si ita nō eēt oīa i pena existerēt z
 labor. qđ falsū ē z ipole. ¶ Probauim^o. 9. prin^a supradcā primiti
 ua xa z nece^a: sine qb^o nihil ē. z qz sūt. qđ qđ ē elōgatur a nō esse.
 Que qđē prin^a substātia sūt. nēpe alr nō eēt primitia xa z ne
 cessaria sz acūtalia z i alijs p̄cipijs sustētata. cū p se nō eēt vera
 magna / durabla zc. qđ ē ipole. ¶ Scda dist. de correlatis.
 ¶ Tria correlata venari itēdim^o p prin^a supradcā z p̄rio p bo
 nitatē. Bonitas igit (vt dcm̄ est) ē ens rōe cui^o bo^m agit bo
 nū. Que qđē bōitas nō possz eē rō bono vt bonū pduceret vl̄ age
 ret absqz trib^o correlatis: q̄ sūt bōificās ble z are. sine qb^o bonum
 nō pōt eē agēs bōificās ipm̄ bōificatum: neqz bōificare ab vtroqz.
 Que qđē tria correlata disticta eē debēt z ab oī p̄fusiōe remota /
 ita qđ vnūqđqz ipoz i suo nūero z voce remaneat v3 qđ bonificans
 nō sit bōificable vl̄ bōificat̄ neqz e^o. Nā sic destrueret vox z nūe
 rus ipoz. z p̄ p̄ns priuaret eē r̄latōis. ob quā cam bōitas nām non
 hēret z eēt vacua z ociosa z diff^o ei^o d̄ structa. qđ ē ipossible. ¶ Ex
 tñ dici pōt qđ vnūqđqz correlatiuoz existit tota eētia bōitat̄ z ipa
 ecōtrario qđlz correlatiuū. vt ea ipa sit vna eētia indisa z p̄iuncta
 z i sua primitiuitate pmanēs. ¶ Adag^o (vt dcm̄ ē) ē ens rōe cui^o
 bōitas durō zc. prin^a sūt magna. qđ eē nō possz si nō hēret tria cor
 relata adiucē disticta v3 magificatiuū ble z are. et si magnū i sua
 ppria passiōe v3 magificatē bōitatē / durōez zc. nō magificaret. cū
 extra suā eētia ager nō possit. Adagificablitates itaqz bōitat̄ / du
 ratōis zc. q̄ pegrīe sūt: in inata z sbali magificablitate receptant̄ q̄
 ppria passio ē magitudis. Adagificatiuū aut ppriū z inatū mag
 nificablitates ipas aduēticias z pegrinas i sua ppria passiōe repo
 nit z ipas chaterizādo fac de gñe magitudis p acūs. Adagificare
 aut appropriatū z acūtale in ipo pprio z sbali magifica^o orit̄. Hoc
 aut fieri nō pōt absqz trib^o correlatis supradict̄ realib^o sbalib^o vo
 ce z ppria rōe distict̄. vñ tota mag^{is} eētia nāz h3 actiuā / passiuā /
 z p̄neruā idisaz z ab oī vacuitate z ociositē remotā. z p suā diffi^m
 ita figuratā qđ itell^s face^r pōt sciaz d̄ ipa. z nō alr. ¶ Durō (vt dcm̄

est) ē ens rōe cui⁹ bo^{as} mag^o rē. prin^a durāt. Ip^a autē existere nō
 pōt tal' rō si nō h³ tria correlatīa iter se distincta realia ppria inata
 primitia vā z nece^a v³ duratiuū ble et re. ita vt qdūis correlatiuū
 in sua simplicitate voce z rōe ppria sit pmanēs: vt cēntia ipi⁹ du-
 ratiōis nām hēat acti^o/passionādo. z cōnectendo. vtq³ alia prin^a
 sint p ipā inuariabilia seu durabilia. z ei⁹ diff^o de oib⁹ alijs prin^{is}
 vñcet: nā si eiusmōi correlatīa nō eēt: durō ipā nām alioz prin^a
 cipioz in sua simplicitate/voce/nūero/z ppria rōne non haberet.
 ¶ Potestas (vt dixim⁹) est ens rōe cui⁹ bo^{as} mag^o rē. possūt cri-
 stere z agere. Et ea qdē tal' eē nō pōt nisi hēat in se tria correlatīa
 realia distincta z in suo nūero voce z ppria rōe pmanētia v³ possifi-
 catiuū ble et are. vt possificās in sua ppria passiōe v³ possificabili-
 tate ponat z cacterizet possificabile peregrinū. vt alia prin^a existere
 possint z agere. Nā alr si ipā correlatīa nō eēt iter se distincta sed
 cōfusa/ita q³ possificatiuū eēt possifi^{le} z e^o: ipā qdē prin^a confusa
 existerēt z cōfuse agerēt. Nā deficiēte cā z ei⁹ effect⁹ deficeret. z id
 qdē est ipole. sūt igit correlatīa q̄ inestigam⁹ primitia/vā/z nece^a
 ¶ Intell^s ē id (vt dcm̄ ē) rōe cui⁹ bo^{as}/mag^o rē. prin^a sūt itelligi-
 bilia. Intell^s igit tria h³ correlatīa sibi pnalīa sine qb⁹ efficere nō
 poss³ q³ alia prin^a itelligibilia forēt. z ea qdē sūt itellectiuū le z re.
 qb⁹ cēntia pstat ipi⁹ itell^s: q̄ vna ē/ q̄uis ipā correlatīa voces hēat
 synonymas z diuersas. Si tñ itellecti⁹ itelligere z e^o trasforma-
 tus eēt extra suū nūez z itelligible ide trasformar³ itellectiuū. z p
 pns itelligere trasformaret in ignorabile. z e^o p talē trasformatio-
 nē tota eēntia puerfa itell^s puerfus eēt in suū cōtrariū. Tal' autē in-
 tell^s existere nō poss³ cā vt alia prin^a p ipm forēt itelligibilia cū ei⁹
 diff^o eēt destructa. P³ ergo qd correlatīa itell^s distincta sint q̄uis
 vt dcm̄ ē: vna eēntia ipi⁹ existāt. ¶ Volūtas (vt supra) ē ens rōe
 cui⁹ bo^{as} mag^o rē. sūt amabilia z desiderabilia. Ip^a ergo tria isūt
 correlatīa z qdē distincta. v³ volitinū ble z velle: sine qb⁹ alia prin^a
 existerē nō possint d³iderata nec amata. Dico distincta cū absq³ dist:
 nec ibi eēt rlo real: neq³ p pns real actio nec passio/slr nec pncipio
 imo real z puerfa p³usio. z corrupto amā gñaret odī z alia prin^a
 vā z nece^a oio corrupēt z d³pirirēt eo q³ amabilia nō eēt s³ odib³a
 qd ē ipole. ¶ Virt⁹ (vt dcm̄ ē) ē id rōe cui⁹ bo^{as} mag^o durō rē.
 prin^a sūt vtuosa. Ergo nece^o seq³ q³ ipā hēat tria correlatīa itra-
 nea/primitia/vā/z nece^a v³ vtuificatiuū le z are. q³ remaneāt i
 suo nūero singlarī. vt refo sūda^m hēat vtuose. nā alr ipā vtq³ rlo
 corrupēt: et gñaretur viciū: sub quo alia prin^a corrupēt eo q³ nō

haberēt cū quo foret virtuosā. ¶ Veritas (vt supra) ē ens rōe cuius bonitas magis et prima sunt virtuosā. Igitur tria correlata distincta primitia virtuosā et necessitas sine quibus curare non possunt quia per ipsas alia prima existeret vera. Dicit tamen potest correlata eam ipsam virtutem et essentiam existere. Quis per relationem primitiuam veram et necessariam distincta sint. ¶ Gloria est ipsa delectatio (vt dicitur est) in qua bonitas magis et prima descendunt vnde sequitur quod gloria tria habeat correlata primitia virtuosā et necessitas sine quibus sua diffinitio deformata est. et alia prima extra propria passionem glorie determinata. quod neque ipsa deformata est et a fine longius prologata. quod est impossibile. ¶ Probauimus primum supradictum inesse correlata primitia virtuosā et necessaria: cum quibus et correlata decem distincta infra positam venari intendimus. sunt quippe ad omnia applicari nata: cum sint simpliciter absoluta. Per tale autem inuestigationem intellus nimium fit speculatio et altus ad scientiam generalem faciendam.

De. iij. distin. que est de toto vniuerso.

Hec distinctio ponitur de toto vniuerso siue corpus corporali: sub quo omnia entia corporalia continentur. Quod quidem vniuersum siue corpus compositum extat de primis et correlatis prime et secunde distinctio. ad ipsum contra ctis hoc modo. Bonitas corporalis secundum suam diffinitioem et correlata ad magnitudinem/duratioem/proutem/instinctum/appetitum/virtutem/virtutem et gloriam tracta/predicatur vna cum ceteris primis de magnitudine. vt puta quia dicitur magnitudo est bona durabilis et sic de reliquis primis. sicut in predicatum mutato est. vnde constituitur vniuersus concretio: cuius essentia vniuersitas est que simpliciter constituitur ex eisdem principijs (sicut quia supra diximus) abstractis. In quo quidem est vniuersi omnia prima continentur hoc modo. Ina ex bonificatio bonitas et magnificatio magis. et sic de ceteris aliorum principiorum componitur vna forma prima vltis totius vniuersi. Ex bonificatio autem bonitas et magnificatio magis. et sic de alijs vltis simpliciter componitur vna forma prima vltis ipsius totius vniuersi. Ex bonificare vero bonitas et magnificare magis et sic de reliquis are vna componitur vltis conuictio totius ipsius vniuersi: cum qua ipsa prima forma et prima forma coniunguntur. Adipsum autem vniuersum sicutam corporalem appellamus. Letetur quia prima innata vniuersi sunt adiuuicem (vt supra diximus) connexa/acnata insimul cooriuntur ex ipso hoc modo. ¶ Bonitas in quantum est magna per magis magis est sibi qualitas appropriata. et magis est in quantum bona per bonitatem bonitas simpliciter est sibi qualitas appropriata. et sic de hinc reliquis. vnde omnis qualitas predicamentalis. ¶ Et quia ipsa vniuersi sicutam esse non possunt nisi foris quanta omnis quantitas per actus vt possit esse tanta et teriata ipsa mundi sicutam. ¶ Preterea quia sicutam ipsa apposita est ex correlatis substantialibus supra in. 2. dist. memoratis.

orit̄ p̄ actis ex ip̄a r̄o p̄dicamētal̄is. ¶ Et ex t̄iuis s̄balib⁹ actio. et
 ex s̄balib⁹ bilibus passio s̄l̄r. ¶ Et q̄z bōitas hituata ē i mag^{ne} de
 mag^{ne} sibi cōicata ⁊ mag^o ecōtra de bonitate ⁊ sic de reliq̄s / h̄it⁹
 orit̄ p̄dicamētal̄. ¶ Rursus q̄z vñū q̄d̄q̄z prin^{um} situatū ē in alio
 adiuicē ⁊ oīa s̄l̄ ip̄m situat̄ vniuersum orit̄ p̄dicamētal̄ s̄l̄r. ¶ Et
 pus item orit̄: eo q̄ oīa prin^a in t̄pe p̄sistētia ip̄m vniuersus p̄stitu-
 unt in t̄pe. q̄d̄ q̄dē t̄ps in successiōe est rōe correlatiuoz vñū in alte-
 rū motoz. motus em̄ ex ip̄is correlatis ortū h̄z: in quo q̄dez motu
 totū vniuersus n̄alr̄ p̄sistit. ¶ Et q̄z vñū prin^m existit in alio orit̄ s̄
 milr̄ inde locus q̄ vna eētia ē vniuersi: in q̄ oīa ⁊ locata s̄nt ⁊ nata
 locari. ¶ Estē s̄ū ē quopacto vniuersus p̄positū ē ex suis prin^{is} in
 natis. ⁊ quō de ip̄is p̄dicamēta oriunt̄: q̄ cū s̄ba vniuersus corpale
 vñū p̄stituūt ⁊ p̄ponūt. In q̄ q̄dē oīa p̄ticularia substētāt. Totū s̄iq̄
 dē vniuersū hoc trib⁹ p̄tib⁹ p̄stat p̄ncipalib⁹. quaz p̄ia supior ē. ⁊
 media. ⁊ v̄o inferior. Supior ē sic celū / octo h̄is sp̄as v̄z octauā in
 qua duodeci signa locāt. aries v̄z taur⁹ ⁊c. Itē ⁊ septē planete v̄z
 saturn⁹ iupit̄ ⁊c. In media aut̄ p̄tinētur q̄ttuoz elemēta dūtarat.
 In inferiori p̄ticularia oīa vt puta rosa lapis ⁊c. h̄is q̄ppe tribus
 p̄tib⁹ mot⁹ p̄stat q̄ est prin^m ḡniale / tres sp̄es sub se h̄is v̄z motū ce-
 li / elemētoz / ⁊ elemētatoz. mot⁹ aut̄ celi circularis ē. elemētoz
 v̄o rect⁹. elemētatoz q̄dē q̄nq̄z rect⁹ q̄nq̄z obliqu⁹ q̄nq̄z n̄alis q̄n-
 q̄z violētus. Nōnūq̄z etiā ex n̄ali ⁊ violēto mot⁹ orit̄ p̄posit⁹ vt in
 mōstruis apparet n̄ae. ⁊ in artificialib⁹ vt q̄n̄ arca depo^a educitur
 in actum. ⁊ eod̄ mō de motu augmētati: ⁊ de motu locali ⁊ h̄mōi.
 Porro de p̄ia fōa forme effluūt p̄ticularēs / s̄l̄r ⁊ de mā p̄ia p̄ti-
 culares materie / agēte siue efficiēte deducēti ip̄as de po^a ad actū.
 vñū materie sc̄de in mā p̄ia p̄sistūt in po^a. Et forme sc̄darie in fōa
 p̄ia. At si p̄ia fōa v̄lis p̄iūcta nō eēt cū p̄ia mā: natura toti⁹ vni-
 uersi d̄isa esset ⁊ nō vna. ⁊ p̄ p̄is nec ip̄m vniuersum eēt vñū con-
 iūctū ind̄isum. nec prin^a innata p̄posita eēnt vel p̄iūcta. ⁊ sic de cor-
 relatis: quoz inq̄s̄tio hic fit. ⁊ mot⁹ n̄alis discōtinuat⁹ eēt ⁊ inter-
 ruptus. Itē si nō esset p̄ia fōa v̄lis p̄ie materie v̄li p̄iūcta ⁊ alia
 multa seq̄rētur incōueniētia. Quippe nā nō denoiaret̄ ab ip̄a for-
 ma s̄z a mā. nec generās ḡnaret genitū de sua fōa s̄z de mā. nec si-
 lius depēdēt̄ h̄eret a p̄re nisi q̄ntū ad materiā. Et mā ad ḡnatio-
 nē supi⁹ existeret ⁊ fōa inferius. vñū p̄ticularis mā in altiori gra-
 du existeret p̄ suū gen⁹ q̄z fōa p̄ticularis. Et corruptio s̄l̄r potius
 denoiaretur p̄ formā q̄z p̄ mā. et etiā p̄ia. ⁊ p̄ p̄is passio in alti-
 ori gradu eēt p̄ mā q̄z actio p̄ formas. ⁊ sic de instinctu / appetitu

bonitatis magnitudinis innatis que sunt eius principia. Et sequitur quod totum
 universum deformatum est, quod est impossibile. Patet ergo quod propria forma generalis
 quam inquirimus in materia generali extet conuicte. ¶ Dicitur est de 3. dist. et om-
 nium quopacto totum universum ex suis principijs et correlatis innatis
 constitutum est. Quod quidem universum nec sensibile est nec imaginabile cum
 soli intellectus extet omnino. verum quemadmodum albedo nec sentitur nec
 imaginatur in abstracto: sed in concreto: ita et alique partes ipsius universi
 sensibiles sunt et imaginabiles: ut puta rosa lapis et reliqua huiusmodi.

¶ De. iij. dist. que est de deo.

¶ Tria igitur correlata distincta interdum venari in hac dist. ut
 de dia trinitate noticia habeamus. in qua investigatione scda di-
 stin. tanquam argumento utamur necesse est. Deum igitur est sua ipsius bo-
 nitas/mag^{do}/eternitas/ptas/intellus/voluntas/virtus/vitas/gloria:
 sine quibus quidem nec existendo neque agendo perfectus esse potest nec id quod est
 esse. Similiter nec sua bonitas esse potest optima nec sua mag^{do} maxima etc. sine
 correlatis infinite et adiuicem distinctis. distinctioe quippe remota et correlati-
 ua dictarum rationum remoueat necesse est et per ipsam rationem. Quibus remotis
 nec deus esset bonus nec magnus etc. neque esset perfectus. neque id quod est existe-
 ret neque ratio ipsa sine dist. correlatiuorum esset infinite distincta neque insup-
 latio gradu posita. Bonitas (ut in 2. dist. dictum est) nisi haberet tria
 correlata non esset perfecta. vnde necessarium est in ipsa bonitate existe-
 re bonificatiuum ble et are. distincta personaliter. ut relatio, infinita
 integra remaneat et illesa. Ita quod bonificabile intrinsecum suo bonifi-
 catiuo proportionetur infinite. eodem modo de bonificare. aliter enim de per-
 deretur summa relationis singularitas. At si dicas satis sufficere quod bo-
 nificatiuum optime bonificet exterius / respondeo non esse satis: cum illud quod est in-
 ferius et passive finitum non possit suscipere bonificationem infinitam. Item
 quod superius esset ociosus. quippe cum infinitum sit non ageret infinite bo-
 nificatum finitum producendo. quod quidem ociositas impossibilis est
 et contra infinitatem optimis bonitatis diuine. Probauimus
 igitur correlata deducta esse relative. Ita quod vnum non est aliud
 secundum suam vocem et numerum. que quidem per essentias sunt ea-
 dem bonitas simplex et indiuisa. et ipsa correlatiua persone diuise
 quas inquirimus. ¶ Magnitudo (ut dictum est supra) tria ha-
 bet correlatiua adiuicem distincta. Similiter dici potest suo modo
 de magnitudine diuina que maxima esse non potest sine correla-
 tiuis infinitis. Magnificabilitas enim non esset propria neque in-
 tranea passio ipsius magnificatiui sine finis ipsius non esset intrin-
 secus sed extrinsecus. neque magnificare intrinsecum esset simplici

ter denudatus ab extrinseco sbo. et deperderetur maximitas ipsius
 magnitudinis. et ociositas generaretur. quod est impossibile.
Duratio (vt supra) tria habet correlatiua distincta et. Cui ne-
 cessario fit qd eternitas diuina tria habeat correlatiua distincta pri-
 mitiua vera et necessaria: cum quibus sua essentia in suo fine in-
 trinseco quiescat: que sunt eternificatiuum le are. Nam aliter eter-
 nificatiuum non haberet cum quo posset actum infinitum et eternum
 habere neqz eternare ab intra posset esse ab eterno. neqz in eter-
 num. et sic vltimus finis eternitatis deperderet. et per pns finis op-
 timitatis et maximitatis cum in essentia eternitatis no eet natura
 liter permanens nec detatus. quod est impossibile. Patet igitur
 relatiua distincta esse. cu qua distinctione diuinas personas vena-
 mur. **P**otestas (vt supra) habet tria correlatiua distincta et.
 Ergo in potestate diuina tria insunt correlatiua distincta intranea
 vt potestas ipa tantum existat infinita in possificando quantum in
 existendo. vtqz possificatiuum et possificabile infinita ipi propor-
 tionentur possificare infinito. Aliter possificare non quiesceret
 neqz per consequens possificatiuum nec possificabile. et natura pote-
 statis intranea deperderetur et ociositas generaretur et vacuitas
 quod est impossibile. **I**ntellectus (vt supra) tria habet corre-
 latiua distincta primitiua vera et necessaria. Simili et intellectus
 diuinus qui nisi haberet intelligibile qd sua propria passio esset et
 intrinseca non haberet intelligere cum quo alia principia faceret
 intelligibilia. et intellectus suam propriam vocem et simplicitates
 amitteret et intelligibile et intelligere similiter. vbi confusio natu-
 re et perditio generaretur. Dico autem ipa tria correlatiua et sua
 essentia idem ee. etsi scdm singulares voces et relatiue distinguant.
Voluntas (vt supra) est ens rōe cuius bonitas mag^o et. prin^a de-
 siderabilia existunt et amabilia. Ex quo fit qd in diua voluntate sunt
 tria correlatiua distincta vt voluntas altior sit in volēdo et altiorē ha-
 beat nām. nā plus voluit si vult qd volitiuum reali sit distinctum a vo-
 libili: et volibile ab ipso velle et ex^o: qd si nō vellet. et qd sint eadē eētia
 p ipas voluntate indifam. **V**irt^o (vt dcm ē) est ens rōe cuius bo^s
 magn^o et. principia sunt virtuosa. Est igitur necesse qd virtus
 habeat tria correlatiua distincta et. qd in virtute diuina sint
 tria correlatiua videlicet virtutificatiuum virtutificabile et are. quod
 dignum et iustum est. nam aliter si virtutificatiuum suam simpli-
 citatem suam vocem numerum et rationes amitteret/inuria ipsi-
 fieret. et sic de virtutificabili et virtutificare. quod est impossibile. et

stra primitiuitatē / vītātē / z necessitatē vtutū ipī? **V**eritas (vt supra) tria hz correlatiua distincta zc. vñ dīa veritas tria hz correlatiua primitiua vā z necc^a sine qb^o neqret in xō ponere p̄dictas dist. correlatiuas: nec vīficatiu^o verā vocē z rōez hēret. z sic d̄ vtūficall^o z virtūficare. q̄ q̄dem voces nō eēt sinonime. Et p̄ p̄ns in essentia dīa falsitas gñaret z cōfusio z altera^o correlatiuoz z priua^o relatiōis. qd̄ ē ipossibile. **G**lia (vt supra) tria hz correlatiua fm vocem z nūez disticta: sine qb^o nō haberet in seipā fines nec q̄tem ppriā z intrisecā. z destrueret diffi^o ipī^o glie. z p̄ p̄ns pena gigneret. qd̄ ē ipole. **I**nuestigauim^o tria correlatiua dīa primitiua vera z necc^a cū quibus dīam trinitates ostendimus. humanū intellectū ad altissima subleuantes.

De inuestigatione triū proprietatū diuinay.

Diuina eētia est vna indiuisa etna z infinita. s̄lr de suo esse qd̄ cōuertit cū ipā essentia. hoc aut̄ eē nō pōt nisi bonificatiuus magnificatiu^o. et sic de reliqs tuis rōnū supradictay sint vna pprietas ppria actiua. Et q̄ bōificabil^o magnificabil^o z sic d̄ alijs bilib^o sint s̄lr vna pprietas propria passiuua. Et q̄ bonificare z magnificare zc. existāt vna pprietas p̄neriua. Et toti tres isimul sint vna essentia / vnū esse diuinū / z vnus de^o. Alr nāqz prin^a supradicta z correlatiua eoz nō possent esse vna essentia nec vnus deus. Per pprietatē aut̄ actiuā / pprietatē intelligimus patnalē. p̄ passiua xō filialē. p̄ p̄neriuā aut̄ spiratā. Et rō huius ea est v^z vt actiu^o p̄ducatur passiuū ita bonū ita magnū zc. sic ipē est. qd̄ facere nō pōt nisi ipm de seipō p̄ducatur. Nā si p̄ductus nouus eēt z de mā z p̄ p̄ns cōpositus. qd̄ est ipossibile. Necessario igit̄ sit q̄ p̄ducēs ipē sit p̄r qui de seipō p̄ducit. z p̄ p̄ns p̄ductus sit filius. z nā cōneriua ab ipis p̄ amatiā qlitatē p̄ducta / spūssanctus. Dixim^o aut̄ p̄ez vnā eē p̄sonā. filiū aliā. z spm̄ scm̄ aliā. q̄ qd̄c tres p̄sone vna bonitas existūt vna magnitudo zc. vna nā z s̄ba z essentia indīsa z vna dītas. tñ qz differūt sic correlatiua supradictay rōnū p̄stituūt h̄ mō. nā tīua p̄dictay rōnū p̄sonā p̄ris cōstituūt. z bilia p̄sonā filij ip̄xō are v^z bonificare / magnificare zc. p̄sonaz spūssancti sub rōe amoris. Et quia qd̄lz prin^m simplex est z per p̄ns correlatiuum qd̄lz: qlz p̄sona s̄lr est simplex. z qz qd̄uis correlatiuū est infinitum qlz p̄sona est infinita z ab oī acūte denudata. itē qz qd̄lz p̄cipioz suū habet singulare correlatiuū in suo nūero z voce permanēs: necessario sequitur q̄ sit vna dīna z singularis paternitas z non plures. sitqz vna dīa z singularis filiatio z nō plures. s̄lr vna dīna

et singularis spiratio et non plures. Sunt igitur tres tantummodo persone
 qua diuinitatem trinitatem appellamus. Et quoniam bonificatiuum de
 toto seipso producit bonificabile et ab eo simul spirant bonificare etc.
 sequitur quod iste tres persone existendo et agendo sint equeles per totam bonita-
 tem magnitudinem etc. Primum siquidem intelligendo se patrem/filium producit
 et pater et filius diligendo seipsum spirant spiritum sanctum. Et tale intelli-
 gere et amare personale est et idem cum ipso deo. Sed tamen intelligere et a-
 mare que cetera existunt/sunt ipsa diuinitas et substantia et vnus deus. qui se
 vnus deum intelligit/vnus patrem/vnus filium/vnus spiritum sanctum. **¶** Dictum
 est de quarta dist. et omnium que pacto cum correlatis diuinitas personas et earum p-
 prietates cognoscantur. Et per ea que breuiter dicta sunt poteris et mul-
 tas questionum difficultates que in hac materia suboriri possunt diluere.

De quinta dist. que est de angelo.

Angelus est spiritualis substantia naturalis bona/magna/durabilis. et sic
 de alijs principijs. Que quidem substantia bona esse non possit nec ma-
 gna etc. absque correlatis distincti ipsius bonitatis magis etc. ut in 2. di-
 stin. dictum est. Bonitas et magis differunt in angelo: cum de ipso predicari
 non possint eo modo quo predicantur de deo sue rationes. Bonitas namque an-
 geli est bona magna etc. et e contra bonitas tamen est magis et e contra dici neu-
 tiusque potest: cum talis predicatio deo competat soli. Et quia bonitas angeli non est
 sua magis et tamen est magna/sequitur quod sit magna per actus et sic de a-
 lijs rationibus que ratione magis existunt magne: quod fieri non possit si rationes
 ipse correlatiuis carerent ut puta bonitas bonificatio bonificabili bo-
 nificare. magis magnificabilis et are etc. Bonitas igitur ut habeat
 actum in magnitudine et non existat ociosa/bonificatiuum ipsius bonitatis
 magnitudinem etc. primo proportionabiliter bonificat in suo proprio et in-
 trinseco bonificabili: et e contra magnificatiuum ipsam bonitatem et reli-
 qua primo in suo sibi magnificabili proprio et intrinseco magnifi-
 cat. et idipsum vnumquodque principiorum agit in altero. Quod fieri non possit
 sine correlatis supradictis. et sine simplici relatione in sua forma ille se
 permanenti. Preterea nisi correlata distincta essent realiter et formaliter ipsa
 primo participare non possent adiuicem: nec vnam substantiam angeli constituerent.
 Sed quia differunt bonificatiuum magnificatiuum et sic de alijs constituunt
 vnam formam et componunt. eodem modo bonificabile magnificabile etc. vnas
 constituunt materiam. bonificare vero magnificare etc. sibi vnam naturam con-
 tinuam. et tria insimul vnas substantias angeli componunt indissolubiles. Si primo ite-
 angeli non haberent correlata distincta/substantia ipsius angeli non esset conti-
 nua nec indissolubilis. Porro deus non est bonificabilis magnificabilis etc.
 ab ipso angelo sed tantummodo intelligibilis/amabilis/recolibilis. ite quia deus

maxime creauit angelū ad se obiectādū: bonitas mag^o zc. tres po-
tentias cōstituūt in āgelo memoriā v; intellm z volūtatē. q̄ sūt bo-
ne/magne nālī p bonitatez mag^{em} zc. et sic de volūtate z memo^a
dignū est. n. z qdē iustū q̄ de^o intells sūt amat^o z recolit^o cum bo-
no magno zc. intelligere amare z recolare zc. ¶ Diximus de cor-
relatis āgeli adiūicē distincti: q̄b^o eēntiā ipius z suas po^{as} passio-
nem item intrinsecam z intrinsecam agentiā cognoscere possum^o

De. vi. dist. q̄ est de celo

Celum est p̄ia ps vniuersi. vt in. 3. dist. tetigim^o. cuius prin^a
vt in. 2. p3 dist. sua hnt correlatiā. Corpus aut celeste octo cō-
tinet p̄cipales ptes. v; octauā speram saturnū/iouē/martē/solē/
mercuriū/venerē/lunā. q̄lz aut ps sua prin^a specifica. z qd̄lz prin^m
specifica correlatiā. absq; correlatis enim prin^a ipa celestia consti-
tuere nō possent vnā sbam ipius celi indifas. S; qz bonificatiuum
octane sperē cū bonificatio saturni z sic de reliqs tuis sūt cōiūgūt
vnā cōponūt vlem formā. z sic de bilib^o q̄ mām cōponūt vlez vnā.
sūt arc vnā nām cōponūt cōnexinā. z oia isimul vnū corp^o primū
mobile. In quo oia prin^a vnū in quolz z eo^o existūt p̄mixta. Que
qdē cōiūctio fieri nō possit sine correlatis primitis veris z neces-
sarijs principioz innatoz: neq; celū eēt vnū nec motū haberet nec
naturā. Qui qdē celest^o mot^o in cētro incipit vt figurālī i testa p3
vel in limace/aut in vēto: quem turbinem appellat. q̄ puluercm
attollit z eleuat a terra z aquā a mari. cuius figura angularis est
recta z circularis. Tal aut circus a correlatis catur circūlr ordina-
tis agētib^o adiūicē z patiētib^o. Patet igit q̄re mot^o celi circula-
ris sit z nālis. Adotus p̄terea celestia^o motū acq̄rit pegrinū cum
motu elemētoz z elemētatoz tanq; cū instrō. sic bonificatiuum qd̄
cū peregrino bonificare. scilz mag^{em} bonif^o actū acq̄rit intrifecū
Et sic ignis cū calefacit aquā/actū h; p̄portionatū ad calefacien-
dum carnes in olla. Ex hys siq̄dem q̄ dicta sunt apparet motum
quē aiām celi appellam^o ex motiuo mobili z mouere cōpositū exi-
stere. Et is qdē sic q̄escit in mouere: sic po^a intellectia z po^a visi-
ua in videre. nō aut in nō mouere: cū imobilitas de suo ḡne nō exi-
stat. Atq; celū cū neq; graue sit neq; leue/ei^o mot^o nō ē rect^o nec
obliqu^o. est igit circularis. Nō ergo p̄ diametrū s; p̄ circulū q̄escit.

De. vii. dist. que est de homine.

Homo h; sua prin^a innata. et qd̄lz prin^m sua specifica correla-
tiua. vt in p̄ia et 2^a. dist. dictū est. hō aut ex aiā rōnali z hūa

no corpe ppositus est. vñ correlatiua aie spūalia sunt. corpis vero corpalia. Correlatiua igit bōitatis aie sūt bonificatiuū ble z are. et magnitudis magnificatiuū ble z are. et sic de alijs. Bonificatiuus aut magnificatiu² zc. vnā formā pstituit z pponit. bonificabile xō magnificabile zc. vnā mām. sūr bonificare magnificare z reliq hmōi vnā nām pneriūā. Et xō qz aia est vt de² intelligat/amet/z recolatur. ipa q p eētia vna est tres hz potentias sibi coessentialis. v3 itellm/volūtatez/z memoriā. vt cū intellectu ipz deū intelligat: cū volūtate amet z recolat cū memoria. Quicuis aut ipaz potentiaz tria hz correlatiua q supradixim². Intell² v3 intellectiuū ble z gere. volūtas volitiuū ble z velle. et memoria recolitiuū bile z recolere. Intellectiu² aut intelligibile z itelligere vn² existit intellectus z sic de alijs. Intellect² qdēz in sua ppria z intranea itelligibilitate volūtatez itelligit z memoriā z ipas ibid intelligibiles facit. itidez z volūtas in sua ppria passiōe alia fac amabilia. eod mō de memoria. Et isto pacto hz aia cū istis pegrinis z extrisecis actū et cū ipis opatōez intrinsecā z extrisecā. Corp² xō hois qtuor hz po^{as} sūr v3 elementatiuā/vegetatiuā/z sensitiaz z imagiatuā. et qz istaz sua ppria correlatiua. vt puta elementatiua elementatiuū ble z are. vegetatiua vegetatiuū ble z are zc. Elementatiuū siquidem vegetatiuū zc. vnā pstituit formā corpis. elementabile xō vegetabile zc. vnā similr mām pstituit. elementare autez vegetare zc. vnā nām cōneriūā. z tria insimul vnū corpus hūanū. Tiuū vero spūale z tiuū corpale vnā formā constituūt hois. bile xō spūale cum bilib² corpilib² vnā sūr mām ipius hois. et are spūale z are corporeale vnā nām pneriūā. Quātū igitur nā ipa durat hō viuit: cum xō deficit morit et ipe eo q aia a corpe sepatur. hō preterea formā hz duplr psidezabilez primā. s. z scdaz. p²rima cōis est vt supradictū est. scda xō p²icularis: q aia est ipz corpus p²iciens z gubernās atqz ei² potentias mouens ad actōem vt viuat et etiā ad passionē. **C** Multa dici possent de hoie q vt breuitati psulam² p²mittimus. z etiā qz per ea que dicta sunt et alia multa haberi possunt maxime subtiliter intuenti.

CDe. viij. dist. que est de imaginatione.

Potentia imaginatiua vna ps vniuersi existit. Letez qz ipm vniuersuz z suis inatis p²icipijs z correlatis pstitutū est (vt supra dixim²) idcirco imaginatiua ipa sua hz prin^a z correlatiua. cū aliter eē nō possz ps nālis vniuersi. qd est ipole. In ipa qdem ima-

Imaginatio suum tium v3 bonificatiuum magnificatiuum zc. vna formam corporalem componunt z constituunt. Et bile cu bili. vnam materiam corporalem. Eodem modo de bonificare magnificare zc. que vnam constituent naturam conexiuam. z hec tria imaginatorem coniungunt z in esse ponunt imaginatam z in isto sbo sustentataz (vt puta in animali) q est potentia eius. z ipm aial est efficiens agens. Quippe cu ipsa forma agit z causat imaginabilia in suo pprio imaginabili intrinseco. z ex hoc acqsto operatorem h3 intrinsecam. Hoc autem facere no potest si sua correlatiua no essent entia realia z inter se distincta: nam cofusa distinctioe confunderetur z opatio/et natura esset annihilata z sua principia innata alterata eent. Correlatiua imaginationis in hoie subdita sunt correlatiuis aie ronalis: s3 in brutis ecouerso fit: nam in ipis aia imaginatia extat principal. Quod ex hoc patet: qz agit in sensitua aqua spcs abstrahit quas facit imaginabiles. ¶ Dictum est de imaginatiua z onsz p que modum eius correlatiua ad distinctioem naturam z constitutione potentie se habet. Et per ea q dicta sut intelligi possunt difficultates que de imaginatiua oriuntur.

De. ix. distin. que est de sensitua.

Sensitua vt in prima distinctioe dictuz est/ extat vna ps vniuersi. vñ prin^a innata applicari pnt ad sensitiuam. Nam bonificatiuum magnificatiuum zc. vnam formam sensitiuam constituunt. Bonificabile aut magnificabile zc. vnam materiam. Bonificare vero magnificare zc. simili vna naturam constituunt conexiuam. z ista tria vnum eodem constituunt sensus. A quo sensus particulares diriuantur z effluunt: qui sunt eius potentie. v3 potentia visua/auditiua/gustatiua/odoratiua/tactiua/et affactiua. Que qdem potencie nuntie exnt sensus cois: vt ipsi inditia reportet cum quibus appetitus sit z instinctus: vt ei² innata prin^a actionem hcant z passionem per ipm: z per pns correlatiua intrinseca opationem habeat: que cause exnt exterior correlatiuoz. Potentia visua constituta est ex suis innatis principijs specificis. z sic de correlatiuis. vñ bonificatiuum magnificatiuum zc. vnam constituunt formam visiuam cu qua videre videt obm. Et bonificabile magnificabile zc. specifica z contracta constituunt vnaz materiam. Bonificare vero z magnificare zc. vnam naturam conexiuam z hec tria insimul vnam potentiam visiuam. z sic de alijs potentijs. Forma visua in sua ppria passione v3 visibilitate pomi/lapidis/rose zc. et in suo videre intrinseco causat vi

dere peregrinum. vñ cum extrinseco operationem hñe intrinsecas
 vt non sit ociosa: et ad finem quare est tendat et dirigatur. Que q̄
 dem opatio esse nõ posset si correlatiua extrinseca et intrinseca nõ
 essent distincta: vt puta visibile intrinsecum ⁊ visibilitas lapidis:
 ⁊ videre intrinsecum et innatū a videre extrinseco pegrino. similē
 et bonificabile intrinsecum a bonificabili lapidis ⁊c.

De. x. distin. que est de vegetatiua.

Vegetatiua est vna pars vniuersi sua habens innata prin^a ⁊
 quodlibet principium sua correlatiua distincta a correlatiuis se
 cūde distinctionis dirinata: sicut particulare ab vli. Bonificatiuū
 autē magnificatiuum ⁊c. cōstituūt vnam sbam vegetatiuam. Bo
 nificabile x̄o magnificabile ⁊c. vnam materiam. Bonificare autē
 magnificare ⁊c. vnam naturā cōneriuam. et hec tria vnam potē
 tiam vegetatiuam: nā vegetās formam mouet vegetatiuā in sua
 propria passione. v3 vegetabilitate/vegetabilia pegrina deducen
 do in qua ea facit vegetata: et sic viuūt nutriūt et crescit entia pegr
 na in suam spēm deducendo. Hoc autē facere nõ posset sine correla
 tuis ab inuicē distinctis. Ad multiplicat̄ em̄ cum distinctiōe plures
 spēs rosam v3 violā ⁊c. multa differēt in spēb⁹ pducēs. vt frōdes
 a floribus diuersas et trūcū a ramis et fructu ⁊c. Vegetatiua q̄
 dem quatuor h3 potētias appetiuā/retētiuam/digestiuā/et expulsi
 uam: et istarū potētiarū dñic a primis differentijs supradictis descē
 dūt. Quelz autē potētia sua hñs correlatiua distincta vt appetitiua
 appetitiuū ble et re. ⁊c. Patet igit̄ q̄ prin^a supiora ad pticularia
 descendūt causando successive correlatiua intrinseca ad extrinseca
 pegrina vt opatio extrinseca sit in motu successiuo motu/intrinseco
 motū extrinsecū cānte ip̄o vegetato sbm gñatōis corruptōis exñte

De. xi. dist. que est de elementatiua.

Elementatiua est vna ps vniuersi: et p̄ p̄s a principijs depē
 det supradictis ⁊ sua correlatiua similē a correlatis in sc̄da di
 stinctiōe dictis depēdentiā h3. vñ in nā cōueniunt sic vñ et pticula
 re. Bonificatiuus igitur magnificatiuus ⁊c. vnam formam cōem
 constituunt. bonificabile x̄o magnificabile ⁊c. vñā materiā cōem:
 bonificare autē magnificare ⁊c. vñā naturam cōneriuam. et hec
 tria simul componūt vnam potētiā elementales generalē. Sub
 potētia quidē vegetatiua quatuor existunt elementa. videlicet
 ignis/aer/aqua/terra. Porro vnum tuius. videlicet bonificatiuū
 cum alio tuius v3 magnificatiuo vnam formam aeris componunt.

et bilia istorum trium materiarum ipsius aeris: et are unam naturam
conexiuam: et hec tria ipsum aerem. quod unum elementum extat. Eodem mo-
do et ipsa elementa constituunt adinuicem. Nam trium ignis et trium ae-
ris et unam formam masse generalem constituunt. Et bilia istorum elemen-
torum unam materiam similem eiusdem masse componunt: et are eorum-
dem unam naturam ipsius masse conexiuam. Et ipsa simul tria suffi-
cienter constituunt totam massam et eius generalem naturam et essentiam.
Agens item generale siue generans ex suo triuo et ex triuo masse gene-
ralis unam generat formam individui. ut rose et homini. Et ex suo bili
cum bili masse generalis materiam illius individui: et ex are et are mas-
se generalis naturam conexiuam illius individui generat: et ex his tribus ipse
constituit individuum et eius esse et essentia. **¶** Diximus propter quem motum inuenta sunt
correlatiua innata: quam quidem inuentionem quam ignorauerunt in mul-
ta inconuenientia: et opinioniones ut eorum deca manifestat prolapsi sunt.

¶ Finiuit Raymundus hunc librum parisi ad dei laudem et hono-
res in mense februario Anno incarnationis domini nostri iesu christi. MD. LXX.

¶ In cuius recognitione cum esset penes nos unicus durat exemplar
et id quidem corruptissimum: siquid igitur in hoc ipso libello aut in uerse
aut diminute scripturaz offendant et nobis uenia detur et castigatio
consulantur exemplaria/rogamus.

¶ De erratis tumultuarie recognitis.

¶ In logica. 7. dist. ca. 3. legitur ens unum pro ens unum. In opu-
sculo de ascensu et descensu in. 3. dist. de flama ca. de actu. §. 8. mo-
tus pro motor: ibidem ca. de actione. §. 1. rursus pro uisus. In. 4. dist.
de plata ca. de spe. §. 3. ubi legitur vegetatiuum deest bile et are. In
6. dist. de homine ca. de passione. §. 4. legitur rationabilitas est passio et
aliqua exemplaria habent irascibilitas et sic de docibilitate et inha-
bilitate. quod magis placet. In. 7. dist. de celo ca. de actu. §. 8. oppo-
sitionem pro operationem. In. 8. dist. de angelo ca. quod sit angelus. §. 4.
magis durabiles pro magis potentes. In. 9. dist. de deo ca. de singu-
laritate personare ipsam pro personarum et ipsam expuncta continua. unum
necesse est esse ipsam distinctam. et ibidem ca. quod in deo non sit species. §. 3.
imaginationem pro imaginem: ibidem ca. de entitate in principio.
Deus est ens sui primum pro supremum et.

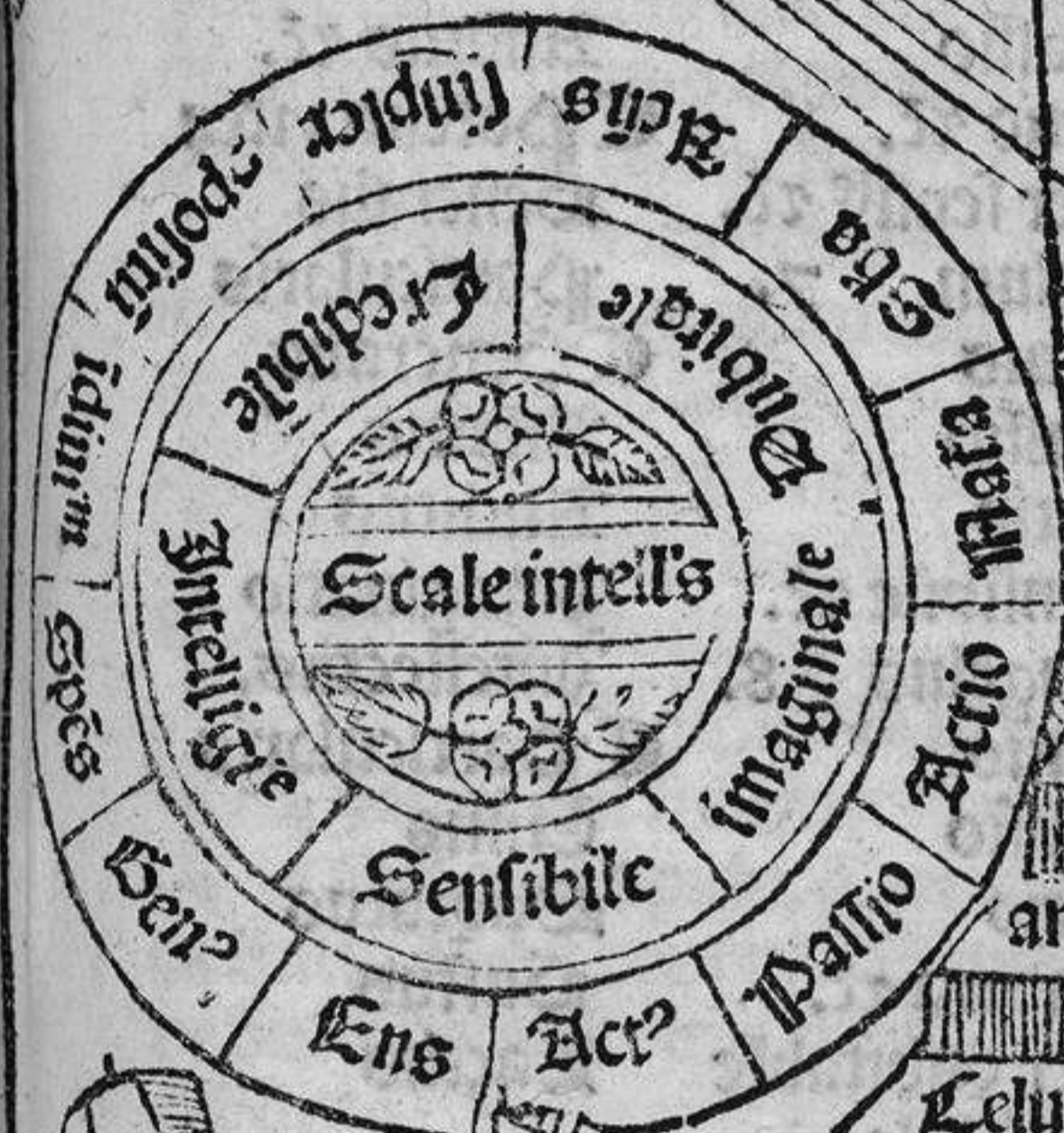
¶ Distichon ad pedem scalarum

e regione positarum prefigendum.

Has tibi necesse est scalas conscendere trinas

Qui cupis ethereos doctus adire polos.

Sapientia edificavit sibi domum.

Formula contentor in hoc libro.

1 C Scala	et sic de actiōe.	C Brutum 5.	Intellectus
2 Lapis	C Species	Actus	Memoria
3 Flamma	Realis	Passio	Voluntas
4 Planta	Mentalis	Actio	C Corporalis
5 Brutum	C Genus	Matura rē.	Sensualis
6 Homo	Reale	Per sensible	Imaginaria
7 Celum	Mentale	Imagiabile rē.	C Sensualis
8 Angelus	et sic de ente.	C Homo 6	Visus
9 Deus	C Tertia	Actus	Auditus
10 Questio	Sensibile	Passio	Affatus rē.
1. C Scala	Imaginabile	Actio rē.	C Potentia itex
Prima	Dubitabile	Per sensile rē.	Generalis
Secunda	Credibile	C Celum 7.	Particularis
Tertia	Intelligibile	Actus	C Generalis
C Prima	C Sensibile	Passio	Affatus
Lapis	Visus	Actio	Auditus
Flamma	Auditus	p sensible rē.	Imaginatio
Planta rē.	Olfatus	C Angelus 8.	Intellectus.
vt supra.	Gustus	Actus	C Particularis
C Secunda	Tactus	Passio	Visus
Actus	Affatus.	Actio	Odoratus
Passio	C Lapis 2	Matura rē.	Gustus
Actio	Actus	Per dubitable	Tactus
Matura	Passio	Credibile rē.	
Sba	Actio	C Deus bñs 9	C Obiectum
Acñs	Matura rē.	Actus	Spūale
Simplex	Per sensible	Passio	Corporale
Cōpositum	Imagiabile rē.	Actio	C Spūale
Individuum	C Flamma 3	Matura rē.	Deus
Spēs	Actus	p credibile rē.	Angelus
Genus	Passio	C Questio 10	Alia rōnalis.
Ens	Matura rē. p	De. 2. distin.	C Corporale
C Actus	sensibile rē.	De. 3. distin.	Celum
Intrinfecus	C Planta. 4.		Lapis
Extrinfecus	Actus	C Potentia	Flāma
C Passio	Passio	Spūalis	Planta
Intrinfeca	Actio rē.	Corporalis	Brutū rē.
Extrinfeca	per sensible rē.	C Spūalis	

Raymūdi Lullū doctoris illūiari liber de ascēsu ⁊ descēsu intell's.

Deus cū grā ⁊ influentia intellect⁹ tui lōge sublimis
Incipit liber: q̄ de ascensu ⁊ descensu intell's appellat̄ Prolog⁹.

Quoniam sūt aliq̄ hoīes seculares: q̄ scias acq̄rere de
siderāt: ⁊ cuz ppria iparū vocabula nō hēant: eo q̄ a
prin⁹ suū intell'm in his acq̄rēdis minime enutricrūt
qn̄ eas ipsas scias indipisci volūt/fit eis irroit⁹ valde
grauis/ ⁊ pdificil. Idcirco nos hmōi hoīm desiderio
put possum⁹ subuenire cupiētes/hūc libzū/seu artē pponim⁹ mo
dū artis nre gñalis obfuātes. In quo ⁊ ppria sciaz vocabula ap
ponūt/ ⁊ mod⁹ dat̄ ac doctrina quo pacto vti sciam⁹ itellectu ascē
dēdo ad supiora: ⁊ rursus ad īferiora descēdēdo. Qui qdē ascen
sus ⁊ descēsus s̄bm ponit̄ hui⁹ art̄. Letex qz necesse ē nos in hoc
libro loqui de deo: idcirco si in aliquo ptra fidē catholicā errare cō
tigerit/dicim⁹ ⁊ p̄fitemur nō sciēter s; ignoranter fecisse: ⁊ id sub
mittim⁹ corrigēdū ecclesie romane sacrosancte tanq̄ fidelis ⁊ ca
tholicus christianus.

De totius operis diuisione.

Quidit̄ aut̄ hic liber in decē distinctōes: quar̄ pria ē de scala
Scda de lapide. Tertia de flāma. Quarta de plāta. Quinta
de bruto. Sexta de hoīe. Septia de celo. Octaua de āgelo. Nonā
de deo. Decia ⁊ vltia de q̄stioib⁹. In his aut̄ decē distinctōib⁹ clau
dit̄ qcqd̄ ē. Et incipim⁹ ab ip̄fecto vt ad p̄fectū ascēdam⁹. Et rur
sus de p̄fecto descendam⁹ ad ip̄fectū. In qualibz itaqz har̄ distin
ctionum intēdim⁹ partes ponere p̄plures ⁊ easdē nūero p̄putare:
eo qz solutiones qōnū/quas facturū sumus in hoc libro/ad eadem
ip̄a loca a quibus eliciuntur/remittimus perquirendas.

De prima distinctione que est de scala.

Quiditur ergo hec pria distin. in tres ptes: v; in tres
scalas. Quar̄ pria est de diuisione huius libri supra
dicta: ⁊ hec s̄bm extat in quo ⁊ p qd̄ ascendit ⁊ descē
dit intell's: vt ea intelligere possit: q̄ sub ip̄o s̄bto con
sistūt. Scda vero est de duodecim vocabul' cū q̄bus
intellectus ip̄e trāsit ad attingendum res ⁊ ear̄ secreta. Que qui
dez vocabula hec sūt v; actus. passio. actio. natura. ac̄is. s̄ba. sim
plex. compositū. indiuiduū. spēs. genus. ⁊ ens. Cū his aut̄. xij. vo
cabulis ascendit ⁊ descendit intell's p̄primā scalā: vt ea q̄ in ip̄a cō
tinentur/intelligat ⁊ cognoscat. vñ ⁊ nos de pria ⁊ scda scala rubri

Secunda distin.

cas: vt inferi⁹ patebit pponem⁹. Tertia aut⁹ scala quinqz gradib⁹ co-
stat: q⁹ sūt sensible. imagiabile. dubitabile. credible. ⁊ intelligibile. p
quos ascēdit intell⁹ de sensibili ad intelligibile: ⁊ ecōtra de intelli-
bili ad sensible descēdit. Cui⁹ siquē ascēsus ⁊ descēsus insi⁹ in exi-
stit scōa scala: eo q⁹ intell⁹ se cū ipa dirigit ad cognoscēdū primā:
⁊ ea q⁹ p⁹inent in ipa. Intell⁹ siquē in absentia scōe scale dubitati-
uus est in priā ⁊ grossus ac rudis: cū x⁹ agit cū scōa cert⁹ clarus
ac ver⁹ / dīo tñ auxilio mediāte: dū mō x⁹tutib⁹ hituat⁹ sit ⁊ indu-
tus. Intell⁹ q⁹ppe absqz x⁹tutib⁹ errone⁹ atqz obscurus ē: eo q⁹ hi-
tuatus habitibus priuatiuis v⁹ vicij⁹: q⁹ positis x⁹tutū hitibus op-
ponuntur priuatiue.

De. ij. dist. que est de lapide ⁊ primo de actu eius.

Item scōa dist. in. xij. gradus quos supradixim⁹ /
dīsa ē: ⁊ i⁹ priis dicem⁹ de p⁹io. v⁹ de actu. C1. Sēsus
igit⁹ quinqz sūt. v⁹ visus. audit⁹. olfat⁹. gust⁹. ⁊ tactus
est itē ⁊ ali⁹ sensus: q⁹ affat⁹ appellat⁹ de quo vnū li-
brū edidim⁹: in quo ipm eē pbauim⁹. Cū his aut⁹
sex sensib⁹ apphēdit⁹ q⁹cqd ē sensible: ⁊ extra hos nullū ens sensibi-
le remanet nec in po^a sentiēdi. vñ qlz istoz in lapide sensibili: q⁹ qd-
das ens passus existit / h⁹e d⁹ p⁹riū actū. vt puta visus videre: au-
ditus audire: ⁊ affat⁹ lapidē noiando affari: ⁊ tact⁹ tāgere: odora-
tus aut⁹ ⁊ gustus nō p⁹nt ibid⁹ p⁹rios h⁹e act⁹: eo q⁹ lapis ingusta-
bilis ē atqz inodorabil. Cū his itaqz q⁹ttuoz p⁹dicabilib⁹ sensus la-
pidē attingit: cū reliqs x⁹o duob⁹ minie. C2. Dū sensus ita agit de
passo imagiatiā similitudines haurit de sensu q⁹s ⁊ ipē hauserat de pas-
so eodem v⁹ de lapide. ⁊ eas ipas similitudines siue spēs sensuum red-
dit imagiabiles i⁹ sua eēntia ⁊ nā: q⁹s ⁊ itell⁹ imagiatas haurit ab
ipā imagiatōe ⁊ eas fac⁹ intelligibiles siue itellectas silr i⁹ sua eēntia
⁊ nā. Et in isto passu app⁹ p⁹ quē modū ascēdit itell⁹ de sensibili ad
intelligibile. in quo q⁹dē ascēsu dubitatio ⁊ credulitas cum locū nō
hēant actus h⁹e non possunt: eo q⁹ experientia non permittit.

De passione lapidis.

Lapis siquē passiōes h⁹ sub sensu: est. n. visibilis / tāgibil / andi-
bil / ⁊ affabil p⁹ fatū. nō tñ gustabil p⁹ gustū / neqz p⁹ olfatū o-
dorabil. C2. Cū attingit i⁹ lapide ocul⁹ apt⁹ colorē ⁊ figurā. tūc lap⁹
ipē passiōem h⁹ sub po^a visua: itell⁹ aut⁹ cū ead⁹ ipā po^a visua itel-
ligit in eod⁹ lapide colorē ⁊ figurā: ⁊ h⁹ citra dubitatōem ⁊ creduli-
tatē: tūc lap⁹ sub imagi⁹ passiōem nō h⁹: eo q⁹ p⁹setia lapid⁹ ⁊ visue

potentie non pmittūt. z etiā qz imaginatio sine spē nō pōt h̄re suū
 actum. Et sic intellectus intelligit q̄ habet suum. s. intelligere cū
 specie visibili: atqz visu. et de hoc quilibet potest habere exp̄iētiāz
 in se ip̄o. ¶ 3. Homo clausis oculis non videt lapidem: sed ima 3
 ginatio ip̄m imaginatur. et tunc intellectus cuz imaginatione in-
 telligit lapidem coloratum et figuratum esse sine visu. et lapis pas-
 siones habet sub imaginatione et intellectu sine visione. et hoc po-
 test a quolibet experiri. Tū intellectus ascendit ad scientiam tali
 modo. ¶ 4. Lapis habet passiones sub potētia affatiua z sub au 4
 ditua: eo q̄ affatus ei nomē imponit et de ip̄o facit quādoqz p̄di-
 catum quādoqz s̄m dicendo sic. Lapis est coloratus. saphyrus ē
 lapis. et potētia auditua que hoc audit ponit in lapide passionem
 Tū lapis patitur sub predictis. et hoc in eodem tēpe. Et sic appz
 q̄ in eodē tēpore lapis per sensus habz plures passiōes. quas haurit
 et colligit imaginatio et ip̄as imaginatas ab ea colligit intelle-
 ctus atqz haurit. et eas facit intellectas. Tū sequitur q̄ lapis ha-
 bet predictas passiones sub sensu / imaginatione / et intellectu .
 ¶ 5. Homo tenens lapidem in manu causat in eo per tactuz pas- 5
 siones sentiēdo duriciez / fr̄itatem / ponderositatem / et asperitatē
 ip̄ius et etiam leuitatez. et hoc sine successione. has autē passiones
 imaginatiua colligit de tactu imaginando: sed sine successione id
 efficere non pōt. et sic de intellectu qui ip̄as de imaginatione suc-
 cessiue colligit atqz haurit. Et in isto passu dubitat intellectus cū
 imaginatiua nobilior potētia sit: q̄ sensitua et ip̄e intellectus sit no-
 bilior potētia q̄ sensitua et imaginatiua: cur tactiua attingit plu-
 res passiones lapidis sine successione. et ip̄e intellectus et imagi-
 natio eas ip̄as plures passiones non p̄nt attingere in instanti: sed
 in tēpore successiue vnā post aliā attingendo . Dum autē sic du-
 bitat intell̄s descēdit ad tactiua et considerat q̄ sicut ea est ḡnalis
 in eodem tēpore ad plures passiones: sic ip̄e et potētia imaginati-
 ua sunt potētie generales ad predictas passiones. quādo ip̄as ha-
 bent in habitu per affatum et audituz. et quia ip̄as per affatum et
 auditum habent successiue / non p̄nt de ip̄is sine successione practi-
 care. Tactiua autem sine successione ip̄as causat et attingit eo qz
 illas non attingit cum affatu / auditu / atqz visu. Et in isto passu re-
 uelatur per quē moduz intellectus est practicus et generalis. pra-
 cticus per successione. per habitum vero theoreticus et genera-
 lis. ¶ 6. Intellectus iterum descendit ad lapidem per tactuam: 6
 et cum imaginatiua considerans q̄ frigiditas lapidis est vna

Secunda distin.

qualitas. duricies alia et sic considerat sibi in quo sunt ipse passiones
sustentate: que passiones sibi sunt proprie qualitates. sic firmitas que est propria
7 pa^o aqua. et duricies terre. et quia proprie qualitates sunt inseparabiles a sibi
intellectus et imaginatio attingunt quod sunt in lapide elementa. Sen-
sus vero non potest ipsa attingere elementa per visum/gustum/odoratum/et ta-
ctum. sed bene per tactum et auditum. ¶ 7. Dum vero intellectus sic attingit
in lapide duo ieristere elementa terram et aquam/miramur quare non attingit
aerem solum et ignem: cum lapis sit elementatus ex quatuor elementis. et tunc
descendit ad potestatem visivam: que videt ignem excuti de lapide cum ferro et
intelligit quod in lapide est ignis. et tunc iustigat si possit in lapide ae-
res repire et inuenit dyaphanitate in saphyro/smaragdo/et rubino
qui aerem ipsum colorant quoniam sunt valde intensi in colore: et quia diaphanitas
est color aeris attingit quod in lapide est aer. Et sic intellectus quoniam non potest
8 intelligere cum vno sensu particulari cum alio intelligit ut apparet. ¶ 8.
Lapis est mobilis eo quia movetur superius per tactum et impulsus. qui quidem mo-
tus lapidi violentus existit: sed quoniam descendit est ei naturalis eo quia mo-
uet se cum sua gravitate. sic homo qui movet se localiter cum sua voluntate. talis
autem motus sensibilis est per visum et per ymaginatioem imagiabilis et
intelligibilis per ipsum intellectivum. Ibi siquidem motus passiones sunt la-
pidis in sensu primo recepte. postmodum in imaginacione. deinde in intelle-
ctu. et hoc sine dubitatione et credulitate ratione experientie sensualis.
9 ¶ 9. Dum sic intellectus cognoscit passiones lapidis supradictas con-
siderans ubi colliguntur et catherizantur/repit quod colliguntur et cacte-
rizantur in sensibili: quod est propria passio sensus communis. que quidem passio est
ab essentia lapidis disparta eo quia lapis non est sensatus per se. et ratio est quia
non sentit: sed sentit ab alio. scilicet sensu: que non est de essentia ipsius lapi-
dis. Et tunc intellectus ipse dubitat/miramur et querit illud sensibile in quo colli-
guntur lapidis passiones cuius est propria passio. et dicit quod non est propria passio
lapidis (ut dictum est superius) neque imaginatiois neque intellectus: quoniam sen-
sus differt per essentiam ab imaginatioe et intellectu. et tunc exit de dubi-
tatione et ascendit ad intelligere eo quia cognoscit quod illud sensibile est de
essentia sensus communis in quo est potestatis sensitiva activa: cum qua sensus communis tamquam
efficiens agit colligendo predicti lapidis passiones/ipsas sensibiles fa-
ciendo. Et tunc iudicat intellectus quod sensibile et sensitivum et sentire sunt
partes coessentialis sensus communis. et ipsi naturales. ex quibus est sensus ipse communis
constitutus. sicut totum ex suis partibus. Et in isto passu apparet quomodo in-
tellectus ascendit ad sciam cum passionibus lapidis supradicti.

¶ De actione lapidis

Sensus attingit p tactum lapidē esse frigidū. ⁊ quādo est ca
 1
 lefactus per ignem esse calidū. vñ ymaginatioꝝ intellect⁹ co
 ligūt lapidis actōes imaginādo ⁊ intelligēdo. Sꝫ mirat⁹ intellect⁹
 de priā actōe que est p frigidū quo vadit aut vbi remanet qñ la
 pis est p caliditatē alterat⁹: cū qua caliditate agit in manu p tactū
 Et tunc iudicat qꝫ frigiditas q̄ erat prius in actu remanet in po^a
 in lapide. ⁊ caliditas que erat i po^a in lapide ad actū deducta est.
 ⁊ sic itellect⁹ ascēdit ad sciam iudicādo qꝫ in lapide sunt elemēta
 s. aqua ⁊ ignis eo qꝫ frigiditas nō sepatur a suo pprio sbo qd est a
 qua. Dū sic p̄siderat intell⁹ dubitat ⁊ credit qꝫ elemēta sint in la
 pide i po^a ⁊ nō in actu: et iuuat se cū sensu ⁊ ymaginatōe: ⁊ cū sua
 rōne ⁊ natura: cū qua hꝫ mo^m intelligēdit ⁊ cognoscit qꝫ necessario
 elemēta sunt actu in lapide. qꝫ alit⁹ f̄ras lapidis deducta d̄ actu in
 po^a quādo lapis fact⁹ est calidus per ignē erat prius i lapide / su
 stētata in aqua q̄ erat in lapide in po^a. qd̄ est ipole. ⁊ rō est qꝫ q̄li
 tas ex̄ns i actu actia: non pōt sustētari in ele^{to} in po^a ex̄ite. ¶ 2
 Iaspis est lapis q̄ claudit et restrigit venas incisas ⁊ hoc p tactuꝝ
 vt sanguis nō exeat. ⁊ de hoc expiētā hēmus per visum. ⁊ po^a sen
 sitiuā ymaginatōi rēp̄sentat istā iaspidis actōem. ⁊ idē fac̄ ymagi
 natio itellectui. Intellectus aut̄ de cā istius actionis x̄tuose mira
 tus descēdit ad potētā visuā ⁊ tactiā vt de hoc hēat rōnez. po^a
 aut̄ visuā videt qꝫ vene sūt de gñe neruoz ⁊ lapis est d̄ gñe terre
 similr et nerui. terra x̄o est sicca ⁊ f̄ra. Intellect⁹ tūc iudicat qꝫ ia
 spis est f̄rus itēse: ⁊ cū sua f̄rate caliditati sanguis contradicit. vñ
 sanguis se restrigit ⁊ suū fugit inimicū. ⁊ tūc f̄ritas claudit venas
 eo qꝫ naturā hꝫ restrigēdi. Itē iaspis hꝫ intēfaz siccitatē cū qua fu
 gat hūitatē sanguis. et sic sanguis remanet in corpe ⁊ exire nō au
 det per locum cui iaspis supradictus opponit. ¶ 3. Rubinus est
 3
 lapis h̄ns colorē rubeū ⁊ mltū diaphanū ⁊ hꝫ talē actōez vꝫ qꝫ cor
 hoīs letificat dū hō ip̄z vidz: sꝫ si gallina ip̄z videat ⁊ granū. lapis
 ille nō letificat cor galline sꝫ granū ita qꝫ gallina nihil curat de la
 pide sꝫ eligit ip̄m granū. sꝫ hō lapidez eligit ⁊ granū dimittit. De
 quo mirat⁹ itell⁹ eo qꝫ credebat qꝫ obm moueret potētā. sꝫ p ex
 periētā visus hoc iudicat cē falsuz. qm̄ si eēt vez rubin⁹ moueret
 ad leticiā cor galline: sed hoc nō fac̄ eo qꝫ ip̄m dimittit ⁊ granū
 eligit. vñ ⁊ itell⁹ tūc cognoscit rōne finis qꝫ po^a mouet se ad finē
 cū obo. sicut hō q̄ mouet se ad dicias cū rubino obiectato. ⁊ galli
 na cū grano mouet se ad viuēdū / faci^o de ip̄o istū m. Et in istopaf
 su appꝫ per quē modū itellectus ascēdit ad sciam. gallina x̄o nō.

4 ¶ 4. Crystallus qui est lapis ex aqua congelata / positus super colorem rubeum recipit eundem colorem / et si ponitur supra colorem viridē / similiter colore viridi coloratur. et sic de alijs suo modo et hoc per potentiam visiuam experimur. Super hoc intellectus miratur et querit cuius est illa actio in receptione coloris an ex parte crystalli: an ex parte sibi in quo rubedo sustentatur. et tunc iudicat quod rubedo non dimittit suum proprium sibi. eo quod est ei acius inseparabile. sed quia crystallus est diaphanus per aerem similitudinem recipit rubedinis in sibi existens. ex qua similitudine coloratur. Sed adhuc nescit / vtrum sibi influat similitudinem rubedinis per modum actionis an crystallus hauriat et attrahat illam similitudinem per modum actionis. Et tunc recordatur de capitulo passionis lapidis: in quo dicitur quod sensus passionem lapidis attrahit et eas in suo sensibili reponit: et cognoscit quod crystallus habet potentiam actiuam attractiuam: et potentiam passiuam. in qua recipitur color rubedinis. de quo crystallus coloratur. Et tunc intellectus sic altus cognoscit quod in crystallo existit actio per formas / et passio per materiam ex quibus ipse componitur. ¶ 5. Magnes est lapis attrahens ad se ferrum per contactum. de quo experientiam habemus per potentiam visiuam. Intellectus autem de hoc admiratus querens causas eiusmodi attractionis descendit ad potentiam visiuam que videt ferrum separatim a magnete videri se naturali atque erigere versus septentrionem et versus eam stellam: que arctos seu transmontana nominatur: et quia regio septentrionalis est valde frigida et humida: cognoscit quod magnes est valde frigidus et humidus / eo quod causat quod acus se dirigat versus illam regionem. Dum sic intellectus est altus et cognitius cadit in alias dubitationes altiores querendo causas quare ferrum potest sic dirigi per magnetem. Et tunc descendit ad potentiam visiuam cum qua cognoscit quod ferrum est corpus artificiatum per hominem et ignem. cuius materia est lapis valde frigidus et humidus. in quo ferro ignis aquam a suo posse et vigore quantum potuit denudauit. et quia ferrum est corpus in quo aqua contracta est nimis et depressa: aqua ferri appetit per naturam sustentari et existere in magnete: quod est corpus naturale valde frigidum et humidum intense. et ideo magnes attrahit ad se ferrum sicut perfectum ad se trahit imperfectum: ut imperfectum in ipso quiescat.

¶ De natura lapidis.

Homo vidēs lapidē cognoscit p̄ visus q̄ color et figura sunt
 1
 hanc lapidis: et vidz q̄ iaspis h̄z nām et virtutē restringēdi san-
 guinē. et saphyr⁹ virtutē sanādi oculos. et magnes virtutē attrahēdi
 ad se ferrū. vñ imagiatio et intell's iudicāt q̄ lapis h̄z nām. qz si nō
 h̄ret nām/visus in isto lapide nō attigeret actōes hmōi. S; tūc mi-
 ras intell's vñ fit q̄ saphyr⁹ / iaspis / et magnes h̄nt actōes et virtu-
 tes altiores q̄ lapides cāpestres? Et tūc intell's ip̄e q̄ ē po⁹ rōnati-
 ua reflectēdo se supra suū mo^m intelligēdi / cognoscit q̄ sic sensus
 cōis h̄z nām iudicādi de obis sensuū particulariū et de eorūz differē-
 tijs: sic lapis h̄z nām in qua et cū qua pl̄res h̄z foras specificas cum
 qb⁹ h̄z mo^m agēdi. sic iaspis q̄ foram h̄z specificas et nām restrin-
 gēdi sanguinē. et magnes ferrū attrahēdi. Quz igit lapis sic agit
 et visus hoc apphēdit: imaginatia hoc accipit a sensitia. et de ima-
 ginatia easdē ip̄as spēs et opatōes attrahit rōnatiua et exhaurit.
 vñ intell's nām lapidis cognoscit. et istā nām cognitā affat⁹ pdicat
 et audit⁹ hoc attingit. et sic scia in hoie de natura lapidis gnatur.
C2. Dū sic intellect⁹ altus ē et sublimis descēdit et dubitat qd ē in
 2
 cā qd iaspis et magnes h̄nt opatiōes ita altas? Et tūc psiderat q̄
 de hoc corpa supercelestia sunt nāl'r prime cāe. sic saturnus qui ē
 siccus et frigidus et effectiue causat in iaspide nimiaz siccitatem et
 frigiditatē euz quibus habz naturā sanguinez restringendi. et sic
 de alijs suo modo. **C3.** Item intellect⁹ dubitat et querit qd ē me-
 3
 dium inter iaspidē et saturnus qd sit extra genus frigiditatis et sic-
 citatis? Et tūc credit q̄ me^m sit bon⁹ nāl's iaspidis et saturni / et
 sic de mag^{ie} et c. rō q̄re hoc credit et nō cognoscit ē / qz de hoc p̄ sen-
 sum expiētiā nō h̄z. **C4.** Hō tenēs lapidē in manu sentit p̄ tactuz
 4
 fr̄itatē lapidis duriciē et grauitē^m. et hoc sensus cōis apphēdit in
 instāti. et ip̄a imagiatio duriciē / fr̄itatē / et grauitatē attigit sic^{ue}.
 silr et intell's / affatus / et audit⁹. Dū aut intell's ē sic altus psiderat
 nāz po^e tactie et lapidis et cognoscit q̄ lapis et po⁹ tactia h̄nt pl̄es
 actōes in istāti. et cognoscit q̄ ip̄e et imaginatia affat⁹ silr et audit⁹
 h̄nt act⁹ pl̄es successiue. Et tūc miras q̄re ip̄e nō attingit pl̄es act⁹
 siue pl̄a in instāti sic et tactia: que grauitatē fr̄itatē attingit et duri-
 ciē in istāti? Et tūc descēdit ad sensible et cognoscit q̄ lapis p̄tigua-
 tur cū manu p̄ tactū. et cognoscit q̄ iter lapidē et manū ē me^m cōe
 et p̄fusum / qd nō ē de cēntia man⁹ neqz lapidis: s; ē me^m et silr p̄
 qd man⁹ et lapis p̄cipiant p̄ tactum. in quo medio siue transi-
 tu nō est nisi vnū tāgere vel sentire indeteriatū q̄tū ē ex pte tacti-
 ue: nec ē ibi nisi vnū obm indeteriatū ex pte lapidis qd est p̄positū
 5

medium.

ex frigiditate duricie et grauitate. et rōne isti⁹ indeteriatōis imagi-
naria nō pōt apphendere insimul illa plura. qm̄ sic pūctus est indi-
sibilis q̄ ad se sic mediū illō indeteriatū ē indissibile. quoad tactiam
nō tñ quoad imagiatias: s; illō mediū est s̄bm imaginatōis in quo
et de quo attrahit atq; haurit determinate/nūc vnū postmo^m aliō.
qz qd̄ imagiatia attingit: determinate attingit et distincte. et sic p̄nt
intellect⁹ /affatus/ et audit⁹. Et in isto passu appz p̄ quē mo^m ḡna-
tur sc̄ia de vno p̄fuso indeteriato de q̄ plā deteriatā hauriūt. ¶
¶ Dicitū est qd̄ lapis hz act⁹ /passiōes/ et actōes q̄ sunt ei naturales:
cū qb⁹ intell^s cognoscit qd̄ lapis ip̄e naturā hz sine qua hec tria ha-
bere nō possz. Dū sic intellect⁹ apphēdit qd̄ lapis hz naturā p̄ tria
hec p̄cā cognoscit qd̄ in natura lapidis est mot⁹ natural^s sine quo
esse nō possent in eius nā actus /passiōes/ et actōes nāles. Dū aut̄
sic cognoscit et admirat̄ qrit a quo sit ille mot⁹: vtrū sit a lapide in-
trinsece vel extrinsece vel ab alio extrinsece. Tūc descēdit ad sen-
sibile. s. ad tactū p̄ quē cognoscit qd̄ aqua actōem hz eo qz manū in-
frigidat et terra silr actōem qz p̄ grauitatem et ponderositatem manum
ledit. et sic de alijs elemētis q̄ sunt in lapide vt p̄batū est in cap. de
actōe lapidis. Item p̄siderat intell^s qd̄ iaspis mouet sanguinē ad
hoc qd̄ fugiat et se restringat. et magnes mouet ferrū. et grauitas la-
pidē mouet et facit ip̄m descēdere ad cētrum. Dū om̄ia ista intel-
lectus apphēdit iudicat et cognoscit qd̄ lapis hz in se p̄prium mo-
tum et sibi nālē rōne cuius hz in se nālem mouētē. nālem mobilem
siue motū. et nāle mouere: sine q̄bus nō pōt esse mot⁹ nālis. Et sic
natura sua est prin^m sui motus et quietis siue finis.

¶ De substantia et ac̄te lapidis.

¶ Homo tenens lapidem in manu videt ip̄m coloratū et figura-
tum. et intellect⁹ sine actu imaginatiōis cognoscit acn^a in
lapide sustētata. hoīe deinde oculos claudente intellect⁹ cū actu
imaginatiōis intelligit ip̄a acn^a lapidis. et sic appet qd̄ qñq; intel-
lectus sine unagi^{ne} acn^a apphēdit et qñq; cū imaginatiōe. ¶
¶ Dum intell^s p̄dicta acn^a lapidis apphēdit /descendit ad affabi-
le et audibile qñ affatus dic̄. nullū ac̄ns est per se ex̄ns s; p̄ s̄bam. et
auditus hoc audit. tūc intell^s descendit et qrit vtrū sit vep hoc qd̄
affatus dic̄: et qd̄ auditus audit /p̄siderando qd̄ istud dcm̄ / et audi-
tum. s. nullū ac̄ns sine s̄ba est ex̄ns / est ita necessariū sic hō est aīal.
Tunc ascendit et cognoscit qd̄ affatus dicit vep / et audit⁹ verū au-
dit. et sic trāsīt ad attrigendū qd̄ lapis est s̄ba. Tūc p̄siderat qd̄ affa-

tui illata est et facta magna iniuria per philosophos antiquos et modernos
 qui ipsum non posuerunt esse sensum. cum ita sit necessari? sicut alij sensus
 ad scias acqrendas et forte magis. Nam affatu priuato priuat? et loq
 la/et sic auditus non possz care sciam audiendo et sine scia non hēre=
 mus noticia de pteritis nec futuris nec de deo gloriofo. s; de pten
 tibus solū mō per experientia hēremus noticia. ¶3. hō tenens la=
 pidem crystallinū in manu per tactū frigiditē et duriciē lapidis app
 hendit et sic de alijs suo mō. vñ apprehendit lapidis acntia per ta=
 ctum et apprehendit qd ista acn^a dnt spē. sicut frigiditas et duricies
 et qz cognoscit qd acntia non sunt sine sba trāsit ad attingendum qd
 lapis est sba in qua duricies et frigiditas sustētāt. Dum sic pside=
 rat distinguit inter sbam et sbam: sicut inter frigiditatem et duriciem.
 et descēdit ad affatū qd dicit qd frigiditas est ppria pa^o aque et ei?
 accidens inseparabile. et duricies ppria pa^o terre et suū accidēs inse
 parabile. intell^s vō intelligit qd affatus dicit vox et auditus audit ve=
 rum. et sic intell^s apprehēdit qd in lapide sunt plures sbe spē dēen
 tes. sicut sunt plā acn^a dnta spē. sine qua pluralitate sbay affat^o non
 diceret vox nec audit^o audiret vox. S; tūc dubitat idē intellect^o
 vbi sunt sbe ignis et aeris. Et descēdit tūc ad visibile qm visus vi
 det de crystallo ignē exire et crystallū eē corp^o diaphanū. et qz dia
 phāitas est ppria pa^o aeris. et luciditas ignis/apprehēdit et intelli
 git qd sunt sbe ignis et aeris in crystallo. Et sic appz quō intellectus
 duas sbas intelligit inesse lapidi per visum et duas per tactum. ¶4. 4
 Dum sic intell^s est altus descēdit dubitādo et non credit qd quatuor
 sbe sunt in lapide spē dēentes eo qz visus non vidit in lapide supra
 dicto nisi vnā figurā. vnū etiā coloratū. etiā tactus non tangit nisi
 vnum lapidē frum atqz durū. Dū aut intell^s in hac dubitatōe p
 manet inuat se cū memoria sorore sua qd retinet sic spēs qd acqrit
 intell^s sicut auditus retinet voces qd vere: affatus enuntia. Et
 tūc attingit intellectus qd lapis supradictus est ex. iij. sbantys cō
 stitutus qd sunt inuisibiles intāgibiles: s; demonstrabiles per hoc qd
 affatus dixit et audit^o audiuit. ¶5. Rursus dubitat intellect^o cō 5
 siderans vtrū si ignis eēt in lapide actu et sba/r lapidem pbureret
 et visus ipm intellectū in hac dubitatōe fac persistere eo qz videt
 ignez pburrere lignū et lapidē ex quo fit. et etiā fundere aurū. S;
 intellectus ex hac dubitatōe exit per eūdē visum eo qz visus vidz
 qd qm amphora aqua plena posita est supra carbones ignitos: ig=
 nis non cōburrit amphorā eo qz aqua resistit igni cū sua nāli frigi=
 ditate. S; et affatus inuat intellectū vt exeat de tali dubitatioe

dicendo vere ista verba .ignis non cōburit nisi mediante flāma in actu exīte. in lapide supradcō nō est flāma actu s; in po^a solūmō.

6 ¶ 6. Itē cadit intellus indubitatione eo qz imaginatio imaginat qd sic plura corpa in vno corpe nō pnt esse simul/alter exns in altero: sic neq; ples sbe in vna sba sic in vno lapide. Sed tūc iuuat se cum affatu/auditu atq; visu. affatus namq; dicit qd si fiat triangul^o de argēto hns tres angulos acutos z si fiat quadragul^o de auro hns. iij. angulos rectos in actu exītes: de istis duab^o figuris i actu exītib^o nō pōt fieri vna figura/eo qz situs istoz hntus z nūerus idipm impediūt: s; si iste due pdicte figure ponant in vno base supra carbones ignitos ignis ipas fundit z liqfacit z sepat ab ipis et remouet angulos/hntus/nūeros/atq; situs/et immiscet argentū z aurū adinuicē. s; nō destruit eēntias ipius auri nec argenti: s; eēntias dictaz figurarū. Assilī agens nāle siue de^o efficit. qd ponit plures sbas in vno lapide p viā mirtionis remouēdo de qualz sba suū sūū/hntū/et figurā: s; non eēntias/nec nās/nec pprias passiones. Et sic p hoc qd vere dicit affatus et audit^o vere audit. z per hoc qd visus videt de duab^o figuris supradictis intell^o exit dedubitatione z quiescit. Tūc doctrina datur z exemplū per que hō pōt facere obiectiones/et solutiones eaz inuenire.

De simplicitate z compositione lapidis.

1 ¶ 1. Qmo tenēs lapidē in manu iudicat p visum tenere vnū lapidē numero simplicē plures hntē simp^{tes} sic est color z figura qui dīant spē. z hoc affatus pdicat vere. z audit^o vere audit. z visus vere attigit colorem z figurā. et sic intell^o p vitates istoz

2 ¶ 2. Itē visus vidz qd de albo albedie colorato z de carbone colorato nigredie simul mirtis exit color medi^o ppositus ex vtroq;: qd medius color appellatur z qz visus vere hoc vidz. et affatus vere dicit et auditus vere audit: imaginatio et intell^o istō vere apphēdūt. Et sic appz qd p vey sensibile imaginatio et intell^o trāseūt ad vey imaginabile et intelligibile. quē siquidē trāsitū ascensus vocamus intell^o de sensibili ad intelligibile.

3 ¶ 3. Hō tenēs lapidē crystallinū in manu p tactū sentit ipm lapidē frigidū eē atq; durū. et sic attigit sim^{es} formas. et dū pōderat qd ipē foē sine sba nequeūt crīstere: apphēdit simp^{es} sbas in qb^o iste foē accidētales exīst sustētate sic frigiditas in aqua/duricies i terra. Et sic intell^o trāsit ad attingēdū simplices sbas spē dīentes. s. aquā z terrā. et silr ad attingēdū ignez

et aerem per visus q̄ vidit dyaphanitatez in ip̄o lapide exite z eti-
 am luciditate vt supra dictu est. ¶ 4. Dū sic intells app̄hēdit sbas
 simplices descēdit ad tactū qui tāgēdo denūciat p̄p̄em ip̄az sbaz
 sentiēdo qualitates eaz in instāti. Sz mirat̄ de eiusmodi cōpōne
 quousqz affat̄ dicit vere hec v̄ba z audit̄ vere audit. Ignis cale-
 facit aerē dando ei suā caliditatez: q̄ nō sepatur a p̄prio suo s̄bo. et
 sic dū caliditas intrat aerē: intrat et ip̄e ignis. idē est de aere q̄ hu-
 mefacit aquā. z de aqua q̄ de sua frigite frigefacit terrā. z de terra
 q̄ de sua siccitate hituat z induit ignē. Et per talē circulatōem ele-
 menta intrant mixtiōem z lapidē ip̄m cōponunt. ¶ 5. Itē intells
 cōsiderat q̄ in igne z sic de alijs suo modo/est s̄ba simplex/in cōtū
 p̄ essentiā est s̄ba ignis ab oī acūte sepata: sed est cōposita ex p̄pria
 forma z materia. ¶ 6. Itē dubitat intellus p̄ quē modū lapis est
 cōpositus ex p̄dictis sb̄ys z ex p̄p̄is passiōibz earū. Et tūc re-
 currit ad affatū qui vere dicit q̄ q̄ttuoz elementa p̄ponūt sbam la-
 pidis p̄ponēdo se adinuicē: q̄ quidē p̄p̄o et cōpōem acūtiūm lapi-
 dis cāt. z sic lapis est corpus p̄positū ex sb̄ys z acūtibz. ¶ 7. Itē
 cogitat intells q̄ in lapide supradicto sūt s̄be simplices p̄ se existen-
 tes sic ignis simplex. z affat̄ dicit q̄ est simplex eo qz (vt sic) est si-
 ne acūtibz z ab ip̄is p̄ essentiā denudat̄ z istā sbam (vt sic) vo-
 cat primam. q̄ siquidē simplex s̄ba ignis nō est visibilis neqz tāgi-
 bilis: sz affabilis audibilis z imaginabilis indetermiante z p̄fuse. p̄
 intellectū vero deteriate intelligibilis atqz clare. ¶ 8. Intellus ad
 hoc cōsiderat q̄ lapis iste est s̄ba per se z simplr nō exis eo qz sine
 acūtibz existere non pōt. z sic affatus vocat talē sbam sc̄dam. eo
 q̄ cōposita est ex sb̄antys z acūtibz vt est corpus: ip̄a em̄ magis
 p̄p̄inqua est visui ac tactui q̄ prima. tū nō tangit nec videtur. ima-
 ginatia v̄o magis ip̄az app̄hēdit q̄ primā. z sic de intellectu suo mō

De indiuiduitate lapidis

Homo tenēs in manu lapidē crystallinū/ip̄m videt coloratū
 z figuratū. z affat̄ dicit iste lapis est figuratus z colorat̄.
 z auditus hoc vere audit. hō autē oculis aptis nō imagiat̄ ip̄m: sz
 ip̄m intelligit. z sic affat̄ /audit̄ /z intells indiuiduat̄ istū lapidem
 sc̄dm sc̄iam cuz isto p̄noie iste. affat̄ em̄ dicit iste lapis. z auditus
 hoc audit. z intells istū lapidē app̄hēdit z cognoscit q̄ ab ip̄is in-
 diuiduat̄ est iste lapis. Sz mirat̄ intellus q̄ est cā sue indiuiduatōis
 nālis: z tūc iuuat se cū memo^a sorore sua cū qua sic iuuat p̄ reco-
 lere sic affat̄ p̄ audire. z tūc recordat̄ idē intells ca. de simplr^e et

Secunda distin.

cōpōne lapidis: vbi dī q̄ s̄ba sc̄da nō est simplr p se ex̄is: eo qz est
p̄posita ex simplicib⁹ s̄bantūis ⁊ ac̄tib⁹ sibi p̄p̄iis q̄b⁹ indiūat p
nām. S; adhuc dubitat ⁊ q̄rit que est cā vel q̄ sūt cāe indiūatōis
s̄baz simpliciū ⁊ accidētū ex q̄b⁹ p̄ponit iste lapis? ⁊ tūc credit q̄
agēs nāle sit cā aut de⁹. ⁊ ē de hoc intell's creditiu⁹: eo qz īsensibi
les ⁊ imagiles sūt cāe indiūatōis supradicte. Et sic a; p̄ quē mo-
2 dū intell's ascēdit ad gradū credutis. ¶ 2. hō tenēs lapidem cry-
stallinū ī manu videt q̄ ē corp⁹ diaphanū. ⁊ q̄ de ip̄o ignis excuti-
atur. affat⁹ x̄o dicit q̄ vbiq̄q; sit dyaphāitas o; q̄ ibidē sit aer et
vbiq̄q; sit luciditas o; q̄ ibidē sit ignis. ⁊ qz hoc affat⁹ x̄e dicit. et
audit⁹ x̄e audit. ⁊ visus x̄e videt/ intell's app̄hēdit q̄ in isto lapi-
3 de sūt due s̄be indiūate sp̄e dr̄ites. s. ignis ⁊ aer. ¶ 3. p̄o⁹ tactia
sentit in isto lapide crystallino (quē hō tenet ī manu) fr̄itatē ⁊ du-
riciē. tūc affat⁹ x̄e dicit q̄ vbiq̄q; sit fr̄itas o; q̄ sit aq̄. ⁊ vbiq̄q;
sit duricies o; q̄ sit terra. ⁊ qz affat⁹ x̄e dicit. audit⁹ vere audit. ta-
ctus x̄e tāgit: intell's in dicto lapide duas app̄hēdit indiūatas
4 s̄bas. s. aquā ⁊ terrā. ¶ 4. Dū sic intell's p̄siderat ⁊ itelligit eē ī ip̄o
lapide q̄ttuor indiūatas s̄bas supradictas ex istis q̄ttuor s̄bys sim-
plicib⁹ p̄ponit ip̄m lapidē ⁊ indiūat cū ip̄is ac̄tib⁹ indiūat; in
ip̄o lapide sustētat; q̄ sūt p̄pria q̄titas ip̄i⁹ lapidis/ q̄litas/ relatio
actio/ passio/ hitus/ atq; situs ⁊ locus / cum lapis sit locatus. ⁊ tem-
pus/ cum sit mobilis ⁊ inceptus.

De sp̄e lapidis.

Intell's p̄siderat sp̄es lapidis duob⁹ mōis. v; sp̄es reales et
intētōnales. Et p̄rio sic. hō tenēs lapidē crystallinū ī manu
vid; q̄ ip̄e lapis cū alio lapide crystallino sub ead̄ sp̄e p̄tinēt. p̄o⁹ vi-
sua hoc vere videt. affat⁹ x̄e hoc p̄dicat. audit⁹ vere hoc audit. ⁊
imagiatio x̄e imagiat illō idē. vñ intell's ascēdit cū p̄dict; x̄itatib⁹
ad sp̄es lapidis/ ip̄as app̄hēdo realr ⁊ itētionalr ⁊ mediāte intētōe
2 sciaz fac de ip̄a re. ¶ 2. p̄o⁹ tactia attigit fr̄itatē lapidis crystallini
p̄ tactū: p̄o⁹ visua videt alterz lapidē crystallinū extra manū.
itē videt aliū lapidē/ sic lapidē marmoreū quem si alia man⁹ tāgat
attigit etiā fr̄itatē in ip̄o. tūc tactia iudicat duas fr̄ates nūero dr̄i-
tes sub ead̄ sp̄e fr̄itat; p̄tineri: s; p̄o⁹ visua iudicat q̄ iste duo lapi-
des sūt sp̄e dr̄ites eo qz vñ⁹ illoz ē marmore⁹ ⁊ ali⁹ crystallin⁹. Et
qz ābe p̄o⁹ x̄e iudicāt. ⁊ affat⁹ x̄e p̄dicat. ⁊ audit⁹ x̄e audit. ⁊ h̄ idē
imagiatio x̄e imagiat/ intell's ad sciam ascēdit cū istis x̄itatib⁹. ⁊
3 de hoc sciam x̄e fac. ¶ 3. p̄o⁹ visua videt magnetez ferrū attrabe

re et smaragdū lapidē istū / qñ bñ intēsus est aerē colorare. et tūc affatus predicat et auditus audit / q aer est elementū coloris dicti lapidis receptiuū. eo qz se induit de viridi colore lapidis sibi alligati. et tūc illū colorē affat⁹ vocat spēm lapidis eo qz est ei⁹ sili⁹. Et de hoc intell's cū affatu / auditu / visu et imagiatōe ad sciam ascēdit. S; mirat⁹ qre magnes nō colorat aerē q est iter ipm et ferrū. et credit q nō sit spēs iter ferrū et magnetē cū qua attrahit ad se ferrū: s; descēdit ad po^{am} visuā: q videt magnetē trahere ad se ferrū et affat⁹. Ne dicit q sine spē magnes non poss; ad se ferrū trahere supradictū. Tūc cadit itell's in dubitatōez et nō ē ausus affirmare vlt negare supradicta: s; descēdit ad po^{am} visuā: q videt q magnes et ferrū nō sūt corpa diaphana: s; sūt corpa tenebrosa et obscura. et sic magnes nō pōt illūiare aerē: neq; ferrū. sic facit smaragd⁹ q ē corpus diaphanū. Et tūc cognoscit intell's q iter ferrū et magnetē est spēs: et ipa ē inuisibil: s; p affatū et auditū ne ē sensibil. ¶ 4. Po^a 4 tactia attingit frītatē lapidis p tactū et tūc affatus ne dicit. et auditus ne audit. et imagi⁹ vere imaginat⁹ / q inter lapidē et tactum sit dare medium: cū quo tactiua attingit frītatē lapidis et suam duriciem sili et gravitatē. Et tunc affatus vere dicit q illō mediū est spēs. et auditus vere hoc audit / et imaginatio hoc vere imaginat⁹ et de hoc vere facit sciam intellectus.

De genere lapidis.

Homine tenente lapides crystallinū in manu potentia visiva videt q ipse lapis et lapis aliq; capester qui est in terra conueniūt in gñe. qm quilib; est corpus lapidis. vñ quando affatus nominat lapidem absolute nō addendo ei signū particulare / neq; p nomen demonstratiuū: auditus tunc audit lapidem absolute. et sic de ipso ambo faciūt genus et imagiatio ipm absolute imaginat⁹. et sic intell's de lapide facit gen⁹. S; cū inuisibile sit eiusmōi genus mirat⁹ intell's vbi collocet et sit. s; recordat⁹ de eo qd dictū est in ca. de spē lapidis. et de indiduitate et simp^{re} et pōne. et tūc affat⁹ p hoc qd intell's p̄siderat ne dic q illō gen⁹ ne existit sic in spēbus lapidis realit: sic vere exiūt spēs in suis indiduis. et tunc intell's cognoscit q affat⁹ dicit vix iuuatib⁹ ad id auditu et imagiatōe. Et in isto passu apparet q affatus magis participat cum intellectu q̄ aliquis alius sensus: ratione cuius maioris p̄cipatōis altior est et nobilior q̄ aliq; ali⁹ sensus. ¶ 2. Potētia tactia nūc tāgit lapidē istum 2 post tāgit illum et sic successiue tangit plures lapides. et in ipis ap

Secunda diffin.

prehendit generales qualitates. s. ponderositatem/duriciem/et frigiditatem: et tunc affatus dicit generales qualitates esse in lapide numero differentes. auditus vere ipsas audit. et imaginatio ipsas vere imaginatur. vñ intellectus ascendit ad generales lapidis passionnes in eodem sbo generaliter sustentatas. Sed miratur vbi est illud sbum generale/cum sit indivisibile: s; recordatur de capitalis proxime dictis. et rone istius recordationis affatus vere dicit esse in aia per modum scie. et in seipo p modum vocis. et in auditu per modum actus. et per psequens in imaginatiõe debz etiam ipm eẽ.

De entitate lapidis.

Potentia visiva videt qd iste lapis e ens coloratum et figuratum. tactia que tangit illum/sentit istum lapidem esse ens frigidum/et ponderosum. vñ intellectus cognoscit qd lapis est ens nale et hoc p ea que affatus dicit/et auditus audit/et imaginatio imaginat. ¶ 2. Duz intellectus sic considerat qd iste lapis est ens/considerat in ipo ens sbale et acitale existere. vt large dictum est in ca. de simp^{te} et compositione lapidis. Tunc intellectus componit ipm ens qd est lapis de sba et acite et considerat ipm eẽ ens corporeum compositum ex ente sbali et acitali. et affat^o noiat ipm ens corporeum. vt de hoc large locuti sumus in ca. de simplicitate lapidis et p^one. ¶ 3. Po^a visiva videt istud ens qd est lapis crystallin^o. et tactia tangit ipm. et tunc affat^o affirmat sic. iste lapis est istud ens et no est ens alteri^o lapidis crystallini. neq; est ens alteri^o lapidis marmorei. neq; e illi^o plate. Tunc intellectus considerat in quo affat^o est magis verus et necessarius an in affirmado vel in negado: tunc descendit ad tactiam q tangit in isto lapide ponderositatem et frigiditatem et no in alijs: et cognoscit qd affatus est magi verus in affirmado q in negado. ¶ 4. Affatus iterum dicit qd iste lapis crystallinus non est ille lapis alter crystallinus. nec est ille lapis marmoreus. neq; est illa planta. Tunc considerat intellectus in cuius istorum negatione est affatus magis verus. et descendit tunc ad potentiam visivam et iuvat se cum ipsa eo quia visus videt qd iste lapis crystallinus non est ille lapis alter crystallinus. et sic de alijs: tunc cognoscit qd ista negatiua magis est vera. s. iste lapis crystallinus non est ille lapis marmoreus: qd ista iste lapis crystallinus non est ille lapis alter crystallinus. Ratio huius est qz iste lapis crystallinus et ille lapis crystallinus alter sub eadem specie continentur: sed non lapis marmoreus et lapis crystallin^o. et sic de alijs suo mo. Et in isto passu

apparet per quē modum intellus ascendit ad apprehendendū en-
 tia affirmando magis q̄ negando. ⁊ magis p̄ vnam negatiā q̄
 per aliam. ⁊ sic generat sciām de ente naturali. ¶ 5. Dum intelle- 5
 ctus est altus in ente naturali cōsiderat ⁊ querit vtrū ens ⁊ enti-
 tas in lapide cōuertant̄? Et tunc descendit ad sensibile in quo vi-
 sus vidit lapidem coloratū ⁊ tactus tangit lapidem frigidū ⁊ pō-
 derosum: sed non attingunt essentiā lapidis. s. lapideitatem cē fri-
 gidam nec coloratā. Et affatus tūc dicit q̄ in lapide esse ⁊ cēntia
 non conuertūt. ⁊ intellus intelligit affatum verū dicere. ¶ 6. Dū 6
 intellect⁹ est content⁹ de ascensu lapidis cū eis que sunt natura-
 lia vult ascendere ad ens metaphisicū. ⁊ descendit ad sensibile et
 intelligit sensum non attingere ens metaphisicū neq; imaginatio-
 nem posse ip̄m imaginari. cuz sensus ⁊ imaginatio entia nequeāt
 attingere nisi fuerit p̄ricularia. sicut est iste lapis ⁊ sua q̄ntitas ⁊c.
 Sed quia intellus altior potētia est in potestate ⁊ virtute ascendit
 ad ens metaphisicū: ⁊ app̄hendit ip̄m esse: sed dubitat vtrū sit ens
 reale aut tñ in aīa? ⁊ tunc descendit vt ascendere possit. ⁊ recor-
 datur de cap. de s̄ba ⁊ ac̄te. et de ca. ⁊ de simplicitate ⁊ compōne
 lapidis. et de cap. de sp̄e ⁊ de genere lapidis. ⁊ audit⁹ ip̄m iuuat.
 ⁊ affatus predicat dicēs q̄ sic corpus nāle ⁊ reale est p̄positum ex
 s̄ba ⁊ ac̄te: sic ens metaphisicū est ens reale ex̄is sup s̄bas ⁊ ac̄tis
 per ip̄m intellectū. et sic est nāle ⁊ supius quo ad se ip̄m: sic corp⁹
 naturale cōpositū ex s̄ba ⁊ ac̄te est super ea ex qb⁹ cōponitur. Di-
 cimus q̄ est ens naturale sic/ qz est compositum ex simplici for̄a
 ⁊ materia: ⁊ est denudatum ab oī ac̄te. rōne cuius denudatiōis
 ens metaphisicū nominat̄ a natura corpea separatū. ¶ 7. Dum 7
 sic affat⁹ p̄dicat de ente metha⁹/ intell⁹ dubitat de h̄ q̄ affat⁹ dicit
 vtrū sit vez an nō? Tūc iuuat se cū visu auditu ⁊ imagiatōe q̄ nō
 attingūt nec ascendūt ad ens metaphisicū obiectādo: nec intellus
 cognoscit q̄ aliqd̄ resistat p̄dicatiōi affat⁹. ⁊ tūc affirmat q̄ vez di-
 cit affat⁹. Et de illa virtute intell⁹ haurit sp̄es abstractas de ente
 metha⁹. cū qb⁹ ip̄m app̄hendit ⁊ de ip̄o reale sciām facit.

De tertia distīn. q̄ ē de flāma. et primo de actu flāme

Vsus videt flāmā lucidā q̄ aerē illūiat ⁊ tegulā desic-
 cat ⁊ cerā dissoluit: videt etiā q̄ flāma fundit ⁊ liq̄fa-
 cit aurū ⁊ lignū cōburit. Itē videt q̄ vna flāma ali-
 az ḡnat ⁊ mouet aquā vt bulliat ⁊ ip̄as miscz cū olco
 ⁊ p̄ponit ⁊ h̄mōi. vñ p̄ ea que visus in flāma appre-
 B

Tertia distin.

hendit: significat affatui vt predicet ⁊ dicat / flāmam actus habere
supradictos v3 lucere / illūiare / desiccare / dissoluere siue liqueface
re / comburere / generare / miscere / ⁊ sic de alijs . et sic affatus predi
cat ⁊ dicit in flamma esse istos actus / a visu eorū similitudines hau
riendo . ⁊ de affatu auditus ipas haurit similitudines ⁊ ab auditu
imagiatio ⁊ ab imaginatōe intellect⁹ . ⁊ sic de actib⁹ flāme fac sciē
tiam intell⁹ ad sensibile descendēdo ⁊ rursus per imagiabile ad i
2. telligibile ascendēdo . ¶ 2. Tact⁹ tāgit flāmā ⁊ in ipā sentit cali
ditatē et significat affatui qd enunciēt calefacere actus esse flāme .
⁊ si manus tangit ferrū ignitū non solum sentit calefacere sed cō
burere cū dolore . ⁊ hoc affatus predicat dicēdo qd cōburere est ac
tus flāme . ⁊ ledere est actus flāme . ⁊ sic de istis facit sciam intell⁹
affatu mediāte . Sed mirat⁹ quo iuit calefacere qd man⁹ sentiebat
qñ lesionez sensit cōbustionis . ⁊ tūc descendit ad sensibile siue ad
sensum v3 ad gustum qui quādo infirmus est dulcedinem nō sen
tit in melle sed amaritudinē . vñ intell⁹ cognoscit qd qñ tact⁹ cō
buritur ⁊ leditur / est infirmus ⁊ rōne istius infirmitatis calidita
tem flāme non attingit . Et de hoc facit sciam intell⁹ ⁊ cognoscit
per quē modū amittit tactus suū actum . ⁊ in isto passu data est do
ctrina quo pacto hō sciat per vnū cognoscere ⁊ reliquū . sicut p in
firmitatem gustus infirmitatem tactus intelligimus ⁊ lesionem .
3. ¶ 3. Tactus attingit qd flāma est calida ⁊ ipā aerem calefacit : qui
inter manum ⁊ flāmaz existit . Sed miratur intellectus que ē cau
sa quare vsq3 ad manū aerem calefacit / manu a flāma prolongata
exīte : sed iuuat se cum visu vidente qd flāma candele illuminat to
tum aerem in camera existentē . Rō huius est quia aer recipit si
militudinem flāme v3 luciditatē cū qua flāma siue ignis aerem co
lorat . a simili flāma cū caliditate aerem calefacit exītem inter flā
mam ⁊ manū . ⁊ aer recipit similitudinez caliditatis flāme cū qua
manum calefacit . Sed quia caliditas non est obm visus non pōt
videri in illo aere . sicut luci^{tas} aeris que a tactu apprehendi nec
actingi pōt . ¶ 4. Visus apprehendit qd flamma tegulam desic
cat ⁊ ceram dissoluit . Sed miratur intell⁹ q est ratio quare flā
ma siue ignis habet tot operatōes diuersas ab vna forma sbali p
cedentes : ⁊ tunc descendit ad potētiā visuā que videt de fauo fie
ri ceraz artificialr ⁊ qz mel est diaphanū ⁊ diaphanitas est ppri⁹
color aeris ignis in cera aerem calefacit ⁊ ptes disgregat / rarefa
cit ⁊ dilatat cū caliditate propria : sed tegulam desiccāt cum sicc
tate per terras sibi acquisita . ⁊ quia aer ⁊ terra p siccum ⁊ humi

dum opponuntur / non est mirū si vnus idem cum forma vna sbali
habeat actus p̄trarios ⁊ diuersos respectu sbor̄ in q̄bus agens a-
git pp̄rie ⁊ ap̄opriate. sic ignis qui pp̄rie agit p̄ caliditate, app̄o-
priate vero per siccitatem. ¶ 5. Visus videt q̄ flāma lapidē du-
rum ⁊ campestrē cōburit ⁊ dissoluit de quo fit calx ⁊ videt q̄ non
comburit neq̄ cōsumit tegulam. Et de hoc intellus admiratur s̄
iuuat se cum visu vidēte tegulā ex aqua ⁊ terra fieri artificialr̄ : la-
pidē vero cāpestrē non. ⁊ ideo quādo flāma tangit tegulam / aqua
tegule in ex̄is artificialr̄ fugit ignem. ⁊ ab ip̄o se prolōgat q̄tum
pōt. ⁊ confugit ad aquā que nālr̄ in ip̄a tegula cōsistit. et ip̄a subin-
trat aquā in tegula naturalr̄ ex̄ntem. que q̄dē aqua ex̄is naturalr̄
in sb̄o attrahit ad se aquā peregrinā positā per artificiuꝝ in sb̄o : s̄
cut perfectum trahit ad se imp̄fectū quando sub eadē sp̄e continē-
tur. vñ intellect⁹ cognoscit quare ignis tegulā non dissoluit qm̄ a-
qua est duplicata ⁊ eius p̄tes condensantur ⁊ restringūtur. ⁊ ideo
aqua est fortior ⁊ maḡ pōt resistere igni. q̄d in lapide campestri
non fit / eo qz aqua nō est in ip̄o duplicata. ¶ 6. Dū sic intell⁹ con-
siderat descendit ad visum q̄ videt ignem dissoluere lapidē cam-
pestrē / partes eius separando : ⁊ dīdendo. sed quādo aurum fun-
dit hoc non facit : sed duriciem in molliciē alterat / siue mutat. Et
in isto passu dubitat ip̄e intellus quōo visus videt q̄ aurū non est
lapis campester. ⁊ hoc affatus vere dicit : Et tunc cōsiderat intel-
lectus q̄ aurū est corpus artificiatū ⁊ quādo p̄rio per artificiuꝝ fa-
ctum extitit fuit molle ⁊ liquefactū. ⁊ qm̄ flāma ip̄m non tangit ad
duriem redit quā h̄z a terra per naturā. ⁊ quādo flāma iteruz tā-
git ip̄z deuenit ad molliciez sicut prius. sed non est sic de lapide cā-
pestri. ¶ 7. Visus videt flāmaz generare aliam flāmā sicut flāmā
vnius candele : q̄ generat flāmā in lichino lampadis. ⁊ hoc mediā
te motu. ⁊ miscz illam flāmā cum lichino. visus signat affatui vt h̄
enunciet ⁊ dicat : vt de hoc intellus sciam faciat. Sed tunc mirat̄
intellectus q̄ est causa isti⁹ generatiōis ⁊ motus atqz mixtionis ?
et ip̄e tūc recurrit ad tactum q̄ sentit q̄ aqua est frigida ⁊ caladi-
tas est in ip̄a in po^a. et qm̄ aqua per ignez calefit caliditas illa ad
actum reducitur. ad hoc etiā iuuat visus videns ceram in cande-
la in qua flāma existit in potētia p̄ totā candelam : sed in lichino in
actu. que flāma existens in actu flāmā que est in potētia ad se tra-
hit. Et sic intellus habet de motu noticiāz et de generatione illi⁹
flāme lampadis eo qz in lichino est flāma lampadis in potētia. et
reducitur ad actū per flāmaz candele quādo flāma ip̄ius candele

suam spem multiplicans tangit lichinum in quo est flama in pot.
 Et qz visus videt flama lampadis mixta cu lichino intell's hz no-
 8 ticiam de ipa mixtione. ¶ 8. Dum sic intellectus considerat qrit qd
 motus est flame gignens flama lampadis? Et tuc descendit ad visu
 qui videt candelam sumi: vñ cognoscit q appetitus flame in actu
 existetis: et appetitus flame in pota pmanetis sunt ca istius motus.
 flama in actu existete flama q est in pota attrahete. q qdem flama i
 actu sic se mouet cu suo appetitu sic ho mouet manu cu sua volu-
 9 tate. ¶ 9. Miratur itez intellectus qn flama candele flamas lam-
 padis generat quare no diminit se in qstitate. Sed tuc recurrit
 ad potetia visuam z ad affatu qui vere dicit q quatu de flama q
 est actu destruitur tm per illa que est in potetia restauratur. z de
 hoc ex^m habemus in fonte per visum : q tm aque scaturientis po-
 nit in rinulo qtu recipit a terra aqua tm foti in eade qnti^e pma^e.

De passione flamme.

Passiones flame duplices sunt. Nam quedam sunt intrinsece q
 dam vero ex trinsece. intrinsece sunt ex parte materie ppin-
 que: extrinsece ex parte materie remote z prio dicemus de passio-
 1 nibus intrinsecis isto mo. ¶ 1. Visus in flama apprehendit colo-
 rem figura z motu. z qz ista acta sunt in flama sustetata: affat^o vo-
 cat ista passioes ppinqs eo. qz hnt sbz ppriu. s. flama a qua no pit
 2 separi. ¶ 2. Tact^o tangit flama z ipaz attigit calida siue setit ipaz ca-
 lidi^{tem} qua affat^o vocat ppria flame passionem q inseparabilis e abea-
 de z affat^o idē dicit q ista passio flame z alie supradicte faciunt pri-
 mum scalonem eo qz sbm istaruz infimus passus est in quo intellus
 5 ascendere incipit. ¶ 3. Potetia visuua attingit in flama motu fi-
 guram z colorem. z tactia caliditate. z ista affat^o pdicat. z auditus
 audit. z imaginatio imaginat. z hoc idem vere intelligit intelle-
 ctus in tantum q dubitatio z credulitas nequeut ibi locus habere
 et iste passiones gradate existunt hoc modo. Nam vnus gradus
 est per sensibile. quod affatus vocat scdm scalonez. alius vero per
 imaginabile qd affatus similr vocat tertiu scalonem. alius grad^o
 est p intelligibile qd affatus vocat quartu scalonem. z isti tres scalo-
 nes / vs scds / tertius / et quart^o dir esse flame extrinsece passiones
 4 eo qz extra flama oriuntur. ¶ 4. Du sic intellectus per istos scalo-
 nes atquisiuit scientia pdictas apprehededo passioes: pota visuua
 videt aqua extinguere ac suffocare flama z carbonem silr ignitu. et
 tuc affat^o dicit q flama sub aq passionem hz eo qz ipaz destruit z ex

tinguit. Et de hoc miratur intell's dubitando qd est causa? sed cū illa po^a que ipm fecit cadere indubitatōem se iuuat ad dubiū per soluendū. qm po^a visua vidz flāmaz eē corpus rarū/tenue/et dia phanum: aquaz vero corpus spissuz et p^odensuz. vñ aqua potestātē hz sup flāmaz. ¶ 5. Itē po^a visua vidz vētuz extinguet flammam 5 quando est multum fortis et quando est lentus et debilis et flamme p^oportionat^o ipam multiplicare flāmam. et de hoc expientiam hēm^o p visuz qū hō sufflat carbones vt flāmaz ascēdat. Et tūc intellectus cadit in dubitatōem et hui^o qrit causas? s; adiuuat se cuz visu q vidz vētū nimis fortē nō esse flāme p^oportionatū ppter velocitatē valde magnaz sui motus s; vētū flāme p^oportionatū ipam multiplicare multiplicando in ea motū cuz quo facili^o deducat ad actū flāmaz q erat in po^a. ¶ 6. Dū sic intell's p^osiderat flame eius= 6 modi passiōes descēdit ad primū scalonē et qrit in quo passu gñali colligūtur ipse p^oiculares passiōes. et qz ipse intell's hz naturam app^orehensiuaz et participat per rectam lineaz cū affactu: cum qua est coniunct^o /que qdem linea terminata est inter mētē et linguā et os et vocem. et tūc affatus excitatur p mentes auditu ad id iuuante qui audiuit predictas passiōes /affatu illas predicante et dicēte. qz passiōes p^oiculares colliguntur et ponūtur in gñali passiōe: que est materia flāme supradicte et de eius eēntia. Et sic diximus de primo scalone ita pōt dici de s^o /tertio / et q^oto suo modo.

¶ Actione flamme.

Actiones flamme intelligibiles sunt per passiōes supradic-
 ctas. eo quia actio et passio se habent relatiue. et sic non o^o
 inuestigare actiones sicut inuestigauim^o passiōes. quia qd dictū
 est de passiōibus potest dici de actionibus suo mō. per aliū igitur
 modum flāme inuestigabimus actiones dicendo sic. ¶ 1. Rursus 1
 videt lichinuz flāme de flāma inflamatum. et videt flāmaz vnam
 de cera candeles. tunc affatus per intellectuz et visum excitatus di-
 cit in flāma esse quattuor actiones siue formas q sunt he attracti-
 ua / retentiua / digestiua / et expulsiua. Attractiua qz flāma ex nō actu
 attrahit flāmaz que est in potētia. Retentiua quia flāma que est in
 actu retinet flāmaz que deducitur de potentia ad actum quousqz
 sit perfecta et celebrata. Digestiua quia digerit flāmaz crudam
 venientem. Expulsiua quia expellit fumuz et materiam grossam /
 vt flāma veniens possit inflāma que est actu collocari et misceri.
 Et hoc intellectus vere intelligit / eo qz hoc idē imaginatio imagi-

- naſ ⁊ affat⁹ vere dic⁹. et hoc idē audit⁹ vere audit ⁊ viſus ꝯe vidz
 2 et is quidē paragraphus cū ſequentē valde vtil⁹ eſt medicis. ¶ 2
 Gaudet intellus eo qz eſt ita altus: ſz nescit quō ille. iiii. foꝛe ſunt
 elementis attribute? Et tūc ſe iuuat cū alijs potētjs. ⁊ affatū ex-
 citat vt ꝯe dicat iſta ꝯba. po⁹ attractia attribuitur aeri eo qz aer
 attrahit ad ſe. rō hui⁹ eſt qz hz nām impletiam. Et hoc appz qñ hō
 cū cāna ori appoſita attrahit aquā ad ſe de fonte. retētia attribuit⁹
 aque eo qz aqua ē reſtrictia. digeſtia aut attribuitur igni eo qz rō
 ne caliditat⁹ cibū digerit ipē ignis. expulſiua attribuitur terre. qm̄
 ſi aer hz nām impletia ⁊ ipē eſt inimicus terre ⁊ adiuicē ꝯ ſiccuz
 ⁊ hūidū opponūtur / oꝛ qz terra hēat nāz euacuatiuā. etiā videm⁹
 3 qz plante creſcūt ⁊ euacuāt ipam terrā. ¶ 3. po⁹ viſiua vidz qz
 qñ vna cādela eſt addita alteri cādela multiplicat⁹ flāma. et ſi alia
 addatur plus multiplicat⁹. Tūc intell⁹ miratur de mag⁹ actiōis
 flāme: nā cū iſta candela accēſa poſito qz totū ſpaciū de iſto loco in
 quo teneo pedes vſqz ad globū lune trabib⁹ eēt plenū ſeu mā cō-
 buſtibili ipa flāma ſe in tātū multiplicaret qz totā ꝯburreret mā
 appoſitā et quicqd eēt in illo ſpacio. et totā aquā maris. et totam
 terram. ſz tūc iuuat ſe intellus cū viſu ⁊ affatu qz dic⁹ qz flāma exiſ
 in actu pōt deducere ad actuz oēs flāmas qz ſunt in po⁹ in trabib⁹
 4 ⁊ in mari ⁊ in terra. ¶ 4. Dū ſic intell⁹ cōſiderat cadit in aliam
 dubitatōem et qrit. vtrū flāma ſic multiplicata vt dictuz eſt poſſet
 cōburere ſpherā lune? Imaginationo ꝯſentit qz ſic. ſz intellus iuuat
 ſe cum viſu ⁊ cū affatu eo qz viſus vidz / qz ſi ponatur vna cādela
 accenſa in vna camera ⁊ ocludat⁹ ſic qz aer non poſſit exire: tūc il-
 la flāma non poſſet hēre motū et deficiente motu et ipa deficeret. Et
 ſimili dī. qz ſpherā lune nō recipit paſſiōes a corpib⁹ inferiorib⁹
 ſz eꝝ. vñ ſitqz flāma ſupradcā nō poſſet ꝯburere ſpherā lune eo qz
 non poſſet eē in motu. Et ſic cognoſcit intell⁹ qz imaginationo ē qñ
 qz deceptoria atqz de natura ſua fallax.

¶ De natura flāme.

Viſus vidz lichinū flāme in flāmatū. et intellus deſcendit ad
 affatū excitādo ipm vt dicat lichinū eē corpus ꝯpoſitum ex
 materia et foꝛa et eius foꝛa actionē hēre nālī et ſuā mā naturālī
 paſſionē. et ſic affatus iſtā nālem actionē ⁊ nālem paſſionēz vocat
 nām flāme in qua natura eſt ageꝛ naturale. ſ. nāre. Sz miratur in
 tellectus de ipa natura flāme. vtz ſit in facto eſſe aut in fieri? Sed
 tunc iuuat ſe cuz memoria ſozore ſua que reſcolit qz in cap. de acti

one passiōe ⁊ actu flāme dcm̄ fuit flāmā que est actu/flāmā que ē
 in po^a ad se traher̄. et sic affat² dicit q^d flāma que est actu est in scō
 esse. et flāma que est veniens et mobilis de po^a ad actū est in fieri.
 Et vt hoc meli² declaretur datur istud ex^m. equus currens est in
 motu et ip̄e motus est in scō eē et hoc intrinsee: s; motus pedum
 extrinsecus est in fieri. rō huius est. qm̄ pedes mobiles sunt de lo-
 co ad locum. ¶ 2. Potētia tactia sentit flāmaz eē calidam: affat² 2
 vero dicit caliditatem esse ppriam nāl̄r passiōē ipsius flāme sine
 ignis. tactus vero illā caliditatē pcipit ⁊ attingit. et rōne isti² p-
 ceptōis dicit affatus q^d in flāma sunt nāl̄r calefaciēs et calefactiūū
 sine q̄bus non pōt esse calefacere nāle. Sed miratur intellus de q̄
 est illa nā? et se iuuās cū po^a visua ⁊ tactia apphēdit q^d nā exis
 actu in flāma est de se ip̄a eo qz est in scō eē: sed nā veniens de po^a
 in actum est de natura que est actu ⁊ de natura que est in potētia
 sicut istud instans in quo sumus qd̄ est de fine preteriti ⁊ de prin^o
 futuri. ¶ 3. Po^a visua vidz flāmaz assituatam et hituatā de fi- 3
 gura angulū acutū supius hñte et inferi² lata et rotūda. Et de ta-
 li figura miratur intell^s ⁊ q̄rit ex qua natura est ea figura? visus
 ⁊ tactus ad hoc iuuare non pñt eo qz cā ē inuisibilis et itangibil^s
 sed se iuuat cū imaginatōe et memo^a sorore sua q̄ recolit spēs q̄s
 affatus posuit in auditu. et sic excitatus insinuat affatui vt dicat q^d
 ignis in flāma est assituatus p figuram triangularē q̄ hz supi² an-
 gulum acutū eo qz ignis est p se calidus ⁊ aerē p rectaz lineaz ca-
 lefacit ⁊ p rectam lineā recipit siccitatē a terra ⁊ qz aer et terra in
 illo triangulo p siccū et hūidum opponūtur: linea q̄ est inferius a
 terra ad aerē est recta p cōtrarietatē. Un̄ ignis non pōt hñe ita ī
 ferius angulū acutū sicut supius eo qz ista linea inferior non ē ita
 longa sicut linee laterales. S; de hoc mirat̄ intell^s q̄re linea q̄ est
 inferior non existit magis lōga q̄s laterales. cū p̄traria maxie a se
 distent: sed tunc iuuat se cum po^a tactia q̄ plus sentit caliditatē in
 sūmitate anguli acuti q̄s in alijs ⁊ plus sentit ibidē: q̄s in latere rō
 ne cuius plus inest de natura ip̄ius ignis in sūmitate anguli supe-
 rius q̄s in alijs/ eo qz ignis est magis ppe centrū suū. ⁊ ideo suus
 motus est ibidem magis velox.

De substantia ⁊ acñte flamme.

Visus videt flāmaz colorataz figuratam et mouētē. ⁊ affatus
 dicit q^d ista tria sunt acn^a flāme ⁊ ip̄ius pprie passiōes. et
 tunc intell^s apphēdit p visum q^d in flāma sunt acn^a. sed cōtrahit

se ad suam naturam rōnatiā cuius qua apprehendit q̄ v̄bicunq; sunt acn^a oꝝ q̄ sit s̄ba in qua acn^a ip̄a sustententur. et sic apprehēdit q̄ in flāma est s̄ba. ¶ 2. Tactus tangit flāmas in qua sentit caliditatem. et tūc intellus apprehēdit per tactū in flāma s̄bas ignis subsistere cuius caliditas est propria passio. ¶ 3. Dū sic intellect^{us} considerat et apprehendit q̄ s̄ba ignis est inflāma: q̄rit vtrū in ip̄a flāma sit vna s̄ba aut plures? Et quoad tactus vult iudicare q̄ in flāma nō sit nisi vna s̄ba ignis: s; deliberat et discernit vtrū sint ibi plures: et descendit ad visum q̄ videt lichinum exis in me^o flāme esse nigrū et maxime inferius. et qz nigredo est propria passio terre apprehendit intellus q̄ nigredo est acn^a ibi sustētatū in terra. ¶ 4. que q̄dem terra s̄ba est exis in flāma. ¶ 4. Itē intell^{us} scire desiderat vtrū in flāma sit s̄ba aeris? Et tunc descendit ad visum qui videt in flāma diaphāitatez que est acn^a et ppria passio aeris. et tunc iudicat q̄ s̄ba aeris est in flamma de diaphāitate colorata. ¶ 5. Itē appetit scire intellus vtrū in flāma sit aqua et sua ppria passio? Et tunc dubitat eo qz visus non attingit in flāma albedinē neq; etiam ip̄e tactus. sed tunc recurrit ad cap. de actione flāme cū memoria in qua thesaurizat suas sp̄es acq̄sitas (sicut affat^{us} in auditu) et tunc intellectus affatui insinuat q̄ sit denūciator veritatis que q̄dem veritas est p̄ intellectū in mente genita et concepta. et tunc affat^{us} dicit q̄ in flāma est potētia retētua: que est ppria passio aque cū qua flāma que est actu confuat flāmas venientem quousq; sit celebrata et digesta. Et sic intellus cognoscit q̄ aqua s̄baliter est in flāma. Et vult querere vtrū iste q̄ttuor s̄be vna s̄ba sint in flāma? Sed ip̄e considerat et iudicat q̄ ista q̄o non habet hic locum: sed in ca. immediate subsequēte. Sed vult querere vtrum flāma et lichinus sint vna s̄ba siue plures? Et tunc descendit ad visum qui videt q̄ lichinus est vnus corpus et flāma aliud. que flama est sic exiens et oriens de lichino: sicut aqua riuuli ē exiens de fonte. et vegetaria brancarū de stipite siue trūco ip̄i^{us} arboris

¶ De simplicitate et compositione flame.

Uisus apprehendit q̄ flāma est corpus habens colores motum et figuras et tactus eandem esse calidaz. vñ per visum et tactus cognoscit intellus q̄ iste qualitates sunt simplices et sp̄e dīentes. et tunc cōponit intellectus ip̄e corpus ex his qualitatib^{us} et ex elementis simplicibus supradictis. Sed miratur eo quia inuisibilia et intangibilia sunt ista simplicia elementa vsq;quo affat^{us}

factus dicit inter ista et potētiaz visuam et tactiam esse actū: extra
 que non transcunt visus nec tactus nec attingunt: sed imagina-
 tio ultra illa actū transit et attingit. Rōne cuius transitus fortifi-
 catur intellectus et facit sciētiaz de simplicitate et pōne flāme su-
 pradē. ¶ 2. Dū sic intell's p̄siderat/ōrit vtrū elemēta simplicitia p̄
 tactum vel mixtōez sint in flāma? Et tūc descēdit ad visibile siue
 ad visum. et ad tangibile seu ad tactū. visus eī vidz in flāma mo-
 tū eē p̄tinuū/figuram atq; colorē. et tact' caliditatē tangit p̄tinue
 ipi' flāme. vñ intell's app̄hendit q̄ in flāma sunt p̄ vias mixtionis
 elemēta. ex qua mixtiōe flāma ē corpus p̄positū p̄tinuam hūis q̄ti-
 tatē. Sz mirat' quō in vno corpe plura mixta corpa eē p̄it: sed de
 ista admiratōe erit qñ inclinat se et descendit ad memoriā et au-
 ditum qui ea audiuit q̄ affatus dixit in ea. de simplicitate et pōne
 lapidis supradicto. ¶ 3. Intell's scire desiderat vtrū elemēta sint
 mixta in p̄p̄rijs suis spheris aut p̄ tactū sint p̄iūcta? Et tūc descē-
 dit ad visum et tactū q̄ flāmā obiectāt: in qua signatū ē q̄ in sphe-
 ris sūt mixta elemēta. vt mixtio corū sit cā gñalis mixtionis flāme:
 que est particularis que sine mixtione generali nullatenus eē pos-
 set. ¶ 4. Intellectus adhuc scire desiderat vtruz quodlibet ele-
 mentum habeat vnam p̄p̄riaz et simplices qualitates et alias a p̄-
 priataz. v3 vtruz ignis sit calidus per se et siccus p̄ terram: aer hu-
 midus per se et proprie et calidus per ignem: aqua frīda per se et
 humida per aerez: terra sicca per se et frīgida per aquā? Et tunc
 descendit ad flāmaz visibilem et tangibile/quatū ad vnuz obm cō-
 tinuū per motuz colores et figuras. et etiā per qualitātē et quatitatē
 qd̄ esset impossibile: si quodlz elementuz vnam propriaz qualitates
 non haberet et aliā ap̄propriataz. Rō huius est qz si ignis esset per
 se calidus et siccus. et aer per se humidus et calidus et sic de alijs suo
 modo/essent due caliditates nō p̄p̄rie nec ap̄prop̄iate. et sic de dua-
 bus humiditatibus/frītatibus/et siccitatib'. et esset destruct' ap-
 petitus elementoz naturalis. Itā si aer esset p̄ se calidus nō appe-
 teret caliditatē recipere ab igne. et cū propria sua hūiditate ignis
 p̄tradiceret siccitati et sic de alijs suo mō. et sic non esset flāma na-
 turaliter deducta de potētia ad actū. sed contra naturaz. qd̄ est im-
 possibile. Lū qua impossib' ad sciētia ascendit intellect' et app̄hē-
 dit vnaz p̄p̄riā qualitātē et aliam a p̄p̄riatā habere quodlz elemē-
 tū. ¶ 5. Intell's itē ascēdere appetit ad sciam volēs scire q̄ vadit
 flāma de cādela qñ extinguit' et cū visus et tact' hoc nō attingāt. Et
 tūc se iuuat cū memo' sorore sua q̄ recolit et cū visu q̄ vidit in vno.

cap. lapidis supradicto. qd magnes ad se attrahit ferrum. Un̄ co-
gnoscit qd ptes flāme. s. accidētia et. iij. sbe elementoz dissoluūtur
z destruit ipm ppositū. et qz ptes sunt minute et impfcē appetunt
esse in ptribus maiorib⁹ z pfectis ad se attrahētib⁹ nālī impfcās.
et sic fit regressus ad q̄ttuor massas elemētoz in qbus p̄io fuerūt
in po^a. qui qdē regressus nō est visibilis/neqz tangibilis: sed p af-
fatum affabilis et audibilis p auditū. Et ex istis duobus sensibus
imaginatio spēs haurit quas itellui rēp̄sentat: et eas facit intelli-
biles intellectus/ vt cū ipis z de ipis sciam facere possit.

¶ De indiuiduitate flamme.

Dictum est in distinctōe lapidis de ipius indiuiduitate. et p
hoc qd ibi dcm̄ est pōt intellus notiam h̄re de indiuiduitate
flāme. sed cā maioris declaratōis de eius indiuiduitate volumus
adhuc differere isto mō. ¶ 1. Un̄ hic z nūc videt istam flāmaz
candele. et tactus silr̄ hic et nūc ipam tangit caliditatē hic z nunc
sentiēdo. et sic intell's cognoscit istam flāmaz vnū esse indiuiduū. et
2 vnā aliā flāmaz q̄ est hic et ibi aliō eē indiuiduū. ¶ 2. Dū sic intel-
lectus cognoscit ipz indiuiduū qd est hic et nūc ignorat adhuc quō
est indiuiduatū et distinctū ab alio indiuiduo z de hoc desiderat sciaz
h̄re. Et tūc recurrit ad memoriaz sorozē suaz q̄ recolit hoc qd di-
ctus est et auditū in ca. de actu de passiōe/ de actōe/ natura/ acūte/
et sba flāme. et oīa ista colligendo et imaginando intell's apphen-
dit quō istud indiuiduū ab alio est distinctū. vñ sciam generat intel-
lectus. ¶ 3. Dū sic intell's cognoscit indiuiduatōem flāme p ea que
dicta sunt. desiderat ipam scire per ea q̄ dicenda sunt in capitlis se-
quētibus. s. in caplis de spē/ et genere flāme et entitate. S; qz ad-
huc ista affatus nō posuit in auditu nec imaginatio hausit de ipō:
intellus non est dispositus ad acq̄rendū sciam de futuris. q̄ adhuc
in auditu/ affatu/ et imaginatione non fuerunt.

¶ De specie flamme.

In cap. de spē lapidis oñsum ē qd q̄ttuor sunt mōi spēi. s. q̄t-
tuor scalones. Quoz primus realis ē et p se ex̄ns. qm̄ posi-
to qd aīa non eēt adhuc ipse eēt. sicut ista flāma z illa: q̄ pueniūt in
spē et sunt in nūero d̄rentes. Scdus vero sensibil' est p visum z ta-
ctuz/ per affatū/ et auditū. Tertius p imaginatōez q̄ imaginat istā
flāmaz z illam. Quartus ē p intellectū: q̄ intelligit qd ista flāma z
illa sunt idem spē. Un̄ sic intell's incipit ascendere in p̄io scalone

scientiam faciendo: sic descendit ad primū scalonē sciam p̄ficiēdo. Sed dubitat intell's de illa sp̄e vtrū sit mentalis tm̄ ⁊ nō realis: et descendit ad affatū ⁊ auditū ⁊ imaginatōem: cū q̄bus se iuuat qm̄ affatus vere noiāt ip̄am sp̄em eē. et audit⁹ vere audit. ⁊ imaginatio vere imaginat. illud idē intell's p̄siderat. naz si iste tres po^e vere obm̄ h̄nt/ q̄ ip̄e melius debet h̄re: cum sit po^a altior ⁊ nobilior.

¶ 2. Dū intell's h̄z sp̄em verā et realē: q̄rit vtrū p̄ illam sp̄em intel ligat realr̄ ip̄am flāmaz dubitando. Rō aut̄ quare in hanc dubita tionem cadit est/ qz flāma inuisibilis est ⁊ intangibilis. Sed tunc se iuuat cū sensibus v̄z cū affatu et auditu. affat⁹ aut̄ dīc̄ eē flāmā. ⁊ auditus audit. et imaginatio imaginat. Et tunc cōsiderat intel lectus se ip̄m flāmaz realē instr̄alr̄ cū sensibus actingere supradi ctis. sicut hō attingit mortē leporis qm̄ cū lapide et manu ip̄m oc cidit. qui q̄dem hō est prim⁹ agēs/ attingēs finē/ manus x̄o et la pis sunt agētia instr̄alia et secūdaria/ eo qz sunt mora p̄ hoīem. et non cōsiderāt finē mortis ip̄ius leporis/ nec desiderant. A sili intel lectus attingit flāmaz primitie et de ip̄a appetit sciam h̄re. affat⁹ autē auditus ⁊ imaginatio nō h̄nt eiusmōi appetitū. Et in isto pas su appz q̄ bruta aīalia nō possunt facere sciam/ eo qz ip̄am nō ap petūt neqz transeunt extra sensibile ⁊ imaginabile.

¶ 3. Intell's itē cadit in dubitatōem rōne loci ⁊ distantie/ hoīe ex̄ite in vno lo co nūc et flama s̄l'r in alio loco nūc ex̄ite p̄siderando vtrū intelli gat flāmaz realr̄ aut mentalr̄? Et vt exeat de dubitatiōe et attingat se rem realr̄ intelligere v̄z ip̄am flāmaz/ descēdit ad istud ex^m. homo cū volūtate mouet se ip̄m de vno loco in aliū mouendo pe des. et sic cū volūtate ⁊ pedibus mouet se et ḡnat mouere. A sili in tellectus lz hō sit in vno loco nūc. ⁊ flāma in alio cūz sp̄e mouet se ad intelligendū rem/ ⁊ ḡnat intelligere. et ad hoc p̄currunt instr̄a v̄z sensibile ⁊ imaginabile sine q̄b⁹ et suo motu scia cāri non possz et esset in ignorantia semper permanēs intellectus.

¶ De genere flame.

¶ Intellectus non attingit genus flāme. neqz tactus/ neqz imagina tio cū istis lz cū affatu et auditu/ qm̄ affatus dīc̄ absolute flā maz nihil ampli⁹ addēdo et audit⁹ istud audit absolute. vñ intel lectus ad gen⁹ transit flamme ip̄m intelligēdo. Sed dubitat vtrū attingat gen⁹ reale aut mentale? Et tūc descēdit ad volūtate sozo rem suam q̄ appetit plus amare rem realē ⁊ sbalē q̄ acūs ⁊ sp̄em eius. ⁊ rō huius est/ qm̄ in sba ē plus de bonitate x̄itate ⁊ entitate

Tertia distin.

¶ In ipso accite. et sic intellectus cognoscit quod sicut voluntas transit ad rem ideale et reale diligendo sic ipse transit ad rem intelligendo. alioquin voluntas sciam generaret sine intellectu. quod est impossibile. ¶ 2. Quia intellectus est unctus in homine cum imaginatioe/visu/et tactu. et genus flame non potest attingi per visum nec per tactum: phantasia siue imaginatio infirmatur eo quod non potest attingere genus per visum nec per tactum. ex qua infirmitate et intellectus sibi infirmatur. et dubitat utrum genus flame sit ens reale aut non? Sed tunc descendit ad istud exemplum quod patiens est infirmus per nimiam caliditatem medicus curat ipsum cum strariis. scilicet cum cibariis fructibus et potibus. a sibi intellectus recurrit ad affatum et auditum: quod affatus vere dicit flammam esse ens reale. et auditus vere audit. et sic imaginatio sanat per affatum et auditum: cum quibus imaginatur vere flammam esse genus reale. et ex consequenti sanatur intellectus et exit de dubitatione supradicta. Et tunc intellectus ipse insinuat affatui ut dicat sic. si flamma non est genus reale: ista flamma et illa non essent idem species realis/ eo quod species realis sic sine genere reali esse non potest: sic nec individuum sine specie.

De entitate flame.

¶ Probatur est quod flamma est species realis et sic de genere. unde sequitur quod flamma sit ens reale absolute/positum ex materia et forma siue quibus vis materia et forma flamma non possunt esse ens absolutum. sed tale ens non est visibile neque tangibile sed affabile/audibile/imaginabile/et intelligibile. ¶ 2. Dum sic intellectus considerat ens absolute considerat ipsum ens vis flammam cum sua essentia esse vis flameitate. et quia ista sunt invisibilia et intangibilia dubitat quousque descendit ad particularia sensibilia et colligit ea que dicta sunt in capitulo supradicti ascendendo de gradu in gradum usque ad genus. et tunc idem intellectus affatui insinuat ut dicat essentiam et esse in talibus non converti nec idem esse: eo quia essentia est superius et esse est inferius: sic abstractum super concretum in quo preterito est essentia sustentata et quicquid horum concretum naturaliter habet per ipsam essentiam. ¶ 3. Dum sic intellectus apprehendit considerat dubitando/ utrum sic anima et corpus possint tertium. scilicet hominem quod non est anima neque corpus: sic sit aliquid ens superius supra essentiam et esse quod non sit essentia neque esse? Et tunc descendit et affatui insinuat ut dicat supra essentiam et esse aliquid ens reale esse non posse. quoniam si esset/ non esset essentia neque esse. tunc intellectus cognoscit imaginatiorem esse fallacem: quod ipse movit ad considerandum hoc quod dictum est/ eo quod imaginatio imaginatur quod due res numero differentes possint proponere tertium quod non est illa res: neque ista ex quibus proponitur. quod imaginatur in omnibus esse verum: sed intellectus

econtra iudicat qd hoc in oibus nō est pole. sicut in essentia et eē. Sed est verū in aliqbus sicut in aīa et corpe et sicut in duabz lineis q cōstituit vnū angulum. et sic de alijs suo mō. ¶ 4. Imaginatio iterū facit cadere in dubitatōem ipm intellectū que imaginat differētiā esse inter essentiam et esse et sic p̄siderat qd dīa sit quoddā ens cōe supra essentia et eē. Sed tūc intell's reflectit se supra suā naturā et demonstrat affatui vt dicat qd differētia intelligit̄ duobus modis. Nam vna est cōis. alia non. Cōis sicut caliditas que est dīa cōis igni aeri et oī calido. et talem dīam intellus inter eēntiā et esse negat/etiam inter deū et creaturā. inter bonū et malum. inter virtutes et peccatū. Non cōis sicut illa que est inter essentias et esse q se ipis differunt. et sic differētia q est inter deam et creaturā qui se ipis dīr et sic de alijs suo mō. ¶ 5. Dum intellectus p̄siderat illa q dicta sunt in duobus paragraphis p̄cedentibus cognoscit q phantasia quāqz ipm deuiat a linea recta eo qz subijcit se phantasie q̄a credit ea que imaginatio eidez fallaciter representat. et tūc cognoscit quod est obliquū per phātasiam et deceptus. et rōne istius deceptionis quāqz credit falsum eē qd verū est et eō. Et tūc cognoscit cām quare est creditiuus et dubitatiuus et positus in p̄tingentia et insinuat affatui vt dicat qd p̄ talē mōm̄ ignorātia ē sua inimica

De quarta dist. que est de plāta. et p̄rio de actu plāte.

Vegetatiua est ita in planta suo modo: sicut flāma in lichino. s; qz vegetatiua est inuisibilis/intāgibilis/in gustabilis oportet nos dare exēpla p̄ res sensibiles sicut p̄ arborē. et p̄ ea q cōsistūt naturalr in arboze/ siue planta. ¶ 1. Cūsus igit̄ attingit radices arboris truncum/brancas/ramos/folia/flozes/et fructū et rōne isti? visio nis itell's indicat affatui vt dicat qd sic a vegetatiua p̄cedūt isti actus v; radicare/trūcificare/brācare/ramificare/foliare/flozere/et fructificare: sicut a flāma lucere et calefacere p̄cedūt. Sed mirat̄ intell's de hoc. et q̄rit q est causa quare isti actus sunt in vegetatiua? Et tūc descēdit ad sensible et ordiat istos scalones. s. elemētale/vegetale/sēsuale/imagiale et itellectuale. primi duo scalōes sūt intrisece i po mo et sūt de sua eēntia. sensuale aut̄ h; sex scalōes q̄ttuor p̄ticiares et duos vniuersales. p̄ticiares sūt visus/odorat?/gust?/et tact?. et dīr p̄ticiares eo qz vn? nō attingit obm alteri?. duo aut̄ vniuersales sūt affat? v; et audit?. et dīr vniuersales: eo qz affat? p̄t oba sē suū p̄ticiū noiare. sic dicēdo pomū ē visibile/odole/gule/et tāgibile

et auditus est vniuersalis/ eo qz hoc qd affatus dicit ipe audit. Reliqui vero duo scalones. s. imaginabile et intellectuale etiam sunt vniuersales/ eo qz alios apprehendunt imaginando et intelligendo. Per istos aut octo scalones q sunt extra vegetatiam descendit intellus ad duos primos scalones q sunt de eentia vegetatie. et de illis ascendit p medios scalones/ vt de ipis possit facere sciam. ¶ 2. Duz sic intellus pdictos. x. scalones ordinavit trāsit ad odorare. et considerat q sit eius cā in pomo: cū elemēta nō sint p se et pprie odorabilia: nec etiā vegetabilia? Sz tūc descendit ad tangibile p̄siderās q tactus in pomo attingit frigiditatē et pōderositatē. asili odorat? in q̄tū est sensus attingit in pomo odorē/ ipm silitudinarie hauriēdo. non q odor sit de eentia pomi: sz est spēs acq̄sita in odorabili qd est de eentia odoratus posita in ipō odorabili p odoratiuū mediante acre. act? vero est odorare q est pprius act? odorat?. Et i isto passu appz p quē modū intellus cū magna difficultate facit de hoc sciam. eo qz nō pōt apprehendere qd est illud ex quo odor attrahitur/ sz facillr facit sciam de eo q attingit p tactū eo qz tactus de frate pomi extrahit spēm siue silitudinē/ ipaz sentiēdo. ¶ 3. Dū sic dolet itellus eo qd nō pōt clare apprehēdere q ē cā ipius odorare i pomo cognoscit q p̄cē nō cogitauit? Sz tūc recordat? ē q sic flāma q ē i actū deducēdo flāmā q est in po^a ad actū expellit fumū: sic vegetatia q est in pomo in actu deducēdo vegetatiāz q est in in po^a ad actum/ de prio scalone expellit fumositates q sunt sbm odoris aere mediante et illas fumositates attrahēte. ¶ 4. Gustus attingit in pomo saporē ex quo cāt sape. intellectus vero qrit vtrū sapere sit actus gustus aut pomi? Et tūc descēdit ad visum q videt i vno tēpore pomū viride et in alio maturū. gustus aut dū pomū est viride non inuenit in illo saporē delectabilē: sz bñ qū est maturū. et tūc cognoscit intellus q sape est actus gustus. et sapor est sic sbm gustus: sicut vapor odoratus. Tūc intellus qrit vtrū sapor sit ex pte vegetatie aut elementatie? Et tūc iterū descendit ad gustū q inuenit in pomo saporē et nō in flāma. et iudicat q sapor est passio vegetatie et non elementatie. Sz mirat? itez quo mō elemētatia et vegetatiua sunt in pomo assituate? Et tūc descendit ad visum q videt i insitiōe arboris q planta inseritur in pomario. q attrahit ad se naturā ipi? pomariū et ponit illā in sua spē. asili sapor est a vegetatia q vegetatia transmutat elementatiam in suā spēm et nām vegetando. et sic sapor gñat. ¶ 5. Tactus tāgit ficū viridē et duraz: et in alio tpe dū ficus ipa maturata est: attingit in ipa molliciem.

Tūc intellus q̄rit vtrū duricies ⁊ mollicies sint de nā elementatiē
 aut vegetatiē? Et tūc recordatus ē q̄ flāma est mollis p̄ aerem ⁊
 ignem ⁊ ignis ē digestiu⁹ ⁊ aer impletiu⁹. et lapis est durus per
 terrā ⁊ p̄ aquā rōne restrictōis: ⁊ tūc iudicat intellect⁹ q̄ duricies
 est de nā aq̄ ⁊ terre. ⁊ mollicies est de nā ignis ⁊ aeris. s; illa natu
 ra subintrat nām vegetatiē: eo qz ficus est de gñe vegetatiē. ¶ 6. 6
 Iterum descendit intellus ad potētā visuā. ⁊ p̄pter hoc qd̄ app̄
 hendit in arboze q̄rit vtrū radicare/trūcificare/bzācare/foliare/
 florere/et fructificare sint ex pte vegetatiē vel elemētatiē? Et qz
 visus non videt in flāma neq; in lapide istos actus iudicat ip̄e in
 tellectus q̄ isti actus sunt act⁹ vegetatiē vegetando ⁊ transmutā
 do hitus ⁊ situs ⁊ scalonē primū in secūdū. s. elementale in vege
 tale. qd̄ q̄dem vegetale sic viuit de elemētali in arboze: s; flāma cō
 dele viuit de cera in lichino.

¶ De passione plante.

Passiones plante sunt duplices. q̄dā em̄ sunt pprie ⁊ q̄dam
 appropriate. de quo intell⁹ exp̄ientiā h; mediāte visu. ¶ Pro
 prie passiones x̄e sunt hee. s. radicabilitas/trūcificabilitas/bzāca
 bilitas/ramificabilitas/folificabilitas/fructificabilitas. tales em̄
 passiones p̄ visum intellus nō attingit in flāma/nec in lapide s; in
 arboze tñ. ¶ Passiones x̄o appropriate arboris siue plante sunt hee.
 visibilitas/augmentabilitas/mutabilitas. et sic de alijs suo modo
 Et tunc q̄rit intell⁹ vtrū passiōes appropriate de pprijs oriant⁹? et
 descendit ad imaginatōem: q̄ imaginat⁹ q̄ vegetia ⁊ sensitia non
 sūt ecdē sp̄e. qua de cā appropriate passiōes de pprijs nullaten⁹ ori
 untur. ¶ 2. Lū odorabilitas sit passio pomi: intellus q̄rit vtrū il
 la passio sit ppria aut appropriata? Et tūc cū visu ⁊ imaginatōe di
 scernit d̄ram inter sensitiaz ⁊ vegetatiam ⁊ iudicat q̄ odorabili
 tas non est ppria passio pomi. qm̄ sine odoratu odorabilitas esset
 frustra posita in pomo nāl̄. qd̄ est impole. ¶ 3. Item intellus q̄rit
 mediante gustu vtrū gustabilitas sit ppria passio pomi. ⁊ p̄ h̄ qd̄
 dictum est supra certificat se tenēdo negatiā. S; tūc q̄rit p̄ quez
 modū gustabilitas est qualitas appropriata pomo? Et descendit
 ad affatum ⁊ auditū. q̄ quidē affat⁹ dicit pomū eē gustabile ⁊ au
 ditus hoc idē audit. ⁊ sic gustabilitas est passio attributa pomo p̄
 accidēs. ⁊ de hoc intellus facit sciam̄ mediātib⁹ sensib⁹ mō dictis
 Sed adhuc q̄rit intellect⁹ q̄ est cā quare pomus est gustabile? Et
 tunc descendit ad visum quo mediante intelligit q̄ aial est ens at

tius et nobilior quam pomum in bonitate et nobilitate et virtute. et sic iudicat
 4 quod pomum est ut animal de ipso iuuat. ¶ 4. Pomum est tangibile per tactum
 et tunc querit intellectus utrum tangibilitas sit propria passio pomi? Tunc de-
 scendit ad visum quo mediante cognoscit esse dīam inter vegetati-
 nam et sensitivā. rōne cuius cognoscit quod tangibilitas non est de genere
 vegetati- s; sensitivē. quoniam si non esset animal: nunquam pomum esset tactum. S; tunc
 querit iter intellectus per quem modum pomum est tangibile? Et recorda-
 tus est quod pomum est durum/frigidum et pōderosum quibus mediantibus tā-
 gibile est per tactum. S; adhuc querit intellectus cuius sunt passiones ista
 tria? Et tunc cum imaginatia et tactia cognoscit quod ista tria sunt pro-
 prie passiones vegetati- et elementati- vegetati- quia sunt in pomo su-
 stentate et genite. elementati- vero quia ipsius sunt proprie qualitates.

De actione plante.

Recordatus est intellectus cum memoria sorore sua de passionibus
 1 plante. et per ea que cognovit per passiones et actus ipsius plante
 facit sciam de actionibus ipsius. Et tunc insinuat affatui ut dicat quod
 actiones plante sunt radicatitas/truncificatiuitas/bracatiuitas/ra-
 mificatiuitas/folificatiuitas/florificatiuitas/ et fructificatiuitas. tñ du-
 bitat utrum in planta sint ita cito actōnes sicut passiones? Et tunc de-
 scendit ad imaginatiam cum qua insinuat affatui ut dicat quod in ar-
 bore non potest esse passio antequam sit actio. eo quia relati- se habent. verū-
 in pomo prius est color et sapor et frigiditas quam visibilitas et visiti-
 uitas. et sic de alijs. rō huius est. quia talia sunt ex parte sensus. que cum
 2 planta non est idē spē. ¶ 2. Dū sic intellectus considerat descendit ad vi-
 sum que videt arcā deductā de ligno per artificē: et tunc dicit affatui ar-
 ca fuit antequam in potestate in arbore quam in fieri per carpētariū et etiā quas in
 facto esse. Et tunc querit qui posuit ipsam antequam in potestate in ligno? Et reco-
 rdatus est de flāma que fuit antequam in potestate in lapide quam esset deducta ad
 actum per hominem cum ferro. S; hoc etiā dubitat et non potest se in eo in-
 uare cum imaginatiōe nec cum sensu. eo quia cāe inimaginabiles sunt et
 insensibiles? S; tunc reflectit se supra suā nām quam h; altiorē quas
 potest in inferiores. tñ aliquātulum iuuat se cum visu et cum imaginatiōe. quoniam
 per h; quod visus videt et imaginatio imaginat/cognoscit quod hō est i
 altiori gradu nobilitatis quam aliquod aliud animal. et tunc iudicat quod arca est
 posita in ligno in potestate. et sic de flāma in lapide propter finem hoīs. que
 indiget arca et flāma quātum ad suū viuere. Et sic cognoscit quod agēs
 vniuersale nāle et ipse deus sunt cāe quibus arca et flāma erūt in poten-
 tia in lapide et in ligno. et si hō non esset: iste posita essent frustra in

potentia et de hoc facit scientiam intellectus.

De natura plante.

In natura plante consideramus quattuor gradus cum quibus et in quibus intellectus descendit et ascendit apprehendendo naturas istorum: ut sciam facere possit. Qui quidem gradus sunt vegetatiuum/ble are. et sibi quod est elementatum propositum. in quo sibi agit vegetatiua/de ipso attrahendo humidum nutritivum ex quo vivit vegetatiua quam humidum radicale appellamus. ¶ 1. Visus videt granum sciaturum nunc in terra. in alio nunc videt truncum et sic de nunc in nunc apprehendit in arbore radices/truncum/branchas/ramos/flores/fovia/et fructus. Et tunc intellectus per hoc quod visus videt/cognoscit arborem prius fuisse naturam in grano in potentia. et postea ad actum deductam naturam. et tunc iudicat quod natura plante prius fuit in potentia et post deducta est ad actum. Et de hoc facit scientiam ipse intellectus. ¶ 2. Dum sic intellectus considerat iterum querit quod est ille qui primo posuit in grano arborem in potentia siue plantam? Et tunc descendit ad visum et cognoscit per hoc quod visus vidit/quod agens naturale posuit ipsam arborem in potentia in grano. ut species multiplicaretur et non deficeret. ¶ 3. Item intellectus querit utrum sit finis altior quare arbor est posita in potentia in grano: quod finis modo dictus? Et tunc recurrit ad visum qui videt quod animal est ens altius et nobilior in potestate et virtute et bonitate quam ipsa planta. et tunc per hoc intellectus iudicat quod finis nobilior et altior est quare posita est planta in potentia in grano. scilicet ut fiat animal quoad suam vitam. et sanitatem. ¶ 4. Dum sic considerat intellectus cadit in dubitatione/considerando quod planta non curat de vita animalis eo quod non habet intellectum. Sed tunc intellectus reflectit se supra suam naturam et considerat quod aliquis est altior potens et dominator super plantam: in quo est intellectus vita et iusticia: qui creavit plantam propter servitium animalis. iste vero actor ab affatu deus appellatur gloriosus. ¶ 5. Iterum cogitat intellectus et querit quomodo vegetatiua agit in sibi? Et tunc descendit ad memoriam suam que recordatur de exemplo flame que vivit de cera per lichinum/attrahendo flammam que est in potentia et ipsam ad actum deducendo. Similiter vegetatiua que est in arbore in terra radicata deducit de potentia ad actum vegetatiua que est in potentia in elementato siue in sibi vegetando terram aquam/ignem/et aerem in sua specie. vegetatiua attrahente naturam ibi et ponente ipsam in sua propria passione que est vegetabile mediante vegetare quod est proprius eius actus. et hoc per viam generationis et corruptionis. per viam generationis quod

multiplicatur spēs vegetatiē ⁊ corrūpūtur ⁊ priuāntur hūus et
 situs elemētōꝝ / quīs eōꝝ eēntie nullomō corrumpātur. Et de hoc
 mirat̄ intell̄s quō pōt eē. Sꝫ recordat̄ de exēplo dato in distictiōe
 lapidis: in qua d̄f q̄ triāgul⁹ de argēto ⁊ quadrāgul⁹ de auro q̄n̄ i
 6 uicē fundūtur / situs eōꝝ ⁊ hūit⁹ destruūtur: sꝫ nō eēntie ipōꝝ. ¶ 6.
 Cōsiderauit intell̄s p̄ ea q̄ app̄hendit de nā plāte ⁊ cognouit q̄ ip̄
 se app̄hēdit nām plāte realr. sine qua app̄hensiōe sciam non posset
 gūare. Et dū sic p̄siderat tēprat se ip̄m ⁊ potētias inferiores vtrū
 sit dubitatu⁹ aut creditu⁹. ⁊ vtrū senle ⁊ imaginabile. vege^{ua} et
 elemētaria destruāt ei sciam quā (vt dcm̄ est) acq̄siuit: atqꝫ cogāt
 ip̄m ad hādū ignorātiā de p̄dictis. sꝫ ip̄e nō sentit se ligatū existe-
 re nec coactū p̄ potētias inferiores. Et sic cognoscit se certū ⁊ ve-
 rum. ⁊ si accidit ei ignorētia de p̄dictis ip̄emet est causa eo qz nō
 est inuestigatiuus: sed ip̄e est ociosus.

De substantia ⁊ acñte plante.

Sensus attingit in pomo nouē predicamenta acñtiū vꝫ q̄riti-
 tatē q̄litateꝝ ⁊ c. sicut tactus fr̄itātē ⁊ c. gustus saꝫorē. tact⁹
 etiam attingit relationem eqlitatē. qm̄ equalr attingit hic ⁊ nunc
 fr̄itatem pōderositatē ⁊ duriciē. Itēꝫ gustus attingit in pomo acti-
 onem ⁊ passiōē. s. fr̄atē / dulcedinē / ⁊ amaritudinē. cū q̄bus gust⁹
 sentit passiōem. visus in pomo app̄hēdit hūus / sitū / locū et tps
 eo qz hic et nūc videt colorē pomi. Per hoc igitur qd̄ sensus atti-
 git de pomo cū imaginatiā ⁊ cū affatu et auditu facit de ip̄is scias
 intellectus. ¶ 2. Per hoc aut̄ q̄ intell̄us cognouit acñ^a eē in po-
 mo per ea que dicta sunt cognoscit q̄ pomū est sba. qz si nō / acñ^a
 essent sine sba qd̄ est impossibile. Sed dubitat intellect⁹ ⁊ q̄rit qd̄
 illorum prius intelligitur an sba vel acñs? Et tunc descendit ad
 tactum qui in pomo app̄hendit q̄ritatē qualitatem et relationē.
 quarum spēs representātur imaginationi. et imaginatio ip̄as rep̄-
 sentat intellectui: cum q̄bus ip̄e acñ^a prius intelligit: deide tran-
 3 sit ad cognoscendū sbam. ¶ 3. Dum intellect⁹ hoc cōsiderat q̄-
 rit vtrū visus videns colorē pomi app̄hendat coloratum? Et
 tunc descendit ad visum qui videt in pomo rubeū colorē ⁊ cro-
 ceum separatim ⁊ distincte. rōne cuius visionis sensus cōis sic iū-
 dicat per visum d̄ram inter colorē ⁊ coloratum: sicut mediante ta-
 ctu iudicat d̄ram inter dulcedinem et dulce. amaritudinē et ama-
 rum. vñ intellectus cognoscit q̄ visus simpliciter colorē attingit
 et non coloratū. Et tunc iterum querit intellectus quis facit

de colorato sciētiam? et tunc descendit ad visus et ad imaginatio-
nem cum quibus cognoscit q̄ ip̄emet facit sciām de colorato, me-
diantibus illis que modo dicta sunt. qm̄ visus representat colores.
et imaginatio imaginatur dīam esse inter colorem et coloratum.
et tunc intellectus cognoscit coloratū v̄z ip̄m pomū. ¶ 4. In po- 4
mo sunt due essentie sbales. v̄z vegetatia et elemētaria q̄ d̄rūt sp̄e.
Tūc igitur q̄rit intellectus? quō in vno pomo sunt due cētie et sbe
sic d̄rutes cōstituentes vnā sbam. s. vnū pomū? Et tunc descendit
ad auditum q̄ audiuit in locis supradictis q̄ pirus infra in pomario
facit cum pomario vnā arborē p̄tinuam et tñ pirus et pomari-
us sunt sp̄e d̄rentes. asimili vegetatia et elementatiua in pomo fa-
ciunt vnā sbam continuam suo modo.

De simplicitate et cōpositione plāte.

¶ Visus in pomo simplr attigit colorē. odorat? odorē et. vñ in
Intellectus cū imagiatōe cognoscit in pomo eē acn^a simplicia
Et q̄rit vtrū illa acn^a simul p̄ponāt? et tūc descēdit itē ad visus q̄
videt aerē illūiatū. in quo lux et dyaphāitas p̄ponūtur. Asili in po-
mo color aeris et color ignis et terre p̄ponūt tertiuū colorē. et sic de
alijs suo mō. ¶ 2. Dū intell^s hūit noticiā de p̄pōne et mixtōe ac- 3
cidentiū q̄rit de p̄pōne sbe in pomo. Et tūc recolit p̄ memoriā so-
rorē suā illius qd̄ d̄cīm est in distin. lapidis et flāme de simp^{te} et cō-
positōe sbe. et tūc cognoscit q̄ in pomo sunt q̄ttuor sbe simplices
elemētoz q̄ p̄ponūt vnā sbam elemētata : in qua sba vegetatiua ē
sic sustētata suo mō: sic flāma cādele in lichino. vñ in pomo seq̄tur
cōpositio ip̄ius elemētatie et vegetatiue q̄ sic viuit de elemētaria:
sicut flāma viuit de cera. et qm̄ elementatiua deficit et vegetatiua
quoq; deficit et nō viuit. ¶ 3. Post hoc aut desiderat intellectus 3
ascēdere ad vegetatiām et cognoscere vtruz ip̄a sit eētia simplex
aut p̄posita? et se iuuat cū auditu q̄ audiuit in pomo eē act? / passio-
nes / et actōes. vñ p̄ hoc qd̄ audit? audiuit p̄siderat et cognoscit in-
tells q̄ in vegetatia sunt vegetatim ble. et are. q̄ sunt sibi p̄cētia
lia et iter se nūero dīa q̄uis idēz sint p̄ eētia. rōne cuius idēpti-
tatis eētie vegetatiua nō p̄ponit ex istis. qm̄ p̄positio nō fit nisi
ex diuersis eētijs. Et in isto passu appz p̄ quē modū intell^s eēti-
am vegetatie simplicē apphēdit / sua simplicia p̄creta cognoscēdo
s. vegetatiuū ble. are. cuz q̄bus habz nām et posita est in motu na-
turali. ¶ 4. Itē q̄rit intell^s vtrū ip̄a eētia vegetatie sit sba? qm̄ 4
si sba sit / oz q̄ sit p̄posita ex mā et forā? Et tūc descēdit ad imagina-
L 4

tionem que imaginatur dīam esse inter sūam et essentiam. qm̄ es-
 sentia rōne altitudinis abstractionis non subicit accidētibus. sūa
 vero que nō est sic alta ecōtra subicitur accidētib⁹. que q̄dem sūa
 composita est ex materia et forma: sine quib⁹ accidētia in ip̄a sub-
 5 stentari non possent. ¶ Intellectus iterū q̄rit per quem modū
 accidentia simplicia et sūe simplices componantur in pomo. Et tūc
 descendit ad sensum cōem et ad sensus p̄iculares sicut ad visus q̄
 videt in pomo colorē rubrum et croceū. sensus x̄o cōis est altior
 quia color ī cōi est suus ob̄m. et sic de alijs suo mō. vñ intellectus p̄
 hoc quod app̄hendit cū sensu cōi et cum sensibus p̄icularibus co-
 gnoscit per quē modū sūe et acn̄a cōponūtur. sūa em̄ in tali cōpōne
 est superior rōne nobilitatis et maioris entitatis atq; mot⁹. acn̄s
 vero est inferior. acn̄a tñ supiora sunt rōne app̄hensionis sensual.
 et sic supi⁹ et inferi⁹ miscēt et p̄ponūtur ascēdēdo et descendēdo.

De indiuiduitate plante.

¶ Visus in hoc pomo videt colorem terminatū et q̄tū p̄ figurā.
 odoratus in ip̄o attingit odorē terminatū. gust⁹ x̄o saporem
 terminatū. et tact⁹ q̄tū et q̄litatē terminatas. affat⁹ vero noiat
 et dicit ea q̄ dca sunt in pomo eē terminata. et audit⁹ hoc audit et
 imaginatiua imaginat. et cōsequēter intell⁹ hoc intelligit. Et qz
 omnia ista in hoc pomo hic et nūc sustētantur. intell⁹ cognoscit
 istud pomū esse indiuiduum siue indiuiduatum ita qz nō pōt diuidi in
 alium nūerū. et sic intellectus ascendit ad indiuiduum cognoscēdū
 2 vt de ip̄o sciam faciat. ¶ Visus attingit in arboze septē partes
 principales successiue que sunt hec. s. radices/truncus/brance/ra-
 mi/fovia/flores/et fructus. vñ rōne istius visionis intellect⁹ cogno-
 scit qz in arboze iste ptes exnt indiuiduate et generales respectu illo-
 rū que in arboze generātur. s. istud pomum et istud que in istis pti-
 bus indiuiduata fuerunt. quando de potētia ad actū fuerunt de-
 ducta. Tñ illis mediantibus que visus attingit intellectus intelli-
 git et cognoscit per quez modū istud pomū et istud sunt indiuidua-
 ta p̄ viam generatōis. S; mirat de hoc qz iste pomari⁹ multipli-
 cat plura poma indiuiduata hic et nūc: cū tñ sit nūero vna tantū ar-
 bor. Sed tūc descendit intellectus ad imaginatōem que imaginat
 p̄ ea q̄ dca sunt in cap. proxie dicto qz in arboze sūt pl̄a indiuidua. s.
 quattuor elemēta et qz arbor ip̄a ē elemētatū indiuiduatum. cognoscit
 etiaz qz ibi est vegetatiua inserta metaphozice loquendo/ habens
 in ip̄o elemētato tria p̄creta sibi coeēntialia et nālia v; vegetatiuū

et are. Adhuc cognoscit q̄ vegetatiua h̄z q̄ttuor potentias radi-
cales: que sunt attractiua/retētiua/digestiua/et expulsiua vt superi⁹
dictus ē. vñ intell⁹ cognoscēdo in vna arbore plures eē res et ipas
esse vnam intelligit et attingit q̄ per naturā vnitatis sue producit
vnitates. s. istud vnū pomū. et illō vnū et c. et rōne h̄mōi pluralita-
tis partium in ipsa exītiūm producit plura naturalr vna arbor.

¶ 3. Dum sic intellect⁹ est altus in cognitōe indiuiduitatis arboris 3
querit que est cā quare arbor deficit et nō semper durat? Et tunc
recurrat ad ex^m de flāma supra positum. q̄ siquidem flāma tantum
durat: quātū durat cera candele aut oleū in lampade. et tūc intel-
lectus iudicat in arbore esse hūidū radicale. idest vegetatiāz actu
exītem: que viuit de hūido nutrimentali veniēte de po^a ad actus p
viā gñatōis et vegetatōis. et qz instā antiq̄tur exiterūtur et debili-
tant rōne mor⁹ et euacuat terra. s. hūore. et sic de alijs elemētis suo
modo. et hoc in regiōe in qua arbor ē plātata/deficit mā et virtus/
q̄bus deficientibus deficit et hūidū nutrimentale et deficiente humi-
do nutrimentali deficit hūidū radicale eo qz non h̄z ex quo viuat.

¶ 4. Quia intellectus h̄z appetitū ad multiplicandū plures scias 4
vt exerceat suas vires et vt sit multū altus/vult scire quare hoc fit
q̄ granū frumenti moritur in terra et corrūpitur anteq̄ ex illo gra-
no generētur et alia plura grana. et pomarius non? Et tunc de-
scendit ad visus et cognoscit per hoc qd visus videt q̄ spica ē cor-
pus magis magnū q̄ granum: sed nō ē sic de pomario et de pomo
et rōne istius maioritatis q̄ritatis habit⁹ et situs non p̄t in gra-
no remanere. et moritur granum mortuo suo nūcro vel destructo.

¶ 5. Rursus appetit intell⁹ scire que est causa indiuiduationis spi 5
ce in grano? Et tunc intellectus iuuat se cū visu qui videt flāmaz
que est indiuiduum actu in candela quod indiuiduat alias flāmā
et generat quando illuminat lichinuz lampadis. que quidem flā-
ma prius erat in potentia in flāma candele. et illa flāma candele q̄
est actu flāmaz que est in se in potentia deducit in actus/ ipam ex-
tra se pellendo et ponendo: dum lichinū illuminat. Et simili granū
frumenti quod est in terra seminatus est actu indiuiduus/habens
arborē siue spicaz in potentia quā indiuiduat generando et extra
ponendo/vegetatiua tamen transmutante terram et alia clemen-
ta in speciem grani frumenti. que quidem mota est per granum
frumenti: sicut pars per suum totum. ¶ 6. Intellectus iterum 6
appetit scire vtrum vegetatiua que erat in potentia in pomario
deducta ad actum in isto pomo ab arbore separato sit humidum

radicale/ viuens in illo pomo de hūido nutrimentali? z vtrum sit filius hūidi radicalis humidū nutrimentale pomarij. Tūc descēdit ad visum qui videt qd si vna candela accensa extinguat z sub alia candela accēsa ponat ppe/ qd flāma candele accēse extra se pellit aliam flāmaz que est sua filia indiūata/ descendēs p fumū z illuminans lichinū candele suffocate. ipa vero flāma veniēs est indiūū primū in lichio radicatū z viuit de flāma q̄ est in lichino in po^a. Asili in pomo qd teneo in manu est hūidū radicale deductū in actum p pomariū. z ipz viuit de humido nutrimentali qd est i pomo. et viuit tādū de ipo q̄diu durat materia hūidi nutrimentalis. Et i isto passu intellect^o cognoscit qd in gñane plāte qñ hūidum radicale generat aliū hūidū radicale qd gñat in ipo humidum nutrimentale ex quo viuit.

De specie plante

Asfatus dicit qd in isto pomo sensus pticulares oba sua spāl^r apprehendūt z attingunt: sic visus colorē. auditus sonū. odoratus odorē. gustus saporē. tactus q̄titate z q̄litate. z relationē. hoc etiā attingūt in alio pomo z sic de alijs. et rōne istoz oborum spālū intellectus dirigit se ad cognoscendū spēs plante/ cognoscēdo istud pomū z illud in spē puenire z nūero differre. ¶ 2. Intellectus q̄rit vbi imaginatio imagiat spēs plante: q̄s sensus pticulares nō pnt attingere. z tunc dirigit imaginatōez vt descendat ad imaginādum ea q̄ pticulares sensus in pomo spāl^r apphēdūt. et sic intell^s ipē cognoscit qd imaginatio nō imaginatur spēm pomi siue plante: s; tñ spēs quas pticulares sensus hauriūt de pomo qm̄ imaginatio nō pōt imaginari sine figura q̄titate z q̄litate et hmōi. ¶ 3. Postq̄ intellectus noticiam hūit de plante spēb^o: querit vbi sunt ille spēs insensibiles sustētate? Tunc descendit ad imaginatōem q̄ imagiat in ista plāta cōcreta eē coeēntialia vegetie. s. vegetatiūū z que sunt in ista plāta sustentata z e^o: z tūc idem intellectus iudicat qd spēs noiāte sunt sic sustētate in indiūis plante pōcē: sic indiūa in spēbus que indiūa sine spēbus nullaten^o esse pnt. ¶ 4. Quia intell^s appetit hēre sciam de spēbus plante/ mouet affatū vt dicat que est cā. quare ruta mūdificat oculos z sanat. et cepa eos ipos destruit. z tñ cōueniunt in spē caliditat^{is} z siccitat^{is}: Et tūc intellectus descendit ad visum cuius obm̄ ppriū est color z qz color viridis est magis generalis in planta q̄ alius color/ cognoscit intellectus qd ruta rōne viriditat^{is} intense q̄ h; mun

dificat ⁊ sanat oculos. ⁊ qz oculus est aq̄us a predñio ⁊ cepa co-
 lorica destruit oculos sic inimicus inimicū. ¶ 5. Intellectus ite- 5
 rum querit si lactuta frigida ⁊ humida: et rosa sicca ⁊ frigida po-
 natur in vno electuario fm egle pondus ⁊ mēsurā/ q̄ istaz preua-
 let in electuario? Et tunc descendit ad auditum q̄ pluries audiuit
 lactucam eē p se ffram: ⁊ rosam p acūs/ tunc iudicat intellus q̄ il-
 la planta que est frigida per se: est fortior q̄ illa que est frigida per
 accidens. Ratio huius est quia frigiditas rose est subdita siccitati
 rose. ⁊ appetit ffram lactuce q̄ nō est subdita siccitati. q̄ ffitas la 6
 ctuce attrahit ffitatē rose sic perfectū trahit ad se impfctm. ¶ 6. Af-
 fatius itez dicit q̄ medicus ponit equalr tres plātas in electuario
 fm pondus ⁊ mēsurā. quaz vna est calida in quarto gradu. sicca
 in tertio. hūida in fo. ffra in p̄rio. alia est sicca in q̄rto/ ffra in tertio/
 calida in sc̄do/ hūida in p̄rio. alia est ffra in q̄rto/ hūida in. 3°. sicca
 in sc̄do/ calida in p̄rio. mō que istaz plantarū est predñans in illo
 electuario? Tūc intellect⁹ descēdit ad auditū q̄ audiuit in medici-
 na nra (q̄ fecimus) q̄ aqua est predñans. rō hui⁹ est qz aqua vin-
 cit terram eo qz frigefacit ipam. ⁊ terra vincit ignē: eo qz dat ei sic-
 citatem. bñ seq̄tur q̄ aqua vincit ignē. Et isti duo paragraphi p 7
 rie dicti vtilē sunt ad graduādū medicinas. ¶ 7. Visus videt
 in arboze folia. intellect⁹ autē dubitat q̄ vtilitatē afferant ipi ar-
 bozi. s; per h̄ q̄ visus videt folia p̄bere vmbzā fructui vt calor so-
 lis ipm non destruat ⁊ ipm fructum quodāmō a frigore ⁊ gelu de 8
 fendere cognoscit intellus id qd̄ antea dubitabat. ¶ 8. Dū sic in-
 tellectus p̄siderat appetit scire vtrū planta habeat instinctū natu-
 ralem? Tunc descēdit ad visum q̄ videt vites h̄re clauicula ⁊ fila
 cum q̄bus se ad brancas arboris alligant vt ipē ascendere possint
 ⁊ pōdus vuarū sustinere. Itē miratur intellus eo qz fila se dirigūt
 ad brancas: ⁊ tñ nō vident. Et tunc cogitat q̄ plāta h̄z instinctus
 naturalem: s; tñ querit q̄ dedit ei instinctū hmōi. et tunc credit q̄
 ipē deus dedit ei ⁊ agens vniuersale naturale.

De genere plante

Visus videt pomariū ⁊ rosariū que dr̄nt sp̄e: sed pueniūt ge-
 nere cū quodl; istoz sit planta. et sic intellectus nō addēdo
 hic ⁊ nūc p̄siderat q̄ planta est genus ⁊ hoc duob⁹ mōis v; men-
 tale ⁊ reale. reale eo qz cāt qd̄ pomarius ⁊ rosari⁹ pueniūt in ge-
 nere. mētale eo qz intellus haurit ipm cū sensibus p̄ticularibus ⁊
 cum imaginatōe de s̄bo. s. de pomario ⁊ rosario/ colligendo sp̄es 2

Quarta distin.

2. et generando. cum quibus de genere reali facit sciam. ¶ 2. Intellectus postea querit ubi imaginatio imaginatur genus plante quod non est sensibile? Et tunc descendit ad visum et imaginationem. visus enim videt in arbore generales radices/truncum/brancas/et ramos: quae habent in potentia plures arbores generando successiue. sicut mulier plures filios in matrice. et tunc imaginatio per hoc quod visus videt imaginatur vasa generalia in muliere matricem esse et in planta generale vegetatiuum vegetabile et vegetare: sed imaginatio ad genus in communi ascendere non potest eo quod non potest imaginari absque figura et proprio loco/tempore/motu et quantitate etc. sed intellectus ascendit supra imaginationem eo quod altior potentia est et de ipso genere sciam facit.

De entitate plante.

Visus videt istam arborē (vt ita loquar) et illam. et affatus dicit ista arbor est ens et illa arbor est ens. et auditus audit ea quae dicit affatus. et sic imaginatio imaginatur quod ista arbor est ens et illa arbor est ens. et non apprehendit ipsum ens in communi quod sine accidentibus id efficere non potest. quia si id faceret/sciam generaret: sed intellectus cui est proprius generare sciam ascendit supra imaginationem et ens in communi apprehendit et de ipso sciam generat siue facit.

2. ¶ 2. Intellectus considerat vtrum ens quod apprehendit in communi an mentale sit an reale? Et tunc descendit ad potentias inferiores et cum ipsis considerando apprehendit quod in planta est ens distinctus ab ente quod est in lapide et in bruto et est ens reale. quoniam posito quod non esset anima id quod est/ipsa esset. sed illud silacrum/siue phantasma/siue similitudo cum qua eiusmodi ens reale apprehendit intellectus est ens mentale et instabile.

3. ¶ 3. Affatus dicit planta est ens et essentia entis est entitas. Tunc intellectus querit vtrum esse plante sit ens et eius essentia sit entitas? Et vtrum planta sit esse et ens et essentia. Et vtrum planteitas sit entitas et essentia? Et tunc intellectus descendit ad potentias inferiores et reflectit se supra se et non potest inuenire duas reales quibus differat planta/ens/et esse ex vna parte. et planteitas/entitas/et essentia ex alia parte: cum omnia ista in planta intelligantur. sed in istis inuenit mentales duas intellectus mediatis imaginatione/auditu/et affatu.

4. ¶ 4. Querit affatus vtrum esse plante et eius essentia differat et intendit querere de planta absolute non de ista neque de illa. Et tunc intellectus descendit ad istam plantam quae est hic et nunc tactam per tactum vel per colorem coloratam et sic de alijs suo modo. et quod cognoscit quod ista planta est de natura plante in communi et in ista singulari essentia et esse dicitur: sequitur ex hoc quod inter essentiam et esse in planta superiori sit differentia. Sed adhuc

dubitat intellectus et querit vtrum pomum istud et pomeitas drnt?
 et tunc descendit ad tactum et qui attingit qualitates pomi et qua-
 litates pomeitatis non pot attingere.

De v. dist. que est de bruto et primo de actu bruti.

Quoniam iter bruta animalia leo est nobilissimum ideo de ipso
 loquimur in hac distinctio. loquimur tamen nonnumquam et de aliis
 animalibus. **¶ 1.** In leone igitur sunt quinque actus radicales
 originales et principales videlicet elementare/vegetare/sen-
 tire/imaginari et leonare. et isti quinque actus sunt in-
 trinseci. scilicet ipse habet et alios sex actus extrinsecos videlicet videre/audire/odora-
 re/gustare/tangere et rugire. habet etiam et alios actus sicut venari mouere
 et. et primo de actibus intrinsecis tractabimus. deinde dicemus de extrinse-
 cis. **¶ 2.** Tactus hominis in leone caliditate apprehendit poderositatem et in-
 ossibilem siccitatem et duriciem. et insaniam et crebro humilitatem. et sic per habet quod sen-
 sus perfectiores attingunt in leone ipse intelligit cognoscit quod sunt in eo quatuor
 elementa ex quibus elementaria facit leonem elementatum sicut deum
 est in distinctio de pomo quod pomum est elementatum In ipso igitur leone est
 elementare cum quo elementaria transmutat elementa grossa et indi-
 gesta in elementatum. scilicet in leonem qui ex illis accipit augmentum. **¶ 3.** In
 leone est vegetare eo quod vegetaria vegetat ea que veniunt de elemen-
 taria (sicut dedimus exemplum quando locuti sumus de instoie piri in po-
 mario) et ipsa vegetativa convertit cibum et potum in suam speciem. **¶ 4.**
 In leone est sentire et hoc per sensitivam partem experientiam habemus.
 ipsum autem sentire est instum in vegetari et vegetari in elementare eo quod se-
 sitiva instum est in vegetaria et vegetaria in elementaria. **¶ 5.** Visus videlicet
 leonem industriam habere in venando. et ideo per habet quod visus videlicet cognoscit intel-
 lectus leonem habere imaginari sine qua habere non possit industriam in venando. ipse
 vero imaginari instum est in sentire. ultra quod imaginari leo non habet actum ne-
 que alio brutum. nec intrinsecum nec extrinsecum villo modo. **¶ 6.** Affatus dicitur
 quod leonare est actus proprius leonis. et per habet quod affatus dicit intellectus considerat diffi-
 cultatem leonis fieri posse per suum actum proprium sic. leo est ens cui proprie pertinet
 leonare. Dum intellectus considerat difficultatem istam ut fortificet ipsam descendit ad
 elementare/vegetari/sentire et imaginari et cognoscit quod per actus istos
 sunt subiecta in quibus sunt difficultates sic. Elementum est ens cui proprie pertinet ele-
 mentare. Et vegetatum est ens cui proprie pertinet vegetare. Et sensatum est
 ens cui proprie pertinet sentire. Et imaginatio est ens cui proprie pertinet
 imaginari. Et in isto passu acquirit sciam intellectus de difficultatibus fa-
 ciendis per actus potentiarum suarum in quibus sunt et magis proprie quod

per alium modum. rō huius est qz inter potētiam ⁊ actum p̄p̄rius
 7 nō est mediū. ¶ 7. Iterū descendit intell's ad elementare ⁊ qz p
 ipm cognoscit sbm in quo ē: insinuat affatui vt dicat qz p elemēta
 re in leone seq̄tur corporare. Et qz in leone sunt q̄ttuor elementa
 quodlz cū sua p̄p̄ria q̄titate qualitate ⁊c. seq̄tur qz in elementare
 sunt q̄rtificare/q̄lificare ⁊ sic de alijs p̄dicamētis. cuius q̄bus corp^o
 8 leonis est edificatū. ¶ 8. Quia intell's cognoscit vegetatū p vege
 tare: affatus dicit qz p vegetare sunt in leone attrahere/retinere/
 9 digerere ⁊ expellere/crescere ⁊ nutrire. ¶ 9. Iterū intell's descen
 dit ad sentire. ⁊ qz per ipm app̄hendit sbm in quo ē. cognoscit qz p
 sentire sunt in leone videre/audire/odorare/gustare/tangere/et
 rugire. Sed dubitat vtrū sint actus intrinseci an extrinseci: ⁊ tunc
 descendit ad flāmā in qua elemētare ē act^o intrinsecus. ⁊ ad plan
 tam in qua vegetare ē s̄lr actus intrinsecus. ⁊ tūc cognoscit qz in
 sensato sunt videre/audire ⁊c. actus intrinseci ⁊ inseparabiles: ⁊ in
 motu continuo: s̄ sunt insensibiles visu/odoratu/gustu ⁊ tactu.
 Ex ipis aut̄ exeūt actus extrinseci pegrini. sic videre pomū/odo
 rare pomū/gustare pomū ⁊ tāgere pomū. qui q̄dem actus nō sūt
 10 in motu p̄tinuo: s̄ in successiōe. ¶ 10. Quia intell's cognoscit per
 imaginari imaginatū. i. sbm de imaginatōe h̄ituatū ⁊ inductū/iō
 cognoscit qz imaginatio ē for̄a h̄is in se tres potētias v̄z potētias
 apprehensiuā/appetitiam ⁊ existimatiam. Per app̄hensiuam h̄z
 industriam ad venandū ⁊ viuēdū ⁊ ad mortē euitādā. et p appe
 titiam appetit coire/cōedere/bibere/et delectatōem h̄re. per extia
 titiam recordatur fontis ⁊ loci in quo venari cōsueuerat. ⁊ etiam
 cerui/capreoli ⁊ sic de alijs suo mō. Ultra quā imaginatōem leo
 11 non h̄z actū nec aliō aīal brutū. ¶ 11. Intellectus itē descendit ad
 leonare ⁊ qz p ipm cognoscit leonē ⁊ app̄hēdit qz leo in leonādo
 leonem generat q̄ est in ipō in po^a: sic granū quod h̄z arborē i po^a
 (vt dictū est sup̄ius) Et in isto passu cognoscit intell's qz in leone
 est actus altior per nām v̄z leonare q̄ sint elemētare vegetare.

De passione bruti.

Per hoc qd̄ dcm̄ ē de actibus leonis cognoscit intell's passio
 nes leonis intrinsecas ⁊ extrinsecas. Intrinsece igit̄ sūt ela
 mentabilitas/vegetabilitas/sensibilitas/imaginabilitas/leonabi
 litas/visibilitas/audibilitas/odorabilitas/gustabilitas/tangibili
 tas ⁊ rugibilitas/q̄rtificabilitas/qualificabilitas. ⁊ sic de alijs suo
 modo. Et tūc q̄rit intellus vtrū iste passiones p̄stituāt vnaz mām

in leone generalem existentem sub suis accidentibus inseparabilibus? Et tunc reflectit se supra se. et descendit ad potētias inferiores et non pōt neqz per se neqz per ipas cognoscere cās impediētes/ q̄ non sit p̄dicta materia ḡnālis ex predictis passionib⁹ p̄stituta. Et de hoc facit et ip̄e sciam. ¶ 2. Dū sic intellect⁹ cognoscit 2
mām leonis q̄rit a qua mā est mā leonis cū suis passionib⁹ deriuata? Et tunc reflectit se supra se: et descēdit ad potētias inferiores et non inuenit nec p se nec per aliō aliq̄d impediens q̄n mā leōis sit a prima mā cū suis passionibus deriuata? Sed q̄rit qui posuit mā leonis in po^a in prima mā. tunc ascendit ad cās superiores. s. ad deū et agēs vniuersale nāle. et tunc credit q̄ deus hoc fecit et agens nāle vniuersale. ¶ 3. Duz sic p̄siderat intellis/ q̄rit quare de⁹ 3
non posuit immediate sine agēte nāli vli mā et passiōes leonis in potētia in p̄ia mā: cū sit op̄s? Et tunc intellis ip̄e descendit ad potētiā visuā cū qua cognoscit q̄ iste leo et iste sunt idē sp̄e nālr. et q̄ leo et formica dr̄nt sp̄e nālr. et sic intellis cognoscit per istas d̄as q̄ sine agente vniuersali nāli mā leonis nō eēt posita nālr in po^a i prima mā: neqz deducta ad actū nālr: ergo et. ¶ 4. Post h̄ autē 4
intellus recordatus est passiōes extrinsecas leonis q̄ sunt venabilitas mobi^{as}. et. q̄ per acūs sūt et peregrine: et in linea discreta et successiua. et iste passiōes sunt sensibiles p̄ sensus p̄ticulares q̄ hauriūt de ip̄is similitudines cū qb⁹ fac de ip̄is sciam intellectus.

De actione bruti.

Intellectus cū imaginatōe descendit ad predicamētū relationis cū quo cognoscit in leone existere actōes: sine qb⁹ nō p̄nt esse in ip̄o actus neqz passiōes. et sic de actionib⁹ leonis facit sciam per ea q̄ cognoscit de actibus et passionib⁹ leonis. Que q̄dem actōes sunt hec elementariuitas/ vegetariuitas/ sensitiuitas/ imaginariuitas/ leonariuitas/ visitiuitas/ audiuitas/ odorariuitas/ gustariuitas/ tactiuitas/ rugitariuitas. et iste sunt intrinsece actōes extrinsece x̄o sunt sic venariuitas motiuitas et h̄mōi. Et tunc querit vtrū ex oibus istis actōibus p̄stituatur vna for̄a ḡnālis in leone: sicut ex suis passionib⁹ fit vna mā ḡnālis (vt superi⁹ d̄cū est.) Et tunc descēdit ad imaginatiā q̄ nō pōt imaginari q̄ leo possit esse vna s̄ba posito q̄ in ip̄o nō eēt nisi vna for̄a ḡnālis et vna mā generalis: ex qb⁹ et cū qb⁹ sit vna s̄ba p̄stituta. ¶ 2. Dū sic intellus 2
considerat vnā s̄bam p̄stitutā ex vna mā et ex vna for̄a q̄rit vtrum forma leonis ita sit ab vna forma ḡnāli deriuata: sic materia ip̄i?

ab vna materia generali? Et tunc descendit cum imaginatiua ad
 sbam mūdi: q̄ quidē imaginatio nō pōt imaginari sbam mūdi esse
 vna; nisi sit cōposita ex vna gñali ⁊ p̄ia fōa ⁊ de vna generali ⁊
 prima mā. ⁊ tūc cognoscit intell's q̄ sbā mūdi est vna ⁊ ex vna fō
 3 ma prima ⁊ ex vna mā p̄ia v̄li cōposita. ¶ 3. Dum sic intellus
 considerat q̄rit q̄ est cā quare in leone nō est nisi vna fōa sibi vni
 uersalis? ⁊ tūc recordatus ē q̄ sicut in mundo nō est nisi vna fōa
 v̄lis: sic in isto leone nō est nisi vna forma sibi v̄lis. qz si nō sic esset
 forma vna v̄lis mūdi non cāret sbo inferiori fōam vnam v̄lem.
 4 ¶ 4. Dum intell's cognoscit q̄ in leone est fōa v̄lis ⁊ mā v̄lis q̄
 rit qd cōiūgit ipas ptes sbales ⁊ gñales? Et tūc descendit ad act^o
 intrinsecos. s. ad elemētare vegetare ⁊c. et tunc cognoscit q̄ act^o
 sunt cause quare inuicē p̄iūgūtur etiā actōes ⁊ passiōes. rō huius
 est: qz a fōa ⁊ mā hūt originem ⁊ in ipis sunt intrinsece perma
 nentes. Dū sic intellectus de hoc facit sciam cū ipa scia cognoscit
 q̄ forma v̄lis ⁊ mā v̄lis mundi p̄iūgūtur cū actibus gñalibus si
 bi coeēntialibus ⁊ cū actōibus ⁊ passiōib^o generalibus sibi coe
 sentialibus ⁊ inseparabilibus. vt in sba leonis isti^o ⁊ istius capre est
 figuratum.

De natura bruti.

Dictum est in leone actus/passiōes/ ⁊ actiōes intrinsecas in
 esse nāl'r. vt per exēpla supradcā patet. vñ existit in leone na
 tura elementaria/vegetaria/sensitia/et imaginatiua. ⁊ sic de alijs
 suo mō: ex qbus vna nā leonis p̄stituta est. in qua qdem nā tria sūt
 concreta sibi coeēntialia in qbus sustētata est ⁊ permanēs ⁊ ea cō
 stat ex ipis ⁊c^o. Que qdem p̄creta hec sūt naturatiuū b̄le. et arc.
 per naturatiuū est actia ⁊ hz actōes discretas. per naturabile x̄o
 passina ⁊ hz passiōes discretas. per naturare aut hz actus discre
 tos ⁊ est incōtinuo motu intrinsece: sic per elemētare vegetare ⁊c.
 Et qz vnus leo aliū generat leonē ipa nā p̄sistit in motu successio
 in quo sensus nāe similitudines apphēdit ⁊ exhaurit: sic visus q̄ leo
 2 nem iudicat coloratum ⁊ tactus calidū ⁊c. ¶ 2. Leo leonat nāl'r
 in leena. et semē suū nātū ponit nāl'r in matrice leene. ⁊ leena ipm
 recipit per nām. Adodo intell's q̄rit vtrū semē recipiat nām alce
 na? et tūc descendit ad visum qui videt in leone mamillas nō ab
 lactātes. et cognoscit q̄ ipc leo hz mamillas assumptas ex nā lee
 ne. vt cū ipis cāet ī fetu suo mamillas. et sic cognoscit intellectus
 3 q̄ fetus recipit nām a mare vt sit filius ¶ 3. Querit itē intellect^o

que est causa quare masculus generat femellam: et eius naturalia
 infra: Et tunc recordatus est quod in masculo sunt passionibus cum qui-
 bus est similis femelle. et per. §. modo dictum soluit suum dubium. ¶ 4. 4
 Adhuc intelligit querit per quem modum fetus recipit naturam a leena: et tunc
 cum auditu recordatur de exemplo dato de infusione piri in pomario: quod
 quidem pirus recipit naturam a pomario continue per vegetatiuam. sicut
 fetus est infusus in matrice leene et per vegetatiuam attrahit natu-
 ram que est in leena et transmutat partim ipsam in naturam suam ex qua vi-
 nit et crescit. et hoc per modum texture / quodificando / lineando / qualifi-
 cando etc. Et quod in vegetatiua est digestiua fetus digerit. et leena ex-
 pellit. et naturam fetus retinet retentiua: qui numerus est humidum radicale
 peregrinum / viuens de humido nutrimentali assumpto de leena. unde
 intellectus cognoscit per quem modum natura est principium motus in quo
 est continue et permanenter. mediantibus naturalibus et are. ¶ 5. 5
 Dum sic intellectus cognoscit naturam leonis et motus eius: tunc que-
 rit a quo ipsa natura principaliter et primo est decisa: Et cognoscit quod
 suum dubium est solubile per hoc quod auditur audiuit de forma et materia
 et actu leonis: que a primis mundi principibus deriuatur. sic asimi-
 li natura particularis ab vniuersali est deriuata.

De substantia et accidente.

Uisus videt in isto leone colorem. et tactus tangit in eo quantitatem
 et qualitatem. unde intellectus cognoscit per sensum quod in leo-
 ne sunt accidentia et quod accidentia sine substantia esse non possunt cognoscit quod
 in leone est substantia. Sed querit quid ipse primo apprehendit et intelligit
 an actus vel substantiam leonis: Et tunc descendit ad visum qui non ap-
 prehendit substantiam leonis: sed colorem et cum adiutorio sensus communis at-
 tingit coloratum quod est concretum / et tactus attingit quantum tactum / et
 odoratus odoratum. sensus communis adiutorio mediante. et gustus sa-
 pidum. et imaginatio imaginatum. et ideo intellectus intelligit co-
 loratum tactum etc. prout sibi offerunt potentie inferiores. Et quod
 concretum dicitur magis substantiam quam accidens: intellectus cognoscit quod
 primo intelligit substantiam quam accidens per hunc modum. verumtamen per
 alium modum prius cognoscit accidens quam substantiam ut superius dictum
 est. eo quia cognoscit quod actus non est per se existens. et ideo cognoscit
 primo accidens et postea substantiam isto modo. ¶ 2. Uisus videt leu- 2
 culum hic et nunc. et in alio nunc videt ipsum magnum. et tunc que-
 rit de quo est sua substantia augmentata: Et descendit ad potentiam ve-
 getatiuam in elementariam insertam (ut superius dictum est) et cognoscit quod

Quinta distin.

vegetatiua attrahendo/retinendo/digerendo/expellendo de elementatiua augmentat sbam leonis. Sz miratur itex intellect² de hoc. qm̄ nō est simile de leone sic de piro infra in pomario. qz pomarius habet radices terre affixas/leo vero nō hz. eo qz mobilis est. sz tunc descendit ad visum et ad gustū cum qbus cognoscit q per cibū et potū vegetatiua leonis hz sufficientiā ad augmētandum sbam leonis vegetando et trāsmutādo cibū et potum in ipius leonis sbam. ¶ 3. Iterū miratur intellus a quo hnt augmentū in leunculo q̄titas/qualitas et sic de alijs pdicamētis. et tūc soluit suū dubiū per hoc quod dictū ē in § mō dicto. qm̄ sicut augmētatur partes sbales per ptes sbales veniētes per cibum et potū: sic accidentia augmētantur in leunculo per acn^a venientia per cibū et potum. ¶ 4. Tactus attingit in leone q̄titatē et qlitatē et intellus recordatus est de actōibus et passionibus et actibus leonis. et tūc q̄rit vtrum qualificabilitas/qlificatiuitas/et calefacere et c. sint ptes sbales aut acūtales in leone? Et tūc recordatus est de potētia elementatiua in qua sunt quattuor sbe. vna est ignis cuius caliditas est ppria qualitas: q̄ quidē qualitas sba eēt si calefactibilitas et calefactiuitas et calefacere nō essent acn^a. et tūc cognoscit q sunt acn^a. et partes in qbus sustentantur sunt sbales. s. ignitiuitas/ignibilitas et ignire. ¶ 5. Iterū q̄rit intellectus q̄ est cā quare caliditas est sic hitus et sic assituata in partib² sbalibus supradictis? Et tūc descendit ad tactū qui t̄git q̄titatē et p̄siderat q sicut ista q̄titas leonis si singularis est a q̄titate generali deriuata: sic suus hitus et suus situs ab habitu et situ generalibus deriuantur.

De simplicitate et cōpositione leonis.

In leone sunt elementatiua/vegetatiua/sensitiua/et imaginatiua. et iste sunt quattuor forme simplices/et pponunt vnam formam gnālem leonis. Que q̄dem for̄a pposita est de for̄is actiuis v3 de elementatiuo/vegetatio/sensitiuo/et imaginatio/sic materia leonis est pposita de passionib² v3 de elemētabili/vegetabili/sensibili/et imaginabili. Actus aut̄ intrinseci istarū sunt p̄iūctiōes: quibus coniūguntur et cōponūtur v3 elementare/vegetare/sentire/et imaginari. ¶ 2. Quā leo qm̄ dormit nec sentit nec imaginatur: intellectus credit q in ipō non sit sentire nec imaginari: sz tūc recordatus est de elemētare et vegetare q̄ sunt in leone dormiēte. Assili sunt in ipō sentire et imaginari et hoc intra. vt per ista sensitiua et imaginatiua possint sic componi: sicut per elementare et vege-

tare elementaria et vegetaria componuntur. Et in isto passu cognoscit intellectus / quod actus predicti qui sunt intra causant proportionem continue. et quod ex ipsis exeunt et defluunt actus extrinseci peregrini / quasi leo vigilat, sentit et imaginatur. ¶ 3. Querit postea intellectus per quem modum simplices substantie que sunt in leone componuntur? Et tunc recordatus est de actibus de actibus et passionibus permanentibus in leone. et cognoscit quod actus proportionantur passionibus cum actibus intrinsecis sicut elementarium et vegetarium et componunt elementabile et vegetabile et sic de alijs suo modo. et componendo passiones proportionantur se ipsas actiones. et hoc est necesse ut tota substantia leonis sit composita et continua. ¶ 4. Intellectus adhuc querit utrum actus in substantia leonis componantur? Et descendit ad tactum qui hic et nunc apprehendit quantitatem / caliditatem / ponderositatem / duriciem / et molliciem. et tunc cognoscit quod hic et nunc sunt accidentia composita: quia sine compositioe eorum tactus non posset apprehendere hic et nunc plura accidentia in instanti. Ueruntamen actus se ipsa non componunt eo quia non mouent se ipsa: sed sunt a substantijs mota. et quia substantie proportionantur: et actus componuntur: cum ab ipsis substantijs nullatenus separentur.

De indiuiduatione bruti.

Uisus videt hic et nunc unum leonem coloratum: tactus tangit unum leonem quantum et calidum: sicut auditus audit hic et nunc unum leonem rugientem. imaginatio imaginatur unum leonem. et intellectus apprehendit hic et nunc unum leonem coloratum quantum / auditum / et intellectum. Et sic intellectus apprehendit unum leonem esse indiuiduum. ¶ 2. Post hoc autem recordatus est intellectus capitula leonis supradicta sicut de ca. de actibus / passionibus / actibus et ceteris. cum quibus cognoscit omnia ista sic tendere ad indiuiduandum unum leonem: sicut in circulo plures linee diametrales ad indiuiduandum unum centrum quod centrum non esset si in alio loco circuli poneretur. ¶ 3. Intellectus etiam querit utrum leo qui est in potentia in isto leone sit indiuiduum unum? Et tunc recordatus est de predictis capitulis leonis cum quibus cognoscit quod leo in potentia est indiuiduum in potentia cum actu / passione / actione et ceteris. existentibus in potentia. et quando ad actum reducitur indiuiduum quoque reducitur ad actum. ¶ 4. Uisus videt lapidem in duas partes diuisum. et qualis parte remanere unum indiuiduum. et tunc considerat intellectus quod leo diuisus per medium in duas partes quando est mortuus quod quaelibet pars non remanet unum indiuiduum animalis: et qualis pars lapidis diuisa remanet unum indiuiduum lapidis. et de hoc querit causam? Sed recordatus est quod lapis non moritur. et leo sic: eo quia ab ipso separari potest vegetatiua / sensitua / imaginatiua.

Sed querit cuius est indiuiduum quelz pars ipsius leonis diuisa
 ⁊ tūc descendit ad visum cū quo cognoscit eē indiuidū cadaueris.
 ⁊ per tactum ⁊ visum cognoscit quālz partē esse indiuiduum vnum
 elemētati. eo qz est calida/pōderosa/colorata. ⁊ sic de alijs suo mō

De specie bruti.

Usus apprehendit istum leonē coloratū ⁊ aliū leonē colora-
 tum. audit? audit istū leonē rugientē ⁊ illū. ⁊ cū istis intel-
 2 lectus spēm cognoscit leoninā. ¶ 2. Intell's p̄siderat qz in isto leo-
 ne ⁊ in illo sunt actus/passiōes/ ⁊ actōes naturales spē similes. et
 rōne istius cōsideratōis cognoscit spēm leonis : ⁊ ipam esse ens re-
 ale ⁊ extra aīam. Sed qrit vtrū leo habeat noticiam de ipa spē? ⁊
 tunc descendit ad potētias inferiores leonis: q̄ nō apprehēdit spēs
 sentiendo. neqz imaginatiā imaginādo. eo qz spēs cōis est insensi-
 bilis ⁊ inimaginabilis. ⁊ sic cognoscit qz leo spēm nō apprehendit
 3 eo qz non hz cum quo ipam apprehendere possit. ¶ 3. Canis qm̄
 venatur ⁊ seqtur vestigia cerui: que sunt inuisibilia in lapide: aut
 in terra dura. eodē mō de lepore ⁊ perdice/ cognoscit ceruū/lepo-
 rem ⁊ c. per sua vestigia. Et tunc intellus qrit vtrū canis attingat
 spēm cerui aut leporis ⁊ c? Et tūc descēdit ad potētias inferiores
 sicut ad odoratum/visum/imaginatōem/ ⁊ tactū. qm̄ odorat? at-
 trahit spēm p̄ odorem. ⁊ qz odor cerui ⁊ odor leporis drūt spē: ca-
 nis distinguit inter figurā cerui ⁊ figurā leporis. ⁊ inter nām ⁊ na-
 turā. ⁊ inter motū ⁊ motū. qm̄ lepus habet motū tardiorē q̄ cer-
 uus. ⁊ velotiorē q̄ pdix. ⁊ sic canis cognoscit ceruū/leporem/ ⁊
 perdicem per figurā/naturā/ ⁊ motū. per spēs vero nō/ eo qz talis
 4 spēs est insensibilis ⁊ inimaginabilis. ¶ 4. Ceruus transiēs per
 lapidem in eo dimittit vestigia. nūc intell's qrit per quē modū ca-
 nis inde exhaurit spēm? Et tunc descendit ad potētiaz tactiaz (vt
 in distin. lapidis dictum est) q̄ per cōtactū similitudinē attrahit fri-
 giditatis lapidis. asili per potētā odoratiā canis haurit simili-
 tudinē vestigioꝝ cerui. ⁊ ad hoc p̄currit vegetatiā cū sua attra-
 ctiuā/retētiua/digestiua/ ⁊ expulsiua. Nam per attractiuā canis at-
 trahit similitudinē vestigioꝝ cerui/leporis/ ⁊ pdicis. ⁊ p̄ retētiā
 retinet. ⁊ per digestiuā digerit. ceruus vero per suā expulsiuā ex-
 pellit ⁊ depingit in lapide suū odorē. Et qz lapis est retētius per
 suam fr̄itatē retinet spēm ⁊ similitudinē ipius odoris. ⁊ aer qui
 p̄cipat cum lapide/ de ipsa spē se h̄tuat quo aere mediāte canis
 attingit sic spēm ⁊ similitudinē odoris: sic ocul? colores aere illūiato

mediante. Et in isto passu apparet q̄ intellus cum magno labore scientiam acquirit.

De genere bruti.

Uisus videt leonē ⁊ equū q̄ dr̄nt sp̄e. s; qz in ḡne p̄ueniūt v; in aīali. imaginatio imaginat̄ aīal/nō tñ ip̄m imaginari pōt sine p̄icularib; sensibilibus. Sed intell's q̄ altior po^a est intelligere pōt aīal in cōi. sine p̄icularibus. ip̄a em̄ imagiatio nō pōt imaginari nisi istō aīal vel illō. ⁊ ip̄m aīal qd̄ imaginat̄ nō est gen^o: s; individuū. Et aīal qd̄ intell's intelligit sine p̄icularib; est gen^o. ¶ 2 ⁊ Intellectus q̄rit vtrū aīal irrōnale qd̄ est brutū sit gen^o? Et tunc descendit ad visum q̄ videt q̄ leo capra ⁊ hmōi sunt aīalia bruta: ⁊ qz aīal irrōnale de istis p̄dicatur: intell's cognoscit q̄ aīal brutū est genus inferius: ⁊ contentus sub aīali/eo quia non continet hominē quod est aīal. ¶ 3. Imaginatio in leone imaginatur gene- 3 rales ptes v; elementatiuū blē ⁊ are. vegetatiuū blē. ⁊ are. sensitivum blē ⁊ ire. imaginatiuum blē ⁊ ari. Que iō dicūt partes esse ḡniales qz de ip̄is deriuātur ptes minute minus ḡniales. sic de elementatiua calefactiuū blē ⁊ ere. ⁊c. de vegetatiua attractiuum blē ⁊ ere. digistiūū blē ⁊ ere. retentiūū blē ⁊ ere. expulsiuū blē ⁊ ere. De sensitiva autē deriuantur visitiuū blē ⁊ ere. auditiuum blē ⁊ ire. odoratiuum blē ⁊ are. gustatiūū blē ⁊ are. tactiuum blē ⁊ ere. rugitiuum blē ⁊ ire. ⁊ sic de alijs suo modo. De imaginatiua vero exeūt apprehensiuā/appetitiua/ ⁊ cristimatiua. ita quelz de imaginatiua cum suis cōcretis deriuat̄. Omnia siquidem ista genera- lia sunt in isto leone ⁊ in illo ⁊ in quolz aīali bruto. ⁊ de istis particularia deriuantur peregrina q̄ sunt in successiōe. ḡnalia vero in continuo motu cōsistūt. p̄icularia siue singularia sunt sicut videre leonis: quando videt leonā/ceruū/ ⁊ fontē. ⁊ sic de alijs suo modo. Per omnia ista cognoscit intell's leonē eē aīal h̄is generales ptes: sed mirat̄ quare iste leo non est genus cū partes hēat generales? S; ip̄e tunc descēdit ad potētia visiuā que videt fontē causare stagnū: ⁊ de stagno exire riuulos. ⁊ sic cognoscit q̄ aīal vt est gen^o: fons est qd̄ cāt leonem ⁊ caprā ⁊ huiusmōi ⁊ istum leonem ⁊ illū. ⁊ iste leo ⁊ ille sunt sicut stagnum metapho^e loquēdo. ⁊ riuuli sūt leones quos illi habent in potētia. ¶ 4. Dum sic intellectus con- siderat querit elementatiua/vegetatiua/sensitiua/et imaginati- 4 ua istius leonis a quo descendunt? Sed recordatus est de exemplo supradicto. ⁊ cognoscit q̄ descendunt ⁊ deriuat̄ ab vniuersali

et naturali actore. et credit quod a deo descendunt effectiue per modum creationis. et de ducuntur de potentia ad actum per patrem et per matrem. qui ipsos genuerunt.

De entitate bruti

Uisus videt leonem istum coloratum et sic de alijs sensibus suo modo. et ideo imaginatio imaginatur ipsum leonem esse hoc quod sensus apprehendunt: sed non imaginatur suam essentiam nec suum esse in eo eo quod tale esse est insensibile. Sed intellectus ascendit supra imaginationem et cognoscit quod leo est ens et sua essentia est entitas. et tunc querit utrum ipse apprehendat ipsam essentiam et ipse esse realiter aut sua apprehensiva remaneat terminata in ipso phantasmate et similitudine rei. Sed tunc descendit ad visum quod vere colorem apprehendit. et ad tactum quod vere caliditatem leonis attingit duriciam et gravitatem. Descendit item ad canem quod vere attingit odorem vestigiorum cerui et leporis. Descendit etiam ad pullum de ovo exeunte: qui vere cognoscit granum quod comedit. Et ad capram que nunquam vidit lupum et statim quando ipsum videt cognoscit esse suum inimicum. Et quod intellectus intelligit se nobiliores et altiores potentiam esse quam potest inferiores in parte et virtute. et iste inferiores ad rem transeunt obiective: ideo ipse cognoscit quod melius et veracius debet ad rem intelligendam transire. nam aliter hoc quod est inferius: est superius in parte et virtute. quod est impossibile. ¶ 2. Dum sic intellectus considerat miratur de pullo. quod statim cum exit de ovo cognoscit suum cibum et capram suum inimicum. et de hoc querit causam: sed recordatus est de hoc quod dictum est in distinctione ista scilicet quod in forma generali sunt omnes forme particulares seminate. et sic de materia prima: in qua omnes materie particulares sunt seminate. et quia instinctus naturalis est una pars mundi seminata in forma universalis. et in materia universalis: pullus et capra: in quibus instinctus naturalis est actu deducit de potentia ad actum illam noticiam quam habet pullus ipse de suo cibo et capra de suo inimico. sicut flamma cadele que est actu deducit de potentia ad actum flammam: que est in cera. ¶ 3. Iterum querit intellectus utrum leo cognoscat suum esse et suam essentiam: et tunc descendit ad imaginationem leonis: que in ipso altior potest est. ipsa namque imaginativa non potest habere actum nisi cum obiectis particularibus in eodem tempore. et hic vel ibi. et quia esse et essentia non sentiuntur (ut dictum est) leo non potest cognoscere suum esse: nec suam essentiam. sed cognoscit quod ipse est. et quod non est lapis nec equus et sic de alijs suo modo.

De. vi. distin. q̄ est de hoīe ⁊ primo de actu eius.

Distinctio ista de homine quo ad corpus patet per ea
 que dicta sunt de leone in sua disti. igitur in hac ma-
 xime tractabimus de aīa rōnali inuestigando suam
 nām ⁊ suos act⁹ / passiōes ⁊ actōes ⁊ hmōi. p̄rio di-
 cendo sic. ¶ 1. Actus hoīs sunt seminare / coq̄nare / in
 duere / equitare / pingere / sagitare / emere / vendere / scribere / lege-
 re / docere / ieiunare / orare / iudicare. ⁊ sic de alijs suo mō. Isti siq̄-
 dem actus competūt soli hoī ⁊ nō alteri aīali : s; quare hoc sit in-
 tellectus vult inuestigare. Et tunc cōsiderat q̄ in hoīe est plus de
 esse ⁊ essentia q̄ in leone. qz esse hoīs est rōnale : et sua essentia est
 rōnalitas. in qua rōnabili^{te} p̄sistit intelligere / amare / ⁊ memorari /
 que sunt de essentia rōnalis cū q̄bus rōnale hz altiores actus ⁊ no-
 biliores : q̄ irrōnale. ¶ 2. Dum intell⁹ sic cōsiderat q̄rit a quo ē in
 telligere in hoīe ⁊ sic de amare ⁊ memorari : vtrū sint in hoīe sic a
 generali ⁊ nāli ⁊ spūali intellectu : sic imaginari in leone est a gene-
 rali imaginari ⁊ sic de sentire / vegetare / ⁊ elementare suo mō. Et
 tunc descendit ad imaginatiōem q̄ imaginatur q̄ p̄iūctio forē cor-
 poralis ⁊ materie corporalis est in leone p̄ imaginari vlc sentire ⁊ c̄.
 q̄ sunt media vlia cuz q̄b⁹ sit cōiūctio in leone siue in hoīe : s; de itel-
 ligere ⁊ memorare ⁊ ama^e in hoīe nō est sic. qm̄ sba spūalis ⁊ cor-
 poralis drūt in nā ⁊ ḡne. rōne cui⁹ d̄re non est dare intellm̄ vlem
 a quo descendat intell⁹ hoīs siue intelligere. qz si sic eēt : esset dare
 mediū vlc nāle qd̄ cōiungeret aīam rōnalez cū corpe qd̄ non esset
 spūale neq; corpale. vñ intell⁹ ascendit ⁊ cognoscit q̄ mediū per
 quod cōiungūtur aīa ⁊ corpus in hoīe est ip̄e deus actor sūmus q̄
 voluntarie creat aīam ⁊ ip̄am cū corpore cōiūgit. ¶ 3. Imagina-
 tio imaginatur q̄ qm̄ plato ḡnat socratem / deducit ip̄m de potētia
 ad actū : vñ credit intell⁹ q̄ plato de sua aīa p̄ducatur aīam socrati
 eam de potētia ad actū deducendo. S; recordatur q̄ in generatio-
 ne socratis ip̄e plato ⁊ socrates in corpe p̄cipāt in cōi. s; nō est sic
 de aīa platonis ⁊ de aīa socratis eo qz non p̄iūgūtur nāli. vt dictū
 est in. §. mō dicto per agens nāle : s; p̄ actorē supernālem q̄ est de⁹
 bñdictus. ¶ 4. C̄sus videt corpus socratis mortuus quē prius
 viderat viuū. vñ intellectus dubitat vtrū aīa socratis moriatur si
 cut corpus ? Sed tunc recordatur de deo qui cōiungit aīam cum
 corpe supernaturalr (vt sup̄ius dictus est) rōne cuius recordatio-
 nis cognoscit q̄ aīa rōnalis est immortalis eo quia creata est de ni-

hilo. Sed miratur quomodo deus potest ipsam animam creare de nihilo: cum nihil non sit aliquid? Et tunc ascendit ad considerandum divinam potentiam que est infinita. ratione cuius infinitatis potest producere aliquid de aliquo/ ut hominem de homine et pomum de pomario. et aliquid de nihilo potest producere. scilicet dare esse quod non erat. sicut mundum creavit quod non erat. Si autem deus non potuisset creare mundum qui non erat sua pars esset limitata. quod est impossibile. ¶ 5. Rursus querit intellectus quare in homine sunt elementare/ vegetare/ sentire etc. quibus appetunt feminare/ coquinare etc. ut homo vitam habeat altioris quam leo: cum sit ex corpore et anima rationali constitutus: leo vero non. ¶ 6. Iterum querit intellectus quare in homine sunt scribere/ legere/ et docere/ ieiunare/ elemosinare/ sacrificare/ adorare etc.? Et tunc reflectit se supra se et recordatus est de rationari. quoniam sic est rationabile quod homo habeat scientias liberales per scribere/ legere/ et docere: sicut est rationabile quod habeat scientias mechanicas per feminare/ coquinare etc. cum quibus scientiis liberalibus sciat deum recolere/ intelligere/ et amare/ et agere penitentiam de commissis. et deum orare. cum hoc dignum et iustum sit. ¶ 7. Iterum querit intellectus quare in homine est iudicare/ prudentiare/ et sic de alijs actibus virtutum cardinalium: et theologiarum? Et tunc ascendit ad rationale et ad finem quare ipse est: qui quidem finis is est videlicet quod deus est recolibilis/ intelligibilis/ et amabilis iuste/ prudenter etc. et hoc ratione altitudinis sue bonitatis/ magnitudinis etc. ¶ 8. Iterum querit intellectus quare sunt in homine auariciare/ et luxuriare/ superbiare etc.? Et tunc descendit ad libertatem hominis. ratione cuius potest ad placitum bonum eligere siue malum. bonus quod deus est obiectabilis libere per hominem intelligendo/ recolendo/ et amando/ eo quia dignum est et quidem iustum ratione divine bonitatis magnitudinis etc. et etiam ut homo possit acquirere meritum glorie sempiternae. Ad alium vero eo quod homo de nihilo est productus. ratione cuius nihili inclinationem habet ad peccatum quod est nihil. de qua quidem materia locutus sum in libro de sermonibus satis large. ¶ 9. Dum sic considerat intellectus supradicta querit utrum anima separata a corpore recedat ab eo cum sentire/ imaginari/ intelligere/ amare/ et recolere? Et tunc recordatus est distinctio leonis: in qua dicitur quod imaginativa in sensitiva est infra. et sensitiva in vegetativa. et vegetativa in elementativa. et tunc cognoscit quod anima quando recedit a corpore non recedit cum imaginativa: nec cum sensitiva eo quod sunt de natura corporis. et corpus est mortuum simpliciter post recessum anime ab eo. quod non esset si imaginativa et sensitiva ab ipso non recederent: et vitam haberent.

Iterū considerat intellectus q̄ aīa recedit euz intelligere amare ⁊
 recolare vt species : quas acq̄siuit duz erat in corpore : remaneant
 in ip̄a euz quib⁹ anima cognoscat dei iudiciuz ⁊ suam gr̄am ⁊ mi-
 ricordiam. ¶ **Ci.** Miratur ⁊ iterū intellectus ip̄e per quē modū 10
 aīa sepata cognitionez habz de rebus inferiorib⁹ : que sine imagi-
 natione cognosci non p̄nt ? Et tunc descendit ad genus ⁊ sp̄m q̄
 sunt in leone siue in homine de q̄bus intellectus habz noticiā sine
 imaginatione. ¶ **Cii.** Iterū querit intellus vtruz aīa a corpore se 11
 iuncta in die iuditij recuperet idem corpus qd̄ prius hūit ? Et tūc
 ascendit ad diuinā iusticiaz magnitudinez ⁊ veritatez : cū qua de⁹
 habet magnuz ⁊ verū iudicare. et hinc descēdit ad visum q̄ videt
 q̄ hō iste ⁊ ille hic ⁊ nunc agūt bonū aut malum. ⁊ tūc cognoscit
 q̄ aīa recuperabit corpus ⁊ idē corpus. vt idem hō sit remunera-
 tus de bono. vel de malo sit punitus. qm̄ si non recuperaret corp⁹
 ⁊ idem corpus iusticia dei non haberet magnū ⁊ vex actū in hoīe
 eo qz partem iudicaret : ⁊ non totum.

De passione hominis.

Rationabilitas est ppria passio hoīs : in qua rōnabilitate in-
 telligibilitas ē ppria passio intell's hoīs ip̄i⁹ in qua qdē p-
 pria intelligibilitate intell's fac̄ sp̄s intelligibiles. sic sp̄m plāte ⁊
 leonis ⁊ hūmōi⁹. S; intell's q̄rit vtrū ista intelligibilitas sit sibi coes-
 sentialis ? Et tūc descēdit ad visū : q̄ videt q̄ in plāta sunt rami / flo-
 res / ⁊ fruct⁹. vñ cognoscit q̄ in plāta ē vegetabilitas : q̄ est sibi p-
 pria passio ⁊ de sua eēntia : in qua vegetat elemēta eosdē ip̄os ra-
 mos / flores / atqz fruct⁹ de po⁹ ad actum deducēdo. ⁊ sic cognoscit
 q̄ intelligibilitas ē de sua eēntia. S; vlteri⁹ q̄rit vtrū illa itelligibili-
 tas sit in cōtinua duratōe aut discreta ? ⁊ tūc itē descēdit ad visuz
 ⁊ ad plātā in qua veg^{ua} vegetat p̄tinue die noctuqz ramos / flores
 ⁊c. ergo ⁊c. Itē intell's descendit ad visum q̄ videt hoīez dormiētē
 q̄ nō intelligit. qua de cā credit ip̄e intell's q̄ intelligibilitas sit in
 discreta duratōe ⁊ nō p̄tinua ? Et tūc descēdit ad gramaticū q̄ hz
 gramaticam in hitu in cōtinua duratōe : s; nō hz practicā gr̄mati-
 ce in eadē duratōe p̄tinue s; in discreta. vñ intell's sic p̄siderādo co-
 gnoscit q̄ vna ē in ip̄o intelligibilitas itriseca ⁊ cōtinua. alia ē ex-
 triseca ⁊ pegrina : q̄ ē in discreta duratōe : sic qm̄ intelligit lapidē si-
 ue plātā. ⁊ illa intelligibilitas ē p̄ acūs ⁊ ē figura ⁊ similitudo itelli-
 gibilitis itrisece : aqua eflura ē ⁊ diuata. ¶ **C2.** Iustificabilitas ē pa^o 2
 hoīs i qua hō fac̄ se iustū moralr̄ distri^o ⁊ p̄mutādo. S; q̄rit itell's

Utrum ista passio sit propria passio hoīs aut non? Et tunc descendit ad imaginationē q̄ imaginatur q̄ canis in sua sensibilitate sentit vestigia leporis ⁊ perdicis. que q̄dez vestigia sunt acq̄sita ⁊ pegrina per sensibilitatem canis intrinsecā. ⁊ iō cognoscit intellect⁹ q̄ in hoīe est iusticia innata cum qua acq̄rit iusticiā pegrinā: que est hitus nouus cum quo facit se iustum ip̄e hō. Deinde q̄rit intellectus vtrū iniuria sit ppri⁹ hitus hoīs? Et tunc descendit ad priuatiue opposita cū q̄bus cognoscit q̄ iniuria nō pōt esse hitus pprius hoīs/ eo qz iusticia hoī est innata. ⁊ sic cognoscit q̄ iniuria est hitus priuatiuus nouus ⁊ acq̄situs. ¶ 3. rōnabilitas est passio hoīs. s; querit intellus vtrū sit ppria aut appropriata? ⁊ sic de docibilitate/ de ieiunabilitate ⁊ sic de alijs istis similibus suo mō. Et tunc recordatur intellectus de ij. §. cū quo cognoscit solutionē huius dubitationis.

De actione hominis.

Intellectus est intellectiu⁹ cū quo ip̄e intellus actiuus est ⁊ hō cum ip̄o. S; q̄rit intellect⁹ per quē moduz. Et tunc descendit ad ignē/ q̄ calefacit aerē: vt possit multiplicare suū actuz ⁊ suū destruere inimicū. s. ip̄am aquā. asili suo mō hō mouet intellectum vt per ip̄m possit cognoscere obm desideratū. sic iusticiam/ prudētiā ⁊c. et vt possit destruere iniuriā/ auariciā ⁊c. ¶ 2. Intellectus itez querit per quē modū ip̄e facit spēs acq̄sitas intelligibiles? Et tunc descēdit ad visum q̄ h; in se tria cōcreta sibi coessentialia v; visum ble ⁊ ere? Qui⁹ q̄dē organuz est oculus sensatus: in quo visus ip̄e est organizatus. visus aut est vt po^a sensitia oculus vero vt ei⁹ instrū. cū quo visus attingit obm suum mediāte aere illūiato cōtinuato de obo vsq; ad oculū per q̄dam lineam extrinsecā que terminata est inter supficiē oculi ⁊ obm. alia autez est linea intra oculū sensata: cū qua visus haurit in ip̄o oculo spēs obi mediāte linea extrinseca illūiata de nouo/ generata per visitiuum q̄ in sua ppria visibilitate sibi coeēntiali facit ⁊ generat similitudinem obi visibilē/ siue visam. Dolet tñ intellectus eo qz vix pōt exēplū hoc oīno pcipe: ⁊ descendit ad vegetatiā cū qua se fortificat: eo qz cognoscit q̄ vegetatiuū trāsmutat ⁊ gñat elemētātū in vegetatum cum po^a attractiā/ retētiā/ digestiā/ et expulsiua. Sile est de po^a visua q̄ attrahit ⁊ gñat similitudinē obi. Sillr etiā de intellectu p̄iuncto in hoīe cū elementatiā/ vegetatiā/ sensitiā/ ⁊ imaginatiā. ⁊ hoc per lineā cōtinuam. Et ideo qñ hō attingit spēs per

sensum et per imaginationem: intellectuius in suo proprio intelligibili generat species sensatas et imaginatas prius et ipsas ibidem facit intelligibiles siue intellectas. ¶ 3. Dū intellectus gaudet eo quod modū sciendi intelligit: querit quo pacto est dubitatus et creditus. Et tunc descendit ad visum quod videt hermaphroditū. hoc est homines naturam maris et femine habentē. cuius ratio est. quod idem semē cadit in loco in quo femina generat et in loco in quo generat masculus in eodem tempore. a simili quando intellectus attingit speciem partim illūiatam et partim non: est creditus siue dubitatus. quoniam per unam partem habet inclinationem ad affirmandum. et per aliam partem ad negandum. Sed ulterius querit que est causa sue istius ignorantie: sed descendit ad visum qui non potest videre / quoniam aer non est illūiatus. et tunc cognoscit quod causa sue ignorantie est ociositas aut impedimentū. et multa alia que concurrunt / sicut ira auaricia etc. ¶ 4. Dū intellectus habet de sua actione noticiam querit de actione voluntatis et memorie: et tunc recordatus est ex superioribus: cum quibus cognoscit sic actiones voluntatis et memorie suo modo: sicut et suas cognouit actiones. ¶ 5. Item intellectus per visum et imaginationem cognoscit quod homo habet actiones in metallis / in lapidibus / plantis / et in brutis et istius rei querit causam: Tunc descendit ad artes mechanicas et liberales cum quibus cognoscit quod dignum est et quoddem iustum quod in similibus homo actiones habeat eo quod nobilius animal est. et quod est illud solū animal quod deum diligit / recolit / intelligit / et honorat / ei seruiendo. quod quidem deus omnia corporalia ad hominis fructum ordinavit. ut homo ipse bene et iuste cum omnibus istis deo seruiret. eum benediceret / et laudaret et meritum acquireret. per quod possit ad paradisi gloriam tandem peruenire.

De natura hominis.

Secundū quod dictum est de actibus / passionibus / et actionibus hominis natura eius cognoscenda est eo quod sunt homines essentialiter et naturales. nos tamen de eadem ipsa natura aliquid loqui volumus isto modo. ¶ 1. In homine sunt quatuor nature. scilicet elementaria / vegetaria / sensitiva / imaginaria / et rationalia. Per elementariam habet caliditatem / frigiditatem / humiditatem / et siccitatem / colorem / longitudinem / latitudinem / et profunditatem / angulos / circulos / et figuras. et hoc naturaliter. Per vegetariam habet membra. scilicet cor / epa / cerebrum / iugam / genitalia / venas / sanas atque ossa et homini. quod etiam figuratum est in planta in qua sunt bracte / rami / folia / flores / et fructus per eandem vegetariam: que transmutat in suam speciem elementa. et sic est in homine suo modo. Per sensitivam ve-

Sexta distin.

ro hō sentit/famen/sitim/dolorem/caliditatem/frītatē et sic de
 alijs suo mō. Per imaginatiā imaginatur hō oīa sensibilia: et
 mouet ad sensibīlē appetitū. Per rōnatiā mouet ad oīa sensibi-
 lia/imagiabilia/intelligibilia/amabilia/et recordabilia, quoz poe
 2 sunt in hoīe nāles et actus earūde. ¶ 2. Dum sic intell's cognoscit
 in hoīe quīqz potētias nāles intelligit qd ex ipsis in cōi est vna nā
 cōstituta. s. natura hūana. Sz qrit vtruz prime nature poe modo
 dicte sint de natura hoīs anteq; aīa rōnalis sit introducta/et ipsis
 cōiūcta? Et tūc descendit ad flāmā q̄ deducit de po^a ad actū flāmā
 que est in cera in po^a: que q̄dem flāma in po^a/est de nā flāme que
 erit in actum. asili q̄ttuoz poe corpales p̄dicte sunt de nā hoīs q̄ ip-
 sas posuit in embriōne gñando. sz tñ non sunt adhuc actu in natu-
 ra hūana respectu hoīs futuri. et qñ venit aīa rōnalis et introduci-
 tur deducit ipas de po^a in actū et illas cū se ipa in spē hūana repo-
 nit/que q̄dem spēs vel natura hūana sine istis quīqz potētīs non
 3 pōt esse vllomō. ¶ 3. Dum sic intell's facit sciam (vt sup^o dictum
 fuit) qrit an qñ aīa rōnalis venit/veniat cū noua vegetatiā/sensiti-
 ua/et imaginatiā et alias potentias destruat: q̄s inuenit? Et tunc
 descēdit ad leonē q̄ filius est alteri^o leonis p̄ elemētatiā/vegeta-
 tiuam/sensitiuā/et imaginatiā. et si sic eēt qd aīa rōnalis ista secū
 adduceret et alia q̄ dicta sunt remoueret leo eēt magis nāl'r filius
 leonis q̄ hō fili^o alterius hoīs. et q̄ hie sus xp̄s filius vginis glio-
 se. qd̄ est valde absurdū et impiuz dicere. Iterū si hoc eēt verū. s. qd̄
 potētie antiq̄ per aduenientes destruerentur: destructio istaz non
 esset nālis/eo qz venientes nō sunt genite sz create. et sic innatura-
 liter cū elemētatiā iūgerētur et rōne istius innālitatis vegetatiua
 veniēs nō eēt natural'r infra in elemētatiā: neqz sensitiua in ipa
 vegetatiā: neqz imaginatiā in ipa sensitiua. et sic esset destructa con-
 4 tinuitas nature in hoīe. et natura eēt p̄tigua. qd̄ est impole. ¶ 4.
 Iterū ascēdit intell's ad aīam rōnalē et qrit/vtrū tres poe. s. intelle-
 ctus memo^a et volūtas sint vna nā aut plures? Et tūc descēdit ad
 sensitiuaz et cōsiderat qd̄ sic sensus cōis est vna nā sentiendi: sic aīa
 rōnatiua est vna natura rōnādi. et sic sensus cōis hz plures sensus
 p̄ticularēs differētes: sic rōnatiā hz plures potētias drītes/hītes
 5 diuersa oīa. ¶ 5. Dū sic intell's p̄siderat qrit vtrū iste tres poten-
 tie aīe drīt p̄ eētiaz? Et tunc descendit ad cōcreta q̄ sunt in ipsis
 essentijs sicut in intellectu natural'r consistunt intellectiuum ble. et
 ere. et in voluntate volens. volitum et velle. et in memoria memo-
 rans et ble. et ari. et quia ista cōcreta differunt spē/cognoscit intelle-

ctus q̄ predicte po^e dr̄it p̄ essentias. ¶ 6. Iterum considerat intel- 6
lectus z̄ q̄rit vtrū in intellectu dr̄it intellectiuū intelligibile z̄ in-
telligere eēntialr̄? Et tunc descendit ad sensum in quo sensitivum
sensibile z̄ sentire sunt vna eēntia sensitiva q̄ insensitio est perma-
nens actiua: insensibili passiua/ z̄ in sentire est actus. z̄ sic de intel-
lectu suo mō. ¶ 7. Qñ affatus audiuit q̄ aliq̄ ponūt q̄ intellect^o 7
z̄ memoria sunt vna eadem po^a. dicit affatus q̄ si hoc eēt verū na-
tura eorum eēt vna eēntia z̄ eadem. Tūc intell^s ascendit ad volū-
tatē z̄ liberū arbitrium: ad dubiū z̄ credulitatē z̄ ad ordinem po-
tentiar̄: z̄ tunc discurret z̄ cognoscit/ q̄ intellect^o inuenit spēs pri-
mitiue z̄ illas inuentas cōmendat memorie. z̄ alias nouas acq̄rit
z̄ ip̄a voluntas postea est libere electatiua. Et dū sic intellect^o di-
scurret/ cognoscit q̄ si ip̄e z̄ memoria essent vna z̄ eadē po^a z̄ natu-
ra: memoria esset ita discursiua sic z̄ ip̄e. z̄ intell^s sic spēs conser-
uaret sic et memoria: que conseruatio ip̄m impediret ad inuenien-
dum nouas spēs. z̄ volūtas esset ligata z̄ non libera ad eligendū
hoc z̄ illud/ eo qz plus p̄nt duo q̄ vnū. z̄ intellectus nō posset ob-
liuisci/ dubitare/ nec etiā ignorare. Et qz oīa ista sunt impossibilia
ergo z̄c. ¶ 8. Dū sic intellectus considerat naturā hoīs querit q̄ 8
est causa quare in qualz potētia sint tria concreta naturalr̄ et non
plura neqz pauciora. sicut in elementatiua in qua sunt elementati-
uum ble. z̄ are. et in vegetatiua vegetatiuū ble z̄ are. z̄ sic de alijs
suo modo? Et tunc recordatus est de natura diā q̄ est vna et trina
vna p̄ eēntiā/ z̄ trina p̄ tres p̄sonas diās. nō tres nāc: s; vna natu-
ra ex̄is deus p̄ naturās filiū de sua natura naturatum. z̄ pater z̄
filius spirant sp̄m sanctum per amare. vñ cognoscit intellectus
ip̄e q̄ sicut in deo est vna essentia/ z̄ tres persone/ sic quelibet po-
tentia est vna suo modo in se habens tria concreta.

De substantia z̄ accidente hominis.

Quinq; sbe sunt in hoīe. s. elementatiua/ vegetatiua/ sensitiva
imaginatiua z̄ rōnatiua. q̄ oēs vnā sbam hoīs p̄stituūt. q̄z sua
acn^a pp̄ria z̄ a se inseparabilia h̄nt. ¶ 1. Elementatiua h̄z sua acn^a ip̄i 2
inseparabilia q̄ sunt caliditas/ fr̄itas/ hūitas/ siccitas/ p̄derositas/
lenitas z̄ hmōi. Acn^a aut vegetatiue sunt amaritudo/ dulcedo/ at-
tractiua/ retētiua/ digestiua/ expulsiua/ gñatiua: corruptiua/ nutriti-
ua/ augmētatiua/ alteratiua z̄ hmōi. Acn^a x̄o sensitive sūt pegrinū
videre. odorare. audire. gustare. tāgere. z̄ affari. z̄ etiam delectari
sentiēdo z̄ hmōi. Acn^a imag^{ue} sūt ob̄a sen^{ia} q̄ imaginādo haurit

- de rebus sensibilibus. sicut imaginari lapidem fontem &c. Acn^a autem peregrina ratione sunt intelligere/amare/& recordari fontem leonem & homini. et iusticiam/avariciam. & sic de alijs virtutibus & vicijs.
3. ¶ 3. Iterum intellectus considerat in homine substantias minutas & acn^a earundem. Substantie autem minute hominis sunt naturalis bonitas/magnitudo/duratio/pras/intellectus/voluntas/virtus/veritas & gloria. Et acn^a istarum sunt sic bonitas que acn^a est magnitudinis & duracionis &c. eo quod ipse de se ipsis non sunt bone: sed per bonitatem substantialem que dat eis suam similitudinem. hoc idem est de magⁿe que est acn^a est bonitatis duracionis &c. et sic de alijs suo modo. Que quidem acn^a intra substantiam sunt & in ipsa permanentia non extra existentia: sed alia accidentia sunt ab illis influxa & extra permanentia. quia non sunt naturalia: sed moralia ex quibus homo moraliter habituatur semetipsum. sic homo qui est bonus moraliter per bonitatem moralem acquisitam: iustus per iusticiam acquisitam. magnanimus per magnitudinem acquisitam: grammaticus per grammaticam. & sic de alijs suo modo.
4. ¶ 4. Iterum considerat intellectus quod in homine sunt acn^a de alio genere. sicut sunt contingencia que sunt a casu & fortuna sic amittere denarium aut ipsum inuenire. & de contingencia eo quod denarius non est obiectatus per sensum: neque per imaginacionem nec per ipsum intellectum. ¶ 5. Dum sic intellectus considerat de acn^aibus & substantia hominis: cadit in dubitationem: et querit utrum aliqua bonitas sit in homine substantialis: & sic de magⁿe & de alijs suo modo. Et tunc considerat quod esse magis competit substantie quam acn^a eo quod substantia est per se existens. acn^a vero non: & quia substantia magis bona est quam acn^a cognoscit quod aliqua bonitas est in homine substantialis. quia si non: acn^a esset magis bonum quam substantia. quod est impossibile. ¶ 6. Iterum ascendit intellectus & querit utrum acn^a sit esse aut essentia. Et tunc descendit ad tactum qui tangit firmitatem. et ad visum qui attingit colorem. & tunc cognoscit quod frigidum est esse habitatum de frigiditate. & coloratum est esse habitatum de colore. & tunc cognoscit quod acn^a non habet esse per se eo quod est essentia abstracta: sed habet esse in substantia in quo est substantiatum.

De simplicitate & compositione hominis.

Ita homines sunt substantie simplices. sic in elementatiua in qua quattuor sunt elementa simplicia (ut in ca. de simplicitate & compositione lapidis figuratum est) que quattuor elementa componunt elementatum. & tunc intellectus querit utrum elementatiua sit composita. Et tunc considerat in essentia elementatiua simplex elementabile. simplex elementare. que sunt essentia elementatiua sine compositione. in elementato vero est compositio sic in homine est compositio ex ignificatio/aerificatio/aquei

ficatio/z terrificatio. ex quibus resultat vna forma composita in
 cōi. z sic de ignibili aerificabili zc. fit vna mā pposita in cōi. z sic d
 ignire/aerificare zc. fit vn^o actus in cōi. ¶ 2. Dū sic intells cogno 2
 scit simplicitatē elemētatiē z pponem elemētati : qrit vtrū hoc idez
 suo mō sequat in vegetatiā/sensitiua/imaginatiā/z rōnatiua? Et
 tunc p̄siderat q̄ in vegetatiā sunt tria p̄creta simplicia v3 vegetati
 uum blē z are. q̄ cum ip̄a eēntia p̄uertūtur sine p̄pōne : s3 in vege
 tato elemētato p̄ponūtur eo qz vegetatiuū cōponit cū elemētatio
 z vegele cū elemētabili. z vegetare cū elemētare: z sic de alijs suo
 modo. ¶ 3. Iterū intellect^o ascendit ad rōnatiā z qrit per quez 3
 modū est cōposita cū alijs potētijis? Et tunc cōsiderat q̄ in intelle
 ctu est intellectiuū blē ere. z in imaginatiā imaginatiuū imagina
 bile z imaginari. z iō tiuū cū tiuo p̄ponitur. z bile cū bili. z are cū
 are. z sic de tiuis: bilib^o z are memo^e z voluntatis. S3 miratur in
 tellectus quō talis p̄positio possit fieri in hoie eo qz vna eēntia est
 spūalis: alia corporalis? Et recordatus ē de p̄ria cā z eius volūta
 te. cui scda cā non pōt in aliquo resistere. ¶ 4. Iterū querit intel 4
 lectus vtrū aīa rōnalis sit p̄posita aut simplex? Et tunc recordat
 q̄ bonitas aīe rōnalis sbalis z mag^o sbalis zc. sunt entia simp^a.
 s3 qz bonificatiuū z mag^{um} p̄ponūtur. z bonificabile z magnifica
 bile. z bonificare z magnificare. z sic de alijs. aīa est p̄posita in cōi
 de suis p̄tribus simplicib^o nālibus: q̄ sunt p̄ eēntiā dr̄ites. ¶ 5. S3 5
 qz affatus dicit qd̄ simplex simplici p̄iūctū nō facit p̄pōem. dubitat
 intellectus z querit vtrū predicta cōpositio in aīa sit possibilis? S3
 ip̄e cōsiderat q̄ posito q̄ ignis simplex nō haberet in se sua p̄creta
 superi^o noīta z sic de aere: aqua z terra : nō p̄nt ista elemēta intra
 re cōpositōem/ eo qz nō haberēt cuz quo. z qz istis sua insunt con
 creta cū illis adinuicē p̄ponūtur. z hoc circulariter. s. tiuū cū tiuo
 et bile cū bili. z actus cū actu. z tiuū cum bile z actu. z tūc cogno
 scit intellect^o p̄ quē modū aīa est p̄posita. z rōne istius cōpositiōis
 habz in se actus/passiones/z actōes naturales.

De indiuiduitate hominis.

Secundū q̄ dictū est in alijs distinctionib^o de indiuiduitatib^o
 pōt cognoscere intellectus qualr hō pōt esse indiuidū. s3 ip̄e
 querit vtrū aīa rōnalis sit vnū indiuiduz anteq̄ sit in corpus intro
 ducta? Et tunc descendit ad flāmā de lapide exeūtē que in instāti
 sine successiōe de po^a ad actū est deducta. asili aīa rōnalis introdu
 citur in corpore in instanti qū est creata z in illo instāti ē vnū in

diuiduum et non antea. Postea querit vtrum aia quando erit de
 corpe recedat in instati? et tunc cognoscit qd sicut aia in instati intro
 2 ducitur in corpus sic in instanti recedit ab eo. ¶ 2. Itē intellus
 querit vtru aia et corpus in hoie sint duo indiua aut vnu tantu?
 Et tunc cognoscit qd quodlibet scdm sua essentia est indiua. sed re=
 3 spectu copositōis supradcē erit vnus indiua qd est hō. ¶ 3. Itē
 querit intellectus vtru aia rōnalis viuat de imaginatia sicut vege
 tatiua de elemētaria. Et tunc descendit ad solem qd nō recipit aliqd
 ab elementis imo elemēta ab ipso recipiūt pfectōes et virtutes. as
 mili aia rōnalis nō recipit aliqd a potētis inferioribus eo qd est i
 corruptibilis et magis simplex qd sol: et altior in po^a et virtute. imo ip
 4 sas pfectit potētias inferiores. ¶ 4. Iterū qrit intellectus p quē mo
 dum aia dat vitā corpi? Et tunc descendit ad elemētiam vegetati
 uam cū quibus cognoscit qd vegetatiua sic dat vitā elemētariae in
 se ipsa que est viua vt elemētatu viuat in vegetato: sic et multo ma
 5 gis aia rōnalis dat vitā corpi: vt viuat in spē hūana. ¶ 5. Adhuc
 querit intellectus ex quo viuat aia sepata? et tunc descendit ad po=
 mū decisum de pomario. et supponit qd remota sit cōtrarietas ele=
 mentorū tunc in ipso hūidū radicale viueret de nutrimentali si sic eēt
 sine adiutorio exteriori. et sic intellectus cognoscit qd aia qd nō est de
 cōtrariis pposita viuat in se ipsa de suis ppris actib⁹ / passionib⁹ /
 et actōibus / que qdem hz in se vitā essentialē et naturalē in qua vi
 ta sunt s^{balr} et naturalr viuificatiuū ble et arc. que viuunt de viua
 et spūali bonit^e magni^{te} et sine corruptione et idigētia exteriori.

De specie hominis

Quod ea que dicta sunt de spē in distinctiōibus supradictis in
 intellectus spēm hois cognoscit. Sed qrit vtru spē qd haurit
 sensus et ea qd haurit imaginatio obiectie et qd haurit intell^s sint
 vna eadem spē aut plures? Et tunc descendit ad tactū qui tangit
 pulsum / caliditatē / motū et mollicitē in instati attingendo. et tū ista
 drūt spē et in vno tāgere attingūtur. asili spē de qbus qrit intel=
 lectus sunt plures / et inter se drūtes eo qd po^e diuerse sunt. s; in q
 tum visus est po^a pticularis apphēdit istū colorē. et ipsa imagina
 tiua est vniuersalis qd imaginatur eūdem colorē quem visus attingit.
 et sic de intellectu qui est v^{lis} qd eūdem colorē intelligit et attingit.
 vñ intellectus cognoscit qd iste spē quo ad vnus sunt vna spē
 et quo ad aliud sunt plures. sicut in tactia in qua sunt plura tāge=
 2 re / tū est vnus actus. ¶ 2. Iterū querit intellectus vtru visus vide

at spēm ⁊ per ipsam videat obm aut videat obm ⁊ nō spēm: Tūc intellectus descendit ad speculū in quo hō videt imaginem sue faciei/non vidēs suam faciem. s; imaginatio clausis oculis imaginatur faciem ipsius hoīs/posito q̄ non imaginetur imaginē que fuit visa in speculo. dum sic intellect⁹ considerat cognoscit q̄ visus non videt faciē hoīs: s; similitudinē eius. ⁊ tūc ascēdit ad imaginationem q̄ ḡnālior est q̄ sensus que imaginat imaginē speculi ⁊ faciez. Et sic intellectus cognoscit q̄ ipse attingit spēm ⁊ faciem ⁊ cū spē faciem intelligit ⁊ attingit. ¶ 3. Iterū querit intellectus vtrum anima separata intellectus ipse possit apprehēdere faciem hominis sine spē quaz imaginatio in vita ista apprehendit. ⁊ tunc ipse recordat q̄ ista q̄o superi⁹ est soluta. ¶ 4. Iterū intellectus cōsiderat ⁊ querit vtrū aīa ita vere ⁊ intense spēs apprehendat p̄ memoriā ⁊ voluntatē: sicut per ipsū intellectum? Et tunc descendit ad sensibile ⁊ imaginabile cum quib⁹ cognoscit q̄ sicut visus scōm se habet p̄ prius obm ⁊ tactus ⁊ imaginatio: ⁊ hō quādoq; magis vtaf vno sensu q̄ alio. ⁊ quāq; magis imaginatiōe q̄ sensu: sic aīa ita pprie apphēdit spēm per memoriā ⁊ voluntatē: sicut per intellm. Dū tūc est in via magis obiectat quādoq; per vnam potētiaz q̄ per aliā ⁊ hoc ad placitum. ¶ 5. Adhuc querit intellectus vtrū aīa separata habeat equalit̄ recolere intelligere ⁊ amare obiectando deū? Et tunc ascendit ad equalitatem diuine bonitatis magnitudinis ⁊c. et ad finem quare aīa creata est qui v; finis est deū intelligere recolere ⁊ amare. ⁊ quia deus per suam bonitatē magnitudinē ⁊c. est equaliter recolibilis/intelligibilis/ ⁊ amabilis: cognoscit q̄ aīa in patria habet equale intelligere/equale recolere. ⁊ equale amare.

De genere hominis.

Per ea que dicta sunt superius de genere lapidis/plante/et leonis potest intellectus intelligere genus hominis suo mō ⁊ cognoscere q̄ in rōnatiā sūt tria ḡnalia p̄creta. s. rōnatiū agēs rōnans. ⁊ rōnabile polē in quo rōnatiū colligit spēs rōnatas p̄grinas: ex quibus facit scientiā. ⁊ rōnari cum quo causat actus extrinsecos peregrinos. ista sunt tria cōcreta vlia: que sunt de essentia nature rōnatiue. ⁊ intellectus vt sit de hoc bene cert⁹ descendit ad sensus in quo sunt tria concreta eēntialiter vniuersalia. s. sensitīū agēs sentiēs. ⁊ sēsibile passibile ī q̄ colligit sensitīū spēs sensibiles p̄grinas. ⁊ sentire intrinsecū q̄ ē act⁹ intrinsec⁹ cū quo

- 2 causat sensitivum actus peregrinos. ¶ 2. Preterea considerat intellectus quod in ratione sunt tres potestates videlicet intellectus memoria et voluntas. quales habent in se tria concreta sibi coessentialia et vicia. sic in intellectu intellectivum agens intelligens. et intelligibile possibile in quo intellectus agens colligit species peregrinas et ipsas ibi facit intelligibiles et intellectas. et est intelligere cum quo cadit actus peregrinos numero distinctes. Sed miratur intellectus de intelligere intrinseco: quoniam dum homo dormit non intelligit? Sed ipse ascendit ad bonitatem naturalem que existit in homine in qua est bonificare naturale innatum: ex quo non oritur bonificare peregrinum in homine particulari quoniam ipse agit malum. sed quoniam homo agit bonum ab ipso oritur bonificare peregrinum. ergo etc. ¶ 3. Iterum intellectus considerat in voluntate sic consideravit in se ipso: in qua est volitivum agens volens et volibile possibile. in quo volitivum colligit species desideratas. et hoc cum amare intrinseco cum quo cadit actus extrinsecos peregrinos
- 4 ¶ 4. Iterum intellectus ascendit ad memoriam in qua est memorativum agens memorans. et memorabile possibile in quo memorativum colligit species memoratas. et hoc cum memorari intrinseco cum quo cadit actus extrinsecos peregrinos. ¶ 5. Dum sic intellectus considerat et facit sciam de rebus generalibus et viciis que sunt in anima naturali et essentiali: ut de ipsis possit magis esse certus descendit ad sensibile. scilicet ad visum et sic de alijs suo modo. quoniam in potentia visiva est visus agens viciens. et universale visibile possibile in quo visivum colligit species visibiles et facit ipsas visas. et hoc cum videre intrinseco cum quo cadit actus extrinsecos peregrinos. Nam homo quoniam videt lapidem habet unum videre peregrinum particulare et aliud quoniam videt leonem. ¶ 6. Dum sic intellectus considerat quoniam per quem modum ipsemet est viciis obiective et particularis vel singularis? Et tunc descendit ad visum qui videt continue duos equos aut plures quorum unus est albus. alius niger. unde sicut visus continue videt universale plura simul: sic intellectus continue et viciis intelligit plura simul. Et in isto passu apparet per quem modum est intellectus viciis obiective. et clausis oculis intellectus non potest attingere supradicta plura sed successive. ratio huius est quia imaginatio non potest imaginari continue plures equos distinctes in colore: sed discretive successive in tempore. Et in isto passu apparet per quem modum intellectus est particularis sive singularis cum imaginatio obiective. ¶ 7. Dum homo tenet rosam et rutam in manu odoratur eis continue et in instanti attingit istorum odores. unum cum tristitia. reliquum vero cum leticia. Et sic intellectus per odoratum est viciis obiective: sed in absentia rose ipsius et rute cum odoratu non est viciis respectu istorum eo quia imaginativa non potest in instanti imaginari

istos odores. ¶ 8. Gustus in instanti et continue in vino attingit
 saporem et frigiditatem. et per sensus intellectus intelligit et in instanti ista duo
 et continue. sed post potum imaginatio non potest imaginari ista duo conti-
 nue et in instanti. sed discretive. Et sic intellectus qui erat vltimus cum gu-
 stu est particularis cum imaginatioe. ¶ 9. Item tactus tangit lapides
 et in instanti attingit frigiditatem et ponderositatem et per sensus intellectus est
 vltimus eo quod ista intelligit in instanti. sed post tactum lapidis est particula-
 ris eo quia imaginatio non potest imaginari ista continue et in instanti
 sed successiue. ¶ 10. Affatus istam dictionem dominus profert in qua sunt
 tres syllabe quas affatus ipse nominat siue profert vltimus et confuse. et per
 sensus intellectus est vltimus. Sed quando affatus pronuntiat syllabas discretive
 tunc intellectus non est vltimus sed particularis. ratio huius est. quod imagi-
 natio imaginatur syllabas discretive. Et in isto passu apparet per quem
 modum intellectus facit scientiam confusam et per quem modum assertiuam
 confusam per affatum. certam vero per imaginatioem. ¶ 11. Auditus au-
 dit multas voces concordantes in ecclesia et tunc est vltimus eo quod ima-
 ginatio non habet ibi locum. sed quando voces sunt discordantes tunc auditus est
 discretivus et discursivus. eo quod imaginatio ibi locum habet. unde intellectus
 cognoscit per quem modum est per auditum particularis et vltimus. ¶ 12.
 Postquam intellectus cognoscit modum per quem est vltimus et particularis cum
 potentibus inferioribus. desiderat cognoscere sibi per quem modum ipse
 vltimus est et particularis cum potentibus superioribus. inuenerunt tamen ad id pote-
 ntibus inferioribus obiective. et hoc isto modo. Intellectus representat vo-
 luntati diuersa obiecta sicut castitatem et luxuriam. et is quidem liber est
 in representando ipsa obiecta secundum quod sibi placet unum alteri preponendo
 vel postponendo non quod voluntas ipsum cogat in proponendo vel postpo-
 nendo. quod si sic esset. iam voluntas foret electiua in continua electioe.
 unde intellectus cognoscit in se esse libertatem generalem cum qua descen-
 dit libere ad obiecta particularia. unde nimio afficitur gaudio eo quod cogno-
 scit se eiusmodi habere libertatem valde secretam. ratione cuius videtur libertatis
 spectat habere meritum de bonis. et quod etiam de malis pungit cum conscientia
 voluntatem. ¶ 13. Dum intellectus prepat obiecta voluntati. voluntas
 habet libertatem ad eligendum hoc vel illud. et sic sua libertas est vltima.
 et quando descendit ad eligendum hoc bonum vel hoc malum est particula-
 ris. Et tunc intellectus considerat per quem modum voluntas est libera.
 et ascendit ad volituum agens volens. quod libere colligit illam speciem
 quam vult. et per eundem modum suam libertatem cognoscit generales.
 ¶ 14. Ad memoria habet libertatem generalem cum qua libere recipit species
 conseruat. atque reddit intellectui et voluntati. et quod sit libera experientiam

habemus. quoniam quandoque intellectus et voluntas optant habere unaqueque spiritum a memoria et ipsa non est sed aliam ipsis representat. et quoniam non curant spiritum habere ut descendat: et memoria dat eis spiritum vel spiritus ad placitum ut laborent. et hoc facit memoratiuum agens memorans quod libere colligit spiritus ad placitum in suo memorabili intrinseco naturali. ¶ 15. Item intellectus querit utrum iste tres potestates habeant unam libertatem in communi aut plures differentes per essentiam? Et tunc descendit ad potentiam tactivam que tangit lapidem. que quidem habet unam potentiam in communi attingendi plures res spiritus dures sicut firmitatem/poderositatem/et duriciem. et tunc cognoscit quod libertas istarum potentiarum una est in communi: sed per unum modum se habet ad unam potentiam: et per alium se habet ad aliam et alias. et hoc duobus modis videlicet occasionatis et causatis. occasionatis sicut intellectus et memoria quoniam preparent et occasionant voluntates ut diligat castitatem in illo tempore in quo voluntas deliberat ut eligat castitatem aut luxuriam. et memoria recollit et intellectus intelligit castitatem et penas infernales intensius: ut voluntas libere actuet se ad causandum castitatem/vigilando/et evitandum luxuriam odiendo. et sic est de intellectu suo modo/quoniam deliberat ut discat grammatice aut geometrice. et sic de memoria quoniam deliberat ut recolat istam legem aut illam.

De entitate hominis.

¶ Per ea que dicta sunt superius de entitate lapidis cognoscit intellectus quod homo est ens. et cognoscit per quem modum est sua entitas ab aliis distincta. et tunc querit utrum anima est separata a corpore sit in instanti in paradiso vel in inferno. Et tunc descendit ad visum qui videt solem quoniam oritur aerem illuminare in instanti de oriente in occidentem. asili et multo melius anima in instanti est in loco a deo sibi deputato. Et tunc intellectus querit per quem modum anima persistit in loco sine occupatione loci? et tunc descendit ad potentiam tactivam tangentem lapidem durum/frigidum/et poderosum in instanti sine occupatione loci. et sic cognoscit per quem modum anima est in loco absque ipsius occupatione. ¶ 2. Intellectus subinde desiderat scire utrum liberum arbitrium et predestinatio possint in eodem subiecto simul existere? Et tunc descendit ad potentias inferiores et primo ad oculum qui se claudit libere quoniam non vult videre obiectum. et libere se aperit quoniam ipsum vult videre. et sic de naso que libere odorat istud pomum vel istam rosam. et sic de gustu et tactu suo modo. et de assatu que libere noiat istud vocabulum aut istud. Sicut de auditu et imaginatione et de se ipso que libere obiectat obiecta particularia. Et omnes iste libertates ab homine descendunt que libertates habet in

obiectando ob̄a particularia. vñ intellectus per hoc qđ cognoscit libertates supradictas apprehendit qđ iusticia dei h̄z libertatē ad iudicandū hoīez scđm sua opa. Nam sicut leporari⁹ fugās leporē currit eum insequēdo: sic dei iusticia sequitur opatiōes hoīm sine impedimento sapie dei q̄ precedit sciendo ipas hoīuz opatiōes anteq̄ sint impetratē siue facte. ⁊ hoc cū iusto scire qđ qđdem scire iniustū eēt si sapia impediret iusticie suū actū. vñ intellus intelligit qđ in deo scire iustū ⁊ iudicare iustū p̄uertūtur. rōne cuius apprehensionis cognoscit qđ in deo sua iusticia ⁊ sapia ī idēitate essentie ⁊ n̄ae cōuertuntur. Sed quia intellect⁹ est successiuus eo qz in vno tēpore successiue considerat iusticiam dei ⁊ suū actum: et in alio sapiam ⁊ suū actum successiue cadit in dubitatōem quā quidē: dubitationē p̄ ea soluit que dicta sunt de vnitāte sapie ⁊ iusticie dei. vñ cognoscit qđ liberū arbitrium ⁊ predestinatio in eodem s̄o possunt esse.

¶ 3. Itē intellectus querit vtrū anima sepata debeat iterū coniungi corpi a quo recessit? Et tunc intell⁹ ascendit ad iusticiam ⁊ sapiam dei q̄ conueniūt in sciendo ⁊ iudicando hoīem cum bonitate/magnitudine/duratione/potestate/voluntate/virtute/glia et veritate: cum q̄bus sunt eadem eētia ⁊ n̄a. ⁊ sic cognoscit intell⁹ qđ erit resurrectio mortuoz. Nam hō qui egit bonum equū est qđ sit remunerandus. qui vero egit malum puniendus.

De vij. distīn. que est de celo ⁊ primo de actu eius.

Alditus audiuit qđ celum est nominatum per antiquos philosophos primum mobile. ⁊ ideo intellect⁹ intelligit qđ celum h̄z primum mouere sine quo non posset esse primū mobile. ¶ 2. Dum sic intell⁹ cōsiderat in celo primū mouere/descēdit ad elementatū in quo etiam primū elementare p̄siderat. vñ apprehendit qđ in celo ē primuz celestiare. sed tunc querit vtrum primū mouere et primuz celestiare sint de essentia celi? Et tunc descendit ad plātam in qua consistunt primuz elementare ⁊ vegetare que sunt de essentia ei⁹. ⁊ cognoscit qđ primū mouere ⁊ celestiare sunt intrinsece de essentia celi. ¶ 3. Intellectus querit cum quo consistunt in celo primum mouere ⁊ celestiare? et tunc descendit ad lapidem in quo ignire/aerificare/aqueificare/et terrificare sunt in motu per calefacere/humefacere/frigefacere/et desiccare. qui quidem actus sunt in lapide intus permanentes: non extra producentes. Et sic intellect⁹ cognoscit qđ in celo mouere et celestiare sūt in celo

cum aliquibus acutibus intus permantibus: sed nescit quibus dicantur nominibus et ratione ignorantie istorum nominum positus est in tristitia. sed iterum descendit ad lapidem et discurrendo discernit et cognoscit quod ignire et calefacere consistunt in eodem lapide cum innato bonificare/magnificare/durare/pollificare/appetere/virtuificare et sic cognoscit quod mouere et celestare celo inexistunt cum celestali et innato bonificare magnificare etc. et hoc intra. sicut existunt in

4 lapide elementare/bonificare/magnificare etc. ¶4. Dum sic intellectus considerat querit quare celum habet motum circularē? Et tunc descendit ad lapidē in quo elementa habent motum intrinsecum continuū et circulare in quo ignis influit in aere suam caliditatem. et aer in aquam suam humiditatem etc. tunc dubitat intellectus quare lapis non habet motum circularē sicut celum. sed descendit ad tactuam que apprehendit in lapide ponderositatem ratione cuius apprehendit quod celum neque leue est nec graue.

5 ¶5. Dum sic intellectus considerat actus celi per prima primitiua supradicta: alios actus considerat principiorum primitiuorum sicut contrariare/coördinare/contrariare/principiare/mediare/finire/maiorificare/coequare/et minorificare. tunc non dico quod contrariare sit actus celi eo

6 quia celum non est compositum ex contrariis. ¶6. Cum eiusmodi actibus primitiuis cognoscit intellectus quod celum habet actus secundarios peregrinos sicut mouere/bonificare/magnificare etc. quoniam cum mouere mouet celum ignem ad calefaciendum et ad aerem illuandum et aer mouet aquam ad frige faciendum. et luna vetus mouet sanguinem ad nutriendum venas. et luna noua ad euacuandum. et sic de arboribus folia retinentibus que scissionem requirunt in luna veteri. sicut oliuarius etc. et sic de arboribus que non retinent folia que scissionem requirunt in noua luna. sicut pomarius etc. et in omnibus istis corpora celestia actus habent

7 cum bonificare/durare etc. ¶7. Intellectus descendit ad magnetem qui ferrum attrahit/illum mouendo. et descendit ad iaspides que claudit poros eosdem restringendo. Et tunc cognoscit quod corpus celestiale perfectum est corpora inferiora ad se ipsum mouens sicut perfectum ad se mouet imperfectum.

8 ¶8. Intellectus descendit ad seminatore[m] et coquinatore[m] et sic de alijs artificibus mechanicis. et tunc querit utrum celum causet actus istorum? Et tunc descendit ad visum qui videt quod homo immittit lignum in ignem non coactus per ignem neque per celum: sed libere istud facit. ignis vero naturaliter comburit lignum. et sol naturaliter in igne multiplicat caliditatem tamen effectiue. et tunc intellectus cognoscit quod celum non cogit seminatore[m] ad seminandum: neque coquum ad coquendum. ratio huius quod

anima rōnalis non est coniuncta cum celo ⁊ est libera per se. rōne cuius libertatis seminator mouet se ad seminandū hic ⁊ nunc aut hic ⁊ ibi ⁊ hic ⁊ nunc frumentū seminat aut ordeum. ⁊ sic celū nō habet oppsitōem super aiām. ⁊ sic de artibus liberalib⁹ ⁊ moralibus suo mō. ¶ **C9.** Dum sic intell's considerat qd celum nō agit in anima rōnali querit per quem modū idem celū pōt deo seruire cū sit creatum ad seruiciū eius: cum ipm nō possit deuz obiectare recolendo/intelligendo/ ⁊ amando. eo quia nō habz aiām rōnalem cum qua sit coniūctū. Et tunc descendit ad lapidē/flāmas/plantā/gallinam ⁊ hmōi. que sunt ad seruiciū homis. ⁊ celum agit in ipis sine quo agere non posset: neqz hoi seruire. per tale autē mediuz celum seruit homini: vt hō seruiat deo intelligendo/recolendo/ ⁊ amando ⁊ hoc cum bonis moribus. sicut cū iusticia/prudentia ⁊c. ¶ **C10.** Dum sic intellectus cōsiderat dicit metaphozice loquēdo voluntati ⁊ memorie eius sorozib⁹ .a.a. quō sumus in maledictione in hoīe isto/qñ nos inclinat ad pctm̄ mortale ⁊ quot pene nos expectant in ipō hoīe eo qz deuiat nos ⁊ seipm̄ a seruitio nostri creatoris. ⁊ omnia cum qbus debet deo seruire.

De passione celi.

Quia celus est primū mobile/primū habēs mouere: p̄ia mobilitas corpalis ē sibi pp̄ia passio. ⁊ sic de p̄ia corpali bonificabilitate/mag^{te} ⁊c. et iste passiōes sunt de eētia ipius celi ⁊ sūt primitiue. ¶ **C2.** Dum sic intellect⁹ cōsiderat primas passionē q celo sunt intrinsece ascendit ad considerandū alias passionē que ipi etiā sunt intrinsece sicut sūt d̄rabilitas/cōcordabilitas/cōtrariabilitas (sed ista cōtrarietas est per accidens) principiabilitas/mediabilitas/finabilitas/maiorabilitas/equabilitas/ ⁊ minorabilitas ⁊ lucibilitas ⁊ hmōi. Quz his autē nouem passionibus ⁊ alijs supradictis hz celum in se ipō passiōes p̄manentes sicut motiuis ḡnalis q in sua mobilitate generali colligit alias mobilitates sp̄ales. ⁊ sicut bonificatiōis generalis qui in sua generali bonificabilitate colligit bon^{tes} sp̄ales. ⁊ sic de mag^{uo} que in sua magnificabilitate colligit magnificabilitates sp̄ales. ⁊ sic de d̄ratiuo ⁊c. qui in sua d̄rabilitate colligit d̄rabilitates sp̄ales. Cum omnibus autē istis passionibus intrinsecis cāt celū passionē p̄grinas inferiores/ sic mobilitatē ignis aeris ⁊c. et sic calefactibilitatē/lucificabilitatē ignis ⁊ dyaphanabilitatez ⁊ hūectabilitatē aeris ⁊c. ¶ **C3.** Dū sic intellect⁹ cōsiderat qrit vtz celū cāet audibilitatez audit⁹ ⁊ affabilitatē

affatus? Et tunc descendit ad lyrā simphoniam ⁊ citharā obiectie. cum quibus cognoscit quod celus cum sua armonia siue melodia cantat vocales ⁊ resonantes in sono. ⁊ cantat quod affatus transmutet in vocem hoc quod concipitur in mente. sicut vegetalia que transmutat cibum in carnem ⁊ potum in sanguinem. ⁊ hoc idem est de potestate visiva que cum luce solis attingit omnem ⁊ sic de alijs suo modo. ¶ 4. Item intellectus querit vtrum celum causet in homine tristitiam ⁊ letitiam / diuitias / paupertates / fortunas in fortunium ⁊ homini. Tunc recordatus est de anima rationali que est primus motor hominis spiritualiter cum qua homo mouet se libere ad mores (vt dicitur est) ⁊ ad operationes mechanicas. Nam si homo vellet comedere per motum celi: posset ieiunare si vellet. ⁊ sic de alijs suo modo.

De actione celi.

Secundum quod dictum est de actibus ⁊ passionibus celi cognoscere potest intellectus ⁊ actiones eiusdem: eo quod relative se habent. sicut motum qui actiuat se supra suum mobile. ⁊ sicut bonificatum que actiuat se supra suum proprium bonificabile. ⁊ sic de alijs suo modo. ⁊ hoc intra in essentia celi. Ex quibus quidem actibus / actibus / ⁊ passionibus influentie exeunt actus ⁊ passiuus. ⁊ in inferioribus recipiunt. sic a sole exit luciditas ⁊ diurnitas. ⁊ per suam absentiam sequitur nocturnitas ⁊ sic de alijs suo modo. ¶ 2. Dum sic intellectus considerat ascendit ad octauam spheram ⁊ querit de actionibus. xij. signorum que sunt ista nominatiuim Aries / taurus / gemini / cancer / leo / virgo / libra / scorpius / sagittarius / capricornus / aquarius / pisces. Arietis igitur actus sunt hec / diurnitas / masculinitas / motiuitas. ⁊ suus planeta est mars. ⁊ dicuntur actiones eo quod cum sua bonitate magis ⁊ tunc in inferiora influunt istas actiones / mediatis / caliditate / ⁊ siccitate. non quod aries calidus sit nec siccus formaliter sed effectiue: est quod deus de complexione ignis. ¶ 3. Actus tauri sunt feminitas / nocturnitas / imotiuitas. ⁊ venus est suus planeta. ⁊ istas actiones habet in inferioribus mediatis firmitate et siccitate. ¶ 4. Quattuor actus geminorum sunt neutralitas siue coitas masculinitas / diurnitas ⁊ mercurius est suus planeta. habet autem in inferioribus istas actiones mediatis humiditate ⁊ caliditate ¶ 5. Actiones canceri sunt nocturnitas / feminitas / motiuitas. ⁊ eius planeta est luna. et est de complexione aque. ¶ 6. Actiones leonis sunt motiuitas. masculinitas. diurnitas. eius planeta est sol. ⁊ est de complexione ignis effectiue. ¶ 7. Actus virginis sunt coitas nocturnitas feminitas. suus planeta est mercurius. ⁊ est de complexione terre. ¶ 8. Actus libere sunt hec masculinitas. diurnitas. motiuitas. suus planeta est venus.

⁊ est de complexione aeris. ¶ 9. Actiones scorpionis sunt imino 9
 nitas/nocturnitas/feminitas. suus planeta ē mars ⁊ est de pplexi
 one aq̄. ¶ 10. Actōes sagittarij sunt cōitas/diurnitas/masculi 10
 nitas. iupiter ē su^o planeta. ⁊ ē de cōplexiōe ignis. ¶ 11. Actiōes 11
 capricornij sūt motiuitas/nocturnitas/femininitas. su^o planeta ē
 saturn^o. ⁊ ē de pplexiōe terre. ¶ 12. Actōes aq̄rij sūt hee/motui- 12
 tas/masculinitas/diurnitas. saturn^o ē su^o planeta et de pplexio
 ne aeris. ¶ 13. Actōes piscis sūt hee cōitas/femininitas/nocturni- 13
 tas. su^o planeta ē iupiter. ⁊ est de cōplexiōe aq̄. ¶ 14. Postq̄ in- 14
 tellectus ascendit p̄ credibile ad actiōes xij. signoz octaue sphere
 vult ascēdere ad actiōes septē planetaz. qui sūt huj̄ q̄ sequūtur v^o
 saturn^o / iupit^o / mars / sol / ven^o / mercuri^o ⁊ luna. Actōes aut̄ satur
 ni sunt malignitas/plūbeitas. ⁊ ei^o dies sabbatuz qz in illo marie
 h^o actōem. ⁊ etiā diurnitas ⁊ ē de pplexiōe terre. ¶ 15. Actōes 10 15
 iouis sunt bonitas/stagneitas/masculitas/diurnitas/ ⁊ dies iouis ē
 suus dies. ⁊ est de cōplexiōe aeris. ¶ 16. Actōes martis sunt ma- 16
 lignitas/ferreitas/diurnitas. su^o dies est dies martis. ⁊ est de cō-
 plexiōe ignis. ¶ 17. Actōes solis sunt mediocritas/aureitas/ma- 17
 sculinitas/diurnitas. suus dies est dies dñica. ⁊ ē de cōplexiōe ig-
 nis. ¶ 18. Actiones veneris sunt bonitas/cupreitas/femininitas 18
 nocturnitas. suus dies est dies veneris. ⁊ est de cōplexione aque.
 ¶ 19. Actiones mercurij sunt masculinitas/diurnitas/argēteitas 19
 viua. suus dies est dies mercurij ⁊ complexiones habet omniū ele
 mentorum eo qz alterabilis est ⁊ conuertibilis. ¶ 20. Actiones 20
 lune sunt bonitas ⁊ malitia scōz magis ⁊ min^o / argēteitas/noctur
 nitas. suus dies est dies lune: ⁊ ē de complexiōe aque. Cum istis
 autem actionibus agunt septem planete in istis inferioribus effe-
 ctive. ¶ 21. Dum sic intellect^o considerat actiones signorum et 21
 planetarum descendit ad sensibile ⁊ imaginabile vt de huj̄ que di
 cta sunt possit scientiā facere. Sed quia celum est in continuo mo
 tu et sensus et imaginatio non p̄nt hoc attingere neqz comprehen
 dere: intellectus de illis que dicta sunt non potest facere sciētiam:
 sed tantū opinionem. ⁊ ideo iudicium astronomorum fallibile est
 atqz deceptorium. ¶ 22. Intellectus post hec ascendit et vult ha- 22
 bere sciētiaz de assituatione planetarum. v^o quare saturnus poni-
 tur in loco altiori et tamē est de complexione terre que est infimū
 elementuz. et quare iupiter est immediate sub saturno. et tamē est
 de cōplexione aeris et aer est supra terram. et quare mars est sub
 ioue cuz sit de pplexione ignis. ⁊ ignis est supra aerē ⁊ sic de sole.

- Iterū querit cur ita sit q̄ luna ⁊ venus sint eiusdem p̄plexiōis quare mercurius est in medio eorū? ⁊ dū sic cōsiderat descendit ad imaginationem q̄ imaginat q̄ cerebrū est de cōplexiōe aque in homie ⁊ epar de p̄plexione ignis ⁊ tū cerebrū est in loco superiori. ⁊ hoc ē vt fumositates epar ascendāt rōne leuitatis ⁊ vapores ⁊ fumositates cerebri descendāt rōne grauitatis. vt fiat obuiatio/mixtio/ ⁊ tēperamētū per p̄trarias qualitates. Et sic cognoscit intellūs q̄ saturnus est bñ situat⁹. ¶ 23. Iterum vult reddere cām q̄re iupiter est sub saturno ⁊ ad hoc soluendū p̄siderat hoc qd̄ mō dictus est in
- 24 §. proxie dicto. hoc est vt fiat remissio ⁊ p̄tēpamentum. ¶ 24. Postea q̄rit intellectus quare mars p̄iūgātur ⁊ sol? Et tunc descendit ad solē qui ē dñs in celo rōne luciditatis ⁊ v̄tutis ⁊ qz est i medio planetarum ⁊ vt possit h̄re maiores p̄tates qz dñs datus est ei mars vt sit ipi coadiuuatiu⁹ vt ignis p̄ istos duos alti⁹ ⁊ nobili⁹
- 25 possit eē elementū in p̄tate ⁊ v̄tute. ¶ 25. Iterū p̄siderat intellūs de venere mercurio ⁊ luna qm̄ mercuri⁹ q̄ est alterabilis ⁊ p̄uertibilis impedit ⁊ defendit ne venus ⁊ luna nimia influāt viscositatē
- 26 in inferiora q̄ impediret ḡnatiōes ⁊ digestiōes elementorum. ¶ 26. Iterū intellect⁹ descendit ad visum q̄ videt q̄ octaua sphaera mouetur de oriente in occidentē. ⁊ sic de sole ⁊ luna ⁊ de alijs planetis. tū imaginatio imaginatur q̄ planete sunt errātes ⁊ violēter mori per octauā spherā: sed nāl̄r mouētur de occidentē ad orientes? ⁊ de hoc querit cām intellectus. Et recordat̄ de q̄nibus ⁊ solutionib⁹ saturni ⁊ iouis: cū quibus cognoscit q̄ debēt eē in motu contrario octaua sphaera ⁊ planete: vt possit fieri mixtio elemētōrū ⁊ remissio eorundem. ⁊ vt ab ipis possint corpora ḡnabilia ⁊ corruptibilia deriuari. sic planta/leo/ ⁊ sic de alijs suo mō. ¶ 27. Item intellectus vult h̄re sciam vtrū planete sint corpora p̄caua aut spherica? Et tūc descendit ad visum q̄ videt cepā in qua plura sunt corpora cōcaua ⁊ cōuexa ⁊ vnū supra reliquum exiēs. vñ vegetatiā disposita est melius ad digerendū ⁊ mouēdū q̄ si eēt corpora spherica sic pomuz. vñ intellectus cognoscit q̄ sphere planetarū sunt corpora cōcaua sicut sphere elemētōrū vt possint magis p̄ticipare in motu mobili ⁊ mouere. ¶ 28. Iterū querit intellūs q̄re planete ⁊ sic de octaua sphaera h̄nt maiorē v̄tutem ⁊ actiōem ascēdendo q̄ descēdēdo? Et tunc descēdit ad visum q̄ videt flamā candele q̄ magis est in angulo acuto superi⁹ motiua ⁊ actiua. vt tactus de hoc experientiaz oñdit q̄ in lateribus. ⁊ iō cognoscit intell⁹ q̄ signus siue planeta magis est motiuus ⁊ actiuus ascēdēdo q̄ descendendo. rō huius est qz

habent appetituz. vt sicut in medio celi vt p rectā lineam influant
 in ista inferiora actōes. Et de hoc experiētiā hēmus in speculo de
 cali be cōcauo. qđ qñ est in cōspectu solis in angulo acuto fit com=
 bustio in lateribus vero non. ¶ 29. Intell's adhuc qrit qñ hō na= 29
 scitur in pūctōe siue cōstellatōe arietis ⁊ saturni vter istorum hz
 maiorem actōem nālī in illo hoīe? Tunc descendit ad q̄litates p
 prias ⁊ appropriatas in sbo exites. sic in igne in quo caliditas est
 sibi propria q̄litas ⁊ siccitas appropriata. in quo q̄dem sbo q̄litas
 propria est magis actiua q̄ appropriata. ⁊ sic de terra in qua siccitas
 est ip̄i ppria q̄litas ⁊ frigiditas appropriata. Et tūc cognoscit
 intell's qđ in p̄dca cōstellatōe saturn' magi actiu' est rōne siccita
 tis q̄ est in ip̄o pprie (vt ita loqr) ⁊ in ariete appropriate. ⁊ qz siccitas
 saturni vincit siccitatē arietis intēsiue: ⁊ vincendo ip̄am frigi
 ditas saturni vincit ⁊ caliditatē arietis. ¶ 30. Iterū querit intel= 30
 lectus si ita cōtingit qđ iupiter sit in illa cōstellatōe qđ istorum triū
 est fortior in natiuitate pueri? Tūc intellect' p̄siderat qđ in illa cō
 stellatōe sunt sex qualitates. v3 caliditas ⁊ siccitas ex pte arietis. ⁊
 siccitas ⁊ frigiditas ex pte saturni. ⁊ hūitas ⁊ caliditas ex pte io
 uis. qz ibi sunt due caliditates nō due fr̄itates. ⁊ aries est primiti
 ue calidus ⁊ iupiter scđarie: est aries magis actiu' q̄ iupiter per
 caliditatem. ⁊ qz sunt ibi due siccitates ⁊ saturn' est primitiue sicc'
 ⁊ aries scđarie est saturnus magis actiuus per siccitatē q̄ aries.
 ⁊ quātū ad hoc seq̄tur tēperamētū per calidū ⁊ siccū. Sed qz in io
 ue hūitas ⁊ caliditas pueniūt ⁊ hūitas est cōtra siccitatē arietis ⁊
 saturni. ⁊ in p̄stellatiōe illa non est nisi vna fr̄itas: ⁊ calidū ⁊ fr̄idū
 opponūtur / cognoscit intell's qđ aries est rex in illa constellatione. ⁊
 de hoc intellectus facit sciam. ⁊ ista scia est thesaurus medicorū et
 eorum qui se de iuditijs intrōmittūt. ⁊ sic de alijs cōstellationibus
 suo mō. ¶ 31. Dū sic intellectus cōsiderat qrit vtrū puer natus in 31
 tali cōstellatōe debeat eē bonus aut malus? Et tūc intellectus ip̄e
 descendit ad iouē ⁊ saturnū qui sunt in illa cōstellatōe ⁊ saturnus
 est malus ⁊ iupiter bonus ⁊ aries magis puenit cū ioue q̄ cū sa
 turno ⁊ aries est dñs in ip̄a cōstellatōe seq̄tur qđ ip̄e puer magi de
 bet esse bonus q̄ malus nālī ⁊ non moralī. qm̄ mores ptinent ad
 aiā rōnalē que libera est. ¶ 32. Adhuc qrit intell's q̄ est cā horū 32
 quattuor tēporum que sunt / ver / estas / antūnus / ⁊ hiems. ⁊ quare
 sunt q̄ttuor et nō plura neqz pauciora. ⁊ q̄re sunt q̄ttuor regiones
 principales. s. oriens / meredies / occidēs / ⁊ septentrio? Et tunc in
 tellectus descēdit ad imaginatōez q̄ imaginatur quattuor elemēta

et quodlibet habet suam qualitatem propriam. sicut ignis caliditate
 aer humiditatem aqua frigiditatem. terra siccitatem. et quia ista sunt in
 strumenta celi sol cum humiditate cat ver et regionem orientalem. et cum cali
 ditate cat estatem et regionem meridionalem. et cum siccitate autum
 et regionem occidentalem. et cum frigiditate cat hiemen et regionem
 septentrionalem. et sunt quattuor necessario eo quia sunt quattuor elemen
 ta. scilicet de ista materia satis large loqui sumus in nostra medicina.

33 ¶ Intellectus voluit querere de ventis et de impressionibus in ae
 re factis. scilicet auctor recordatus est de arboze scie. et de arte predicandi
 et de medicina et sic de alijs quibusdam libris suis: in quibus de istis
 multa diseruit.

De natura celi.

Quia ea que intellectus intellexit de actibus / passionibus / et actionibus
 celi / noticiam habet et de natura ipsius. quam in omni sermo in quo ista tria
 repiuntur et nam ipsius sibi figurata et significata est. Tunc in isto capitulo
 volumus ipsam inuestigare per xviii. principia artis generalis que sunt. Bo
 nitas / Magnitudo / Duratio / Potestas / Sapientia / Voluntas / Virtus
 Clertitas / et Gloria. Dignitas / Locorum / Contrarietas / Principium / Medium /
 1 Finis / Maioritas / Equalitas / et Minoritas. ¶ 1. Celum est bonum per
 suam bonitatem et sic sua bonitas est sibi naturalis et innata. et ea que de his
 in se tria secreta sibi naturalia et essentialia cum quibus bonitas ipsa ponit omnes
 partes celi bonas esse naturaliter. sicut octavam spherarum et septem planetas: que sunt
 boni naturaliter: cum quibus siquidem bonitatibus bonitates cat inferiores effectiue
 ipsum celum. sicut bonitatem lapidis / flame / plate / leonis / et corporis hois.
 2 ¶ 2. Celum est magnum per suam propriam magnitudinem et sua magis est sibi
 naturalis eo quia his in se tria secreta sibi coessentialia et naturalia. scilicet magnum
 ble et are. cum istis autem cat celum suas partes esse magnas et cum magnitudinibus
 eiusdem magnitudines in inferiores. sicut iupiter cum gemis cat magis in cordibus
 3 hoim ratione magnitudinis sanguis. et sic de alijs suo modo. ¶ 3. Duratio
 est una pars celi naturalis eo quia his tria concreta sibi coessentialia et naturalia. scilicet
 duratiuum ble et are. et cum istis celum cat duratiões in suis partibus incor
 ruptibiliter et inalterabiliter: quam duratiuum in suo proprio durabili facit
 durabiles octavam spheram et septem planetas. et hoc contrarietas non potest
 impedire. quia non est in celo naturaliter sed per accidens. sicut aries cui attribuitur calidi
 tas et siccitas. et saturno attribuitur siccitas et frigiditas et sic de alijs suo
 modo. cum istis vero duratiõibus celum influit duratiões in ista inferiores. sicut in
 lapide in quo facit durare quattuor elementa quolibet in suo numero perman
 uete sed adinuicem sunt comixta. et facit durare ignificatiuum ble et are.

quolibz in suo numero remanente lz constituant unam substantiam. et sic de planta que
 licet una sit facta in ipsa durare plures eentias. scilicet elementaria et vege-
 tativa et sic de alijs suo modo. ¶ 4. Potestas est una pars celi naturalis cum
 qua potest seipsum naturaliter movere quoniam sic est cum sua potestate potest sicut cum
 sua bonitate bonificans. et cum sua magnitudine magnificans. et cum sua potestate
 naturali potest bonitas habere tria secreta sibi coessentialia et naturalia. et
 sic de magnitudine et ceteris. ¶ 5. Alterius celum cum sua potestate potest in corporibus inferiori-
 bus agere sicut sol que cum sua potestate potest multiplicare in igne calidita-
 tem et in aere luciditatem et sic de alijs suo modo. ¶ 6. In celo est instinctus
 naturalis cum quo planete se movent ordinate sicut saturnus ratione
 sue bonitatis naturalis movet se ad bonum actum intrinsecum. et sic de iove
 et de alijs suo modo. Sed ad actum malum movet se respectu inferiorum
 effective eo quod malus est. et iupiter ad bonum eo quod bonus est. et sic
 de motu/mobilitate/masculinitate et feitate et etiam octave spher-
 e. ¶ 7. In celo est appetitus naturalis ratione cuius naturaliter corpora ce-
 lestia appetunt motum et movere bonum magnum et ceteris. Nam bonitas
 naturaliter appetit bonificare omnes partes celi et magnitudo magnifica-
 re et sic de alijs suo modo. Et habet appetitum ad movendum cor-
 pora inferiora effective. sicut saturnus qui appetitum habet ad malum
 motum respectu inferiorum per siccum et frigidum. et iupiter ad bonum
 per humidum et calidum. et sic suo modo de alijs potest dici. ¶ 8. Cele-
 lum habet virtutem naturalem cum qua existunt sue partes virtuose.
 sicut sunt bone cum bonitate et magne cum magnitudine. et effecti-
 ve celum per suam virtutem influit virtutes in inferiora sicut influit
 in magnetem virtutem attrahendi ferrum. et in rutam virtutem clari-
 ficandi oculos. et in reubarbarum virtutem purgandi coleram. ¶ 9. In celo est
 virtus naturalis cum qua celum est ens verus. et habet partes veras et
 reales. sicut sunt sua bonitas vera magnitudo et ceteris. et sic sunt verus aries mer-
 curius et ceteris. et sic de suis veris actibus passionibus et ceteris. cum qua siquidem virtute
 vivificat inferiora. sicut sol que se illuminat aerem et in estate maturat fructus. et
 sic de alijs suo modo. ¶ 10. In celo est naturalis delectatio quod ipsum dele-
 ctationem habet in movendo semetipsum cum suis partibus. et sua bonitas dele-
 ctatur naturaliter in bonificando. et magnitudo in magnificando. et habet intrinsecam et
 extrinsecam. In inferioribus autem habet delectationem. sicut etiam in suo effectu dele-
 ctatur. ¶ 11. In celo est naturalis divinitas cum qua celum habet sic partes divinites sicut cum
 bonitate bonas et cum magnitudine magnas: et sic de alijs. sicut octava
 sphaera que naturaliter differt a septem planetis. et planete inter se sunt divinites. et in
 ipsa virtute divinitas celum influit distinet. in inferiora multiplicando plures res sicut plura
 elementa specie divinitas. et plura elementaria plures bonos magnos et ceteris. plures motus
 et ceteris.

Septima distin.

- plures actiones/passiones et actus plures species. et sic de alijs suo modo
- 11 ¶ In celo est naturalis concordia cum qua celum concordat suas partes intrinsece. Quia sicut diuisa distinguit/concordantia vnit plures res et componit. sic apparet in stellis que concordant in luce. et sphaere in dyaphanitate et incorrupte et in motiuitate etc. Et extrinsece respectu inferiorum. sicut sol que concordat cum igne in luce et calore. Luna cum aqua in firmitate et albedine in vna parte sui. et cum terra in ingredine in alia parte. et sic de socrate et plutone que concordant in specie. Ignis et aer in leuitate aqua et terra in ponderositate. ¶ In celo est contrarietas per actus et non naturam sic apparet in octaua sphaera et planetis. quia octaua sphaera mouetur naturam de oriente in occidentem: planete vero naturaliter mouentur motu contrario. et iste motus contrarius extrinsecus est eo quod est per contactum superficie. sic apparet in octaua sphaera et saturno qui participant per contactum. et saturnus et iupiter et sic de alijs suo modo. Qui quidem motus est fons a quo deriuantur contrarietates inferiores et motus. sicut motus leuium et grauium. frigidorum et calidorum. eufortunum et infortunum. sanitatum et infirmitatum. leticie et tristicie. et sic de alijs suo modo. ¶ In celo est primum naturale cum quo motus celi est primum primitiuum et cum quo sua bonitas est vnum primum huius in se tria prima concreta. scilicet bonificatiuum quod est primum actiuum cum quo influit in inferiora formas actiuas bonas et masculinitates bonificabile vero quod est primum passiuum cum quo continentur in inferioribus malitates et femininitates. Et bonificare est primum neutrale et conuenit cum quo continentur in inferioribus neutralitates et conitantes. ¶ In celo est medium naturale existens inter primum et finem sicut naturare quod existit inter naturatiuum et bene. et mouere inter motiuum et mobile. et bonificare inter bonificatiuum et bonificabile et sic de alijs. Quia quoque vix modo naturali et celestiali continentur celum in inferioribus media et actus sic mouere/calescere
- 12 re/generare/corrumpere/tingere et sic de alijs suo modo. ¶ In celo est finis naturam hoc est finis perfectiois cum qua fine celum descendit in se ipso sic mouens quod descendit in suo moto et bonitas in suo bono et natura in suo nato. Cum isto autem fine naturali celum continentur inferioribus fines perfectos sic ignis que descendit
- 13 in ignito. caliditas in calefacto. et sic de alijs suo modo. ¶ In celo est maioritas naturam cum qua celum habet aliquas partes alijs maiores. sicut octauam spheram que maior est quam sphaera saturni eo quod continet ipsam. et sphaera saturni maior quam sphaera iouis et sic de alijs suo modo. et solem que maior stella est quam luna et sua mobilitas est maior quam mobilitas lune etc. Cum qua quidem maioritate celum maiorificat corpora inferiora quoad actus passiones et actiones. et quo ad sebas et naturas. si
- 14
- 15
- 16

aut sphaera ignis que maiores actus hz et actiones q̄ sphaera aeris
 et aer maiores passiones q̄ ignis. rō huius est qz ignis hz plus de
 forma. et aer plus de materia. et sic de alijs suo mō. Sicut lupus q̄
 maior est q̄ capra. et gallina q̄ suum ouū et sic de alijs. ¶ 17. In 17
 celo est eqlitas nālis sic bonitas mag^o rē. que eqlis sunt in nā.
 et in bonitate bonificatiuū ble et are. sunt equalia per nām. et sic d
 motu celi in quo sunt eqlia motiuū ble et ere. et sic de alijs suo mō
 Lum ista aut eqlitate celesti celū cāt equalitates in istis inferiori
 bus. sicut in sphaera ignis: in qua sua bonitas mag^o rē. sunt equa
 les. in planta appetitus et instinct^o et sic de iusticia/tepamento et
 pōdere et sic de alijs suo mō. ¶ 18. In celo est minoritas nālis/et 18
 per hoc qd dictum est de maiozitate celi possumus scire et minori
 tatem ipius et quō celū alias ptes alijs hz minores. cum se habeāt
 relative. et iō non o3 plus dicere. Itā vnū relatiuoz per reliquum
 cognoscit atqz scit. ¶ 19. Duz intell^s sic cōsiderauit predcā prin^a 19
 celi innuit affatui qz ipse nām diffiniat sic. Natura est ens cui pro
 prie ppetit nāre. que qdem natura est sustētata in suo nāte natu
 rabili et nāre ex qbus est vna eētia. et vnū esse. et sic intellectus
 sciam agit de natura celi breuiter cū p̄dictis sub illis tribus con
 cretis omnia prin^a naturalia colligendo.

De substantia et accidente celi

In celo erūt sbe trib^o mōis. vno mō sunt sbe grosse/sic octa
 ua sphaera. et sphaere septē planetaruz: q̄ sunt octo sbe. Scdo
 mō sbe magis subtiles. sicut stelle fixe et erratice. qm̄ quelz est sba
 et corpus. Tertio mō sunt sbe magis subtiles et tenues. sicut sba
 lis bonitas celestis et innata et sic de alijs. Quelz autem de istis
 sbtijs hz sua ppria acn^a suo modo. sicut sol suā lucez/figurā/et mo
 dum et sic de alijs suo mō. ¶ 2. In celo sunt nouē p̄dicamēta ac
 cidentiū. sic q̄ntitas/qualitas rē. qm̄ celū per q̄ntitatē est q̄ntū et sua
 q̄ntitas est de eētia q̄nti. et cuz sua q̄ntitate cāt q̄ntitates inferiores
 eo qz q̄ntitates inferiores et superiores pueniunt in ghe. ¶ 3. In
 celo est qlitas sic bonitas rē. cū qua cāt qlitates inferiores nāles.
 et in ipō celo est etiā relatio. sic in natura sua in qua se hnt relative
 naturās naturatū et nāre. Et sic de bonitate in qua se hnt relatiōe
 bonificans bile et are. ¶ 4. In celo est actio/passio/et actus (vt di 4
 ctum est.) ¶ 5. In celo est hitus sicut sup̄ficies circularis et suns 5
 motus et sic sua bonitas nālis cum qua est hituatus et sic de alijs
 suo modo. ¶ 6. In celo est situs (vt dictū est) sicut patet in satur= 6

- 7 no q̄ ē assituat⁹ ī octaua sphaera z iupit^r ī safo z sic d̄ alijs. ¶ 7. In celo ē tps p̄ suū motū mēsuratū cū q̄ mēsurat mot⁹ ī inferiorib⁹. sic soliciū suo motu dies mēsurat z horas. Octaua sphaera in motu est instantaneo eo qz scdm se tota est incōtinuo motu z nō mouet de loco ad locū ab extra. sicut lapis molēdini q̄ in se toto est mot⁹ cōtinue. z suus motus in ip̄o est pmanens. Qui q̄dem sicut mouet bladz ad farinaz : sic octaua sphaera mouet alias sphaeras suo mō.
- 8 ¶ 8. In celo est locus in quo ip̄m ē collocatū. z ip̄e locus ē de eēntia collocati sicut octaua sphaera q̄ non est collocata in alio loco extra se ip̄am s̄z per suū locū est sic collocata: sicut per suā q̄titem q̄ta. z per suā q̄litatē qualis. z per suū motum mota. z sic de alijs.
- 9 ¶ 9. Dū sic intell^s facit sciam de sba celi z de suis ac̄tib⁹ q̄rit vtrum sua q̄titas sit cōtinua. eo qz videtur ei cū planete sint contigui. sicut in digito plures articulos siue plura ossa. Et tūc descendit ad visum q̄ videt cepaz plura in se h̄re cor^a distincta. z vnam pelliculā superi⁹ p̄tinuā in qua ip̄a assituata est. asili fit in digito in quo est vna caro extēsa cōtinue z vna superficies vbi caro z ossa p̄cipāt in vegetatiā z elemētatiua. sic est de firmamento suo mō. vt celum sic fit vnū sicut digitus vnus per cōtinuā q̄titem. z habz q̄titates discretas sicut sunt sphaere zc. vt digitus plura ossa. ¶ 10
- Dum sic intell^s cōsiderat: q̄rit vtrū de ariete vsqz ad librā sit vna linea p̄tinua dyametrals. z sicut de tauro ad scorpionē z de hmōi reliqs. Et tūc descendit ad visum q̄ videt qz in planta sunt rami/ flores/ folia/ et fructus: in q̄bus est vna linea cōtinua per vegetiaz licet nō sit ista sic assituata vt celū. vñ cognoscit in celo vnā lineaz p̄tinuā esse de ariete vsqz ad librā. vt corpus mūdi in vniuerso possit esse vnū. sicut plāta q̄ per q̄titem cōtinuā pōt esse vnus corpus.
- ¶ 11 ¶ 12. Adhuc q̄rit intell^s vtrū sphaere elemētoz sint de eēntia celi. Et tūc recordatus est de s. supradictis z exemplis cum q̄bus cognoscit qz sba mūdi est vna p̄ vnā essentiam cōtinuaz. etiā nisi elementa eēnt de essentia celi ip̄e essentie essent plures nō participantes in aliquo cōi z sic mūd⁹ nō eēt vn⁹ nec cōtinu⁹ qd̄ est impole.

De simplicitate z cōpōsitione celi.

In celo sunt plures p̄pōnes particularcs. sicut octaua sphaera que est cōpōsita ex materia z foā. et sic de saturno zc. et de sole et luna z de alijs stellis. Et ē alia p̄pōsitiō minuta sicut bonitas celi s̄balis z mag^o celi s̄balis q̄ cōponuntur et sic de alijs. Que quidem cōpōsitiō sic fit. Nam ex s̄bali bonificatio z magni

ficatiuo et ex alijs constituitur vna foꝛa vlis. ⁊ ex sbali bonificabili, magnificabili ⁊c. cōstituit vna materia vlis. ⁊ de ista foꝛa ⁊ materia resultat vna sba ꝑposita gñalis. s. sba mūdi: ⁊ hoc cū ꝑpositōe intrinsecorū actuū. sicut cum bonificare magnificare ⁊c. ex quorū cōpositōe resultat vn⁹ actus in cōi cū quo vlis foꝛa ⁊ materia ꝑiunguntur. Duz sic intellectus cognoscit cōpōem sbe mundi per ea q̄ cognoscit de cōpositiōe cognoscit ⁊ simplicia: sine qb⁹ cōpositio fieri nō pōt. ¶ 2. Dū sic intell⁹ cognoscit cōpositiōem foꝛe gñalis mundi: querit vtrū bonitas mundi sbalis sit cōposita? Et tunc descendit ad imaginatōem que nō est composita ex imaginatio imaginabili ⁊ imaginari eo qz iste tres res sunt vna essentia ⁊ nō plures: ⁊ cōpositio fieri non pōt sine pluribus essentijs. sicut sba mundi que non posset esse cōposita si sua foꝛma ⁊ materia essent eadē essentia: neqz hō esset cōpositus si sua aīa ⁊ corpus essent vna cēntia. Asilī bonitas mūdi nō est cōposita: eo qz bonificatiuum ble et are. nō sunt plures eēntie s; vna: vt nō sit ꝑcessus ꝑpoīs in infinitū

De indiuiduitate celi.

In celo sunt octo indiuidua. s. octaua sphaera ⁊ septē sphaere planetarū. ⁊ dñt specie. s. sol/luna ⁊c. Et tunc intell⁹ q̄rit vtrū stelle fixe sint eadem spē? Et tūc descendit ad visuz q̄ videt qz sol est vna stella. alia stella ē luna. alie sūt stelle tauri. alie leonis et sic de alijs suo mō. ⁊ oīa sunt corpa luminosa: ⁊ tunc intell⁹ cognoscit qz stelle fixe non sunt eadem spē. quoniā sol ⁊ luna sunt corpa luminosa ⁊ non sunt idem spē cum stellis fixis. ¶ 2. Dum sic intellectus facit scientiā de hoc quod indiuidua celi non conueniūt in spē: querit que est causa? Et tunc descendit ad visum q̄ videt soꝛtem ⁊ platonem esse idem spē. et istum leonem ⁊ illuz. ⁊ tūc cognoscit qz indiuidua dicūtur conuenire in spē eo qz vnū generat aliuz in sua spē: sed in celo non est gñatio nec corruptio. ¶ 3. Alteri⁹ q̄rit intell⁹ vtrū sol sit suamet spēs ⁊ sic de luna ⁊ de alijs? Et tūc descendit ad auditum qui audiuit dici qz fenix non est nisi vna avis vnum animal sub suamet spē. sic in sphaera solis nō est alia stella ⁊ sic ipemet est vnū indiuiduū qd est suamet spēs. ¶ 4. Intell⁹ querit vtrum celum cuz sit corpus/ sit diuisibile in plures partes? Et tunc descendit ad imaginatōem q̄ imaginatur qz punctus est indiuisibilis. rōne sue maxime paruitatis. et ideo celū ratione sue magnitudinis est indiuisibile. quoniā sicut partes pūcti si diuiderentur/ nō possent locum occupare ratione maxime dimiutionis

sic celum si diuideretur: sue partes non haberent locum in quo pos-
 5 sent collocari ratione sue magnitudinis. ¶ 5. Alterius querit intelligi utrum
 motus celi debeat cessare: aut si erit impetuum? Et tunc descendit
 ad formam et finem et considerat quod formaliter celum est aptum natum ad mo-
 tum in perpetuum secundum suas actiones/passiones et actus naturales: sed ratione fi-
 nis credit quod motus celi cessabit post diem resurrectionis hominum: quam
 6 probauimus. quoniam post illum diem non erunt generationes neque corruptiones
 plantarum nec animalium. ¶ 6. Alterius querit intelligi utrum deus moueat
 celum ad per se mouendum? Et tunc descendit ad visum videns quod la-
 pis descendens mouet se cum sua gravitate: et ignis ascendens cum
 sua leuitate se mouet. et planta ad crescendum cum sua vegetatiua et
 hoc naturaliter. unde cognoscit quod celum mouet semetipsum circulariter et na-
 turaliter: quia alias non caret effectiue motus in inferioribus naturales/
 eo quia motum non haberet naturalem.

De specie celi

Dicitur est quod in celo non sunt species sub quibus existunt individua
 celi: sed quales sphaera siue stella est suamet species. Sed intelligi querit
 de illo medio quod consistit inter saturnum et iouem. et de illo quod est inter
 iouem et martem: et sic de alijs utrum sint species aut non? Et tunc descen-
 dit ad potentiam tactiuam quam tangit lapidem cum medio confuso quam ta-
 ctiuam haurit species de lapide (ut dicitur est superius in distinctioe lapi-
 dis) asili inter iouem et saturnum etc. est quoddam medium confusum. et
 sic de octaua sphaera usque ad saturnum et sic de alijs. et per illa media
 descendunt influentiae usque ad sphaeram lune: quae sphaera est sicut foramen me-
 taphorice loquendo eo quod influentiae superiores in sphaera lune colliguntur.
 et elementa a sphaera lune illas recipiunt: et in ista inferiora influunt.
 sicut sol qui dat similitudinem veneni sue lucis. et venus mercurio.
 mercurius lune. luna igni. ignis aeri. et aer terre in qua sumus. Et
 sic intelligi insinuat affatui ut illas influentias vocet species acquisite.
 2 ¶ 2. Alterius querit intelligi utrum ille influentiae quae descendunt a superio-
 ribus iterum resiliant ad superiora aut aliter? Et tunc considerat finem qua-
 re influentiae descendunt: quod finis est ut corpora celestia perficiant corpora in-
 feriora. et tunc cognoscit quod non oportet quod ille influentiae resiliant ad corpora
 celestia eo quod ita perfecta sunt: quod istis resiliantibus non indigent et quo
 3 ad se ipsa non recipiunt magis neque minus. ¶ 3. Item querit intelligi
 utrum sphaera elementorum sint sic assituate sicut planetarum sphaerae: et
 cognoscit quod sic. Sed querit posito quod ignis in sua sphaera sit simplex
 et sic de alijs elementis: ita quod in sphaera ignis non sint alia elementa

cum ipso mixta: per quem modum influentie lune possint transire per spheram ignis ad spheram aque cum ignis sit aqua inimicus? Et tunc descendit ad visum qui videt quod noxia haurit aquam ab imo flumine. et ipsam facit ascendere superius. et propter hoc cognoscit intellectus quod sphaere elementorum sunt ita situate sicut sphaere planetarum: tamen elementata per omnes sphaeras sunt mixta et confrica ratione motus celi: qui vapores haurit et fumositates ab eorum sphaera a partibus antipodalibus seu contraposis. et eos ipsos vapores usque ad nostrum hemispherium educit. et rursus eos haurit qui sunt in nostro hemispherio et trasportat usque ad hemispherium antipodum. et ut media non sint impedita per que influentie debent transire: ideo elementa sunt sic mixta et confrica: ut sint deposita ad elementata generanda.

De generalitate celi.

Quod est corpus generalius omnibus alijs. et hoc visus insinuat intellectui. scilicet et imaginationi. et sicut est generalius quoad magnitudinem sic est generalius quoad motum mobilitatem et mouere. Sed miratur intellectus de hoc quod imaginatio totam spheram celi non potest imaginari in instanti? Et tunc descendit ad potentiam visiuam quam hic et nunc videre non potest totam spheram celi. unde cognoscit quod sicut visus est dispositus ad videndum partem sphaere celi et non totam: sic imaginatio est disposita ad imaginandum partem sphaere celi et non totum ipsum celum.

C2. Preterea intellectus querit utrum naturae motiuitas sit ita generalis potest sicut mobilitas in motu celi? Et tunc descendit ad visum qui videt lapidem per aerem descendere. in quo est ita magnus motus per suam motiuitatem sicut per suam mobilitatem et eorum. unde intellectus cognoscit quod in motu celi est ita generalis potest sua motiuitas: sicut sua mobilitas. et quia de hoc facit sciam: cognoscit quod celum mouet naturae semetipsum.

C3. Dum sic considerat intellectus querit utrum in motu celi naturae possitiuitas sit ita generalis actio sicut possibilitas passio? Tunc descendit ad potentiam tactiuam tangentem lapidem. qui ita generalem sensitivitate sicut sensibilitatem/poderositatem/frictatem et duriciem lapidis sentiendo et tunc intellectus ratione illius quod per tactiuam cognoscit apprehendit quod in motu celi possitiuitas est ita generalis actio sicut possibilitas est passio generalis.

C4. Plures alias consideraciones voluit considerare intellectus de generalitate celi sicut de sua generali bonificatiuitate et bonificabilitate et sic de alijs suo modo. sicut de sua generali magnificatiuitate magnificabilitate et cetera. sed cognoscit quod de istis et de illius supra dictis idem est iudicium.

De entitate celi.

Qelum est ens et sua essentia sic est entitas. Et quod celum et solus ens convertuntur: entitas eius et celestialitas similiter convertuntur in ipso. Et tunc querit intellectus utrum intelligat realiter ipsam entitatem aut similitudinem eius? Et descendit tunc ad tactivam quam attingit in lapide cum tangere firmitatem/poderositatem et duriciem: cum quibus intellectus transit ad entitatem lapidis quam attingit. simili cum illis que dicta sunt de celo colligendo intellectus intelligit entitatem celi realiter et attingit. deinde appetit scire utrum celum sit novum aut eternum.

De probatione novitatis celi.

Ad probandum celum esse novum volumus adducere et ponere. v. rationes siue propoſiones: cum quibus de novitate celi sciam habere poterit intellectus et prior sic.

C1. Dignitates dei equaliter creant celum/ eo quia equaliter sunt cause. et ideo sicut dea bonitas creat celum finitum in bonitate. et divina magis in magis. et dea potestas in potestate cognoscit intellectus humanus quod dea eternitas celum creat finitum in duracione novum et inceptum. quod alias sequitur quod dea dignitates in creando celum in equaliter se haberent. quod est impossibile et dissonum rationi.

C2. Omne illud debet poni in effectu per quod deus est magis causa et melius illius effectus. Sed si celum est novum et inceptum de non esse ad esse productum per ipsum deum et in esse per eundem gubernatum et conservatum: deus ipse est magis causa celi: quam si non esset productum de non esse in esse noviter et per deum esset gubernatus et etiam conservatus. Quia plus est aliquid de non esse ad esse producere noviter et ipsum in esse conservare: quam ipsum solum conservare et etiam gubernare. Ergo cognoscit intellectus celum novum esse et inceptum. ut patet istam rationem subtiliter intuenti.

C3. Sicut deus est unus et singularis per suam infinitam magnitudinem et immensam: sic est unus et singularis per suam eternitatem infinitam et immensam: cum in deo sue dignitates equaliter sint et penitus convertantur in ipso. hoc autem fieri non poterit si celum esset eternum. eo quia duo essent eterni et due eternitates. et sic non esset unus et singularis per ipsam immensam eternitatem: et esset unus et singularis per suam magnitudinem infinitam et immensam. quod est impossibile et contra veritatem. Sequitur ergo pro dicto antedicta. quod hoc possit negari ore/ non tamen negabitur mente.

C4. Si celum est eternum poterit esse eternum. et sic sua potestas est in eternitate infinita peregrina et in sua propria natura est finita et limitata/ eo quod non poterit in infinitum possificare. hoc autem est impossibile/ eo quod potestas in alio/ naturali loquendo non poterit esse magis potens: quam in sua propria natura: siue in se. Quod tamen sequitur si celum esset eternum. ergo relinquitur

quod est nouum. ¶ 5. Illud est impole ex quo sequitur ipole: si celum sit eternum sequitur impole. ergo impole est ipsum esse eternum. Maior de se patet. minor declarat sic. Nam si celum est eternum eternitas dei non est simpliciter primitiua. eo quod sic due eternitates continentur simul. scilicet diuina eternitas et mudana. Sed hoc est impole. quoniam diuina eternitas est omnino primitiua sicut omnino infinita et inmensa. ergo sequitur predicta conclusio. 5. medijs siue rationibus comprobata. ¶ 6. Dum sic intellectus considerat de nouitate celi multum gaudet eo quod de ipsa noticiam habet.

De viij. dist. que est de angelo et primo de actu eius.

Considerauit intellectus sciam habere de angelo sicut de predictis. scilicet quod angelus non est sensibilis neque imaginabilis diu stetit in consideratione intellectus considerando per quez moduz possit de ipso sciam facere. et quod cognouit se esse potentiaz altiorez ceteris potentis inferioribus: ideo cum ista cognitio et cum cognitione predictorum proposuit de ipso sciam facere isto modo. ¶ 1. Intellectus insinuat affatui ut dicat quod angelus est illa creatura que magis est deo similis. per quam quidem definitionem intellectus ipse cognoscit quod angelus est spiritus non coniunctus. Et quod deus habet actus videlicet intelligere/amare/et recolere. et anima hominis eosdem ipsos actus habet: cognouit intellectus quod angelus habet velle/intelligere/et recolere. alioquin minus esset deo similis quam anima hominis. quod est ipole. ¶ 2. Dum intellectus cognouit quod angelus habet actus: desiderauit cognoscere per quot modos ipsos habet: et cognoscit per inferiora et superiora quod actus sunt in angelo tribus modis primitiue/secundarie/et tertio. Primitiue sicut actus supradicti videlicet recolere/intelligere/et amare respectu dei que primitiue recolibilis est intelligibilis et amabilis ad quod angelus maxime creatus est. ¶ 3. Secundarie in angelo sunt actus videlicet bonificare/magnificare/durare/possibile/actualizare/vificare/et glorificare. Qui quedam actus innati sunt et naturales. et etiam intelligere/recolere/et amare naturali loquendo. et hoc est figuratum in distinctione celi. ¶ 4. Sunt tertio modo actus in angelo videlicet actualiter bonificare/magnificare et cetera. et isti quedam acquisiti sunt et actualiter. quod in bono angelo intelligi debet. Illi si quedam actus actualiter sunt in angelo bono ut per istos suos intelligere/diligere/et recolere sunt ornata et disposita ad obiectandum virtuose summam causam. Angelus vero malus eiusmodi actus non habet virtuose: sed malitiose.

De passione angeli.

Per ea que dicta sunt de actibus angeli/intellectus cognoscit passiones angeli et hoc tripliter (ut supra figuratus est). Pri-

me igitur passiones sunt respectu obi. Nam angelus intelligendo diligendo deū et etiā recolendo/hz primitiam intelligibilitatez/recolibilitatē et diligibilitatē. et iste non sunt naturales eo qz sunt respectu primi obi. ¶ 2. Passiones scōarie sunt vt nālis intelligibilitas. amabilitas. recolibilitas. bonificabilitas et c. qm̄ angelus i sua intelligibilitate reponit ea de quibus facit sciam et in sua amabilitate ea de quibus facit amabilitatē. et in sua recolibilitate silr ea reponit de quibus facit recolibilitatē. Et iste passiones innate sunt et intus in angelo permanētes. et sic de bonificabilitate magnificabilitate nālibus et c. Qm̄ magni^o duratio et c. per bonitatem sunt bone et bonitas et duratio sunt magne p magnitudiem: et sic de alijs suo mō. ¶ 3. Passiōes tertio mō dicte sunt sic intelligibilitas amabilitas/recoldabilitas/bonificabilitas et c. acq̄site et virtuose. per istas angelus intelligit recolit/et diligit seipm̄ et alia. et facit se magnū virtuosum et c. Angelus nō malus in p̄rariū agit vitiose.

De actione angeli.

Angelus hz actōes trib^o mōis (vt est supi^o figuratus) vnus mod^o est primitiu^o scōm quē diligit recolit et intelligit deū. scōarins est/qm̄ nāl̄r agit in seipō sic p suā formam actiuā cū qua agit nāl̄r in sua ppria passiōe vt supra figuratū est. qm̄ sic ens nāle habet in sua ppria nā naturātez naturatū et naturare: sic angelus in sua ppria natura hz naturatē nātum et naturare. vt sua for̄a sit actiua. Nō tñ dico q angelus pducatur angelū generādo: s; producit intellectū et intelligere obiectādo nāl̄r. et cuz istis intrinsecis naturalr hz se ad obiecta extrinseca obiectādo vno angelo aliū illumināte p modū scie/amāte et recolente. ¶ 2. Dū sic intellus p̄siderat qrit per quē modū angelus habet actiones in inferioribus cū non habeat sensum neq; imaginatōem? Tunc intell̄s ascendit ad soles q̄ habet i inferioribus actiōem calefaciendo desiccando lz nō sit calidus neq; siccus. et ad hoc sufficiūt sue actōes intrinsece sicut sua motiuitas/possificatitas/bonificatiuitas et c. asili et multo magis angelus lz non habeat potētias inferiores hz actōes in inferioribus cū sua intellectiuitate/recolitiuitate/et amatiuitate/bonificatiuitate/possificatitate et c. Nā aliter sol qui nō est ita filis deo per suā bonificatiuitatē possificatiuitatē et c. esset magis actiuus in inferioribus: q̄ angelus qd̄ est impole. et dissonum rōni. ¶ 3. Iterū ascendit intellectus ad celus et considerat actiones quas celū habet in inferioribus. s. masculinitatem/feminitatē/neutralitatē et c.

post descendit ad elementariuas / sensitiuas / imaginatiuas / et intel-
lectiuam hoīs: cū quibus hō obiectat oīa. et cum oībus istis cōsi-
derat qđ angelus bonus siue malus disponit actōes suas quas hz
super nos accipiendo figuras ad placitū vt de mēte nr̄a et de opa-
tione noticiam hēre possit: et hīta noticia angelus bon⁹ pōt nos iu-
uare ad meritū acq̄rendū. malus v̄o occasionare ad peccandū. Et
tunc q̄rit intell̄s vtrū possit angelus nos cogere ad agendū bonuz
et malus ad malū agendū: et tunc recordatus est de libertate ho-
minis vt in distinctione hoīs dictum est.

De natura angeli.

Quoniam principijs artis gñalis veris et necessarijs pponit in-
tellectus inq̄rere nām angeli isto mō et p̄rio cū d̄ra. ¶ 1. In
angelo d̄rūt actōes / passiōes / et actus (vt sup̄ius dictū est) et quia
d̄rūt nāl̄r cognoscit intell̄s qđ in angelo est nāl̄is d̄ra / q̄ est de eēn-
tia angeli. Lū ista aut̄ d̄ra angelus nām habet distinguendi inter
vnū et aliū cognoscendo seipm̄ et aliū et hoc nāl̄r. ¶ 2. In angelo
est p̄cordantia primū prin^m v̄ez et necessariū. que est de sua eēntia
natural̄r. qm̄ sicut p̄ d̄ram in angelo sunt plures res d̄rentes: sic p̄
concordatiā sunt plures res p̄cordātes. sicut intell̄s / memoria / et
voluntas: q̄ cōueniūt subiectiue in tanto qđ angelus est ex ip̄is na-
tural̄r cōstitutus. etiā cōueniūt obiectiue in q̄tū angelus cū istis
obiectat sumū prin^m sūme verum / sūme necessarium. qđ est deus.
¶ 3. In angelo principiū mediuz et finis formal̄r sunt et natural̄r: 3
eo quia prin^m se habet ad finem / et finis ad prin^m et hoc per medi-
um. sicut intelligens se habet ad intrinsecuz intellectuz / et ambo in-
uicem et cōiter se h̄nt ad intelligere siue cōiūgere. Lū istis autē ve-
ris primis et necessarijs principijs cāt intelligere et intelligibile pe-
grina. et sic diximus de intellectu ita pōt dici de memoria et volun-
tate suo mō. ¶ 4. In angelo sunt natural̄r maioritas equalitas et 4
minoritas. et ista sunt in ip̄o p̄ria principia vera et necessaria. Ma-
ioritatē aut̄ appellamus sbam radicales. et minoritatē vocam⁹ suū
acūs inseparabile. eqlitatē v̄o illud p̄ quod memoria intell̄s et vo-
luntas sunt equales subiectiue. et cū ip̄a cocq̄t se obiectiue. ¶ 5. 5
Cum predictis principijs cognoscit intell̄s nām angeli et cogno-
scit qđ sicut celum agit in inferioribus cū sua maioritate / minorita-
te et equalitate effectiue: sic angelus suo modo effectiue agit in no-
bis. o3 tamen qđ nos simus dispositi ad hoc et in nostra libertate p̄-
manētes. ¶ 6. Intellectus preterea naturā angeli p̄siderās q̄tum

ad suam bonitatem magnitudinem etc. querit vtrum angelus malus bonam naturam habeat? Et tunc descendit ad gustum qui gustat falsedinem bibendo aquam maris. et descendit ad tactum qui tangit aquam calidam: et sic cognoscit quod angelus malus est sic in malicia deductus per actus et mutatus per actus malos: sicut aqua maris de dulcedine in falsedinem per motum venti et per caliditatem solis est mutata. et sic aqua frigida est alterata et mutata in caliditatem per actionem ipsius ignis. in ipso tamen angelo malo sua bonitate naturali remanente quam per malicias afflicta est. et sic cognoscit intellectus per quem modum angelus malus habet in sua natura passiones.

De substantia et accidente angeli.

Angelus est substantia. et tunc querit intellectus vtrum intellectus memoria et voluntas sint res angeli substantiales aut accidentales? Et tunc ascendit ad summum omnium quod est deus. qui per angelum est obiectabilis cum maiore bonitatis duracionis etc. et quia bonitas substantialis plus dicitur quam accidentalis et sic de maiore etc. cognoscit intellectus quod intellectus/memoria/et voluntas in angelo sunt res substantiales. alioquin deus esset obiectabilis cum minore bonitatis magnitudinis. quod est impossibile. et contra nobilitatem summi obiecti. et contra magnitudinem sue bonitatis duracionis etc. ¶ 2. Dum sic considerauit intellectus substantiam angeli: voluit habere sciam de suis accidentibus discurrendo per noua predicamenta accidentium. et primo per quantitatem considerando quod angelus habet quantitatem spirituales sine angulo/linea/et figura. et cum ipsa quantitate est continuus et habet actus quatuor actiones et passiones. et cum sua quantitate potest habere ad placitum magnos actus. ¶ 3. Angelus est qualis per suas qualitates sicut angelus bonus qui est bonus per suam bonitatem. et angelus malus qui malus est per suam maliciam et sic de alijs suo modo. et cum istis qualitatibus cognoscit angelus qualis est. ¶ 4. In angelo sunt relationes. sicut in suo intellectu intelligens intelligibile et intelligere. et in sua bonitate interius sunt bonificans bonificabile et bonificare et sic de alijs. cum istis non facit sciam intellectus. quia cognito vno cognoscit et reliquum. ¶ 5. In angelo sunt actus et passiones (vtriam dictum est) de numero istarum quedam sunt substantiales: quedam accidentales. substantiales sicut intellectus/intelligibile/et intelligere. que sunt de essentia intellectus. Accidentales sicut quando vnus angelus intelligit alium. et habet in ipso actionem/ipsam illuminando/et eadem impando. ¶ 6. Angelus habet actus habitatos in suis speciebus innatis. Nam si est bonus/est habitatus de sua bonitate. et si est malus est habitatus de sua malicia. hoc idem potest intelligi de habitatu glorie et penae. ¶ 7. Angelus habet situs spirituales. sicut sunt sue potencie

que in ipso sunt assituate et ipse in ipsis. scilicet intellectus voluntas et memoria. Et sic de intellectu et in quo sunt assituate intellectiuum intelligibile et intelligere. et sic de bonitate que est assituate in magne et et et. ¶ 8. Angelus est in tempore eo quod est nouus et inceptus et est in vno tempore quando est hic et in alio tempore quando est alibi et tunc intellectus querit quando angelus est hic et post modum mutat se ad alium locum vtrum sit in motu successiuo. Et tunc ascendit ad octauam spheram in qua suus motus est in instanti (vt iam dictum est) et tunc cognoscit intellectus quod angelus non est in tempore successiue sed in instanti mutat se de vno loco in alium. et ratio huius est quod non habet partes longas nec profundas. ¶ 9. Angelus est in loco sicut causa in effectu non quod sit collocatus in effectu suo eo quod non habet superficies. et est sic in loco sicut hic et nunc. et ibi et nunc ita quod quando est hic non est alibi. et conuerso. et quando est in celo non est in terra: et sic de alijs suo modo.

De simplicitate et compositione angeli.

Angelus est substantia magis simplex quam hominis anima. ratio huius est quod anima hominis cum corpore constituit hominem compositum angelus vero non. et sic est magis simplex quam anima. et sic habet actus simpliciores/passiones et actiones quam anima et natura. De compositione autem angeli nolumus plus tractare quam per compositiones simplicitatem cognoscemus et hoc sex modis. Primo modo componitur de rebus substantialibus et accidentalibus ex quibus fit compositio. secundo ex tuis. tertio de bilibus. quarto de actibus. quinto de istis insimul. sexto de actibus peregrinis acquisitis. De primo autem sic in angelo sunt plures res substantiales sicut sua naturalis bonitas/magnitudo/duratio et potestas et sic de alijs suo modo: per bonitates magnitudinem et durationem sunt bone. et ideo bonitates quas habent magnitudo duratio et sunt accidentales et bonitas accidentalis naturalis est inseparabilis a bonitate substantiali naturali. vnde bonitas naturalis conicando se magnitudini durationi et componit se cum ipsis et et. et de hoc experientiam habet intellectus in elementatis in quibus elementa intrans compositionem simili modo. ¶ 2. In essentia angeli bonificatiuus magnificatiuus duratiuus possificatiuus et sunt res actiue et ita simplices quod esse non possunt magis in substantia creato et de omnibus istis resultat vna forma composita: que forma est forma angeli cum qua est actiuus. ¶ 3. In essentia angeli sunt bonifilis magnifilis durabilis possifilis et sunt res passiuue et ita simplices quod magis esse non possunt in substantia creato. et ex omnibus istis resultat vna materia composita que est materia angeli. ¶ 4. In essentia angeli sunt bonifere magnifere durare possificare et actiuus ita simplices quod magis esse non possunt

in sbo creato ⁊ ex om̄ibus istis resultat vnus actus cōis / siue vna
 5 coniuñtio. qua cōiunguntur for̄a ⁊ materia angeli. ¶ 5. In eētia
 angeli est compositio ex tuis bilibus / ⁊ are: vt ex ip̄is sit vnum in
 6 diuiduū simplex in cōi quoad suuz ppriū nūerū. ¶ 6. Angelus h̄
 actus peregrinos p̄positos obiectie. sicut qñ obiectat vnū obm̄ in
 intelligendo diligendo ⁊ recolendo. s; de hoc miratur intellus quō
 pōt fieri de istis p̄positio? Et tunc descendit ad potētā tactiua que
 tangit lapidē: que in suo tangere cōponit plures spēs sentiēdo pō
 derositatē / fr̄itatē ⁊ duriciē in instāti. ⁊ tunc cognoscit per quē mo
 7 dum est cōpositio in angelo de actibus peregrinis. ¶ 7. Dū sic cō
 siderat intell's q̄rit vtrū sua bonitas sit cōposita ex bonificatio bli
 ⁊ are? Et tunc descendit ad ptātē q̄ non est p̄posita ex possessio
 bli et are. ne ponamus in cōpositione processum in infinitum. qz si
 sic possessio cōpositus est cōpositus ex possi^{uo} ⁊ possi^{uo}. ⁊ sic ascenden
 do in infinitum. ⁊ sic de bilibus ⁊c. qd̄ est impole. Et sic intellect^o
 cognoscit q̄ bonitas nō est cōposita ex supradictis ⁊ iō per talem
 modum facit sciam intellectus de essentis simplicibus que nō sūt
 compositae q̄tum ad se.

De indiuiduitate angeli.

Quod ea que dicta sunt superius de indiuiduo: cognoscit intellus
 q̄ angelus est indiuiduū. ⁊ sicut celum est indiuiduū qd̄ nāl̄ ab
 alio non recipit aliqd̄ neq; de se aliqd̄ scindit / sic angelus ⁊ multo
 melius est indiuiduum quod natural̄ non recipit magis neq; mi
 nus. ⁊ est magis intēse indiuiduū q̄ aliqua stella eo qz non h̄z par
 tes angulares / circulares nec lineales neq; est in motu successiuo
 2 neq; in loco collocatus. ¶ 2. Per ea q̄ dicta sunt de indiuiduo co
 gnoscit intellectus ea q̄ cōpetunt ad indiuiduatōem angeli. sed que
 rit quare vnus angelus non indiuiduat aliū per generatiōem. sicut
 vnus hō aliū hōiem? Et tunc descendit ad solē qui est corpus in
 diuisibile in augmētale ⁊ iminubile: s; non est sic de corpe hōis /
 eo quia est corruptibile diuisibile ⁊c. et per potuz ⁊ cibum recipit
 augmentum ⁊ de trimentū. ⁊ sic intell's cognoscit q̄ angelus non
 est dispositus ad generāduz alium angelum eo qz nō h̄z cum quo.
 3 ¶ 3. Dū sic intellect^o p̄siderat / q̄ affatus dicit deū patrē esse vnū
 suppositum. ⁊ deū filium aliū ⁊ deū spūm. s. aliū. ⁊ deum nō recipere
 magis neq; minus: n̄ deū patrē generare deum filiū. ⁊ inuicē spi
 rare spūm. s. vn̄ cā exēpli dubitat intellectus ⁊ credit q̄ vnus ange
 lus generet aliū angelū. S; ip̄e ascendit ad cōsiderandū diuinā in

finitatem et eternitatem eius quibus cognoscit quod deus est potens in finite et eterne/ita quod deum potest generare. et ad hoc sua infinitas et eternitas sufficiunt. sed deus non recipiat magis neque minus. sed de angelo non est sic/eo quod est finitus et novus. et ideo si de sua essentia alium generaret: deficeret sua essentia. eo quod aliquid non recipit ab extra: sicut homo qui deficeret ad generandum hominem: si ab extrinseco non reciperet visum et cibum. ¶ 4. Intellectus ite[m] voluit scire utrum plures angeli sint contenti sub eadem specie. et si non: querit quare dicuntur individua? Et tunc ascendit ad celum et considerat ea que dicta sunt de celo in ca. de eius individuitate et ibi cognoscit dubij solutionem.

De specie angeli.

Descendit intellectus ad sensibile et imaginabile et non invenit modum per quem possit cognoscere quod unus angelus sit idem specie cum alio/aut non sit. ratio huius est/ quod angelus non est sensibilis neque imaginabilis. sed quod angelus est unum individuum non genitus neque productum per alium angelum: et illa que sunt sub eadem specie sunt productibilia et generabilia: cognoscit quod angeli non sunt sub eadem specie potenti. ¶ 2. Dum sic considerat intellectus querit per quem modum angeli dicitur specie. forte sicut rosa et pomum. pomus et gallina. leo et gallina. homo et leo. et sic de alijs. Et tunc descendit ad imaginatiam que imaginatur quod rosa et pomum conveniunt in quodam communi. scilicet in vegetativa et etiam pomus et gallina. et gallina et leo in sensitiva. et sic de homine et leone. et tunc cognoscit intellectus quod de speciebus angelorum non est sic. quoniam quilibet angelus est suam speciem et inter speciem et speciem in angelis non est dare aliquid commune in quo conveniant sicut est inter rosam et pomum. et sic de alijs suo modo. ¶ 3. Preterea querit intellectus utrum angelus sit creatus cum speciebus innatis cum quibus attingat inferiora? Et tunc descendit ad potentias inferiores cum quibus cognoscit quod ipse non potest acquirere speciem nisi sit cum potentijs inferioribus coniunctus: sed quod angelus non est coniunctus cum istis/ sed quod sit creatus cum ipsis speciebus simul cum ipso creatis: cum quibus attingat entia inferiora. Et tunc intellectus querit quot sunt ille species? et tunc descendit ad elementale/vegetale/sensuale/imaginale/celestiale/et spirituale. et quod ista sunt sex cognoscit intellectus quod species sunt sex que sunt in angelo cocreate cum quibus attingit elementale vegetale etc. ¶ 4. Dum sic intellectus considerat sex species in angelo cocreatas querit utrum illa species cum qua attingit elementale sit de essentia et natura elementi? et sic de alijs suo modo. Et tunc descendit ad sensum commune qui habet sex particulares sensus sub se que sunt sibi

potentie cōcreate z genite successive. z licet visus attingat flāmas ignis z tactus calorem ignis/non sequitur ppter hoc qd sensus isti sunt de essentia ignis/ tñ sunt de essentia sensus cōis: asilī sīc isti sex sensus pculares sūt de essentia sensus cōis z non de eēntia oboꝝ que attingunt: sic spēs in angelo cōcreate sunt de eēntia angeli z nō de essentia oboꝝ q̄ attingit. ¶ 5. Item q̄rit intellus vtrū in angelo spēs quas acq̄rit successive remaneant vel quādo circa vnā speciem speculatur aliam dimittat? Et tunc descendit ad tactuam z imaginatiuā. cū quibus cognoscit qd aqua frigida infrigidat carnes in olla exsitas. z qñ est calida/frigefacere qd erat i actu: remanet in po^a z hitu. z calefacere qd erat in potētia ad actuz reducitur. z qñ ignis extinguitur aqua refrigerat z aliō frigefacere ad actuz reducitur z non primū/eo qz nō sunt in eodē nūc. Asilī de angelo dum celuz est in motu/angel^o acq̄rit plura merita z plures spēs successive/deducendo vnā ad actum z aliā in potētia dimittēdo/sz qñ cessabit motus celi z erit resurrectio generalis: oēs spēs erunt in actu in angelo (quas acq̄siuit) si sit bonus ad multiplicādū suā glīam. z si ē malus ad multiplicādū sibi penā z dolorē

De genere angeli.

Questō: intellus cognouit qd angeli non sunt sub eadē spē/co
gnoscit qd plures angeli nō sunt sub vno genere: neqz cōueniunt spē. ¶ 2. Quilibet angelus habz suā bonitatez que est sibi generalis eo qz cum sua bonitate sua magni^o duratio zc. sunt bone. z hoc idem pōt dici de sua mag^{ne} zc. ¶ 3. In intellectu cuiuslibet angeli est vnū intellectiuuz generale ad intelligendum plura oboꝝ. z est vnuz intelligibile generale in quo intellectiuū ponit plures spēs particulares z illas facit itelligibiles z intellectas: z hoc cum vno vli intelligere qd est subiectiue cōiunctio coz: in qua intellectiuum generat plures actus peregrinos spāles. z ista tria sūt vnus intell^s istius angeli z ista tria alia sunt vnus intellect^o alterius angeli. z sicut diximus de intellectu ita pōt dici de voluntate z memoria suo modo. ¶ 4. Dum sic intell^s cognoscit generalitates angeloz querit vtrū angelus in eodē nūc attingat oboꝝ plura simul: aut vnū post aliud successive? Tunc descendit ad sensuz cōem qui habz sex sensus particulares. z insinuat affatui vt proferat ista verba. sorte tenēte pomū in manu visus videt pomū coloratum. odoratus odorem sentit pomi. gustus sentit saporē gustādo pomū. tactus tangit pomū durum/frigidum/et ponderosum.

et sic intellectus cognoscit quod quilibet sensus particularis suum obiectum in eodem nunc apprehendit. vnde intellectus cognoscit quod sensus communis in eodem nunc attingit plura obiecta et iudicat de ipsis. Assimili angelus habens sex species concreatas quibus mediatis attingit obiecta plura simul. et sic cognoscit intellectus per quem modum ipse est particularis et generalis

De entitate angeli.

Angelus est ens et sua essentia est entitas siue angeleitas. tunc intellectus querit vtrum cognoscat eius essentiam: et quod est insensibilis et inimaginabilis considerat quod valde difficile est cognoscere essentiam angeli. Sed descendit ad distinctiones lapidis/planete/et cetera et etiam ad actus/passiones/et actiones angeli et naturam etc. et quod intellectus cognoscit omnia ista et per notum cognoscit ignotum et hoc maxime quoniam in aliquibus conveniunt. vnde per ea que dicta sunt essentiam angeli cognoscit intellectus: que est angeleitas sic de nominata competenter ab angelo: sicut humanitas ab homine. Et in intellectu est satis contentus de cognitione esse et essentie ipsius angeli. Tamen desiderat habere sciam vtrum angeli sint aut non. et quod sint intendit probare per .v. rationes.

Quod angeli sint.

Ad probandum quod angeli sint ascendit intellectus ad causas primitivas: que equipantur et equaliter se habent ad effectum. que cause sunt hee nove divine dignitates videlicet bonitas/magnitudo/eternitas/potestas/sapientia/voluntas/virtus/veritas/et gloria. Per istas autem dignitates intendit probare intellectus angelos esse et primo sic. **1.** Divina bonitas est ratio deo quod producat bonum: ut deus ipse in producendo bonum habeat actus bonitatis. scilicet bonificare. et quod divina bonitas est magna per divinam magis est ratio deo quod producat magnum bonum. et in quanto producit maius bonum tanto bonitas sua est sibi magis magna ratio producendi. et hoc fit ratione magnitudinis cui magis competit producere magnum: quam parvum. Sed si producat angelum producit maius bonum creatum. sequitur ergo quod angelus sit. **2.** Dum sic intellectus considerat querit quare deus creat siue producit parvum bonum. sic sunt lapis/plata/et homini. Et tunc ascendit ad totum universum creatum et ad suas partes illi proportionatas: sine quibus universum non posset esse hoc quod est. et sic cognoscit intellectus oportere in mundo esse partes maiores et minores. sic homo qui est maior in bonitate quam plata. et plata quam lapis etc. **3.** De ratione magnitudinis dei est producere magnum creatum et sic ipsa magis dei est ratio deo quod ipse producat magnum creatum ut deus in creando habeat magnam magnificentiam. et bonitas divina

ponit ipm mag^{re} esse bonum. que est rō deo q̄ pducatur bonus. vñ
 4 cognoscit intellectus q̄ angeli sint pducti. ¶ 4. Diuina ptās ⁊
 eternitas cōueniūt in effectu. ⁊ pueniūt in ip̄o cum dīa bonitate et
 mag^{ne}: ⁊ iō diuina ptās ⁊ eternitas cānt angelos potenter durāf
 bene ⁊ magne. qm̄ angeli sunt magis durabiles intēsiue q̄ celuz/
 eo qz angelus est spūs ⁊ est magis potēs q̄ sit celum eo qz magis
 est silis die ptāti q̄ celum. Cōcludit ergo q̄ angeli sūt vt puenien
 5 tia supradicta sit pmanens. ¶ 5. Omne illd̄ est desiderabile ⁊ ama
 bile a dīa volūtate p qd̄ ip̄a ⁊ intellectus dīn⁹ magis pueniunt in
 effectu intelligendo ⁊ amādo/bonificando/ ⁊ magnificādo. Sed p
 pductiōem angeloz dīa volūtas ⁊ dīnus intellus magis pueniūt
 in effectu amādo ⁊ intelligēdo. bonificando ⁊ magnifi^o. ergo pro
 ductio angeloz est amabilis ⁊ desiderabilis a dīa voluntate. ergo
 6 angelus est. ¶ 6. Omne illd̄ est ponendū per qd̄ vniuersuz magis
 perfectum est. rō huius est vt x̄tus dīa veritas ⁊ glia sint cāe me
 liores ⁊ perfectiores in suo effectu. Sed si sint āgeli totū vniuersū
 est magis perfectuz. ergo angeli sunt. Adinoz declarāf. qz si est an
 gelus est spūs nō p̄iunctus/ siue spūale ⁊ per se ex̄ns. ⁊ est spūs cō
 iunctus siue spūale. s. aīa hoīs. ⁊ est corporale p̄iunctū cuz corporali
 sicut vegetatū cū elemētato. ⁊ est corpale nō cōiūctum cū corpora
 li. sicut celum qd̄ non est p̄iunctū cum elementato. ⁊ in istis q̄ttuoz
 consistit tota perfectio vniuersi. At si angelus non est remouetur
 vnum membrū. ex cuius remotōe seq̄tur/ q̄ est vniuersum imper
 fectum. ergo sequitur conclusio allegata.

De ix. distinctione q̄ est de deo ⁊ primo de actu ei⁹

Considerauit intellectus noticiā h̄re de actibus dei et
 hoc duplr. v3 intrinsece ⁊ extrinsece. s3 qz deus est in
 sensibilis ⁊ inimaginabilis/ visum fuit illi q̄ h̄re noti
 eiam de istis actibus intrinsecis/ erat sibi valde dif
 ficile. Et recordatus est de eo qd̄ Esayas p̄pheta di
 xit. nisi credideritis non intelligetis. et tunc voluit esse creditiu⁹.
 vt per credere posset intelligere. Et sic credit q̄ in deo sunt rōnes
 siue dignitates reales ⁊ nāles sine q̄bus deus eē non pōt. Que sūt
 iste. dīa bonitas/ mag^o/ eternitas/ ptās/ sapia/ volūtas/ x̄tus/ ve
 ritas/ et glia. Et qz iste dignitates sine pprijs actibus essent ocio
 se ⁊ h̄re nō possent nām neqz pfectōem/ cognouit intell^s ip̄e q̄ de⁹
 habet actus pprios intrinsecos ⁊ nāles. ⁊ innuit affatui q̄ ipsos
 noiet actus primitiuos/ veros/ imediatos/ ⁊ ita necessarios q̄ nō

possunt a se haberi. Primitiuos eo qz non descendunt ab aliquibus actibus preiacentibus et sunt cæ actuum creaturarum: sicut bonificare diuinum quod cæt bonificare creatum et mag^{re} increatum quod cæt mag^{re} creatum. et eternare quod cæt durare creatum / et possificare increatum creatum possificare. et intelligere increatum intelligere creatum. et velle increatum velle creatum. et virtuosificare increatum quod cæt virtuosificare creatum. et verificare increatum cæt verificare creatum. et glorificare increatum quod cæt glorificare creatum. vñ affatus noiat actus increatos primitiuos: et actus creatos scđarios et deriuatos. ¶ 2. Actus primitiuos cōsiderat intellectus eē veros isto modo. qz si non eēt veri nō essent primitiuo: ctsi scđarij sunt veri q̄tō magis primitiuo sunt veri. et etiam qz diuin⁹ intellus vere intelligit et dīa voluntas vere diligit et c. q̄ vere nām hnt: quā xē nō possent hñe sine vero bonificare intrinseco et c. ¶ 3. Iterū dicit affatus q̄ de⁹ hz actus imediatos. sicut diuin⁹ intell⁹ qui immediate habet intelligere. et volūtas velle et bonitas bonificare / eo qz bonitas dīa ita est perfecta infinita et eterna: sicut diuin⁹ intell⁹ et voluntas. et sic de mag^{re} et eternitate et c. ¶ 4. Post hec aut dicit affatus q̄ actus dei intrinseci sunt necessarij / eo qz s̄m in quo sunt est infinitum et eternū. et est infinite bonum magnū et c. quod non eēt si actus predicti nō foret necessarij et nāles. ¶ 5. Sed qz intellect⁹ magnū hz desiderium vt noticiāz hēat de actibus dei intrinsecis: vult probare ipos eē necessario et innuit affatui q̄ arguat sic. Quā si aliquæ dñe res siue plures sic se hnt q̄ vna habet actum reale naturales intrinsecū et ppriū et alia hoc nō hz: eēntialr drūt et s̄balr. Sed diuin⁹ intell⁹ et dīa volūtas hnt actus nāles reales / intrinsecos / et pprios. vt oēs hoies cuiuscūqz natōis sint h̄ pcedūt. et bonitas mag^{do} et c. non hnt actus nāles intrinsecos et proprios. Ergo diuina bonitas mag^{do} et c. et diuinus intell⁹ et volūtas drūt eēntialiter et s̄balr. Sed hoc impole est in deo. ergo si vna dignitas dīa habet actum et reliqua hz actū. ¶ 6. Dum sic intell⁹ considerat actus dei primos descēdit ad scđarios et extrinsecos qui sunt creare / gubernare / iudicare / p̄cere / saluare / damnare / dominari / etiam bonificare / magnificare et c. Qui qdē actus descendūt a superioribus et intrinsecis sicut effectus a sua cā et effectiue et scđm dei voluntatez: vt actus superiores sint recoliti / dilecti / et intellecti / et laudati. et vt eis sit exhibita reuerentia / seruitium atqz honor.

De passione dei.

Postquē considerauit intellectus actus dei ascendit ad passio-
 nes: et de ipis desiderauit habere sciam. quas quodē passioēs intē-
 dit inuestigare cū actibus p̄dictis/ eo qz passiones p̄ actus cogno-
 scūtur. Et tūc inuuit affatui vt dicat qz passioēs dei sunt duplices
 v3 intrinsece et extrinsece. Intrinsece sūt bonificabilitas/magnifi-
 cabilitas/etnabilitas/possificabilitas/intelligibilitas/volibilitas/
 virtutificabilitas/verificabilitas/glificabilitas. et iste sunt v̄e p̄rie
 imediate p̄prie et necessarie. rō hui⁹ est/qz p̄dicti actus nō p̄nt eē
 veri p̄imi imediatei necessarij et p̄prij sine passionib⁹ x̄is p̄imis i
 mediatis et proprijs. sicut bonificare q̄ nō posset esse sine bonifica-
 bilitate/neqz magnifi^re qui nō possz eē sine magnificabilitate et sic
 2 de alijs suo mō. ¶ 2. Dum sic intell⁹ cogitabat in p̄dictis passio-
 nibus dubitauit de duobus. quoz vnū est: qz videt illi qz supradic-
 te passioēs depēdeāt a mā. aliō x̄o qz videt ipi qz dicāt dispōes et
 acti⁹: q̄ in deo eē nō p̄nt. Et vt exeat de ista dubitatōe ascendit ad
 cōsiderandū dīnam infinitatē et eternitatē: in q̄bus o3 qz sint passi-
 ones vt actus h̄e possint intrinsecos. et qz in infinito et eterno s̄bo
 siue supposito nō p̄nt eē acti⁹ nec materia/ o3 qz in deo passioēs sint
 3 s̄bales. et ab oī mā et accidētib⁹ seiuncte et separte. ¶ 3. Postquē in-
 tellectus cognouit passioēs dei intrinsecas p̄siderare voluit passio-
 nes extrinsecas et sc̄darias. q̄ sunt creabilitas/gubernabilitas/iu-
 4 stificabilitas et. que sunt eius passioēs effectiue. ¶ 4. Itē cōside-
 rauit intell⁹ alias passiones extrinsecas q̄s de⁹ h3 respectu nr̄s.
 sicut sūt iste v3 reuolubilitas/intelligibilitas/amabilitas/honorabi-
 litas/laudabilitas et. in q̄tū recolimus ipm diligim⁹/intelligim⁹/
 5 laudamus/et honoram⁹. ¶ 5. Alterius cōsiderauit intell⁹ passio-
 nes q̄s h3 deus in respectu ad nos/sc̄dm qz nos sum⁹ pctōres sic ē
 incredibilitas/intimibilitas/iniustificabilitas/ignorabilitas/irre-
 colubilitas/inamabilitas/ingratibilitas/illaudabilitas/blasphe-
 mabilitas/inhonorabilitas/periurabilitas et sic de multis alijs. q̄s
 longū eēt enarrare. Dū sic cōsiderabat intell⁹ istas passioēs descē-
 dit ad sensibile et imaginabile: cū quibus cognouit tot et tātas pas-
 siones qz fuit in sua p̄sideratione tristis p̄timidus atqz dolens. Et
 tunc inuuit affatui qz diceret. a. a. pctōr maledicte p̄sidera quales
 passiones in deo ponis/et considera etiam quot pene te expectant
 finaliter in inferno.

De actione dei.

Der ea que dicta sunt supius de actib² dei et passiōib² cogno-
 scit intellus actōes dei: q̄ sunt bonificatitas / magnificatitas /
 etnificatitas et c. s; de beatissima trinitate desiderat h̄re sciam et
 qz cognoscit se debile et fragile ad hoc: cū sit finitus et ip̄a beatissi-
 ma trinitas sit infinita: rogat eā ip̄am beatissimā trinitatē qz ip̄z il-
 luminet ad hoc qz eā cognoscat / nō sicut cōprehēsor qz hoc fieri nō
 pōt: s; vt aliq̄lis apphēsor. ita qz intelligat ip̄am esse et ip̄am nō eē
 esse ip̄ole. ¶ 2. Dū intell^s est actiuus eo qz intelligit. vñ seq̄tur **2**
 intellectus et intelligere. et tūc intell^s human² numerat qz intelli-
 gens est vnus et intell^s ali² / et intelligere ali² in deo. Tunc innuit
 affatui vt dicat qz in deo sunt tres res distincte realr et relative. qz
 si non / actiuitas intelligētis: et passiuitas intellecti / et act² v; intel-
 ligere eēt corrupti alterati et mutati et extra eētā eternitatis de-
 ducti / qd̄ est impole. Nam sicut ignis et multo magis habz nām qz
 qcqd̄ est in ip̄o sit calidū: sic etnitas hz nām retinēdi et p̄suādi etne
 qcqd̄ ē in ip̄a in suo nūero / et actōe et passiōe et actu. alioq̄n nām nō
 hēret / et eēt ociosa qd̄ ē impole. Nam sic ip̄i p̄petit actōez h̄re et nām
 etnādi et cōsuādi: sicut intellectui dīno actiōem h̄re et nām intelli-
 gēdi. ¶ 3. Dū sic intell^s p̄siderat qz in deo sūt tres res distincte: de-
 scēdit ad auditū q̄ audiuit qz sarraceni negāt in deo trinitatez eē /
 dicēdo sic. socrates intelligit seip̄m / et sic ē idē socrates itelligēs et i-
 tell^s. et nō sūt plura supposita siue p̄sone. a fili dicūt de deo / qz ip̄e ē
 intelligēs et itellus et nō seq̄t p̄pter hoc qz sint plēs p̄sone: nec pl̄a
 supposita. Et tūc itell^s reflectit se supra se et cognoscit qz socrates
 intelligendo se generat spēm / et intelligere: cū q̄bus intelligit seip̄z
 et qz illa spēs et intelligere sūt acn̄a. et socrates est sba: seq̄tur qz so-
 crates et suū intelligere et spēs cuz qua intelligit sūt plura eētialr
 differentia / s; nō est sic in deo / qz deus intelligēdo se nō ḡnat spēs:
 neqz suū intelligere est acn̄s: s; suū intelligere est sba. et ideo nō est
 simile intelligere socratis et intelligere dei. ¶ 4. Dū sic cognouit **4**
 intell^s qz in deo sūt tres res p̄sonales nūero distincte. et hoc p̄ itel-
 lectum dīnuz / ascendit ad cōsiderandū actōem dīne voluntatis: et
 innuit affatui vt dicat qz dīa voluntas est actiua in volēdo. qm̄ in
 volēdo actiuat seip̄am ad volēdū volitū primitiuū verum et neces-
 sariū. et hoc cū velle primitio / vero / et necessario. et sic istos. iij. s. vo-
 lētē volitū et velle intell^s hūan² p̄siderat in etnitate eē: in qua iue-
 nit ip̄os sic p̄suatos quoad nūeruz: sic inuenit intelligentez / intelle-
 ctum / et intelligere quoad suum numerum in eternitate conserua-
 tos et distinctos. ratio hui² est / quia eternitas sic se habet ad diui-

nam voluntatem: sicut se habet ad diuinū intellm. cum sit eadem
 5 cum ipis. ¶ 5. Rex cōsiderauit intell's dīnam bonitatē eē actiuaz
 ⁊ sic de alijs. qm̄ si nō esset actiua: eēt ociosa ⁊ nō haberet naturā,
 ⁊ esset differens ab intellectu dīo ⁊ volūtate: qui hñt actōem ⁊ na-
 turam. ⁊ hoc est impole. Ratione cuius intellus intelligit q̄ sic di-
 uin⁹ intell's actiuat se intelligendo: ⁊ dīa volūtas volendo/ sic dīa
 bonitas actiuat se bonificādo. vñ seq̄tur necessario/ q̄ in eēntia bo-
 nitatis dīne sunt bonificās bonificat⁹ ⁊ bonificare. sine q̄bus boni-
 tas dīna non possz eē actiua nec ab ociositate dispata: imo esset sic
 vacua ⁊ impfecta: sic esset dīn⁹ intell'us si in ipō nō essent intell'us
 intell's ⁊ intelligere. ⁊ sic de volūtate q̄ vacua eēt/ si in ipa nō eēt
 volens/ volitus/ ⁊ velle. Cognouit ergo intell'us q̄ in bonitate di-
 uina sunt bonificās/ bonificat⁹ ⁊ bonificare dīntes psonalr ⁊ rela-
 tiue: qm̄ bonificans nāl'r nō pōt eē bonificat⁹/ eo qz nullū ens na-
 turalr bonificat seipm. ⁊ sic de bonificato q̄ naturalr nō bonificat
 seipm. qz si sic eēt/ seq̄retur cōtradictio sic/ qz bonificās eēt bonifi-
 catus ⁊ nō eēt bonificatus. qz eēt bonificans/ ⁊ bonificat⁹ eēt bo-
 nificās ⁊ non eēt bonificās qz eēt bonificat⁹. ⁊ qz istā p̄tradictio-
 nem eternitas ⁊ veritas nō possint sustinere: relinquūtur q̄ boni-
 ficans/ bonificatus/ ⁊ bonificare sunt tres res psonales distincte ⁊
 relate ⁊ per eternitatē quelz in suo nūero cōseruat. Et sicut dictū
 est de intellectu volūtate ⁊ bonitate: ita pōt dici de mag^{ne}/ eterni-
 6 tate sic/ ⁊ de alijs suo mō. ¶ 6. Dū sic intell's p̄siderat tres psonas
 dīnas q̄rit vtrum dīant essentialr sic q̄ sint diuerse eēntie. Et tunc
 ascēdit ad intellectum dīnū qui est idem cū sua eēntia ⁊ ipē intel-
 lectus actiuādo se sup intellectiuū generat intellm de tota sua eēn-
 tia. ⁊ qz impole est eēntiā infinitam ⁊ eternā diuisaz eē in plures es-
 sentias. cū infinitū ⁊ eternū non recipiat diuisionē neqz motū: infi-
 nitas ⁊ etnitas cōseruant vnitatē essentie in tāto q̄ intelligēs in-
 tellectus ⁊ intelligere nō sunt nisi vna essentia/ vn⁹ deus/ vn⁹ in-
 tellectus dīn⁹. ⁊ sic de reliquis diuinis dignitatibus sic de dīno in-
 tellectu/ dici potest.

De natura dei.

Der ea que dicta sunt de actib⁹/ passionib⁹/ ⁊ actōibus dīnis
 cognoscit intell's nām dei: eo qz in oī nā sunt actus/ passiōes
 ⁊ actōes naturales: ex q̄bus cōstat ipa nā: et ipi cōstant ex ipsa: et
 ⁊ hoc necessario. Nā em̄ sine ipis eē nō pōt/ nec ipi sine ipa. vñ in-
 tellectus cognoscit in nā dīna naturalē existere naturatē. nālē na-

turatum. et nāle nāre: sine quibus natura existere nō pōt. ¶ 2. Dū 2
 sic intell's est altus ⁊ cognoscit nām dīnam p naturatē naturatum
 ⁊ naturare: cognoscit q̄ isti tres sunt res primitie/vere/ ⁊ necessa-
 rie. ⁊ hoc pprie ⁊ imediate. ¶ Primitie/ eo qz non sunt aliq̄ res pri-
 mitie ip̄is preiacētes ⁊ ip̄e sunt cāe oīm entiuū creator. Clere sunt
 eo qz vey est q̄ nāre cōsistit in medio naturātis ⁊ naturati. ⁊ na-
 turās et naturat' in naturare p̄cordatiā eqlr hnt. ¶ Necessarie sunt
 eo qz siqs remoueret de natura dīna nāre: remoueret et naturatē
 ⁊ naturatū. et sic destrueret natura dīna eadēqz euacuaret: qd̄ est
 impole. ¶ Cognoscit ergo intell's q̄ in natura dīa sunt res necessarie
 vere et primitie. et hoc pprie et eqlr (vt p̄batus supius est.) ¶ 3. 3
 Intellectus sic altus ex̄ns voluit inuestigare distinctōem nālez in
 dīnis: et tunc innuit affatui vt sic enūciat. vbiq̄ est dare cōcor-
 dantiā naturalē: oꝝ dari plura distincta: qm̄ p̄cor' sine plurib' re-
 bus esse nō pōt. Sed in natura dīa naturās ⁊ naturat' cōcordant
 cum nāre. ergo naturās ⁊ naturat' se ip̄is dr̄nt. rōe cuius dr̄e sūt
 plures res. ¶ 4. ¶ Itē dixit affatus q̄ nāre cōsistit in medio natu 4
 rātis et naturati. et sic seq̄tur pluralitas qm̄ vbiq̄ est dare me-
 dium: et ibidē est dare plures res: q̄ sunt prin^m mediū et finis per-
 fectiōis. ¶ 5. ¶ Alterius dicit affatus q̄ naturare eqlr cōsistit iter
 naturantē et naturatū. rōne cui' seq̄tur distinctio. qm̄ vbiq̄ est
 equalitas oꝝ ibidē eē plura: sine q̄bus eqlitas eē nō possz. ¶ 6. ¶ Itē 6
 rum dicit affatus q̄ nisi in natura dīna naturās eēt ppria actio. et
 naturatus eēt propria passio: naturare eē nō posset ppri' actus.
 Sed cum sit pprius act': seq̄tur q̄ est distinctio inter naturatū et
 naturare: sine qua nō posset esse ppria actio: propria passio: nec p-
 prius actus. et sic intellus per ea q̄ affatus dixit. et per hoc q̄ ip̄e
 cōsiderauit cognoscit esse beatissimā trinitatē. q̄ trinitas est primi-
 tiua: necessaria atqz vera. ¶ 7. ¶ Dum sic itell's cognouit i natura 7
 dīna trinitatē voluit eā cognoscere in dīa vnitare/bonitate/magni-
 tudie ⁊c. isto mō. ¶ 8. ¶ In deo vnitatis ⁊ sua nā sunt idē. vñ seq̄tur 8
 q̄ sicut in natura dīna sunt res distincte ⁊ necessarie: sic in vnitare
 dīna sunt vniēs vnit' ⁊ vnire tres res distincte necessario. alioq̄n
 natura dīa ⁊ vnitatis dīa nō possent eē in eēntia idem nūero. qd̄ est
 impole. ergo ⁊c. vñ seq̄tur q̄ vniēs est vn' ⁊ vnitus alius ⁊ vni-
 re alius sine q̄bus vꝝ tribus distinctis veris/primis/necessariis/ ⁊
 ppriis/vnitatis dīa naturā h̄re nō posset. ¶ 9. ¶ Sicut intell's inue- 9
 stigauit distinctōem suppositoꝝ in nā dīa sic voluit inuestigare istā
 distinctōem in dīa bonitate isto mō. In deo sua bonitas ⁊ sua na-

- tura sunt idem nūero ⁊ essentia. vñ sequitur q̄ sicut in natura sūt naturās naturatus ⁊ nārare tres res distincte: sic in dīa bonitē bonificans bonificat⁹ ⁊ bonificare sunt tres res distincte. ⁊ hoc bene
- 10 vnice/et nālī: eo qz bonitas dīa vnitas/et natura sunt idē. ¶ C10. Innuuit intell's affatui vt dicat q̄ intellus dīnus ⁊ natura dīa sunt idem p eēntiā. ⁊ hoc per qd̄ in intellectu dīo p̄sistūt naturalr̄ intelligens intellect⁹ ⁊ intelligere/ iō est qz in natura dīa p̄sistūt naturans/naturatus/et naturare. cū sine istis naturalr̄ eē non possent in intellectu dīo intelligēs/intell's/ ⁊ intelligere. ⁊ qz in natura diuina naturās naturat⁹ ⁊ naturare p̄sistūt dr̄iter: cōcluditur sic et necessario q̄ in intellectu dīo cōsistunt intelligēs intell's et intelligere dr̄it et distincte/ p̄sonalr̄/et relatiē. ¶ C11. Itē innuuit intellus affatui vt dicat q̄ volūtas dīa ⁊ natura dīa sunt idē per eēntiam. ⁊ hoc per qd̄ in volūtate dīna p̄sistūt naturalr̄ volens volit⁹ ⁊ velle/ est iō qz in natura dīa p̄sistūt naturās naturat⁹ ⁊ naturare. qm̄ sine istis natura eē nō posset naturalr̄ in volūtate volens volitus et velle. Et qz in natura dīna naturās naturat⁹ ⁊ naturare consistūt differēter/ cōcludit̄ vere ⁊ necessarie q̄ in volūtate dīa p̄sistūt volens volitus ⁊ velle differēt/ ⁊ distincte/ p̄sonalr̄ et relatiue. Et sic dictū est de intellectu et volūtate ita pōt dici de alijs suo mō.
- 12 ¶ C12. Dum sic intell's cognouit beatissimā trinitatē/ voluit scire an essentia dīa eēt diuisa ita q̄ sic ibi sunt tria supposita eēnt tres eēntie distincte? Et tūc ascendit ad modū per quē in essentia dīa sunt naturās naturat⁹ ⁊ naturare. sic in intellectu dīo intelligens/ q̄ est pater q̄ de tota sua essentia ⁊ natura ḡnat filiū qui est intell's ⁊ naturatus. ⁊ inuicē spirāt sp̄m sc̄m p̄ amorē. Et qz ista eēntia est infinita et eterna: nō posset eē distincta lz distincte cōsistat in suis suppositis rōne relatiōis generatōis et spiratōis. ¶ C13. Itē voluit intellectus scire qua rōne in natura dīa dī p̄r. et dī filiū. et dī spūs sanctus? Tūc ascēdit ad modū per quē naturās p̄ducit naturatū de seip̄o ⁊ qz naturās de seip̄o producit naturatū actiuando se supra suā naturā cōsistit p̄r: eo qz de sua natura generat filiū naturatum. et sic naturās debet vocari p̄r. et naturat⁹ filiū. et qz inuicē se diligūt naturalr̄ et sbalr̄ spirāt per amorē amare naturale. cui istud nomē p̄petit v3 spūs sc̄s q̄ est innocēs et spiratus. ¶ C14. Alterius voluit scire intell's q̄re sunt in deo tria supposita neqz plura neqz pauiora? Et cōsiderauit q̄ de⁹ est prin^m naturale quod prin^m nō eēt p̄fectū/ si in ip̄o eēnt plures res q̄ tres. sicut in natura dīa sufficit vnū prin^m naturās principiās non naturatum neqz

principiatu; qđ est deus p̄. Et sufficit vnū pr̄m^m principiatū z nā
 tum nō principiās neq; naturās: z istud est spū sanct^o. Et sufficit
 qđ sit ibi vnū principiu principiās z principiatu; z istud est filius
 principiatu; a p̄e z principiās cū p̄e spm̄ scm̄. et sic sufficiunt in
 ip̄o principio in cōi tres p̄sone. Et due actōes in p̄e vna in q̄tum
 generat filiū z alia in q̄tū spirat spm̄ scm̄. In quo sufficiūt due pas
 siones quaz vnā h̄z ex pte p̄is aliā ex parte filij. Et in filio sufficit
 vna actio z vna passio. et sic p̄sone sunt equales per actiōes et pas
 siones. quā eqlitatē h̄re nō possent: si essent ibi duo p̄es aut duo filij
 ¶ 15. Iterū cōsiderauit intell^s qđ in nūero ternario maxime p̄sistit
 equalitas/ eo qz nūerus binari^o equalr p̄sistit inter primā vnitatē
 et tertiam. qm̄ tantū bonitatis magnitudis zc. cōsistit inter p̄em
 z filiū q̄tum inter filiū z spm̄ sanctū. et inter spm̄ scm̄ z p̄em z ea
 equalitas tāta v̄e eē non posset in alio nūero/ q̄ in nūero ternario
 p̄cludit ergo qđ i deo sūt. iij. p̄sone z neq; p̄es neq; p̄antiores eē p̄nt

De substātia dei sine aliquo ac̄te

Descendit intell^s ad sbas inferiores/ sic ad sbam lapidis/ flā
 me zc. et qz iste sbe substant accidētibus. et acn^a per se non
 p̄nt existere s; p sbaz/ cognoscit intell^s qđ sba dei est a sbijs iferiori
 b^o dispata. sic p̄cū ab ip̄cō ifinitū a finito. etnū a tēporali z nouo
 imobile a mobili. z sic de alijs suo mō. Et sic sba dei est ab isti sbijs
 dispata sic ē dispata ab accidētib^o qm̄ in eētia ifinita z etna nullū
 ac̄is esse pōt. ¶ 2. Iterū descendit intell^s ad sbam in cōi sub qua
 sunt sba corpea z icorpozea: q̄ sba est in aia z nō extra. z a tali sba
 est sba dei separata eo qz est ens reale ifinitu; z eternu;/ z rōne
 isti^o ifinitatis z eternitat/ sba dei est ens necessariū. nō potēs alr
 se h̄re. ¶ 3. Iterū descendit intell^s ad sbas inferiores que sunt cō-
 posite ex forma z materia. z a talib^o sbijs sba dei sepata ē: eo qz in
 ifinita z eterna est. z qđ est ifinitū et eternu;/ non pōt habere nisi
 vnam essentiā. et sbe inferiores habēt plures essentias. s. materias
 z formā. ¶ 4. Dum sic intell^s cognouit qđ dei sba ab omib^o alijs
 sbijs est disparata quesiuit vtrū sba dei patris sit vna/ et sba dei fi-
 lij sit alia z sic de sba p̄is sancti. Et tunc ascendit ad diuinā boni-
 tatem z sic de alijs in qua bonificatiu^o non est vna bonitas distin-
 cta a bonitate bonificabil^o z bonificare: s; isti tres sunt vna ead bo-
 nitas. bonificatiu^o em̄ de sua bonitate p̄ducit bonificatu;: z inui-
 cē de bonitate vna spirat spm̄ scm̄. A fili p̄ de sua sba p̄ducit filiū
 z inuicē de vna sba spirat spm̄. s. ¶ 5. Pretea qrit itell^s vtz diuina bo

nitas mag^o zc. sint in deo res sbales? z vtz sint vna sba an plres?
 Et tuc ascendit ad infinitate z eternitate dei: cu qb? cognouit q si di
 uina bonitas zc. no eet sba q eternitas z infinitas no herent bo
 nitate infinita in mag^{ne}: eo qz acns no est ita magnuz/sic sba. neqz
 bonitas acntis est p se exns. z qz oia ista sunt in deo ipolia/cogno
 scit intells q dia bonitas est sba z sic de mag^{ne} zc. et q no sunt ni
 si vna sba. Qm si essent plures bonitates eet magna p acns z no
 p se. z mag^o zc. eet bona p acns z no p se. z qz acns in deo nullo^o
 6 ee pot. ergo zc. ¶ 6. Itē qsiuit itells vtz sba di sit imesa z a quante
 z limitate dispata? Et tuc ascēdit ad diā trinitatē cū qua cogno
 uit q dia sba ē imesa z ab oī qntitate dispata bōitas em dīna est rō
 deo q pducatur bonum sbalr. z mag^o rō q tal' pductio sit magna
 sbalr. z eternitas cōsuat z gubernat q illa pductio sit ab etno z in
 eternū. z q sit act? pur?. Rōe cui? seqt de necessitate q illa pdu
 ctio sit imesa z illimitata. z ab oī qntitate dispata. ¶ 7. Itēz itells
 7 ascēdit ad creatōez mūdi q no erat: z dubitat an in deo cadat tps
 aut nouitas cū fecerit qd no faciebat? Sz tuc ascēdit ad pductōez
 in dis q ē infinita z etna. vñ sic pductio finita z noua no pot ipedi
 re pductōem infinitā z etnā sic opa^o noua non pot mutare nec in
 nouare operatōem antiqz infinitam z eternam.

De simplicitate dei sine aliqua cōpositione.

O mne ens infinitū z etnū est simplex z infinite distat z etne a
 cōpōe. Sz de^o est ens infinitū z etnū. ergo de^o ē ens simplex i
 2 finite z etne distās a cōpōe. ¶ 2. Dū sic intells cognouit q de^o est
 ens sine pōe simplex: recordat^o est q affat^o dixit in deo bonifica
 tiuū/magnificatiuū/etnificatiuū zc. esse vnā psonaz. z bōificatum
 magnificatū z etnificatuz esse aliā. z bonificare/magnificare zc. p
 amorē ee aliā psonā. Et tuc dubitauit an qlz psona eet pposita /sic
 psona p̄ris ex tuis z psona filij ex bilib? /z psona spū sancti ex ac
 tibus? Et tuc recurrit ad ca. de nā dia: cuz quo cognouit q psona
 dīne no sunt pposite/eo qz vn^o est nāns/z ali^o nātus/z ali^o est na
 turare/z nā est vna in qua no est nisi vna bonitas/vna mag^o zc.
 z inuicē sunt vna nā z no plres. vna simplicitas z no plres/de qua
 simplicitate p̄ filiū simplicē nāl'r pducit bñ/infinite z etne zc. z si
 cut bñ p bonitatē zc. sic simplr p simplicitatez zc. z nāl'r p nām/et
 equalr p equalitatē. z sic de spū scō suo mō. Cognouit ergo intel
 3 lectus p p̄dicta q psona dīe no sunt pposite. ¶ 3. Itēz qsiuit itells
 vtrum tres psona dīne cōponant ipm deū? Et itēz cōfugit ad cap:

de natura dīna cū quo agnouit q̄ deus est simplex ⁊ ab oī p̄pōne
dispat̄. qm̄ sicut est dispat̄ cū sua bonitate a malicia. ⁊ cū sua infi
nitate a finitate. ⁊ cum sua eternitate a nouitate/ ⁊ cuz sua p̄cor^a a
cōtrarietate/ ⁊ cū sua equalitate ab inequalitate: sic est dispat̄ a
p̄pōne cū sua simplicitate: in qua q̄dez simplicitate q̄cqd est sic est
simplex/ ⁊ multo magis sine p̄patōe: sic quicqd est in caliditate est
calidum. ⁊ quicqd in q̄ritate est q̄rtum. Et sic cognoscit intellect̄
q̄ quicqd est in deo est summe simplex.

¶ De singularitate dei.

O Considerauit intell̄s sciam h̄re de dīnis p̄sonis ⁊ quō sunt p̄so
ne in eēntia dei/ ⁊ in ei⁹ rōnibus? Ideoq; cōsiderauit q̄nq; q;
principia cū q̄bus voluit inuestigare p̄ quē modū p̄sone die sunt p̄
sone: q̄ principia sunt he. s. actio/ distinctio/ p̄cor^a/ equalitas/ ⁊ me
diū/ ⁊ hoc sic. Prima p̄sona est ens p̄ se ex̄ns ⁊ p̄ se sonās/ hoc qd̄
est. dīa nā est actīa. ⁊ sic de sua vnitate/ bonitate ⁊ c. qm̄ ip̄a nā acti
uat se in naturādo/ eo qz naturās ē actiuās ⁊ p̄sonās q̄ est ipsa nā
p̄ducēs nātum p̄sonatū: q̄ alia p̄sona est. ⁊ hoc cū nāre p̄ amorem
qui est alia p̄sona. ⁊ sic tota nā dīna est actiuata/ passionata/ ⁊ acti
uata cū p̄dictis tribus p̄sonis: sine q̄b⁹ esset ociosa ⁊ annullata. In
qua q̄dē nā est vna p̄sona naturās/ alia p̄sona ē nātus/ ⁊ alia ē na
turare p̄ amare. ⁊ sic seq̄tur distinctio p̄sonaz/ ita qz vna nō ē alia.
In ip̄a vero natura tres persone p̄cordantiā h̄nt sic qz quelz consti
tit per se vna persona/ ⁊ inuicē sunt vna essentia ⁊ nā. ⁊ hoc equa
liter/ eo qz naturās de toto seip̄o p̄ducit naturatū. ⁊ inuicē spirāt
sp̄m̄ sanctū de tota sua equalr eēntia ⁊ nā. qui q̄dē sp̄s sanct⁹ p̄si
stit in medio p̄ris ⁊ filij equalr p̄ amorē: sic generare q̄ equalr p̄si
stit inter p̄rez ⁊ filiū per intellm̄. ¶ 2. In vnitate siue eēntia dei est
actio eo qz vniens est actiuās. ⁊ vna persona in qua tota vnitas ē
actiua ⁊ ab ociositate dispat̄a. vniēs aut̄ ip̄e producit aliā personā
personatā vniendo/ ⁊ hoc per intellm̄. ⁊ inuicē spirāt et vniūt aliā
personā per amorē. hoc aut̄ esset impole sine distinctiōe personare
ip̄am. ¶ 3. Nō necesse est eē distinctiōem in dīnis/ eo qz impole est ip̄az
nō esse. ex quo necesse est eā ip̄am vnitate esse actiāz ⁊ eam h̄re cō
cordantiā inter vniētē vnitū ⁊ vnire. ⁊ necesse est qz vnire consti
stat in medio equalr vniētis ⁊ vniti. ¶ 3. Diuina bonitas est acti
ua: eo qz in ip̄a est bonificans qui est ip̄amet bonitas/ et ip̄e boni
ficans est persona qui de sua bonitate p̄ducit aliā p̄sonā bonifi^{am}
bonificādo/ et intelligendo. et bonificās ⁊ bonificatus produciunt

aliam personam bonificatas bonificando et amando. et sic tota bo-
 nitas est actiua quoad patrem et actiua et passiuua quoad filium. et to-
 ta passiuua quoad spiritum sanctum. et hoc distinguendo / concordando /
 coequando / et mediando. Et hoc non esse est impossibile ut ipsa boni-
 4 tas sit actiua et ab omni ociositate dispensata. ¶ 4. Diuina infinitas
 est actiua / siue magnitudo / eo quod in ipsa est vna persona infiniens / acti-
 uans / generans: quod per infiniere et intelligere producit aliam personam.
 super quam actiuat se sine mensura: eo quod immense est actiua. et inui-
 cem producunt aliam personam per infiniere et amare. et ad hoc distin-
 ctio est necessaria / eo quod sine ipsa esset impossibile actiorem infinitam esse. hoc
 idem est de concordantia sine qua cuiuslibet persone non competeret esse.
 nec inuicem possent esse vna essentia et infinitas. hoc idem est de equa-
 litate sine qua infiniens infinitus et infiniere non possent distare ab ine-
 5 qualitate neque infiniere possunt stare in medio infiniens et infiniti. ¶ 5
 Eternitas est actiua et ipsam non esse actiuam est impossibile: eo quod impossibile est esse
 esse ociosam. sua vero actiuitas persistit per eternitatem quod producit eterna-
 tum. quod inuicem spirant spiritum sanctum eternatum. et ad talem actiorem di-
 stinctio est necessaria: sine qua esset impossibile. hoc idem est de concordantia / equi-
 litate / et merito. Ratio huius est: quod eternitas et eternitas non possent concordare
 in eternare neque equalitatem habere in eternare. quod eternare non possunt esse equa-
 liter inter eternitatem et eternatum. Dum sic intellectus investigauit personarum di-
 uinum modum per ea quod cognouit per naturam / unitatem / bonitatem / infinitatem / et tri-
 nitatem cognouit modum personarum per diuinam potentiam sapientiam etc.

Quod in deo non sit spes:

Antam perfectionem cognouit intellectus in deo per ea quod deum sunt de ipso
 quod intellexit non oportere quod deus habeat spes: cum quibus cogno-
 scat semetipsum et creaturam. Quia sic sua voluntas sufficit ei ad diligendum
 omnia bona / sic suus intellectus sufficiens est ei ad cognoscendum omnia cognosci-
 2 bilia. est enim infinitus et eternus et purus actus. ¶ 2. Bonitas dei sufficit
 deo ad bonificandum omnia bonificabilia: cum sit infinita et eterna. a se igitur est de in-
 tellectu deo. quod ratione sue infinitatis et eternitatis apprehendit omnia intelligē-
 3 do. et hoc per se et immediate. ¶ 3. Diuinus intellectus est actiuus
 et actiuat se in suo proprio intelligibili. et quod sua propria actiuitas est
 infinita et eterna: et sua intelligibilitas est infinita et eterna / sequi-
 tur quod suum intelligere sit infinitum et eternum: cum quo quidem
 intelligere intelligens in suo proprio intelligibili omnia facit in-
 telligibilia. Et quod hoc sit verum ipse creauit intellectum nostrum
 ad imaginationem et similitudinem suam. ut in ipso esset diuina

intelligentia figurata / sicut quod intelligit ipse humanus potest esse capax huiusmodi
 similitudinis dei. ¶ 4. Dum sic intelligit considerabat dominum intellim et similitudines
 quibus ab ipso: cognouit quod ipse in sua natura est actiuus, et in sua natura est passiuus
 intelligibilitas in qua illa que intelligit intelligibilia facit per intelligere.
 Sed quia est finitus intelligit humanus et imperitus non potest agere sine speciebus acqsi-
 tis: de quibus satis large locuti sumus in causa de specie in dist. hois. ¶ 5. Si
 autem intelligit cognouit quod in intellectu diuino non sunt species acqsite sic nec in
 diuina voluntate memoria et bonitate, et sic de alijs suo modo.

De coitatis et proprietatibus dei.

Deitas est eentia dei, et est cois pater et filio et spiritu scilicet eo quod quilibet per
 sona est ipsa eentia et eorum. Sed in ipsa eentia primitas est vna proprie-
 tas / filiationis est alia proprietates / et passiuus spiratio alia proprietates. ¶ 2.
 In deo diuina bonitas est cois ratio pater et filio et spiritu scilicet in ipsa boni-
 tate est vna proprietates bonificatio / sicut in deitate est deificatio / et filius est alia
 proprietates bonificabilis sicut est in deitate deificabilis / et spiritus sanctus est alia
 proprietates boni spirata sicut est in deitate deifice spirata, et sic de ma-
 gni et de alijs potest dici. ¶ 3. In diuina bonitate et ratio pater et filius sunt vna spi-
 ratio cois actiuus bonificatio, et spiritus scilicet vna spiratio passiuus propria bo-
 nibil siue bonificata. ¶ 4. In diuino intellectu pater est generatiuus / intellectu
 distinctiuus / actiuus, et filius est generatus / intellectu distinctus / et passiuus, et iter
 istas duas proprietates consistit vna cois actus scilicet generare: in quo pater est generatiuus
 et filius est generatus, et in ipso generare pater est concordatiuus et coequatiuus et filius
 est concordabilis et coequabilis et hoc personaliter, sed concordans et etiam equalitas
 est cois vtrique eentia et naturaliter. ¶ 5. In diuina voluntate pater et filius sunt
 actiuus / amatiuus / distinctiuus / concordatiuus / coequatiuus in principatiuus et
 spiratiuus, et hoc proprie et personaliter et spiritus sanctus est passiuus / amabilis / distigui-
 bilis / concordans / coequabilis / et spirabilis personaliter et amater. ¶ 6. Intelli-
 gere / amare / et recolere sunt actus cois diuina personis / quia quilibet persona dili-
 git se recolit / et amat, et sunt cois quia quilibet persona est intelligit / memoria / et
 voluntas, et sunt vna eentia et non plures. ¶ 7. In diuina rationibus quilibet ratio habet
 suum proprium actus / sicut bonitas que habet bonificare / magis magis / et eternitas
 eternare et ratio, et per istos actus proprios dicuntur rationes plures: Sed quia rationes iste
 sunt vna eentia et non plures / actus sunt vna eentia et non plures. ¶ 8. Diuina
 bonitas est cois alijs rationibus / quia sunt bone per bonitatem et actus quos habent
 sunt boni per actum bonitatis, et hoc idem est de diuina magis: que est cois / sicut boni-
 tas, et sic de alijs potest dici. ¶ 9. Postquam intelligit coitates et proprie-
 tates predictas cognouit quod sine actioe / passioe / distinctioe / concordans / et coe-
 quatioe in diuina eentia non possent esse coitates nec proprietates supra
 dicte: quoniam non haberet cuius que, et tunc posuit quod istas coitates et proprietates

non esse in diuina essentia est impossibile. vt essentia non sit ociosa
vacua / et ab actione dispensata. Et sic cognouit qd ipas esse in dina ef
sentia e necessarium: et in isto passu e beatissima trinitas declarata.

De entitate dei.

Deus est ens sui primū infinitum et etnū. et qz est ens infinitū
et eternū est ens necessarium et nō potēs alr se hēre et sua eēn
tia est vnitas et nā itē bonitas mag^o eternitas et c. et quā qd est
2 in deo totū est eēntia et in ipō eēntia et eē puerūtūtur. ¶ 2. Dum in
tellectus p̄siderauit sic eēntiā dei: desiderauit cognoscere vtrū ip̄e
apprehendat ipam vere et realr. Et tunc dubitauit an ipam intel
ligeret p̄pter hoc qd finitus ē. et nō ad hoc p̄portōnat^r in hac vita
esse et qz cū corpe corrup^l est cōiunctus. Et tūc descendit ad visū
qui videt quāqz solē impeditū eē et nō posse bñ imittere radios su
os ad nos p̄pter spissax nubiū interpositōem. verūtū quā nubes nō
sunt multū spisse sol / aliq̄tulum illūiat aerē vbi sumus. a sili cōside
rauit qd dīn^r intellectus p̄ suā grām quāqz illūiat intellm hūanum.
vt aliquātulū app̄hendat dīnā essentia q̄ est deitas realr atqz vere
et in tāto qd oppositū nō posset cōsentire scōm moduz intelligendi.
Et ad hoc declarādū innuit affatui vt dicat ista verba. posito qd in
tellectus hūan^r intelligat qd in hoīe nō sunt actus / passiōes / et acti
ones / et natura et alia q̄ dicta sunt in distinctōe hoīs: impole eēt ip̄z
intelligere vere hoīem eē: neqz intelligeret vere qd hūanitas esset
essentia hoīs. et qz intelligit vere et necessario qd in hoīe sunt ea q̄
dicta sunt de ipō in sua distinctiōe / cognoscit vere et necessario ho
minē esse. A sili suo mō si intellus negaret in deo ea q̄ dicta sunt in
ista distinctiōe de ipō / ipole eēt ip̄m intellm intelligere deū esse. quā
sine predictis deus esse nō pōt. Et qz intellect^r hūanus cognoscit
ea esse in deo q̄ dicta sunt / cognoscit vere qd sua eēntia est ditas et
deus est suū esse. Et hoc sic necessario qd nō pōt alr se hēre. ¶ 3. Dū
sic cōsiderabat intellus in dīnā eēntia tētabat seipm vtrū de dīnā
essentia eēt creditiuus an assertiu^r. Et tunc descēdit ad auditum
qui audiuit ea q̄ dixit affatus. et qz intellect^r nō potuit negare rō
nabilr ea q̄ auditus audiuit. cognouit qd ip̄e erat certus de deo et
de sua eēntia / et de beatissima trinitate. Quā dixit qd fides est mag^r
alta p̄ credere q̄ ille ip̄e p̄ intelligere: quā sicut oleū enatat supra a
quā: sic fides supra intellm. eo qz fides hitus est a deo gratis dat^r
et intelligere est cuz difficultate et labore. Et tunc intellus cogno
uit qd fides est su^r hitus quātūcūqz sit altus in intelligendo. eo qz

plus credit per fidem q̄ ip̄e intelligere possit et supponit q̄ si non intelligeret ad fidē recurreret. Per hoc q̄ de deo intelligit sc̄d̄ ea q̄ dicta sunt in ista distinctiōe/possent cōverti ad fidem catholicas in fideles/dei tamen gratia mediante.

De probatione q̄ deus sit.

Obsideravit subīde intell̄s pbare deū esse/vt ascēderet ad habenduz sc̄iam q̄ deus est necessario. ⁊ innuit affatui q̄ p̄rio sic diceret. Ens etnū est: etsi nō est. ens eternuz: qd̄ p̄rio fuit seip̄m principiauit. s̄ hoc est ip̄ole. cū vnū ens seip̄z nō possit principiare. qz si sic eēt anteq̄ eēt. qd̄ ē impossibile. Istud ergo ens etnū deum esse vocamus. **C2.** Ens eternū est (vt dictū est) aut igit̄ istud est 2 per suā ptātē aut per aliā. non p̄ aliā/qz aū suā ptātē eternam esset alia ptās p̄iacens: qd̄ est ip̄ossible. ergo ē ens eternū p̄ suā ptātes. vñ seq̄tur q̄ si est ens eternū p̄ suā ptātes/q̄ sua ptās sit īfinita. qm̄ per ptātē finitā ens eternū esse nō pōt. h̄z ergo ptātē īfinitā sic rōne ptātis: sicut duratōem īfinitā rōne etnitatis. Tale aut̄ ens habens hm̄oi ptātē īfinitā deū vocamus. **C3.** Istud ens eternū ha 3 bens ptātē īfinitā. aut h̄z bonitatē finitā aut īfinitā. nō finitam/ eo qz h̄z ptātē īfinitā (vt p̄batū est) ergo h̄z bonitatē īfinitā. Tale autē ens etnū īfinitate potēs īfinitate bonū deum vocam⁹. **C4.** 4 **O**mne illd̄ ens qd̄ h̄z ptātē īfinitā ⁊ īfinitā bonitatē h̄z magnitudinem īfinitā: sed ens eternū est tale ens (vt p̄batum est) ergo h̄z magnitudinē īfinitā et īmensam. **A**thaior declarat. qz si nō h̄eret magnitudinē īmensam ⁊ h̄eret ptātē īfinitā ⁊ bonitatē īfinitam sequeret̄ q̄ eēt magis potēs ⁊ magis bonus q̄ magn⁹. ⁊ sic deficeret ptās īfinita. q̄ non posset eē ita magna sic potēs. et sic de bonitate īfinita. Sed hoc est ip̄ole. ergo in ente eterno est mag⁹ īfinita ⁊ īmensa. Tale aut̄ ens eternū vocamus deū. **C5.** Si est 5 ens eternū īfinitate potēs īfinitate bonū ⁊ īfinitate magnū ⁊ īmense oz q̄ h̄eat opatiōem intrinsecā eternā ⁊ īfinitate potētē/īfinitate bonam/īfinitate magnā ⁊ īmense. Sed p̄batum est q̄ est tale ens. ergo h̄z opatiōem intrinsecā eternā īfinitate potētē ⁊c. et tale ens vocamus deū. **C6.** **G**auisus fuit intell̄s qz cognouit deū eē de ne- 6 cessitate ⁊ voluit inuestigare vtrū esset vn⁹ deus aut plures. Sed recordatus est q̄ p̄batū fuit deū esse īfinitate potētē īfinitate bonū īfinitate magnū. qd̄ fieri nō posset: si eēnt plures dū/ eo qz vn⁹ alteri impediret suam potestatē īfinitam ⁊ suam īfinitā bonitatez et magnitudinem. Est ergo vnus deus necessario ⁊ non plures.

Quod sit diuina trinitas.

Considerauit intell's vt dīam pbaret trinitatē: s; ipse recordatus ē de caplis isti? distictōis i quib? est satis btissima trinitas declarata. vñ nō oportuit itez pbare cū nō eēt nisi dicta reperf. Voluit tñ scire vtrū de? possz eē si in eo nō eēt dīnaz psonaz pductio. 2 tunc inuit affatui qd diceret hec vba. **C2.** Esto qd in ecntia dei nō eēt realr actus/passiōes/actōes in ipa ecntia nō possz esse nā. etsi ipa nām nō hēret/eēt ociosa 7 in pfecta. 7 sic de ociositate sue vnitatis/bonitatis/mag^{is} 7c. Et rōne isti? ociositatis dīa ptās eēt ipotēs/7 dīnus intell's ignorās/7 sic de alijs suo mō. Et sic de? nō haberet cū quo eēt sblimis 7 pfect?. Concludit ergo qd de? sine pductōe dīnaz psonaz nō hēret nām: sine qua natura eēt pacis 7 per contingentiam. quod est impossibile. ergo 7c.

Quod deus sit incarnatus.

Considerauit cognoscere intell's vtrū deus sit incarnat?. s; cognouit id pbari nō posse de necessitate v; deū eē incarnatū/ eo qz tal' incarnatio nō ē nālis: nec eē aliqd qd deum cogere possit ad recipiēdū hūanā nāz. S; ascēdit intell's ad rōes dei q' eāl'r mūdi existūt cāe. 7 p illā equalitatē voluit icarnatiōez istā btissimā pbare isto mō. **C1.** Quā de? creauit mūdū su? intell's cognouit maiorē finē quare ipm creauit. q' finis maior est/ qd se faceret hoīez. et qd ipse hō eēt de?. vñ sic intell's cognouit maiorē finē p incarnatiōem: sic sua volūtas voluit maiorē eūdez finē creatōis mūdi. Qz si nō/ intell's maiorē finem intellexisset. 7 sua voluntas nō voluisset eūdem maiorē finē: s; minorē. qd est ipole. eo qz intell's 7 volūtas se hūerūt equalr ad mūdi creatōez. Relinquitur ergo/ qd de? ē incarnatus. **C2.** Dīna volūtas est ita magna in volēdo bonū creatum: sicut dīnus intell's in itelligēdo bonū creatū/ 7 qz intell's dīn? 7 volūtas sunt equales p bōitatē 7 magni^{em} qstū magnū bonū intellectus intellexit in creatōe mūdi tñ magnū bonū volūtas dilexit in creatōe ipius mundi. S; hoc fuit p incarnatiōem. ergo 7c. **C3.** Dīna ptās tñ potuit mūdū exaltare increādo/ qstū intell's dīnus potuit intelligere ipam exaltatiōem mūdi: s; intell's intellexit maiorē exaltatiōem mūdi p incarnatiōem. Ergo hoc dīna ptās potuit. et dīa volūtas voluit. Eo qz equalr vult hoc qd intellus intellexit. et ptās potuit. 7 hoc ad exaltatiōem vniuersi 7 sic qz volūtas voluit/ incarnatio fuit/ cū qua incarnatiōe ē mundus tñ exaltatus: qd magis esse nō pōt. **C4.** Si de? ē incarnatus de? pōt remunerare eos

pus hoīs in paradiso qđ sibi exhibuit fuitiū in hac vita in maiori re-
 muneratōe. ⁊ hoc obiectic. s. vidēdo corpus xpi. Si autē incarna-
 tus nō est ipse nō pōt remunerare corp⁹ hoīs in maiori remunera-
 tōe: s; in miori. S; dīa ptās ⁊ dīa iusticia p̄cordāt in maiori p̄corā
 ⁊ nō in minori. Ergo p̄cludit̄ qđ de⁹ est incarnatus. ¶ Per has
 qñq; rōes supradictas cognouit intell⁹ qđ deus est icarnat⁹. ⁊ te-
 nendo eūdē modū poss; p̄bari ⁊ p̄ alias rōes. Et tūc inuit affatui
 vt diceret qđ soli filio dei p̄uenit assumpsisse hūanā carnē vt filius
 dei esset filius virginis gloriose.

¶ De .x. ⁊ vltima distinctiōe que est de questiōib⁹.

Questiōes huius libri de ipius distin. in q̄bus ⁊ ea-
 ruz solutiōes sunt iplicite/extrahuntur. ⁊ ad paragra-
 phos ⁊ rubricas eiusdē solutiōes ipse remittunt. Qđ
 factū ē tū vt p̄l̄ritatē euitem⁹: tuz qz cuiusmōi soluti-
 ones citra difficultatē p̄ loca ad q̄ referūt̄ fieri p̄nt: p̄
 hoīs p̄cipue intellim subtilē h̄ntes. Questiōes igit̄ p̄ie erūt de 2.
 dist. q̄ ē de lapide ⁊ de his: q̄ inibi p̄tractāt. Scđe xō de .3. dist. q̄ ē
 de flāma: ⁊ sic de alijs suo mō. Questiōib⁹ q̄ sūt de actu ad para-
 phos ⁊ ad nūez de actu remissis ⁊ sic de qōib⁹ de passione ⁊ hmōi
 reliqs.

¶ Et p̄io de .q. de actu lapidis.

Querit̄ vtz affat⁹ habeat actū in lapide? S⁹ vade ad cap. de
 actu lapidis. in cui⁹ p̄io. §. iuenies solōez figuratā. Utrum
 audit⁹ sine affatu in lapide poss; h̄re actū? S⁹ eod. §. Utrū affat⁹
 tū se actiuet in noiando lapidē s̄c̄ audit⁹ in audiēdo? S⁹. §. eodē.
 Utruz imaginatio posset haurire spēs lapidis ab auditu/posito qđ
 affatus nō cēt sensus? S⁹ eod. §. Utruz intell⁹ ita indigeat affatu
 sicut auditu ad hoc qđ intelligat lapidem? S⁹. §. eodē. ¶ Per quē
 modum intell⁹ ascēdit ⁊ descēdit ad hoc qđ lapidē intelligat? S⁹
 2. §. ¶ Per quēz modū intell⁹ sine dubitatōe ⁊ credulitate lapidē in-
 telligit ⁊ attingit? S⁹. §. eodem. Utrum istoz p̄io requirat̄ an di-
 spositio lapidis ad hoc qđ sentiat̄ an dispositio sensus? S⁹. §. eod.

¶ De .q. de passione lapidis.

Querit̄ p̄ quē mōm lapis nō h̄z passiōes qñq; s̄b imaginatiōe
 ⁊ aliqñ h̄z? S⁹ vade ad ca. de passiōe lapidis i cui⁹ §. 2. 3. solōz
 iuenies figuratā. ¶ Utruz lapsi i eod̄ t̄pe p̄les poss; h̄re passiōes? S⁹ 4
 §. Utruz lapsi i vno t̄pe h̄eat pa^{em} i actu ⁊ i alio t̄pe i po^a? S⁹. §. eod
 Utruz lapis i vna pa^e mltas h̄eat passiōes? S⁹. §. eod. Utruz itell⁹ i
 vno t̄pe sit ylis ⁊ p̄ctlar̄ i app̄hēsiōe lapidis? S⁹. §. eod. Utruz itell⁹

5 sine imaginatione posset lapides intelligere S^o. eodē. §. Per quē
 modū intell's est vltis et particularis? S^o. §. 5. Utrū po^a tactiua sit
 magis generalis q̄ visua et imaginatiua in tēpe? S^o. §. eodem.
 6 Utrū imaginatio et intell's apphēdāt in lapide elemēta? S^o.
 §. 6. Utrū intellectus in lapide posset apphēdere elemēta sine af
 fatu? S^o. §. eodem. Utrū tactus posset apphēdere q̄litates ele-
 7 mentorū in absentia essentiarū earūdem? S^o. §. eodem. Utrū
 8 tactus nō attingit in lapide aerē et ignē? S^o. §. 7. Utrū lapis
 moueat se? et si sic q̄ritur cū quo se mouet? S^o. §. 8. Utrū lapis ac
 9 tiuet se in sua passiōe? S^o. §. eodē. Utrū per quē modum lapis pati
 tur sub sensu imaginatiōe et intellectu et vbi patitur? S^o. §. 9. Utrū
 lapis sit per se sensibilis aut p acīs? S^o. §. eodē. Per quē modū
 sensus cōis hz passiōes lapides sentiēdo? S^o. §. eodem. Utrū la
 pis per se ponat passiōes in lapide? S^o. §. eodem.

De questionibus de accione lapidis.

Queritur quo vadit fr̄itas lapidis primitiua q̄n ip̄e lapis est
 calefactus? S^o. vade ad ca. de actiōe lapidis in cui^o primo
 §. est solutio implicata. Utrū caliditas q̄ est i lapide calefacto fue
 rit pri^o in ip̄o in po^a? S^o. §. eodem. Per quē modū intell's scit q̄
 in lapide frigidus ē ignis? S^o. §. eodē. Utrū in lapide sint actu aut
 po^a elemēta? S^o. §. eodem. Utrū lapis posset eē corpus/posito q̄
 in ip̄o non eēt elementa actu? S^o. §. eodem. Utrū lapis grauis et
 2 durus posset eē sine terra et aqua? S^o. §. eodem. Utrū lapis
 3 restringit sanguinē? S^o. §. 2. Utrū obm moueat potētiam aut
 4 ep^o? S^o. §. 3. et. 4. Utrū magnes attrahit ferrū? S^o. §. 5. Per
 5 quem modum impfectum quiescit in pfecto? S^o. §. eodem.

De questi. de natura lapidis.

Utrum lapis hēat naturā? S^o. vade ad cap. de natura lapi-
 dis in cuius pri^o §. inuenies solem figuratū. Utrū lapis ha
 2 beat plures fo^{as} específicas? S^o eodem §. Utrū iaspis per se
 3 aut per aliū restringat sanguinē? S^o. §. 2. Utrū inter iaspidem
 et saturnū sit dare mediū cuius quo saturn^o agat in iaspide? S^o. §. 3
 4 Utrum sit dare me^m inter tactiua et lapidem: q̄n tactiua tangit
 lapides? S^o in. §. 4. Utrū obm possit cōponi ex plurib^o essentis
 dr̄itib^o sp̄e? S^o eodem. §. Per quē modū scia cōfusa et determinata
 5 causant? S^o eodem. §. Utrū per quē modū lapis hēat nām et q̄ sunt
 eius principia? S^o. §. 5. Utrū motus nālis lapidis exterior sit cāt^o
 a motu intrinsecō nāli? S^o eodem. §. Utrū in lapide sit mo
 tus intrinsecus? S^o eodem. §.

De. q. de sba z acūte lapidis.

Queritur vtruz affatus sit sensus particularis necessario? So. vade ad ca. de sba z acūte lapidis in cui? .2. §. est solō implicata. Utruz affatus sit ita necessari? ad generādū sciam sicut audit? S^o §. eodē. Utruz affatus magis pticipet cū aīa q̄ aliq̄s alius sensus? S^o §. eodē. Queritur vtruz affatus sit sensus primitiu? z auditus cōsecutiū? S^o §. eodē. ¶ Per quē modū intell's cognoscit acn^a lapidis? S^o §. 3. ¶ Per quē mo^m intell's cognoscit plures sbas esse in lapide? S^o §. eodem. ¶ Per quē modū qñ cū vno sensu intellectus nō pōt cum alio se iuuat? S^o in. §. eodē. ¶ Per quē modū intellectus est dubitatiū? S^o §. 4. Utrū sba sit magis apprehēnsibilis p vnum sensum q̄ p aliū? S^o §. eodem. ¶ Quare ignis q̄ est in lapide nō cōburit ipz? S^o §. 5. Utruz in lapide sit flama ignis in po^a? S^o §. eodem. ¶ Utruz vna sba posset esse in alia? S^o §. 6. ¶ vtrum vna sba sine acūte in alia possit eē? S^o §. eodem. Utruz in lapide elementa habeāt pprias figuras/hit? / atqz situs? S^o §. eodē

De. q. de simplicitate z pōne lapidis.

Per quem modū intellus certificat se p auditū z affatū? S^o. vade ad ca. de simplicitate z cōpōne lapidis in cui? p^o. §. solōem inuenies figuratā. ¶ Utrum acn^a intrēt pōem? S^o. 2. §. 2. ¶ Quō intell's ascendit de vna vitate ad aliā? S^o §. eodem. ¶ Utruz in lapide sint plures sbe simplices? S^o §. 3. ¶ Utrū elementa sint cōposita atqz mixta? S^o §. 4. ¶ Per quē moduz elementa intrant in cōpositionē? S^o §. eodem. ¶ Utrū corpus lapidis dicat cōpōem sbaz z accidētū? S^o §. 6. ¶ Per quem mo^m corpus z sba differunt? S^o §. eodem. ¶ Per quē modum ignis est simplex? S^o §. 7. ¶ vtrū sba lapidis magis pticipet cū affatu q̄ cū visu? S^o §. eodē. ¶ Quid vocat affatus primā sbam et quid scōam? S^o §. 8.

De. q. de indiuiduitate lapidis.

Queritur per quē modū lapis est indiuidū? S^o. ca. de indiuiduitate lapidis. §. 1. ¶ Que sunt cause indiuiduatiōis lapidis? S^o eodem. §. ¶ Per quē modū intell's est creditiu? S^o §. eodem. ¶ Utrū credere sit obm imaginatiōis? S^o §. ¶ Utrū in lapide sint plra ididua? S^o §. 2. ¶ Utruz vnū indiuidū sit ppositū ex plurib? ididuis? S^o §. 4. ¶ Per quē mo^m. x. pdicamēta sūt i lapide? S^o §. eodē

De. q. de specie lapidis.

Queritur quot modis sunt spēs in lapide? S^o. ca. de spē lapidis. §. 1. ¶ Utrū intell's cū spē rem realr apphendat? S^o §. eodem. ¶ Utrū spēs realr cōsistat in medio potētie z obi? S^o eodē. §.

- Utrum in illo nec in quo intellectus generat spem attingat obm?
 2 S^o ibidem. Utrum eadem po^a attingat plures spes in instanti?
 3 S^o. §. 2. Utrum magnes attrahat ferrum per spem? S^o. 3. §. Utrum
 4 aer illuatus attrahat spem? S^o. §. eodem. Utrum tactia attra-
 hat vere spem a lapide? S^o §. 4.

De. q. de genere lapidis.

- U**bi est genus lapidis si est ens reale? S^o. ca. de g^{ne} lapidis
 supra. §. 1. Per quem modum intellectus intelligit q^d gen^{us} la-
 2 pidis est ens reale? S^o cod. §. Utrum genus lapidis sit in sensu et
 3 imaginatione? S^o. 2. §.

De. q. de entitate lapidis.

- Q**ueritur per quem modum intellus apprehendit q^d lapis sit ens?
 2 S^o. ca. de entitate lapidis. 1. §. Utrum lapis sit ens com-
 3 positum ex s^{ub}stantia et ac^{te}? S^o. 2. §. Utrum intellus sit magis certus
 4 q^uam affatus dicit iste lapis crystallinus est lapis crystallinus: q^uam q^uan-
 dicit iste lapis crystallin^{us} non est lapis marmore^{us}? S^o. 3. §. Per
 quem modum intellus est magis assertiu^s per unam negationem q^uam per
 5 aliam? S^o. 4. §. Per quem modum intellus generat sciam de ente la-
 pidis? S^o. §. eod. Utrum in lapide ens et entitas p^{er}uertatur? S^o
 6 5. §. Utrum essentia lapidis sit sensibilis et imaginabilis? S^o. §. eod.
 7 Utrum intellus p^{ri}mo apprehendat esse q^uam e^{ss}entiam? S^o. §. eod. Per quem
 modum intellus ascendit de ente naturali ad ens metaphisicum? S^o. 6. §.
 Utrum ens metaphisicum sit supra s^{ub}stantiam et ac^{te}? S^o. §. eod. Utrum
 ens metaphisicum sit a natura corporea denudatum? S^o. ibidem. Utrum
 intellus possit apprehendere ens metaphisicum sine auditu et affatu? S^o. §. 7.

De. q. iij. distin. q^u est de flama et p^{ri}mo de. q. de actu.

- Q**ueritur q^u sunt actus flame? S^o vade ad tertiā distin-
 ctionem ca. de actu flame et. §. 1. supra. Utrum una fla-
 ma generet aliam? S^o ibidem. Utrum auditus hauriat
 spes ab affatu? S^o ibidem. Utrum imagiatio spes p^{ri}-
 2 hauriat ab affatu q^uam ab auditu? S^o. §. eod. Utrum
 tactiva attingens ferrum: attingat et calefacere aut p^{er}burere? S^o. 2. §.
 Per quem modum unum sensibile p^{er} reliquos cognoscit? S^o. §. eod.
 3 Que est causa q^uare flama manum calefacit q^uam man^{us} est a flama clon-
 gata? S^o. 3. §. Utrum aer in recipiendo luciditate a flama sit actiu^s?
 4 S^o. §. eod. Utrum ab una forma possint p^{re}cedere diuerse opationes
 5 S^o. 4. Utrum ignis immediate desiccet tegulas? S^o. §. 4. Quare
 ignis dissoluit lapidem capestres et non dissoluit tegulam? S^o. §. 5. Per

quem moduz vnā aqua pōt magis resistere igni q̄ alia? S^o. §. eod
 ¶ Quare ignis dissoluit lapidē ⁊ nō aurū? S^o. 6. §. Quare ignis 6
 fundit aurū? S^o. §. eod. Quare aurū liq̄factū flāma ab ip̄o sepata
 reuertitur ad duriciem? S^o. §. eod. ¶ Que sunt principia genera 7
 tionis flāme? S^o. 7. §. Utrū flāma q̄ est in actu moueat flāmā q̄ est
 in po^a ad actū? S^o. §. eod. Utrū flāma que est actu generando vi-
 uat de flāma que est in po^a? S^o. §. eod. Per quē modū flāma suaz
 sp̄m multiplicat? S^o. §. eod. ¶ Que sunt principia mot^o flāme? 8
 S^o. §. 8. Utrū flāma que est in po^a imediate hēat appetituz? S^o. §.
 eod. Utrū vna flāma moueat se cū alia? S^o. §. eodē. ¶ Quare flā- 9
 ma aliā flāmam gignens non diminitur? S^o. §. 9.

¶ De. q. de passione flāme.

Querit̄ q̄ sunt passiones flāme intrinsece: ⁊ q̄ sunt extrinsece?
 S^o vade ad ca. de passiōe flāme. §. 1. Que sūt ppinq̄ passio-
 nes flāme? S^o. §. eod. ¶ A quo scalone primo ascendit intellect^o 2
 ad facienduz sciām de flāmā? S^o. 2. §. ¶ Utrum potētia visua sit 3
 magis generalis in attingendo flāmā: q̄ tactiua. et tactiua magis
 q̄ visua? S^o. §. 3. ¶ Passiones flāme quō sunt gradate? S^o. §. eod.
 ¶ Cum flāma successiue calefaciat aquam quare aqua subito ex- 4
 tinguit flāmā? S^o. 4. §. ¶ Quomodo ventus est causa multipli- 5
 cationis et destructionis flāme? S^o. §. 5. ¶ In quo loco passiones 6
 particulares flāme colliguntur? S^o. §. 6.

¶ De. q. de actione flāme.

Queritur quot forme sunt in flāmā? S^o. cap. de flamma su-
 pra. §. 1. Per quē mo^o flama viuit de lichino? S^o. §. eodez.
 Que ē cā fumi in flāmā? S^o. eod. §. Querit̄ attratia/retētia/dige-
 stiua/expulsiua/cui elemēto q̄z attribuit̄ i flāmā? S^o. §. 2. ¶ Per 3
 quez modū ignis est magis multiplicabilis ⁊ actiu^o q̄ alia elemē-
 ta? S^o. 3. §. Utrum ignis significet magis diuinā potestatē: q̄ ip̄e
 sol? S^o. §. eodez. ¶ Utrūz sphaera ignis si esset tota inflāmata pos- 4
 set comburere spheram lune? S^o. 4. §. Utrum flāma posset com-
 burere atqz calefacere destructo eius motu? S^o. §. eodem. Per
 quem modum imaginatio est fallax? S^o. §. eodem.

¶ De. q. de natura flamme.

Utrum flāma candelet sit in facto esse vel in fieri? S^o. cap. de
 natura flāme in principio. Utrū motus flāme sit in fieri aut
 in facto esse? S^o. §. eod. ¶ Utrū in flāmā sint nāl^r calefaciēs ⁊ cale- 2
 factū? S^o. 2. §. De quo ē flāma candelet? S^o. ibidē. Utrum natura
 sit de nā? S^o. eodem. §. Utrū flāma hēat nāl^r figurā? S^o. §. eod.

3 **U**trum ignis sit triangularis hēat in flāma? S^o. 3. §. Quare ignis est magis calidus i sūmitate flāme q̄ in laterib^o? S^o. §. eod. Quare i flāma est angulus acutus ⁊ obtusus? S^o. §. eodem.

De. q. de sba ⁊ accidente flāme.

3 **Q**ueritur q̄ sunt acn^o flāme? S^o. ca. eod. §. 1. Utruz in flāma sit sba? S^o. §. eod. Utrū sba q̄ est in flāma sit ex essentijs elementoz cōstituta? S^o. eod. §. Utruz in flāma ignis sint ples sbe? S^o. 3. §. Utruz nigredo q̄ est in flāma sit color terre? S^o. ibidem.

3.4 **U**truz aer ⁊ aqua sint i flāma? S^o. 4. ⁊ 5. §. Utruz flāma creat d lichi no? S^o. 5. §. **De. q. de simplicitate ⁊ cōpōe flāme.**

2 **U**trum in flāma sint qualitates simplices aut pposite? S. supra ca. de simplicitate ⁊ pōne flāme. §. 1. Utruz flāma sit corpus cōpositū? S^o. §. eod. Utruz imaginatio sit magis alta in obiectādo flāmā: q̄ visiva po^a? S^o. §. eod. Utrū elemēta sint in flāma p̄tinue aut cōtigue? S^o. §. 2. Utrū elementa sint mixta in p̄p̄ijs suis spheris? S^o. §. 3. Utruz ignis sit per se siccus aut per accidens? S^o. §. 4. Quo tendit flāma cādele qñ extinguit? S^o. 5. §. Quando corpus corrūpitur quo vadūt partes ei? S^o. §. eodem

De. q. de indiuiduitate flāme.

3 **Q**ueritur per quē modū plures flāme existūt plura indiuidua? S^o. ca. de indiuiduitate flāme. §. 1. et. 2. Quare intellectus non habet sciam de futuris? S^o. 3. §.

De. q. de spē flamme.

2 **Q**uot scalones intell^s descēdit et ascēdit ad faciēdū sciaz de spē flāme? S^o vade ad cap. de spē flāme. §. 1. Utruz intell^s realr apphēdat spēs flāme? S^o. §. eod. Per quā po^{am} intell^s realr flāmā attingit? S^o. §. 2. Quare bruta aialia sciam nō acquirūt? S^o. §. eod. Utruz intell^s moueat se cū spē ad generādū sciaz? S^o. 3. §. **De. q. de genere flāme.**

2 **U**truz genus flāme sit ens reale? S^o vade ad cap. de gñe flāme p̄rio. §. Posito q̄ intell^s nō attingeret rē realr. vtrū voluntas eēt po^a magis gñalis in obiectādo q̄ ip̄e intell^s? S^o. §. eod. Utrū intell^s appetat magis apphēdere ens reale q̄ mentale? S^o. §. eod. Per quē modū infirmatio imaginatiōis ⁊ intell^s fit? S^o. 2. §. Utruz affatus ⁊ auditus metapho^e loquēdo sint medicina intell^s? S^o. §. eod. **De. q. de entitate flāme.**

2 **Q**ueritur vtruz ens flāme sit sensibile? S^o. vade ad ca. de entitate flāme. §. 1. Utruz ens flāme per vnū sensuz sit imaginabile ⁊ per aliū nō? S^o. §. eod. Utruz in flāma esse et essentia p̄uertā

ur? S^o. §. 2. ¶ Utrū supra esse et eēntiā flāme sit ens reale? S^o. §. 3
 3. et. 4. ¶ Que dīa p̄sistit inter eēntiā et esse? S^o. §. 4. ¶ Per quē
 modum intell's est dubitativus et obliquus? S^o. §. 5.

¶ De. q. quarte distin. q̄ ē de plāta et p̄rio de. q. de actu eius.
Querit̄ quid est s̄m vegetatiē? S^o vade ad quartam distin.
 huius libri ad ca. de actu plāte in p̄ncipio. ¶ Qui sunt act^o
 vegetatiē? S^o. §. 1. ¶ Que po^o sensitivē sint magis ḡnales? S^o. §. eod^o
 Qui sunt scalones per quos intell's ascēdit et descēdit ad h̄ndum
 sciam de vegetatiā? S^o. §. eod^o. ¶ Utrū pomū per se sit odorabile? 2
 S^o. §. 2. ¶ Per quē mo^o odorat^o extrahit spēm a pomo? S^o. §. eod^o
 ¶ Quid est s̄m odoris? S^o. §. 2. ¶ Utrū sape sit actus vegetatiē 3. 4.
 aut sensitivē? S^o. §. 4. ¶ Per quē mo^o elementatiua et vegetatiua
 in pomo sūt assituate? S^o. §. eod^o. ¶ Utrū mollicies et duricies fru
 ctus sint ex pte elementatiē aut vegetatiē. S^o. §. 5. ¶ Utrū brāca= 5
 re et foliare sint act^o elementatiē aut vegetatiē? S^o. §. 6. ¶ Per quē 6
 modum vegetatiua vivit de elementatiua? S^o. §. eodem.

¶ De. q. de passione plante.

Queritur q̄ sunt pprie passiōes in vegetatiā et q̄ sunt appro
 priate? S^o. ca. de passiōe plāte in p̄ncipio. ¶ Utrū pomus si
 ne sensu esset odorabile? S^o. §. 2. ¶ Lū pomū per se nō sit gustabi 2
 le quare ē gustabile? S^o. §. 3. ¶ Utrū duricies pomi sit h̄it^o vege 3
 tatiē? S^o. §. 4. ¶ De. q. de actiōe plante. 4

Queritur q̄ sunt actōes plāte? S^o. cap. de actōe plante. §. 1.
 ¶ Utrū actōes sint ita cito in plāta sic sunt passiōes? S^o. eod^o. §
 ¶ Utrū sine artifice arca posset eē in ligno in po^a? S^o. §. 2. ¶ Que 2
 sunt p̄ncipia primitiā quare arca est posita in po^a? S^o. §. eodez.

¶ De. q. de natura plante.

Queritur quot sunt scalones per quos intellus ascēdit et de
 scēdit ad nām plāte? S^o. ca. de nām plāte in p̄ncipio. ¶ Utrū
 natura plāte sit p̄rio in po^a q̄ in actu? S^o. §. 1. ¶ Que est cā p̄ri= 1
 mitiua q̄ in grano sit arbor in po^a? S^o. §. 2. ¶ Utrū planta sit ma 2
 gis p̄pter aīal: q̄ p̄pter se? S^o. §. 3. ¶ Per quē mo^o deus cogno 3
 scitur eē p̄ plātā? S^o. §. 4. ¶ Per quē mo^o vegetatiā agit in s̄bo? 4
 S^o. §. 5. ¶ De quo crescit vegetatiā? S^o. §. eod^o. ¶ Per quē mo^o ḡna 5
 tio et corruptio p̄sistunt in vegetatiā? S^o. §. eod^o. ¶ Motus intrinse
 cus vegetatiē de quo est? S^o. §. eod^o. ¶ Per quem mo^o intell's co 6
 gnoscit se eē certū de nām plāte? S^o. §. 6. ¶ Positio q̄ nām plāte nō ha
 beret actū querit̄ utrū intell's possz h̄re noticiā de ipā? S^o. §. eod^o.

¶ De. q. de s̄ba et ac̄te plante.

Per quem modum intellectus apprehendit in pomis nonne per
 2 dicamenta acutius? S^o. ca. de sba et acute plate. §. 1. **Q**uid
 3 est illud quod primo intelligitur an sba vel acutius? S^o. §. 2. **U**trum visus
 4 attingat pomum coloratum? S^o. §. 3. **P**er quem modum sensus distinguit
 intra quale et qualitatem? S^o. eod. §. **U**trum sensus communis sine imagina-
 tione possit distinguere inter qualitatem et quale? S^o. §. codez. **P**er
 quem modum in pomis sunt due sbe et eentie? S^o. 4. §.

De. q. de simplicitate et compositione plante.

Queritur utrum in aere illuminato sint acuta simplicia et opposita?
 2 S^o. cap. de simplicitate et compositione plante. §. 1. **U**trum elementa
 simplicia sint opposita in pomis? S^o. 2. §. **U**trum elementaria et vegeta-
 3 tiva in pomis opponantur? S^o. §. eod. **U**trum vegetativa per suam essen-
 tiam sit composita? S^o. 3. §. **Q**ue sunt principia nature vegetative
 4 S^o. §. eod. **U**trum vegetativa in quantum est sba sit composita? S^o. 4. §.
Utrum in vegetativa sba et eentia differant? S^o. §. eod. **U**trum vege-
 5 tativa sit magis alta per eentiam quam per sbam? S^o. eod. §. **P**er quem
 modum in pomis sbe et acuta opponuntur? S^o. §. 5. **U**trum in pomis acuta
 sint altiora quam sba? S^o. §. eod.

De. q. de individuitate plate

Queritur per quem modum intellectus attingit quod pomum est individuum?
 S^o. ca. de individuitate plante. §. 1. **L**u quo sensu intellectus est
 magis generalis in attingendo pomum? S^o. eod. §. **U**trum intellectus
 sine iudicio sensus communis posset apprehendere pomum esse individuum? S^o
 ibidem. **Q**ue sunt radices individuorum in planta? S^o. eod. §. **U**trum
 pomum in pomario sit individuum? S^o. §. eod. **U**trum individuum sit in indivi-
 duo et de illo sit: in quo est? S^o. §. eod. **U**trum plures unitates sint
 5 de vna generali unitate? S^o. §. eod. **Q**uare arbor deficit et non sem-
 per durat? S^o. §. 3. **D**e quo vivit humidum radicale in planta? S^o. §.
 4 eodem. **Q**uare granum frumenti corrumpitur in terra antequam generet
 5 spicam et pomarium non antequam producat poma? S^o. §. 4. **P**er quem
 6 modum vegetativa persistit in motu? S^o. §. 5. **U**trum vegetativa vi-
 vat in pomis ab arbore separata? S^o. §. 6. **U**trum humidum nutrimenta-
 le generetur? S^o. §. eod. **U**trum humidum radicale competat fore et humidum
 nutrimentale materie? S^o. §. eod.

De. q. de spe plante.

Queritur per quem modum intellectus cognoscit spes in platea? S^o. ca.
 2 de spe plante. §. 1. **L**u quo attingit spes ipsa imaginatio et
 3 eas intellectui representat? S^o. 2. §. **I**n quo sunt sustentate spes pla-
 4 te? S^o. §. 3. **Q**uare ruta fortificat oculos et cepa eos debilitat:
 5 cum sint complexionis eiusdem? S^o. 4. §. **U**tra est fortior in deco-
 6 ctione lactuca an rosa? S^o. §. 5. **S**i ponantur tres herbe in electua

rio quax vna est calida p se. alia sicca p se. alia ffa p se: que istax a
 lijs pualet? S^o. 6. §. ¶ Que utilitas e q in arboze existant folia? 7
 S^o 7. §. ¶ Utrq plata instinctu heat naturalē? S^o. 8. §. 8

De. q. de genere plante.

¶ Utrū planta sit gen^o reale? S^o. ca. de gñe plāte. §. 1. Utrū in
 planta possint eē spēs reales sine gñe reali? S^o. §. eodē. ¶ Ubi est 2
 genus plāte? S^o. §. 2. ¶ De. q. de entitate plante.

¶ Queritur utrū imaginatio apphēdat ens in cōi? S^o ca. de en
 titate plante. §. 1. Utrūq imaginatio sit vlis respectu sensus
 ⁊ respectu intell's pticularis? S^o. §. eod. Utrū imaginatio eq̄lr sit
 in medio sensus ⁊ intell's? S^o. ibidē. ¶ Utrū intell's ad ens reale 2
 trāseat cū ente mentali? S^o. §. 2. Utrū ens mētale sit cōlr iter ens
 reale ⁊ potētiā? S^o. eod. §. ¶ Utrū plāta ⁊ suū ens drūt? S^o §. 3. 3
 ¶ Utrū plāta ⁊ sua essentia differant? S^o. §. 4.

De. q. de. v. distin. q̄ est de bruto ⁊ prio de. q. de actu bruti.

¶ Queritur q̄ sunt actus intrinseci ⁊ extrinseci in bruto? S^o va
 de ad. 5. dist. ca. de actu bruti. ¶ Per quē modū in bruto in 2
 tell's cognoscit eē quattuor elemēta? S^o. §. 2. ¶ Utrq sentire sit in 4
 ftum in vegetare ⁊ imaginari in sentire? S^o. §. 4. 5. ¶ Que diffi^o 5. 6
 est mag ppria? S^o. §. 6. ¶ Utrq in leōe sit corpore? S^o §. 7. ¶ U 7. 8
 quo in leone e crescere ⁊ nutrire? S^o. §. 8. ¶ Utrq videre sit actus 9
 extrinsecus p vnū modū ⁊ p aliū intrinsecus? S^o. §. 9. ¶ Que sūt 10
 po^e pprie imagiatōis? S^o. §. 10. Per quā potētiā brutū hz indu-
 striā: ⁊ appetitū ad coeūdem: ⁊ fontis recordat̄ ⁊c? S^o. §. eodem.

¶ Quis act^o est altior i bruto? S^o. §. 11. ¶ De. q. de passiōe bruti 11

¶ Querit̄ q̄ sūt passiōes itrisece ⁊ extrisece bruti? S^o ca. de pas
 siōe lapidis. §. 1. ¶ A qua materia est materia bruti deriua 2
 ta? S^o. §. 2. ¶ Utrū passionēs bruti primo fuerit immediate i po^a 3
 in prima materia? S^o §. 3. ¶ Que passiōes sūt in bruto sensibiles 4
 S^o. §. 4. ¶ De. q. de actione bruti.

¶ Utrūq in bruto sit relatio aliq̄ mō sbalis? S^o ca. de actōe bru
 ti. §. 1. Utrū leo in leonādo actiuet se supra suā ppriam pas
 sionē? S^o. §. eod. Utrq brutū posset h̄re nām sine actōe? S^o ibidez.
 ¶ A qua forma istius bruti deriuata est? S^o. §. 2. ¶ Utrūq in isto 2. 3
 leone sit vna fo^a vlis? S^o. §. 3. ¶ Quid e prin^m piūctōis matie ⁊ 4
 forme in bruto? S^o. §. 4.

De. q. de natura bruti.

¶ Queritur de quo est natura bruti? S^o. cap. de natura bruti. §
 1. ¶ Que sunt principia vera, et necessaria nature leonis?

S^o. §. eodem. Queritur a quo est motus intrinsecus nature leonis?
 2 nis? S^o. §. eodem. ¶ Utrum semen leonis in matrice leone recipiat
 3 naturā? S^o. §. 2. ¶ Que est causa quare masculus gnat femellaz?
 4 S^o. §. 3. Utrum semen masculi infat in matrice? S^o. §. 4. ¶ Utrum
 natura particularis deriuat ab vli? S^o. §. 5. ¶ De. q. de sba z acnte

Utrum brutū sbam apphēdat? S^o. ca. de sba z acnte bruti.
 §. 1. Utrum cōcretū ita sufficiat imaginationi bruti: sic sba in-
 2 tellectui hoīs? S^o. §. eodem. ¶ Sba leunculi de quo crescit z eius
 3 acn^a? S^o. §. 2. 3. ¶ Per quē modū intellect^o attingit in bruti? acn^a
 4. 5 S^o. §. 4. ¶ Utrum in bruto q̄ntitas sit de q̄ntitate z habit^o de habitu
 et situs de situ? S^o. §. 5. ¶ De. q. de simplicitate z p̄pōe bruti.

Utrum foīa bruti sit p̄posita z sic de sua mā? S^o. cap. de sim-
 2 plicitate z p̄pōe leonis. §. 1. ¶ Utrum in leone dormiēte sensi-
 3 tiua hēat actū? S^o. §. 2. ¶ Per quē modū sbe simplices q̄ sunt in
 leone cōponūtur? S^o. §. 3. Utrum acn^a q̄ sunt p̄ elemētatiuā simpli-
 4 citer z p̄ vegetatiuā simplr z sic de alijs componantur? S^o. §. 4.

¶ De. q. de indiuiduitate bruti.

Queritur p̄ quē modū intell^s ascendit ad iudiciū quo iudi-
 2 cat q̄ iste leo est indiuiduus? S^o. ca. de indiuiduitate bruti. §. 1.
 2. 3 ¶ Utrum indiuiduitas sit centrū sbe huius leonis? S^o. §. 2. ¶ Utrum
 4 leo q̄ est in potētia sit indiuiduū? S^o. §. 3. ¶ Utrum qlz ps leonis
 diuisi in duas ptes remaneat vnū indiuiduū? S^o. §. 4. Queritur
 cuius est indiuiduum pars diuisa leonis? S^o. §. eodem.

¶ De. q. de spē bruti.

Utrum quo sensu intell^s incipit p̄rio apphēdere spēm leonis?
 2 S^o. ca. de spē bruti §. 1. ¶ Utrum intell^s cognoscat spēm leo-
 3 nis realr? S^o. §. 2. ¶ Utrum canis in venando attingat spēm cerui
 4 S^o. §. 3. ¶ Per quē modū ceruus pingit z caratherizat in vesti-
 gio suo similitudinem sue spēi: et per quē modū canis illam hau-
 rit? S^o. §. 4. ¶ De. q. de genere bruti.

Utrum leo z asin^o pueniāt in gñe reali? S^o. ca. de gñe bruti §.
 2. 3 §. 1. ¶ Utrum aīal irrōnabile sit genus? S^o. §. 2. ¶ Utrum in isto
 leone sint ptes gñales? S^o. §. 3. Utrum sentire sit actus gñalis i bru-
 to? S^o. §. eod. Utrum in po^a visūa sit aliq̄ mō visitiuū ble z videre
 gñalia? S^o. §. eod. ¶ Per quē modū oīo p̄tictare in leōe descēdit ab
 4 oīo vli? S^o. §. eod. ¶ A quo descēdūt ptes generales leonis? S^o.
 §. 4. ¶ De. q. de entitate bruti.

Queritur vtrum intellectus leonis essentiam apprehendat?
 S^o. cap. de entitate bruti. §. 1. Utrum intellectus primo ap-

prehendat essentiam leonis aut esse? S^o. §. eodem. Utrum intelle-
ctus cum suo esse apprehendat esse leonis et cum sua essentia essentiam
S^o. §. eodem. Utrum intellectus cum esse leonis essentiam ipsius apprehen-
dat et e converso? S^o. §. eodem. ¶ Quare capra quando prius videt lu- 2
pum ipsum cognoscit esse suum inimicum? S^o. §. 2. ¶ Utrum leo cognoscat 3
suum esse et suam essentiam? S^o. §. 3.

De. q. 6. distin. q. est de hoie et prio de actu hominis.

Queritur qui sunt illi actus qui soli hoie conueniunt? S^o vade
ad. 6. distin. huius libri in cuius prio. §. s^o. inuenies figura
tam. ¶ A quo est hois intellectus? S^o. §. 2. ¶ Queritur vtrum homo 2.3
generans hoiem de sua aia / aiam hois producat? S^o. §. 3. ¶ Utrum 4
anima rationalis moriatur mortuo hoie? S^o. §. 4. ¶ Quare sunt ar- 5
tes mechanicæ? S^o. §. 5. ¶ Quare sunt artes liberales? S^o. §. 6. 6
¶ Quare sunt virtutes morales? S^o. §. 7. ¶ Quare sunt vicia in 7.8
homine? S^o. §. 8. ¶ Utrum aia quando recedit a corpe recedat cum sen- 9
tire et imaginari? S^o. §. 9. ¶ Per quem modum aia cognoscit inferio- 10
ra quando est a corpe sepata? S^o. §. 10. ¶ Utrum aia idem corpus quod huius 11
in hoc mundo debeat in die iudicii recuperare? S^o. §. 11.

De. q. de passione hominis.

Utrum intelligibilitas sit propria passio intellectus hois? S^o. cap.
de passione hominis. §. 1. Utrum intelligibilitas sit permanens
intellectu? S^o. §. eod. Utrum sit dare in hoie intelligibilitatem intrin-
secam et extrinsecam? S^o. §. eod. ¶ Utrum iusticia sit propria passio hois 2
S^o. §. 2. Utrum iniuria sit hominis proprius habitus? S^o. §. eod.

De. q. de actione hominis.

Queritur vtrum intellectus humanus habeat naturam actiuam? S^o
ca. de actione hois. §. 1. ¶ Per quem modum intellectus facit spes 2
intellectas? S^o. §. 2. Queritur per quem modum visus attingit obm
S^o. §. eod. ¶ Per quem modum intellectus est dubitativus et credi- 3
tivus? S^o. §. 3. ¶ Per quem modum intellectus cognoscit actio- 4
nem voluntatis et memorie? S^o. §. 4. ¶ Quare homo habet actio- 5
nem in metallis et in brutis etc? S^o. §. 5.

De. q. de natura hominis.

Queritur quot nature sunt in hoie? S^o ca. de natura hominis. §. 1. Et
qua nature procedunt anguli et figure que sunt in hoie membra etc?
S^o eod. §. ¶ Utrum embrio sit de natura hois antequam aia intellecti- 2
ua sit ibidem introducta? S^o §. 2. ¶ Utrum aia intellectiua addu- 3
cat secum vegetatiuam et sensitiuam? S^o. §. 3. ¶ Utrum intelle- 4
ctus memoria et voluntas sint vna natura aut plures? S^o. §. 4. 4

¶ **U**trum hec tres po^e anime supradicte d^rant p^eccntiam? S^o. §. 5.
 6 §. 5. ¶ **U**truz in intellectu d^rant realr z n^ralr intellectiuū ble z ere?
 7 S^o. §. 6. ¶ **U**truz itell^s volūtas z memo^a sint vna po^a aut p^res? S^o
 8 §. 7. ¶ **Q**uare in intellectu sūt tria p^rcreta z nō plura/ neqz pauci
 ora? S^o. §. 8. ¶ **D**e. q. de sba z acñte hominis.

¶ **U**trū sba hoīs sit ex plurib⁹ sbūis? S^o. ca. de sba z acñte ho-
 2 minis. §. 1. ¶ **Q**ue sūt acn^a inseparabilia elemētatie hoīs zē?
 3 S^o. §. 2. ¶ **Q**ue sūt sbe minute i hoīe z etiā acn^a? S^o. §. 3. ¶ **U**truz
 4 cōtingētia sit acñs innatū in hoīe? S^o §. 4. ¶ **U**truz in hoīe sit aliq
 5. 6 mō bonitas sbalis z sic de alijs? S^o. §. 5. ¶ **U**truz acñs sit eē aut es-
 sentia? S^o. §. 6. ¶ **D**e. q. de simplicitate z p^rōne hominis.

¶ **Q**uerit^r vtrū in hoīe sint plures sbe simplices? S^o ca. de sim-
 plicitate z p^rōne §. 1. ¶ **U**trū in hoīe elemētatiua sit p^rposita?
 S^o. §. eod. ¶ **P**er quē modū elemēta p^rponūtur in hoīe? S^o §. eod
 2 ¶ **U**truz hoc idē sit in alijs sic in elemētatiua quoad p^rpositōem z sim-
 3 plicitatē? S^o §. 2. ¶ **U**trū aīa rōnalis cū corpe sit cōposita? S^o. §. 3.
 4. 5 ¶ **U**trū aīa rōnalis sit simplex aut cōposita? S^o. §. 4. ¶ **U**truz in
 aīa sit actio p^rposita? S^o. §. 5. et sic de sua passione.

¶ **U**trum aīa rōnalis anteq^z sit cōiūcta in corpore sit indiuidu-
 2 um vnū? S^o. ca. de indiduitate hoīs §. 1. ¶ **U**trū aīa z corpus in
 3 hoīe sint vnū indiduum aut plura? S^o §. 2. ¶ **U**trū aīa rōnalis vi-
 4 uat de imaginatiua? S^o §. 3. ¶ **P**er quē modū aīa dat esse corpo-
 5 ri? S^o §. 4. ¶ **Q**uerit^r ex quo viuit aīa sepata? S^o. §. 5.

¶ **D**e. q. de spē hominis.

¶ **Q**ueritur vtrum ea spēs quā haurit sensus z illa q^z imagina-
 tio z itell^s hauriunt sint vna species nūero? S^o cap. de spe
 2 cie hominis. §. 1. ¶ **U**trū visus spēm attingat vel obiectum? S^o.
 3 §. 2. ¶ **U**trum intellectus in aīa sepata apprehendat faciem ho-
 minis sine specie quaz imaginatio in hac vita apprehendit? S^o. §.
 4 3. ¶ **U**trū anima ita vere spēs apphēdat per memoriam z volun-
 5 tatem sic per intellectū? S^o §. 4. ¶ **U**trum anima sepata equalit^r
 habeat intelligere/recolegere/et amare obiectando dcū? S^o. §. 5.

¶ **D**e. q. de genere hominis.

¶ **U**trū in aīa rōnabli sint entia gⁿalia? S^o ca. de gⁿie hoīs §. 1
 2 ¶ **U**truz in itellectu hoīs fuit encia gⁿalia? S^o. §. 2. ¶ **U**truz in
 3 volūate hoīs sit volēs agēs amās z volutuz possi^{le} z velle z vtruz
 5 qd^z istoz sit gⁿale? S^o §. 3. ¶ **U**truz in po^a visua sint entia gⁿalia
 6 sibi cocēntialia? S^o §. 5. ¶ **P**er quē mo^m itell^s hūan⁹ ē vlis z p^ri

enlaris? S^o §. 6. ¶ Utrū odorat^o sit gñalis ad attigēdū duos odo 7
 res i istāti? S^o §. 7. ¶ Utrū gust^o sit gñalis ad attigēdū pl'es sapo 8
 res in instāti? S^o §. 8. ¶ Utrū tact^o diuersa attigat in instāti? S^o 9
 §. 9. ¶ Utrū affatus pla attingat in instāti z sic de auditu? S^o 10. z 10
 11. ¶ Utrū intell's habeat libertatē ad intelligēdū hoc vl' illd z sic d 12
 volūtate ad volēdū hoc vl' illd z sic de memo^a ad memorādūz hoc
 vel illd et vtrū libertas vni^o sit magi gñalis libertate alteri^o? S^o
 §. 12. 13. 14. ¶ Utrū tres po^e aie hēant vnā libtate in cōi? S^o §. 15 15

De. q. de entitate hominis.

Queritur vtrū aia qñ sepat a corpe in istāti sit in paradiso aut
 in iferno? S^o. ca. de entitate hois. §. 2. Querit p quē modū
 aia sepata psistit in loco? S^o. §. eod. ¶ Utrū pdestinatio z libez ar 2
 bitriū possint simul cē in eodem sbo? S^o. §. 2. ¶ Utrūz quilz hō de 3
 beat suū nūerum recuperare in die iudicij? S^o. §. 3.

De. q. septime dist. q est de celo z primo de actu celi.

Queritur qd hz primū mouere? S^o. 7. distin. ca. de actu celi.
 ¶ Utrū in celo sit intrinsecū celestiare? S^o. §. 2. Utrūz pri- 2
 mū mouere sit de cētia celi? S^o. §. eod. ¶ Per quē modū primū 3
 mouere psistit in motu? S^o. §. 3. ¶ Quare celū hz motū circularē 4
 S^o. §. 4. ¶ Qui sūt act^o celi pprii z intrinseci z primitiui? S^o. §. 5
 5. ¶ Qui sūt act^o celi scdarij? S^o. §. 6. ¶ Utrū corpus celi sit per 6
 fectū? S^o. §. 7. ¶ Utrū celū cāet in hoie artēz mechanicā? S^o. §. 8. 7
 Utrū celū hēat actū in aia rōnali? S^o. §. eod. ¶ Cū quo celū fui- 8
 ciū deo exhibet? S^o §. 9. ¶ Per quē mo^m hō pctōz ē in magna cul 9
 pa? S^o. §. 10. ¶ De. q. de passione celi. 10

Utrum in celo sit pria mobilitas? S^o. ca. de passione celi. §. 1.
 ¶ Que sunt celi passiōes intrinsece? S^o. §. 2. Que sūt extri 2
 sece passiōes celi? S^o. §. eod. ¶ Utrū celū inferiorib^o cāet vocales 4
 z psonātes? S^o. §. 4. ¶ Utrū celum cāet in hoie passiōes aie? S^o 5
 §. 5. ¶ De. q. de actione celi.

Queritur q sūt actōes celi? S^o. ca. de actōe celi. §. 1. Utrū in
 celo sit pria motitas? S^o. §. eod. ¶ Que sunt signa celi? S^o 2 3
 §. 2. ¶ Que sūt actiōes signoz z planetaz? S^o lege a. 3. §. vsqz ad 21
 20. ¶ Utrū intellus faciat sciam aut opatōem tm de illis que dicta 22
 sunt? S^o. §. 21. ¶ Quare planete sunt sic assituati? S^o. §. 22. 23. 34 2 6
 ¶ Quare planete dicūt errātes? S^o. §. 26. ¶ Utrū sphere planeta 27
 rū sint corpa spherica aut pcaua? S^o. §. 27. ¶ Quare planete hnt 28
 maiorē xtutē ascēdēdo q̄ descēdēdo? S^o. 28. ¶ Utrū istoz v3 ari 29
 etis z saturin in simul pūctoz maiorē hēat actōez supra natū in il

30 la stellatōe? S^o. §. 29. ¶ Querit si ita sit q^o iupiter cū istis sit p^ou-
 31 ctus q^os istoz triū est fortior in natitate pueri? S^o. §. 30. ¶ Utrū cō-
 32 stellatio faciat ad bonitatē moralem? S^o. §. 31. ¶ Querit q^o est cā-
 33 quattuor tēporū? S^o. §. 32. ¶ Quō fiunt impressiōes in aere? S^o. §. 33.

¶ De. q. de natura celi.

Querit q^o est nā celi? S^o. ca. de nā celi. ¶ Utrū in celo sit nālis
 bonitas ⁊ intrīseca ⁊ mag^o ⁊ sic de alijs principijs arti ge-
 neralis? S^o. p. lege oēs. §. hui^o ca. ⁊ ibi ipaz iuenies. Utrū nālis
 bon^{as} celi cāet bonitates īferiores ⁊ sic d^o mag^{ne} ⁊ c^o? S^o vbi supra

¶ De. q. de sba ⁊ acñte celi.

Quot modis sbe sunt in celo? S^o. ca. de sba ⁊ acñte celi. §. 1.
 ¶ Utrū in celo sint nouē p^odicamēta primitie respectu īferio-
 2 rū? S^o. §. 2. ¶ Utrū celū cuz sua q^otitate cāet q^otitates īferiores et
 sic de sua qualitate/relatōe ⁊ sic de alijs p^odicamēt^o? S^o. §. 2. 3. 4. 5.
 9 6. 7. 8. ¶ Utrū in celo sit q^otitas p^otinua de ariete vsq^z ad librā? S^o
 11 §. 9. 10. ¶ Utrū sphere elemētōz sint d^o eēntia celi? S^o. §. 11. ¶ Utrū
 7 tps celi sit p^o motū mēfatū? S^o. §. 7. Utrū octaua sphaera moueat ī
 8 instātū? S^o. §. eod. ¶ Utrū celū sit in loco? S^o. §. 8. Utrū celum sit
 mol^e extra suū locū ⁊ mol^e extra suā mobilitatē? S^o. §. eod. Utrū
 celū sit diuisibile ī. ij. ptes? S^o eod. §.

¶ De. q. de simpli. p^opōe celi.

Querit q^o mōis in celo sūt p^opōes? S^o. ca. de simpl^e ⁊ p^opōe ce-
 2 li. §. 1. ¶ Utrū mūd^o sit p^oposit^o ex g^oali fo^oa ⁊ g^oali mā? S^o
 §. 2. Utrū bonitas mundi sit simplex aut p^oposita? S^o. §. eodem.

¶ De. q. de indiuiduitate celi.

Utrū stelle fixe ī spē sint eodem? S^o. ca. de indiuiduitate celi.
 ¶ Quare indiua celi nō pueniūt in spē? S^o. §. 2. Utrū sol
 2 sit suā spēs? S^o. §. 3. §. Utrū sit diuisibilis? S^o. §. 4. ¶ Utrū mot^o celi
 5 debeat cessare? S^o. §. 5. ¶ Utrū de^o moueat celū ad p^o se mouēdū
 6 S^o. §. 6.

¶ De. q. de spē celi.

Utrū me^m q^o est in^o sa^onū ⁊ iouē sit spēs ⁊ sic de alijs me^{is}
 S^o ca. de spē celi. §. 1. p^oer quē mo^m media īfluētie supiores
 descēdūt ad īferiora? S^o. §. eod. Utrū īfluētie supiores descēdāt
 ad īferiora? S^o. §. eod. ¶ Utrū īflu^e q^o descēdūt īferi^o refluat supi^o
 2 S^o. §. 2. ¶ Utrū sphere elemētōz sint assituate sicut sphere planetaz
 3 S^o. §. 3. Querit p^o quē mo^m luna possz īflu^e x^otutē in aquā/posito
 q^o ignis eēt simplex: ⁊ sol^o in sua sphaera? S^o. §. eod. Utrū sol hauri
 at aptib^o antipodalib^o vapores ⁊ eleuet vsq^z ad nos? S^o. §. eod.

¶ De. q. de generalitate celi.

Utrū mot^o celi sit g^oalior alijs motib^o? S^o. ca. de g^oalitate

celi. §. 1. Posito qd celū nō moueat seipz qrit vtz su^o mot^o possz eē
 gnālis z nālis? S^o. §. eod. Quare imagiatio nō pōt imagiari to-
 tā celi spherā? S^o. §. eod. ¶ Utrū i celo motitas sit ita magna z v-
 tuosa sic moblitas? S^o. §. 2. 3. ¶ De. q. de entitate celi.

Querit vtz intell's eēntiā celi attingere possit? S^o. ca. de entite
 celi. §. 1. ¶ Utrū celū sit nouuz aut etnū? S^o vade ad cap. de
 nouitat' celi pbatōe vbi iuenies. 5. rōes qb^o celū pbat eē nouuz.

¶ De. q. 8. dist. q̄ est de angelo z p̄io de. q. de actu eius.

Queritur qd est angelus? S^o vade ad. viij. dist. hui^o libri z
 in p̄io §. 8° est figurata. ¶ Utrū in āgelo sint velle recole
 re z itelligere? S^o. 2. Querit q̄t mōis āgel^o hēat act^o? S^o. §. eod 3
 ¶ Utrū in āgelo sit bonif^o inatū? S^o. §. 3. ¶ Utrū angel^o acq̄rat
 meritū? S^o. §. 4. Quare angelus acq̄rit virtutes? S^o. §. eodem.

¶ De. q. de passione angeli.

Querit q̄ sūt āgeli passiōes inate? S^o. ca. de pass^o angeli. §. 1.
 Querit vbi āgel^o intelligit? S^o. §. 2. ¶ Que sūt in angelo
 passiōes acq̄site? S^o. §. 3. ¶ De. q. de actiōe angeli.

Querit q̄ sūt āgeli primitie actōes z q̄ scōdarie z q̄ tertie? S^o
 ca. de actōe āgeli. §. 1. ¶ Utrū angel^o nō hēat ima^{em} neqz sen
 sitiuā q̄rit p̄ quē mō^m hz in īferiorib^o actōez? S^o. §. 2. 3. ¶ Utrū an
 gel^o bon^o iuuēt nos ad meritū acq̄rendū z āgel^o mal^o occasionet
 nos ad pctm̄ impetrādū? S^o. §. eod ¶ De. q. de natura angeli

Querit p̄ quē mō^m intell's de nā angeli fac̄ sciam? S^o. cap. de
 nā angeli i prin^o. vtrū in āgelo sit d̄ra nālis? S^o. §. 1. ¶ Utrū
 in āgelo sit inata p̄cor^a? S^o. §. 2. ¶ Utrū in āgelo sint inata prin^m
 me^m atqz finis? S^o. §. 3. ¶ Utrū in āgelo sit nālis maioritas eqli-
 tas z minoritas? S^o. §. 4. Querit cū quo āgel^o agit īferiorib^o? S^o
 §. 5. ¶ Utrū āgel^o mal^o hēat bonā nām? S^o. §. 6. ¶ Per quē modū
 angel^o malignus hz in sua nāp̄oprias passiōes? S^o. §. eodem.

¶ De. q. de sba z accidente angeli.

Utrū angel^o sit sba? ca. de sba z ac̄ite āgeli §. 1. Querit vtz
 i angelo memo^a itell's z volūtas sic res sbales? S^o. §. eodē.

¶ Utrū angel^o sit q̄t^o z p̄ quē mō^m? S^o. §. 2. ¶ Per quē modū
 āgel^o ē qlis? S^o. §. 3. ¶ Utrū i āgelo sint relatōes reales? S^o. §. 4. 2. 3

¶ Que sūt actōes z passiōes sbales z ac̄itales in angelo? S^o. §. 5. 4

¶ Quo hitu āgel^o bon^o ē hituatus z sic de āgelo malo? S^o. §. 6. 5

¶ Quo āgel^o hēat sitū? S^o. §. 7. ¶ Per quē mō^m āgel^o ē in tpe? 6

S^o. §. 8. ¶ Cum quo angelus est in loco? S^o. §. 9. 7

¶ De. q. de simplicitate angeli. 8

Queritur vtrū angelus habeat actus simpliciores q̄ hō? S^o
 1 ca. de simp^{te} z p̄pōe āgeli. ¶ Utrum in āgelo sit bonitas s̄ba
 2 lis? S^o. §. 1. ¶ Utrū in angelo sit for̄a simplex z p̄posita? S^o. §. 2.
 3 ¶ Utrū in āgelo sit simplex passio? S^o §. 3. ¶ Utruz in āgelo sint
 4 actus sim^es? S^o §. 4. ¶ Ex q̄ ē p̄pō in āgelo? S^o §. 5. ¶ Quis est
 5.6 actus p̄posit^o in āgelo? S^o §. 6. Utrū bonitas āgeli sit composita?
 S^o. §. 7. ¶ De. q. de indiuiduitate angeli.

Utrū angel^o sit ididuum? S^o. cap. de idiuiduitate āgeli §. 1.
 2 ¶ Quare vn^o angel^o nō ḡnat aliū? S^o. §. 2. Utrū pl̄res an
 geli sub eadē sp̄e sint p̄tēti? S^o §. 4. ¶ De. q. de sp̄e angeli.

Querit̄ q̄re vn^o āgel^o nō possit aliū ḡnare? S^o. ca. de sp̄e an-
 2.3 geli. §. 1. ¶ Quō āgeli dr̄nt in sp̄e? S^o. §. 2. ¶ Utruz āgel^o
 4 cū sp̄eb^o inar̄ sit creat^o? S^o. §. 3. ¶ Utruz sp̄es cū qua āgel^o attin
 5 git elemētale sit de eēntia elemētali. S^o. §. 4. ¶ Utrū remaneant
 sp̄es in angelo semp actu quas acquirit successiue? S^o §. 5.

¶ De. q. de genere angeli.

Queritur vtrū pl̄res āgeli sint sub eod̄ ḡne? S^o ca. de ḡne āge
 2.3 li §. 1. ¶ Utrū in āgelo sit bōitas ḡnalis? S^o. §. 2. ¶ Utruz in
 4 quoz āgelo sit for̄a ḡnal^o z sic de mā? S^o §. 3. ¶ Utruz in āgelo sit ac
 tus ḡnal^o intelligere? S^o §. 3. et. 4. Utrū angel^o attigat in eod̄ nūc
 oba pl̄a simul? S^o §. eodem ¶ De. q. de entitate angeli.

Querit̄ vtrū intell^os hoīs attigat eēntiā angeli? S^o §. 1. ca. de
 ente āgeli. Utrū angeli sint? S^o vade ad ca. de p̄batiōe an-
 geli in quo inuenies. v. rōnes q̄bus p̄batur q̄ angeli sunt.

¶ De. q. none distin. que est de deo z primo de actu ei^o.

Queritur p̄ quē modū intell^os possz h̄re noticiā de actib^o dei
 2 intrinsecis? S^o ca. 9. dist. hui^o libri ad ca. de actu dei in cuius
 3 primo §. est s^o figurata. ¶ Qui sunt act^o in eēntia dīa primitiui?
 4 S^o §. eod̄. Qui sūt illi act^o q̄ cānt actus inferiores? S^o §. eodem.
 5 ¶ Per quē mo^o act^o dei sunt veri z reales? S^o §. 2. ¶ Qui sunt
 6 actus in deo imēti? S^o §. 3. ¶ Utrū act^o dīni sint necessarij? S^o. §.
 4. ¶ Per quē mo^o p̄bat̄ q̄ i deo sūt act^o intrinseci z necessarij? S^o
 §. 5. ¶ Qui sūt act^o dei extrinseci? S^o. §. 6. ¶ De. q. de passiōe dei

Querit̄ q̄ sūt passiōes dei intrinsece z extrinsece? S^o ca. de passio
 2 ne dei §. 1. Utrū intell^os possit facere scīaz de passiōib^o z acti
 3 onib^o dei? S^o §. eod̄. ¶ Utrū passiōes dei depēdeāt a mā? z vtruz
 4 dicāt dispōes z acn^o? S^o. §. 2. ¶ Que sunt dei passiōes extrinsece?
 5 S^o. §. 3. 4. 5. ¶ De. q. de actione dei.

Querit̄ q̄ sūt dei actōes intrinsece? S^o cap. de actiōe dei. §. 1.

Utrum in deo sint tres res reales distincte? S^o. §. 2. Per quem modū sarraceni sūt decepti negādo bt̄ssimā trinitatē? S^o. §. eodē

Quō intell's cognoscit q̄ in deo sūt tres psonales res p̄sideran- do actū volūtatis? S^o §. 4.

Utrū dīa bōitas sit actia ⁊ sic de alijs dei dignib⁹? S^o §. 5. **U**trū dīa bonitas possit h̄re nām posito q̄ in ip̄a nō sit nālis bonifatio? S^o §. eod.

Querit̄ vtrū in deo p̄sone dr̄nt eēntialr? S^o §. 6. **De. q. de natura dei.**

Utrū de⁹ habeat nām? S^o ca. de nā dei. §. 1. **U**trum in natura dīa sint act⁹ passi^{es} ⁊ actōes ⁊ hoc necessario? S^o. 2. §.

Utrū in deo sit distinctio nālis? S^o §. 3. **U**trū in deo sit dare nāle mediū? S^o §. 4.

Utrū dīa trinitas sit in dīa vnitare/ bonitate ⁊c. et vtrū possint h̄re nām sine dīa trinitate? S^o. 7. 8. 9. 10. 11.

Utrū nā dīa rōe trinitatis sit diuisa? S^o. 12. §. **Q**ua rōne in nā dīa vna p̄sona dī p̄ alia fili⁹ alia spūssanct⁹? S^o. 13. §.

Qua re in eēntia dīa sūt tres p̄sone neqz p̄les neqz pauciores? S^o. §. 14. **U**trū in quo numero maxime consistit equalitas? S^o. §. 15.

De. q. de sba dei.

Queritur vtrū sba dei sit a sb̄ijs inferiorib⁹ sepata? S^o cap. de sba dei §. 1. **U**trū sba dīa sit a sba cōi q̄ est in aīa sepata ⁊ a sb̄ijs q̄ sūt p̄posite ex mā ⁊ forā? S^o §. 2. 3.

Utrū in deo sint plures sbe aut vna? S^o §. 4. **U**trū dei rōes sint entia sbalia? S^o §. 5.

Utrū sba dei sit imēsa ⁊ ifinita? S^o §. 6. **U**trū in deo ips ⁊ novitas cadere possint? S^o §. 7. **De. q. de simplicitate dei.**

Utrū deus distet a p̄positiōe ifinite ⁊ etne? S^o ca. de simplicitate dei §. 1. **U**trū de⁹ possit distare ifinite ⁊ etne a p̄pone posito q̄ in dīa bōitate nō sit bōificare ⁊ in dīa volūtate sit velle? S^o §. eod.

Utrū p̄sone dīe sint p̄posite? S^o §. 2. **U**trū debeamus h̄re tm̄ desiderīū ad cognoscendū dīam simplicitatē sic dīam bonitatē? S^o §. eod.

Utrū de⁹ sit p̄positus ex p̄sonis diuinis? S^o. §. 3. **De. q. de diuinis personis.**

Querit̄ p̄ quē modū dīe p̄sone iuestigātur? S^o ca. de diuinis p̄sonis in principio. **U**trū dīe p̄sone sunt p̄sone? S^o §. 1.

Utrū dīa vnitatis aliquomō sit actia? S^o §. 2. **U**trū dīa bonitas ⁊c. aliquo mō sint actia? S^o. §. 3.

Utrū in dīa mag^{ne} sint ifiniens ⁊ ifinit⁹ ⁊ infir⁹? S^o §. 4. **U**trū etnitas dei sit actia aliquo modo? S^o. §. 5. **De. q. de p̄batione q̄ spēs nō ē in deo.**

Querit̄ vtrū in deo sit spēs ⁊ vtrū oīa cognoscat in seipō? S^o. ca. de p̄batōe q̄ in deo nō est spēs in prin^o. **U**trū de⁹ intel

3 ligendo omnia comprehendat? S^o. §. 2. ¶ Utrum deus sine proprio in-
 telligibili possit se intelligere et oia? S^o. §. 3. ¶ Utrum teneamur deside-
 rare deum intelligere super oia? S^o. ibid. ¶ Ubi deus intelligit oia et ubi
 intelligibilia facta intellecta et utrum possit sine intelligibili intelligere
 S^o. §. eod. ¶ Utrum in divina voluntate et sint spes? S^o. §. 4.

¶ De. q. de proprietatibus et coitatibus dei.

2 **Q**ueritur utrum dei essentia sit cois? S^o. ca. de proprietatibus et coita-
 tibus dei et in prin^o. ¶ Per quem modum divina bonitas est cois et p-
 pria? S^o. 2. §. ¶ Utrum divina bonitas sine coitatibus et proprietatibus est di-
 fusiva? S^o. §. eod. ¶ Utrum divina bonitas est ociosa sine coitatibus et p-
 prietatibus? S^o. eod. §. ¶ Utrum in diuino intellectu proprietates et coi-
 tates sint intelligibiles ita sicut sunt in diuina voluntate amabiles?
 3 S^o. eod. §. ¶ Utrum inter patrem et filium sit coitas et sic de spiritu sancto? S^o
 4 §. 3. ¶ Queritur per quem modum generare et spirare sunt actus coes
 5 in diuinis? S^o. §. 4. ¶ Per quem modum inter patrem et filium est ama-
 tiuitas actiuitas et cetera? S^o. §. 5. ¶ Per quem modum in essentia dei sunt
 6 actus coes? S^o. §. 6. ¶ Utrum actus diuini sint ita generale omnino no-
 7 stri intellectus sicut voluntatis? S^o. eod. §. ¶ Quare bonitas ma-
 8.9 gnitudo et cetera in deo dicuntur rationes? S^o. §. 7. ¶ Utrum diuina bo-
 10 nitas sit cois aliis rationibus et e conuerso? S^o. §. 8. ¶ Utrum predi-
 cte rationes possent esse sine actione passione diuina et recordantis et cetera?
 S^o. §. 9. ¶ De. q. de entitate dei.

7.0 **Q**ueritur quid est deus? S^o. ca. de entitate dei. §. 1. ¶ Utrum deus
 2 sit ens necessarium? S^o. §. eodem. ¶ Utrum possim in via habere
 3 noticia de essentia diuina bono modo? S^o. §. 2. ¶ Utrum deo possem tamen in-
 4 telligere quantum credere? S^o. §. 3. ¶ Utrum deus sit? S^o. ca. de probatione quod
 5 deus est per quinque rationes. ¶ Utrum sit diuina trinitas? S^o. ca. de pro-
 6 batione diuine trinitatis. ¶ Utrum sit diuina incarnatio? S^o. cap. de
 batione diuine incarnationis per quinque rationes.

Aplaudere et honorem beatissime trinitati finiuit Raymūdus istius
 libri in monte pessulano in mense marcij. anno .m. ccc. quarto in
 carnationis domini nostri iesu christi in cuius custodia hunc librum co-
 medat.

¶ Impressum in clyta ciuitate Valentia per industrium virum Ge-
 orgium Costilla. die vero nona mensis decembris. Anno humane
 salutis. 1512. absolutum.

Alphonsus de proaza Asturicensis ad venerabile virum Joannem
suum Martinum Figuerolam etc.

Salvus sis mi Joānes. En pius heremita dux n̄ Raymun-
dus de ascēsu ⁊ descēsu intell̄s: q̄ obscurus olim/mutil⁹/et
isqualēs tineas pascebat ⁊ caricē:nūc in lucē assert⁹/iam solid⁹/ni-
tidus/ac mlt̄iugis/q̄b⁹ scatebat maculis repurgat⁹ te adit/te vi-
sit/teq; iādiu cū Andrea tuo rimeno vtriusq; iuris p̄sultissimo pa-
riter alloq̄ndi atq; dexterā dextere mutuo p̄iūgendi nimio afficiē
desiderio. Tu igit̄ etsi tāto hospite tāq; artificioso nō egeas for-
tassis:quippe q̄ ditissimo acutissimoue ingenio polleas:p̄ ea tamē
quam in vix tā frugi/tamq; multisciiū/pietate geris/ac deuotiōe
illi p̄perant̄ occurrere:ip̄mq; obuīs manib⁹ amplexari/osculari/
ac intimis animi penetralibus recōdere satagas/necesse ē. Is.n.
vel solus est:q̄ ad amenissima sciaz domicilia nō per lūbrica argu-
tiarū precipitia/nec per longos opinionū anfractus:sed per apta
quedam ac stabilia nude veritatis compendia viā apit atq; mō-
strat. et intraneā simplicemue ip̄ius veritatis cōsistētiā nullis so-
phismatum inuolucris/nullisue tergiversationū calumnijs viola-
tam/luce clarius manifestat. Ac subinde p̄petua quadā manu-
dutione vim hoīs intellectuā a sensualib⁹ his feculentis ⁊ corp̄is
ad mentalia vsq; sup̄ramūdana defecatissima ⁊ q̄dē dīa:cui⁹ gr̄a
creata extitit:cōmodius/facilius/ac tutius gradatim euehit/tra-
ducit sistitq;. Hunc igitur vnum perlegant siqui sunt /qui boni
consulant. ⁊ ij quidem maxime:qui iam inde a pueritia bonarum
studijs litterarū opam nauare nequierūt:quorum potissimū causa
extitit a p̄cipio cōflat⁹. et ij nihilomin⁹ qui vtrāq; rex ip̄arū con-
cernētīā penitus introspicere/p̄noscere ac imbibere:q̄ inane quā-
daz earū nō dicā similitudinē:s; vmbracl̄s:et nescio quā in aere ne-
quicq; verberando argutulam loquacitatem malunt. Et nemi-
nez obsecro ab eiusmodi lectione triuialis stili auertat/cras̄sue
dicendi character:ne rem tam veritate:q̄ ornatu pensitare conuin-
cantur. Et tibi deniq; mi Joannes cuius imp̄sis ⁊ auspicio au-
reū hoc opus recognitū/imp̄ssuz ⁊ bono publico demādatū prius
extitit:vt gr̄as hēant imortales itez atq; iterū rogo. Bene vale ⁊
mei ⁊ dñici n̄ri tibi deditissimi non inemor. Itex vale. vnicū inge-
niosoz dec⁹. Ex edib⁹ R. dñi mei epi yrasoneū. vi. id⁹ decēb. 1512.

De... ..

... ..

